י"ט שבט תש"ם, 6.2.1980 מיספר 2214 שנה 44 המחיר : 40.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

העולם הזה מגלה:

העסקות הפרטיות של מקורבי אריק בקרקעות הגדה

השר שרון
והיועץ לנדאו

זברה זו
שאנו אוהבים

TOOTH PASTE

משחת שיניים כשר

פרה

פרסום פלד מ עמר נוירנרט

„העולם הזה", שבועון חדשות חירשאלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 8, טל. 03־282262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: צחי צפריר וגיזה רזין • ראש חמינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„חרפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בר אכיבדור • חפצה „גר" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קול קורא

הנייון הזה הוא קוקטייל.

יש בו סקופים על המתרחש מאחרי הקלעים של המיפלגות. יש בו דיווח על מאורעות בעלי חשיבות ציבורית בשטחי־חיים רבים. יש בו מאמרים שנועדו לעורר מחשבה לגבי בעיות־היסוד של המדינה והחברה, ולספק להן פיתרונות. יש בו דיווח על המתרחש בעולם, מעמדת־תצפית חדשנית. יש בו דיווח וביקורת על ספרות ואמנות, קולנוע וטלוויזיה. יש בו הבעת דיעות של בעלי־טורים ושל קוראים. יש בו „סיפורים מהחיים" — מבית־המישפט, מבית־הכלא וממקומות אחרים שבהם מתרחשים דברים. ויש בו סיפורים אנושיים סתם — על דמות מעניינת, על אירוע חברתי, על פרשות חיים.

כל זה ביחד יוצר את הקוקטייל המיוחד, שהוא העולם הזה. וכמו כל משקה מיוחד, ייחודו טמון הן בטיב החומרים המתמזגים בו, הן בהרכב התערובת עצמה.

אין בעולם כולו עיתון הדומה להעולם הזה. זוהי תערובת ישראלית מובהקת, המבטאת את תחומי־ההתעניינות של הישראלי, ומפני שמדובר על אנשים חיים — הן העורכים, הן הקוראים — הרי תחומי־ההתעניינות משתנים מתקופה לתקופה. ועימם משתנה, כמובן, התערובת.

חשופים במירקע

הקדמה זו באה לפתוח בוויכוח על השינוי האחרון בהרכב התערובת — הגדלת המדורים הקשורים במדור „אנשים".

כאשר הקמנו מערכת זו, לפני 30 שנים (פחות שלושה חודשים), כבר כללנו במתכונת החדשה שלנו את המדור הזה. מבחינת תפיסתו, היה זה חיקוי של המדור המקביל בשבועון האמריקאי טיים, שממנו למדנו רבות בראשית דרכנו.

במשך שנים רבות היה מדור זה אוסף של אנקדוטות קטנות — מעשים שקרו לאנשים חשובים, או דברים שאמרו, אם היה בהם מידה של פיקנטיות ושנינות.

היה זה תמיד מדור חביב עלינו, כי הוא ביטא את אחת מתכונות־היסוד של תפיסתנו העיתונאית. תפיסה זו אומרת, כי בכל אירוע או תהליך, ויהיה מופשט ככל שיהיה, האדם הוא המוקד.

במאבקים בין עמים, פועלים כוחות היסטוריים כבירים. אך בפועל, באירוע היומיומי, מופעלים כוחות אלה על־ידי בני־אדם חיים. מי שמנסה לתאר את התהליך מבלי לשים את הדגש על האדם, מחמיץ היבט חיוני.

ומבחינה עיתונאית־מיקצועית: האדם מעניין יותר מאשר התהליך. לכן, כדי להביא את הקורא לכך שירצה לקרוא על התהליך דלהבין אותו, ספר לו על האדם העומד במרכזו!

זה היה נכון גם כאשר העיתונות הכתובה היתה בעלת מונופול בשטח־התיק־התהליכים המסובכים ביותר הוספים לעיתים בין בני־אדם העומדים „חשופים במירקע".)

בשנים האחרונות עוברת מהפכה־זוטא על העיתונות ביכלל, ועל השבועונים בפרט. אולי בעיקבות המהפכה של הטלוויזיה, הולכים וגדלים המדורים המספרים על אנשים.

בכל השבועונים הולך וגדל השטח המוקצב לחיים הפרטיים של אישים מעניינים, לאירועים חברתיים שבהם הם משתתפים, לתחביבים שלהם ולפרטים פיקנטיים עליהם.

הרחיק לכת השבועון הצרפתי המצוייר מאץ', שהוא שבועון רציני־יחסית, המקדיש שטח רב למאורעות ציבוריים ומדיניים. לא זה בילבד שהחל מקדיש עמודים על גבי עמודים למדורי „אנשים" — אלא שהוא שם אותם בראש הגליון, לפני העמודים המוקדשים לענייני־דיומא, בעלי חשיבות ציבורית.

„שחור על הנשמה"

בארצות־הברית, ולאחר מכן גם בארצות אחרות, החלו מופיעים שבועונים מיוחדים המוקדשים רק למדורים כאלה (כגון השבועון פיפל היוצא מטעם השבועון טיים) — דבר הנראה לי כהגזמה הגובלת בעיוות.

לאחרונה החלטנו להגהיג אצלנו רפורמה דומה — להגדיל את מיספר העמודים המוקדשים למדורים תחת הכותרת „אנשים", ולרכזם בחלק הקידמי של הגליון, לפני הכתבות הרציניות, הפוליטיות והציבוריות.

אודה שהיה לנו לבך גם שיקול ישראלי. אנחנו עוברים תקופה קשה בארץ.

יש הרבה מאד סיבות לדיכאון: המפולת הכלכלית, החודרת לחיי כולנו; המצב החברתי; הפער בין העדות; אי־התיפקוד של הממשלה; המשבר הכללי העובר על הכנסת והמיפלגות; פיצוץ האשלייה שהשלום עם מצריים יביא אוטומטית לשלום כולל, בלא צורך בקורבנות נוספים. השחיתות ממשיכה לחגוג, ויחד עימה הכפייה הדתית. ברחוב ובמקומות הציבוריים גוברת הבריונות. הפשע משגשג, ועוד ועוד.

כל זה עושה לנו „שחור על הנשמה". העולם הזה אינו מעלים אף פרט אחד. להיפך, אנו רואים את עצמנו כמכשיר מרכזי במאבק נגד כל התופעות האלה, ולכן הם תופסים מקום נכבד מאוד במערכת הגיליונים, החשיפה, הדיווח והמחשבה בעמודי העולם הזה.

אך איננו רוצים שהקורא יקח לידיו את הגליון בהרגשה שימצא בו רק דברים מדכאים. אנחנו רוצים שיידע, כי ימצא בגליון גם דברים עליזים, משמחים, המעניקים לו שעה קלה של צחוק, נחת, או סתם אופטימיות.

מדורי־המישנה של „אנשים" — אח"כ, „מסיבת השבוע" וכיוצא באלה נועדו לשמש מטרה זו. אולי אינם חשובים ביותר כשלעצמם, אך יש להם תפקיד בקוקטייל השבועי של הגליון.

אין מדורים אלה באים לגרוע מאומה משאר מדורי העיתון, העוסקים בנושאים רציניים יותר.

אילו עשו כן, היה בכך חטא.

זהו הצד השני של המטבע, וכדאי לעמוד על כך.

הזכרתי קודם שכלי־התקשורת ההמוניים, ובעיקר הטלוויזיה, עלולים להתרכז בבני־אדם באופן בילעדי, עד כדי דחיקת כל שאר הדברים אל מחוץ לתחום ההתעניינות של האזרח.

בישראל של ימינו, זוהי סכנה מוחשית מאד, והייתי רוצה להפנות אליה את תשומת־הלב שלך.

שאיפות אישיות, תכונות אישיות ושיגיונות אישיים (שלא לאמר: שיגעונות אישיים) ממלאים תפקיד חשוב בחיי המדינה והחברה. היינו הראשונים בארץ שהצבענו על כך, התאמנו לכך את סיגנון העיתונאי.

אך כאשר הדיווח התיקשורתי מתעלם בכלל מן הרעיונות, מן הנושאים הרעיונים כמופשטים, הוא גורם לעיוות מסוכן.

בישראל לא היתה מעולם נטייה חזקה לעסוק בנושאים המופשטים, שיקבעו בטווח הרחוק את גורל המדינה. נושאים מרכזיים, קשים ובלתי־נעימים, פשוט טואו אל מתחת לשטיח. מבחינה זו מילא העולם הזה תמיד תפקיד חינוכי, בשולפו נושאים אלה ובהכריחו את המדינה להתמודד עימם, או לפחות להכיר בקיומם. כזה היה הנושא הפלסטיני, שבו עוסק השבועון מאז ראשית שנות ה־50. כזה היה נושא הפער העדתי, שאותו העמדנו לראשונה במרכז הבמה הציבורית, לפני קרוב ל־30 שנים, כאשר יצרנו את הסיסמה „דופקים את השחורים!"

אני רואה בדאגה גוברת, כי מאז שתפסה הטלוויזיה את מקומה בעולם־התיק־שורת הישראלי, התחזקה עוד יותר התעלמות הגמורה מנושאים „מופשטים", ובאה במקומה ההתעסקות הבילעדית בבני־אדם. הוויכוח המדיני והחברתי נעלם, ובמקומו בא העימות בין בני־אדם.

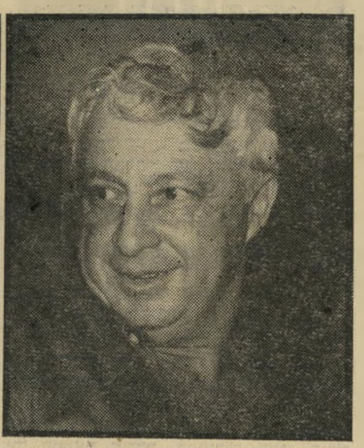
זוהי וולגריזציה מסוכנת, הפיכת המדיניות לעניין של רכילות. לא עוד דיון על מקומה של החלקאות בחיי הכלכלה ו־החברה, אלא מה אמר פסח גרופר על אריק שרון, ואריק שרון על פסח גרופר. לא עוד דיון על היתרונות והמיגרעות של הפיתרון הפלסטיני לעומת תוכנית־אלון, אלא מה אמר שימעון פרס על יגאל אלון, ויצחק רבין על שימעון פרס. לא עוד ויכוח על פצצת־הזמן החברתית־עדתית בישראל, אלא מה אמר דויד לוי בישיבת־הממשלה על ייגאל הורביץ, ומה אמר זבולון המר על ישראל כץ.

בוודאי איני בא להכחיש שכל זה מעניין, ואפילו חשוב. להיפך. יש לפרסם את כל אלה, ויש לברך את כל הכתבים החושפים פרטים אלה. הפרטים שייכים לתמונה. אבל אין הם התמונה כולה.

אנחנו, בשבועון זה, משתדלים לפי מיטב הבנתנו לשמור על האיזון הנכון גם מבחינה זו: לתאר את הצדדים האישיים, מבלי לגמד את הנושאים הגדולים, ה־חשובים, שיקבעו בסופו של דבר את גורלנו הלאומי והאישי.

ואם יש לך מה להעיר למיקרא מחשבות אלה — אל תהסס. כתוב.

שלמי שפניק

חשר שרון

ח"כ גרופר

מה חשוב יותר ממה?

חכי"ם אלון ופרס

מה אמר מי על מי?

זה היה העולם הזה שהיה

„העולם הזה" 904
תאריך: 10.2.1955

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פירסם תחת הכותרת „לאחר התלית בקאהיר — ההתמטמטות — נסיון לחשבון נפש לאומי", ניתוח מדיני־פוליטי של העסק־ביש, תוצאותיו, והשפעתו לטווח ארוך. סידרת הכתבות שניתחה וסיקרה את „המיקצוע העתיק ביותר בעולם" הציגה את השאלה כיצד לבער את הזונות, בלוויית „ראיון מיוחד" עם פרוך גלעדי, שופט השלום הראשי בבית־המישפט בתל־אביב. כתב „העולם הזה" בחיפה הביא, תחת הכותרת „עישנתי במאורת חשרש", תיאור עיתונאי ראשון בעברית של נגע הסמים.

בשער הגיליון: כוכבת הוליוורית, מארי אלן קיי.

הסכם השילומים נגד עמיחי פאגלין * מחפשים יורש לאלמוגי * ש"י עגנון מקדיש את ספר התנ"ך לחבר

המשק

מילחמת התנורים

קול־התותחים נדם. מילחמות השיחרור והעצמאות נסתיימו. עמיחי („גידעון") פאגלין, מי שהיה קצין־מיבצעים ראשי של אצ"ל (האירגון הצבאי הלאומי), הפסיק את תעשיית הפצצות הפרימיטיביות, ופי־תח את מיפעלי הברזל של אביו, גרשון, בקירבת פתח־תיקווה, והתמחה בייצור תנורי־אפייה משוכללים*. התנורים לא נפלו בטיבם מתוצרת־חוץ דומה, ונקנו על־ידי מאפיות ישראליות ברצון.

אולם עד מהרה התברר לעמיחי פאג־לין כי מילחמת־הקיום קשה עשרת מונים מן המילחמה נגד הבריטים. השילטונות הישראליים התעלמו מהישגיו, והתירו יבוא תנורים זולים, בעלי טיב גרוע, שהתחרו בתנורו.

המצב הלך ורע מיום ליום והפך בלתי־נסבל. לאחר שהיועץ־המישפטי הגיע ל־מסקנה כי יש לאפשר לבעלי מאפיות מפג־רות בציוד, לרכוש ציוד חדש באשראי לזמן ארוך, כדי לאפשר להם לשמור על מחירו הנמוך־יחסית של הלחם, היה ברור כי תת־שר המיסחר והתעשיה, זלמן סר־זאייב, ינסה לבצע את המלצותיו של היו־עץ־המישפטי וייאפשר ייבוא גדול של תנורים משוכללים מחוץ־לארץ. היה ברור גם כי ייבוא כזה יהרוס את מיפעלו של פאגלין.

בשבוע שעבר הונחתה המהלומה האח־רונה. מישרד האוצר סירב אומנם לתת אשראי לאופים. אולם מישרד המיסחר וה־תעשיה מצא מוצא: הוא התיר לאופים להביא תנורים משוכללים במיסגרת הס־כם־השילומים. כתוצאה מכך טען עמיחי פאגלין במרירות: „מדוע הם רוצים לפ־צות את האופים על חשבון 30 הפועלים של מיפעלנו? מדוע מוכן האוצר לבזבז 25 אלף דולר על כל תנור גרמני, בה בשעה שהתנורים שלנו טובים לא פחות?" הטענה נשארה ללא תשובה.

* עמיחי פאגלין שב כעבור 25 שנה לשירות ביטחוני, כיועץ למילחמה בטי־רור של ראש־הממשלה מנחם בגין. הוא נהרג לפני כשנתיים בתאונת־דרכים קטל־נית. במיפעלו של פאגלין נוצר בעבר גם הכיבשן שבו נשרפה גוויתו של אדולף אייכמן, אחרי תלייתו, בטרם פוזר אפרו בים־התיכון.

חיפה

מחפשים מזכיר

יוסף אלמוגי היה דמות מפורסמת בחי־פה עוד בימי היותו מפקד פלוגות־הפועל, חיל־המחץ הפרטי של ראש־העיר, אבא חושי. הוא התפרסם עוד יותר לאחר ש־ירש את מקומו של חושי כמזכיר מועצת פועלי חיפה, ודיכא בזרוע נטוייה את שביתת־הימאים. מפא"י ראתה באלמוגי אדם נאמן. ההסתדרות ראתה בו עובד מסור. מועצת הפועלים המקומית התחזקה עד כי הפכה לקיסרות קטנה.

אולם אלמוגי לא הסתפק בתמיכת מפא"י וההסתדרות. הוא רצה להתחבב על צי־בור הפועלים, להפוך למעין מנהיג עממי, וחיפש אחר הזדמנות לעשות זאת. ההז־דמנות באה כאשר החליט מרכז מפא"י על הקפאת השכר. הפועלים רטנו, ואל־מוגי מיהר לתמוך בהם. הוא התחיל להת־סיס את האיגודים המקצועיים החיפאיים נגד מפא"י וההסתדרות, לא היסס אפילו לתמוך בתביעות עובדי העיריה, לחתור על־ידי כך תחת מעמדו של ידידו הטוב, ראש־העיר, אבא חושי.

פעילות ההתססה של אלמוגי לא נשארה בלי תגובה: ראשי הסתדרות העובדים, מרדכי נמיר ואהרון בקר, לא נבהלו מפני מזכיר בודד של פרובינציה, והחליטו ב־חדרי־חדרים כי אלמוגי בשל לסילוק. ה־סילוק היה יכול להתבצע באחת משלוש דרכים:

- להקצות לאלמוגי מושב בכנסת.
- לשגר אותו בשליחות לחוצלארץ.
- להשיג עבורו מישרה בכירה ב־אחת מחברות הנפט.

נצחון ראשון. אולם בעוד ראשי ה־הסתדרות דנים על הדרך הטובה ביותר לסילוקו, פתח אלמוגי בהתקפה רבתי: הוא נזכר כי עובדי הדואר מקופחים בכל הנוגע להוצאות נסיעה, אירגן הליכה ב־רגל למקומות העבודה עד לתשלום ההוצ־אות. איגוד עובדי המדינה לא ניסה למנוע את צעדת־המחאה. תביעות העובדים סופ־קו חלקית — והמזכיר הגברתן, בעל פני המתאגרף המקצועי, נחל את נצחונו ה־גדול הראשון.

אלמוגי לא הסתפק בנצחון זה, והמשיך במאבקו בראשי ההסתדרות בדרכים שו־נות ובלתי מקובלות. סבלנותם של אלה פקעה, והם רמזו לכתב מעריב כי אלמוגי עומד להתפטר. אלמוגי התרתח, וביקש לפרסם הכחשה ביומון הארץ. העורך, גר־שום שוקן, סירב להכחיש ידיעה שפור־סמה במעריב. המזכיר הנמרץ בלע את העלבון וריכז את כל מאמציו בפתיחת התקפה חדשה, שנועדה לבצר את מעמדו, אחת ולתמיד.

החזית החדשה היתה ימית: אלמוגי התסיס את עובדי הנמל, עורר אותם להי־מנע מעבודת שעות נוספות. הפעם רתח ראש האיגוד המקצועי, אהרון בקר, וקרא לאלמוגי להתייעצות דחופה לתל־אביב. לא ידוע באיזו צורה קוצצו כנפיו של אלמוגי בתל־אביב. אולם מיד לאחר שו־בו, פקד על פועלי הנמל להפסיק את שביתת השעות הנוספות. בה בשעה הב־טיח הוועד הפועל לדון בהעלאת שכרם של עובדי הנמל, וליווה את הבטחתו ב־אזהרה: אסור לנהל משא־ומתן נפרד, שלא באמצעות איגוד עובדי המדינה.

האזהרה לא התירה ספק: ימי כהונתו של אלמוגי כמזכיר מועצת הפועלים ספו־רים. בפני ראשי הסתדרות העובדים נות־רה רק בעייה אחת: למצוא לאלמוגי יו־רש מתאים, שיהיה חיפאי, משכיל, ובעל השפעה על הפועלים. היורש טרם נמצא.

חקלאות

דרגות הצאן

אל רבבות חיילי צה"ל המדורגים מטו־ראים עד לרב־אלוף, אל 37 אלף עובדי המדינה המשובצים מדרגה 17 עד דרגה 1, ואל 6000 שוטרי מישטרת־ישראל, ה־מסווגים משוטר ועד מפקח־כללי, הצטרפו השבוע 115 אלף עזי ישראל* (40 אלף מהן גזעיות).

האקדמיה ללשון העברית ומישרד החק־לאות נועדו, וקבעו שלוש דרגות לכל עז: עז נקבה תיקרא משך ארבעת חודשי חייה הראשונים גדייה. משך שמונת החדשים הבאים צפירה. מגיל שנה ומעלה עזה (חורזת עם עצה). הדירוג המקביל בין העזים הזכרים: גדי, צפיר, תיש.

* אחד העדרים הידועים ביותר בארץ, בזכות רועהו, דויד בן־גוריון, הוא עדר שדה־בוקר, בעל שלושה תייישי־השבחה מגזע מעולה.

חיאטרון

אל הנגב!

אירווינג כוהן מפיטסבורג הוא אמריקאי עשיר („אם הוא מסלסל את חתימתו על צ'ק אחד, יכול הוא לקנות את חצי תל־אביב"), האוהב לאכול לבן והמביא לידי כך, שקרובו הבטלן המקצועי שרגא פייבוש, יורד לנגב. וזה רק אחר ש־שרגא פייבוש (מאיר מרגלית), ה„חולם כל חייו על מיליונים ובהקיץ הוא עוד לא זכה למגות מאות במזומנים", נואש סופית מעסקי־האוויר שלו. וכאשר שרגא־פייבוש, וכמובן, אירווינג כוהן עצמו, מצ־טרפים למושב רגבי־חיים אין הם תוספת האוכלוסין היחידה לגנב. כי הבן־החלוץ של שרגא־פייבוש, עמיחי הטרקטוריסט, אינו מחמיץ את ההזדמנות, ונושא את אן, בתו החמודה של הדוד אירווינג, לאשה.

יצחק סלע, מחבר ספרי ילדים, לש־עבר עורך עיתון מנוקד לעולים־חדשים (פרוזדור) כינס ב־שרגא־פייבוש כמה בדי־חות טובות ואימרות מחוכמות, אותן הצ־ליח איכשהו לקשר לקומדיה, המעלה רע־מי צחוק מתמידים באולם.

אך להצגה של ממש, לה נכונה, קרוב לוודאי, הצלחת־קופה ניכרת, עושה את המחזה רק משחקו המצויין של מאיר מר־גלית. המגלם דמות מבדרת ללא סוף של שרגא־פייבוש, המגדל זקן־תיש, חובש מגבעת־קש, מעשן חצאי סיגריות ומתיי־שב, ללא התראה, על ברכי איש שיחו ומציע לו עסקים מצויינים כמכירת מי ירדן ל־5 וחצי מיליון יהודי ארצות־הברית לשם נטילת ידיים לפני ברכת המזון (תחת הסיסמה: „קנה מים אחרונים מיש־ראל, והחיש את ביאת הגואל!").

אנשים

● במסיבת קוקטייל דיפלומטית, ש־ערך קונסול קובה בתל־אביב, **דויד פרידמן**, נתקל כתב הארץ קצר־הרואי **שימעון פאמט** בדלת זכוכית וניפצה לרסיסים.

● הסופר **ש"י** (שמואל יוסף צ'אצ־קס) **עגנון** שלח ספר תנ"ך למכר בחוצ־לארץ. הוא שכח לרשום את מען מקבל החבילה, אילץ את משרד־הדואר לפתוח את החבילה, לגלות את זהות השולח לפי כתובת ההקדשה.

● התמצאות רבה במיספר חייליו הו־כיח האדמירל **ארתור רדפורד**, ראש המטות המאוחדים של ארצות־הברית, ש־הודיע השבוע, כי מספר הגנראלים והאד־מירלים בשירות פעיל בכוחות המזוייינים של ארצות־הברית הוא 1253*.

● בתגובה על מאמר ביקורת חריף שפורסם נגד ראש עיריית חיפה, **אבא חושי** בהארץ, הורה חושי למנהלת עי־ריית חיפה, שלא לפרסם מודעות של ה־עירייה בהארץ.

* המספר המקביל בישראל של קצי־נים בכירים בשירות פעיל מדרגת אלוף ומעלה בראשית שנת 1955: ששה — הרמטכ"ל, רב־אלוף משה דיין, ראש אכ"א, אלוף צבי צור, ראש אה"ד, אלוף יצחק רבין, אלוף פיקוד הצפון, משה צדוק, אלוף פיקוד המרכז, צבי איילון, מפקד חיל־האוויר אלוף דן טולקובסקי.

מזכיר יוסף אלמוגי מתכופף

מזכיר מועצת־פוע־לי־חיפה, יוסף אל־מוגי, שדרכו בדיכוי שביתות הביאה לו פירסום רב, נראה בתצלום מתכופף אל ראש־הממשלה משה שרת (יושב); משמאלו אבא חושי; מימין: צפורה שרת וחנה חושי.

☑ צבעים טיבעיים TRINITRON

☑ שיטת ECONOQUICK -תמונה מיידית וחסכון בצריכת חשמל

☑ מסך גליל -מונע השתקפות

☑ דגם 3 system: SECAM/PAL/NTSC

☑ שרות ! -מעבדה מקצועית ומלאי חלקים מובטח

...בדוק והשווה!

SONY.

למבקשים את הטוב ביותר

כרסום מלניק | רפאל טירקל

מכתבים

שאלה של מידה

איחולי הצלחה לשר־החוץ החדש.

אני מקווה כי מינויו של יצחק שמיר לתפקיד שר־החוץ יתרום לאיזון יתר בין גודלה האמיתי של ישראל לבין חלומות

הגזימה של ישראלים רבים, בתוכם שמיר עצמו. מילבד זאת, אני מאחל לו הצלחה בתפקידו החדש, שכן הצלחתו היא הצלחתנו, וכישלונו היא כישלוננו.

בומה חיות, תל־אביב

● הבו גודל לשר החדש.

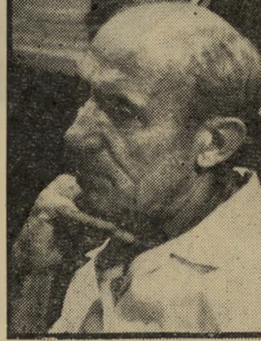
● ● ●

חדשות חד"ש

מזכיר סיעת חד"ש בכנסת מערער על דיווחו של אורי אבנרי מן הכנסת, במדורו „מחוץ לפרוטוקול" („העולם הזה" 2211).

בכתבתו מכוון ח"כ אבנרי את חיצו נגד ח"כ תופיק טובי, תוך התקפה על סיעת החזית הדמוקרטית ועל חבריה. נושא ההתקפה הוא השינויים האחרונים בתקנון הכנסת, שאושרו על פי הסכם בין הליכוד והמערך והפוגעים בזכות הדיבור של חברי־הכנסת, ובמיוחד אלה מהסיעות הקטנות, בנושא ההצעות לסדר היום מהכתבה יוצא, שח"כ טובי אחראי לאישור התיקונים האלה ולא קנוניית הליכוד והמערך. בכתבתו אומר ח"כ אבנרי: „בוועדה יש לפחות חבר אחד השייך לסיעה קטנה: ח"כ תופיק טובי מרק"ח. אלא שטובי לא היה נוכח בכל הישיבות שבהן נדונה ההצעה במשך תישעה חודשים, ועל כן היא נשארה בגדר סוד."

לו היה ח"כ אבנרי טורח לברר את האמת, היה נוכח לדעת שאין לידיעה זו כל יסוד. ח"כ טובי נטל חלק פעיל בישיבות ועדת־הכנסת, בדיון על התיקונים ה־

מזכיר רבנבראון
אפתעה גמורה

אלה בתקנון. ב־31.10.79 הגיש ח"כ טובי לוועדה שורה של הסתייגויות להצעות ש־הועלו על־ידי הח"כים קורפו וברמן מהליכוד, הצעות שנועדו לפגוע בזכות־הדיבור של חברי־הכנסת. (צילום ההסתייגויות מצורף). ח"כ טובי, במאמר שלו מה־29.8.79, שהופיע בזו הדרך, התריע נגד סכנת התיקונים האלה. בישיבת ועדת־הכנסת ביום 23.10.79 גינה ח"כ טובי את ההצעות של הליכוד וקרא למנוע את קבלתן. בתום אותה הישיבה הציע ח"כ טובי ליו"ר סיעת המערך ליזום ישיבה של כל הסיעות המתנגדות לתיקונים בתקנון ולערוך מסיבת עיתונאים נגד מזי־מת הליכוד ביחס לזכות־הדיבור של חבר־הכנסת. אלא שח"כ שחל לא נענה להצעות אלה. הסירוב של יו"ר סיעת המערך לנהל מאבק נגד הצעות הליכוד הוסבר אחר־כך בקנוניית ההסכם שעשו שתי הסיעות הגדולות כדי לפגוע בתקנון, לשנותו ולצמצם את זכות ההופעה של הסיעות הקטנות.

הצעות התיקונים האלה לא היו בגדר סוד, במסדרונות הכנסת ידעו עליהן כל המתעניינים בעבודתה היומיומית של הכנסת; ח"כ טובי דיבר עליהן כמה פעמים מעל במת הכנסת. לו היה ח"כ אבנרי נוכח בישיבת הכנסת ב־19.11.79, היה שומע את ח"כ טובי אומר את הדברים הנ"ל (מתוך פרוטוקול הכנסת): „אנחנו עומדים בפני מבול ולחצים גדולים מצד סיעות הרוב בכנסת לשנות סדרי בראשית, לשנות דברים הקבועים בתקנון הכנסת, כמו שלילת זכויות לקריאת־ביניים, כמו חיסול הרמקולים של חברי־הכנסת, כמו הנסיון לתקן את חוק חסינות חברי־הכנסת, כדי לפגוע בחופש הדיבור ובזכויותיהם, כמו ההצעה לשלול מחברי־הכנסת את הזכות לנמק הצעה אחרת מזו של הממשלה לגבי הצעות לסדר היום המוצאות לכנסת."

תחת שח"כ אבנרי יבקר את סיעות החליכוד והמערך על הקנוניה שעשו ביניהן לאישור התיקונים בוועדת־הכנסת (אותם עומדים להביא לכנסת), מוצא הוא לנכון להתקיף את ח"כ טובי ואת חברי־הכנסת מסיעת החזית הדמוקרטית, תוך דיווח מעוות ומסולף על פעילותה של סיעת החזית הדמוקרטית בכנסת ועל פעילות חברים. אם חושב ח"כ אבנרי להיבנות מהתקפות על סיעת החזית הדמוקרטית ועל חברי־הכנסת הקומוניסטים שבתוכה, יבושם לו.

אברהם רבנבראון, מזכיר סיעת חד"ש בכנסת, ירושלים

● כל טענותיו של הקורא לבנבראון אינן סותרות את עובדת־היסוד: במשך החודשים שבהם נרקמה המזימה בוועדה שח"כ טובי חבר בה, לא עשה דבר כדי להזהיר את הסיעות הקטנות האחרות, ו־כאשר פורסם התיקון בא הדבר לכולן כאפתעה גמורה.

● ● ●

מתחת לפני המים

על כתבתה של גילה רזין „מוות במצולות" („העולם הזה" 2210).

כתבתכם פותחת בכותרת־מישנה בולטת „שלושים ישראלים מצאו את מותם בעת צלילה במעמקי הים, ובעלי מועדונים מתנגדים לחוק הבטיחות". שתי עובדות בכותרת אחת, שתי עובדות שאינן מדויקות! כבר בתוכן הכתבה מתקנת הכתבת את העובדה הראשונה: „בשנים האחרונות ניספו בספורט זה 30 צוללים, מריבתם תיירים". נכון! כל אדם הוא אדם וכאשר הוא מוצא את מותו, אין זה משנה כלל אם תייר הוא, או ישראלי, אך דומני, כי כתבה העוסקת בנושא כה רציני, כדאי שתדייק גם בפרטים, על אחת כמה וכמה בעיתונכם, אשר קנה את שמו בזכות פיל־חמתו למען מוסר וצדק.

באשר לעובדה השניה: צר לי, אך הכללה זו הינה חטא עיתונאי ממדרגה ראשונה. בעלי מועדוני־צלילה מוצגים ב־כותרות כמתנגדים לחוק חיוני וחשוב, ועל סמך מה כל אלו? על סמך דברי בעל מועדון אחד הנשמע לכתבתכם כמתנגד, על סמך השגותיהם של כמה אחרים על סעיף זה או אחר בחוק, מותקף ענף ספורט שלם הכולל מעל 10 מועדונים ומספר עיל אלפי ספורטאים? מה עוד שאותו בעל מועדון שצוטט על־ידכם כמתנגד (על סמך שיחה טלפונית מקוטעת עמו) לא רק שאינו מתנגד לחוק, אלא שהוא מסייע ליוזעים המישפטיים של מישרד־החינוך בהכנת החוק!

צר לי, אך לו היתה טורחת הגב' רזין להגיע לכינוס השנתי של ההתאחדות הישראלית לפעילות תת־מימית, אשר נערך בסמוך מאד למועד פירסום כתבתה בנושא, לבטח היתה מופתעת לשמוע את אותם בעלי מועדונים ואת ראשי ההתאחדות, שהם כולם צוללים ותיקים, גאים בהישג שמדינת־ישראל הינה מהמדינות הראשונות בעולם שיהיה בהן חוק צלילה מוסדר, גאים בשיתוף הפעולה שנעשה בין

(המשך בעמוד 8)

חשבוע יוצעו לך הצעות קוסמות מאוד, אך מוטב שתבדוק תחילה כל אחת מהן, ושלא תתחייב באופן שלא תוכל לחזור בך. בן מזל תאומים יתגלה השבוע כיזיד יותר טוב מכפי שחשבת. הרפי את מתיחותך הנפשית בעזרת מאמץ פיזי, צאי לטייל, עסקי בספורט ופלרטטי עם ידידות קרובות עד כמה שרק תוכלי.

* * *

האושר ממך והלאה: אינך רואה תוצאות מקוות מפעילותך הרבה, אנשים זוטרים תחת מעמדך, אינך זוכה ל־גילויי חיבה אמיתיים, ובדידותך גורמת לך לדיכאון נפשי. נסה להתגבר ככל האפשר על האגואיזם הזה אותך. בת מזל שור — הגבירי מאמציך ל־התקדם בסולם החברה, אולם לא בהכרח על חשבונם של אחרים.

* * *

אט־אט אתה יוצא מן הדיכדוך הבלתי־רגיל בו שקעת לאחרונה. עדיין לא יהיה זה טוב כפי שחשבת תחילה: כדי שזה יבוא עליך להכיר שורה שלמה של אנשים חדשים, ואינך עושה מספיק בכיוון זה. אבל ב־ענייני־עבודה ובענייני־בילוי אתה תתרגל ל־מצב החדש, תקבע לך דפוסים נעימים ומעניינים יותר.

* * *

רצוי לך לשוב ולהיצמד אל ידידיך הישנים המתגעגעים לחברתך. לידם תרגיש טוב יותר. עליך לשכוח את חילוקי־הדיעות שאירעו ביניכם לאחרונה. ידיך יקנו לך ביטחון שחסר לך מאוד בימים טרופים אלה. הגיע הזמן שתפסיק לנדוד ממקום עבודה אחד ל־שני. חשוב על עתידך. בת סרטן — התרכזי יותר בקריאת ספרים.

* * *

רגש־חנקמנות לא יעזור לך, ועשוי אף להזיק לתוכניותיך לטווח רחוק. מכתב שיגיע אליך — ביום ו' בת אריה, יכעיס אותך כל־כך, שמוטב כי תשקלי ימים אחדים את תוכנו, בטרם תנקטי פעולה או תשגרי תשובה, לכאן או לכאן, לעומת זאת אין ספק שאפשר לנצל את ח' שבוע הזה לשקול בו מחדש את כל הבעיות הכספיות והמשפחתיות שלך לאור ה־גילויים עליהם לא ידעת קודם לכן.

* * *

כן, כולנו יודעים שאתה איש נמרץ ותקיף. אבל למה לך להפגין את זה כשהיא בלאו־הכי מסכימה? השבוע תהיה הניצוד ולא הצייד, אם אתה לא רוצה בכך — מוטב שתתנהג מאהבה. פגיעה בכבודך מזעזעה אותך. נסה להבליג, כוונת הריב אינה כה חמורה כפי שנדמה לך. בת בתולה — הימנעי מהימורים השבוע.

גילוי חשוב שלך עלול לקדמך בקאריירה המיקצועית. נסה לוותר על כמה מן האנשים ה־מספקים לך אינפורמציה, יש ביניהם כאלה המנסים להטעות אותך. נסי לקבל את ההיתר לו את מצפה. השבוע סיכוייך רבים. אתה עומד בפני אתגר רציני שיתגלה לך ביום ב'. השתדל לעמוד בו — ולא תצטער על כך עד סוף ימי חייך.

* * *

כפות המאזניים מתחילות לנטות לכיוונכם. המאבק אותו התחלתם לפני שבועות מיספר — ואשר נראה כי יזיק לכם, הוכיח את עצמו. דווקא אתם מתחילים לקצור את הפירות. ולא כמו שנראה בהתחלה. אל תהססו להשתמש במרפקים לפלס את הדרך הנראית לכם נכונה. במישור הרומנטי תמשיך ההצלחה, כרגיל.

* * *

אם תעמוד השבוע בפני בעייה מביכה הקשורה בבירור מישפטי, הסדרת עניין רשמי, או מגע בלתי צפוי עם הרשות, מוטב שלא תדחה את הטיפול ב־עניין, התחל בכך מייד, בסיועו של אדם המתמצא בסבך עניינים זה. אדם כזה עלול להבהיר לך שמצבך אינו מזהיר כפי שציפית, וכי תעבור תקופה ממושכת של מתח ואי־נעימות עד שהעניינים יסתדרו בסופו של דבר. ידידך יותר פיקח ממה שאתה סבור.

אם את מתאכזבת מאוד ביום א' או ב' — זכרי שרצית בזה, ולא עשית שום דבר בסיסי כדי למנוע את הדבר. האיש שפגשת, שוב אינו משאיר בפיך אלא טעם של אפר. זכרי שגם הוא אינו יכול לתת לך אלא מה שאת מרשה לו לתת. אל תחססי לצאת לבילות הרבה, לערוך טיולים ארוכים, רצוי במכונית; הופעתך היא בעלת חשיבות מרכזית לבריאותך.

* * *

נסיעה קצרה ושיגרתית לכאורה, בעניינים הנוגעים לעבודתך או לבעייה משפחתית כלשהי, עשויה לזמן לך פגישה מרגשת עד מאוד. אם אתה רווק, אתה עשוי לפגוש ה־שבוע, בצורה בלתי צפויה, את רעייתך ל־עתיד. עם זאת, אל תתפתה להאריך את שהותך במקום, מכיוון שרק גורם ההפתעה תקסום לה בוודאי.

* * *

הצלחה, חצלחה, ועוד פעם הצלחה: ב־עסקים — כסף רב; במישור רומנטי — חיכרות חדשה שתישא תוצאות מרחיקות לכת. אהבה ישנה מתחילה להראות תוצאות מאכזבות, אבל אל דאגה: הוא עדיין אוהב אותך. לך, בן דגים לא מצפה שבוע טוב. אתה תהיה ממורמר ועשוי לריב עם כל מי שסובב אותך. הזהר.

ספר ברבאבא חינם לכל השולח:

10 עטיפות ברבאבא חטיף שוקולד ואגוזים ו-10 עטיפות שוקולד חלב ברבאבא (ביחד 20 עטיפות)

מבצע ברבאשוקולד עלית

בל ילד שישלח 10 עטיפות של עלית – שוקולד חלב ברבאבא, ו־10 עטיפות של עלית – חטיף שוקולד חלב ואגוזים ברבאבא, בצירוף שמו וכתובתו לת.ד. 1469, ת"א יקבל בדואר לביתו אחד מספרי ברבאבא, לפי בקשתו.

א. התזמורת של ברבאבא
ב. הסירה של ברבאבא
ג. הגן של ברבאבא
ד. המטבח של ברבאמא
ה. משפחת ברבאבא. השמרטפים
ו. ברבאמא והעגלים

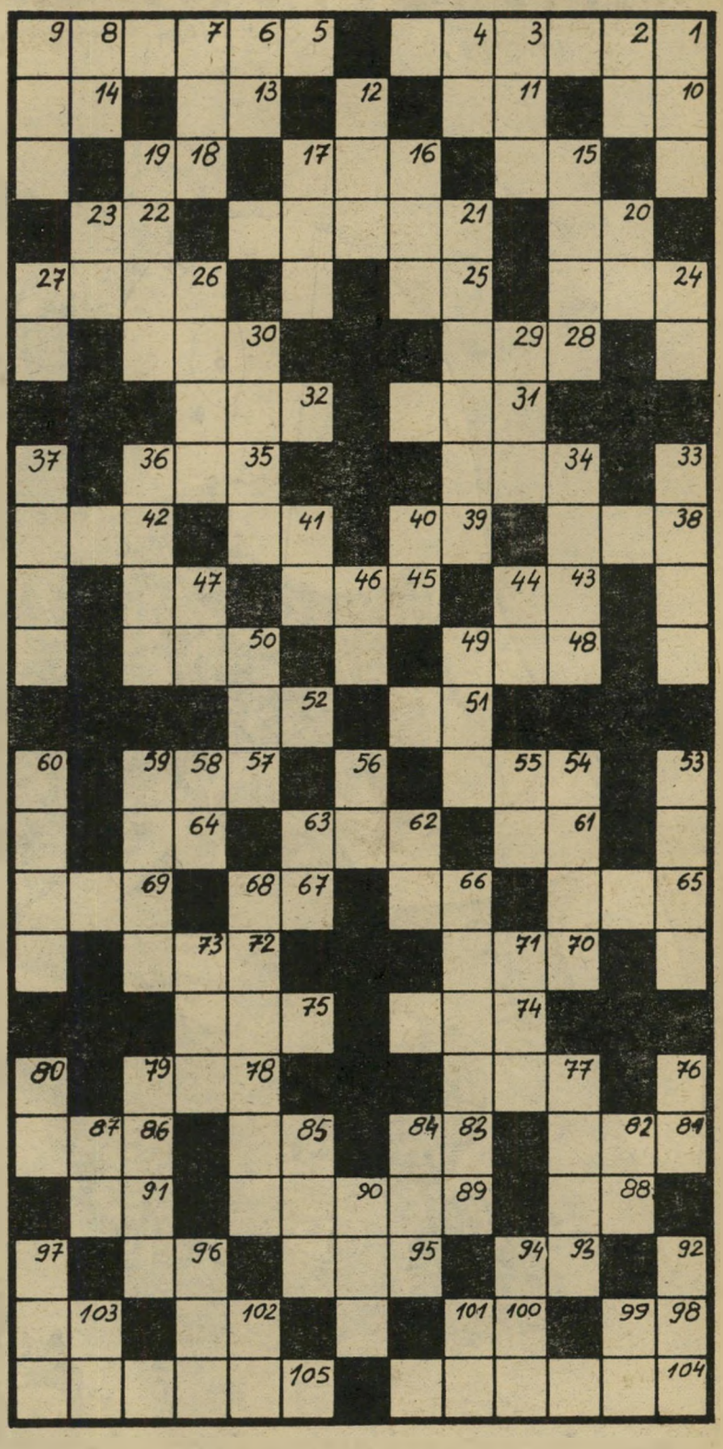
קבו ותיהנו משוקולד ברבאבא של עלית ותאמרו:

טוב לי עם ברבאשוקולד עלית

ברבאחדש!

ללא הגרלה! כל השולח-זוכה!!!

תשבץ העולם הזה 2214

מאוזן:

1) לחן; 5) בהשאלה: שינה עמוקה; 10) לאום; 11) אילן; 13) שמא; 14) עבורו; 15) תיבת־דואר; 16) ערוץ־נחל; 18) בירה אירופית; 20) מילת־יחס נפרצה; 21) עכבר־שדה; 22) מיקווה־מים ענקי; 24) שניים כאלה בשלם; 25) בלורטת־הנקה; 26) עליצות; 28) שטח מבוראר ביער; 30) רפואה; 31) הלם; 32) קריאה טלפונית; 34) ערבב נוזלים; 35) מחלקי משולש ישר־זווית; 38) חמורון; 39) מגעול פטנטי; 41) גיבעה קטנה; 42) תכשיט; 43) מצבת־זיכרון; 45) מישהו; 47) מילת־תחינה; 48) שם מתחבר הנהר לים; 50) חומר־נפץ מרסק (ר"ת); 51) מזמר; 52) מידת־שטח; 54) ציר־הדלת; 57) רוכב; 61) בוא מלמעלה למטה; 62) הבדל גדול; 64) אבר־תנועה; 65) מן המלוח; 66) תבואה; 67) משאבת הגוף; 69) ריקוד אצילי; 70) מראה; 72) סכין חד מאד; 74) הקימו; 75) סוג של צמחים; 77) לא זה... זה; 78) שירה; 81) תרנגול; 83) מונח בתורת־החשמל; 85) גוף; 86) פעם; 88) מילת־זירוז; 89) קיבוץ בשומרון; 91) בית בלי התחלה; 93) כיסא־כבוד; 95) מסגי; 96) קוסם; 98) מן הנפיים; 100) נישא; 102) מועד; 103) אחוריים; 104) כלי ארטילריה; 105) סמיליארי.

מאונך:

1) מס־ערך־מוסף (ר"ת); 2) ישן; 3) מטרה; 4) עוף־טרף; 6) משמש בקפיצה־לגובה; 7) מחלקי הארוחה; 8) רסיסי־לילה; 9) כסף רב; 12) נתן נדבה; 15) נאיווי; 16) פרח־נוי; 17) יחידת־זמן; 19) השקפה; 20) שביב; 21) אזרח המדינה; 23) קול הפרה; 24) לא קר; 26) פסק־זמן; 27) מאור קטן; 29) עכשיו; 30) מונח בגיאומטריה; 33) לבוש עליון; 34) קורה כבדה; 36) חברים; 37) שימחה גדולה; 40) עבורך; 41) משקה קל; 44) עלה בספר; 46) אביון; 47) פרי־בטן; 49) מטע גפנים; 50) למרות; 53) נציגות נבחרת; 54) אבר־תנועה; 55) מזל; 56) עליך לגעת; 58) מיקצב אמריקאי עליז; 59) מדוכא; 60) בהמת־בית; 62) בהמת־בית; 63) רחמנא־ליצלן (ר"ת); 66) הפיכה לבינלאומי; 68) שיא ההליכים הדמוקרטיים; 71) אולם; 73) נעימה; 76) חי בים; 77) לא קצר; 79) שליח נבחר; 80) ענף; 82) מבין; 84) מן החושים; 85) מחצב רך; 87) זמן; 90) יין־קידוש; 92) מין קוץ; 94) ... עודף; 96) מינעל חורפי; 97) מחוטי האריג; 99) מילת־שאלה לזיהוי; 102) נחש; 103) מסיל.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

ראשי ההתאחדות ובעלי מועדונים לבין חברי־הכנסת ונציגי רשות הספורט, אשר עסקו בהכנת החוק.

אמת! בתחילת הפעילות להכנת החוק היתה התנגדות שיחוקק חוק כלשהו בנושא צלילה, מבלי שיהיו מעורבים בהכנתו צוללים מוסמכים פעילים. היתכן שקבוצת אנשים שמעולם לא צללו, תתכנן חוק צלילה מבלי להיוועץ באנשי המיקצוע? ואכן, מתכנני החוק מצאו לנכון לקבל דעותיהם של אנשי המיקצוע בנושא זה.

כבעל מועדון־צלילה, המכשיר מדי שנה מאות צוללים חדשים, יכול אני לציין הרבה מעבר לזה. מרבית המועדונים הפועלים בישראל ממלאים בקפדנות, זה למעלה משנה, את כל אותן ההמלצות של מומחים ואנשי מיקצוע העומדות להפוך בשבועות הקרובים לחוק. דעותיו של ה־ד"ר יהודה מלמד (המצויין בכתבתכם כאחד מבין מתקני התקנות) מקובלות כימעט על כולנו. ספר ההדרכה המשמש את מרבית המועדונים רפואת הצלילה, אשר מרבית החומר שבו סופק על־ידי חיל־הים הישראלי, הינו ספר חובה לכל חניך בקורס. יתרה מזו, 37 חניכים הודחו מהקורס בעונה האחרונה. עוד בשלב הצלילה בבריכה, וזאת משום שלא התייחסו ברצינות מספקת להוראות הבטיחות.

עקרונית, אדם יכול ללמוד לצלול במשך מספר שעות בילבד! משך קורס צלילה במרבית המועדונים הוא בין שבוע לשבועיים, כאשר 95% מחומר הקורס עוסק בבטיחות ובהתגברות על תקלות צפויות ובילתי־צפויות.

דומני כי כתבתכם חטאה לאמת, ופגעה קשות בבעלי המועדונים העושים רבות, הן למען פיתוח ענף ספורט הצלילה, והן למען בטיחות העוסקים בספורט זה. אקווה שהופעת תגובתנו בעיתונכם אכן תתקן מעט מנזק זה.

ישי שוור, מנהל „סנפיר",
ציוד צלילה בע"מ, תל־אביב

● תגובתה של גילה רזין: אני מברכת על הצעקה שעוררה הכתבה ועומדת מאחרי כל מילה שנכתבה בה. וילי הל־פרס, בעל מועדון־צלילה באילת ומי שמוכר כצוללן הבכיר בענף, אמר לי: „לכל הצוללנים ברור שבלי חוק יהיה הרבה יותר טוב. אני לא מוכן לקבל חוק שעשוי להשפיע על קיום התיירות. הצוללים אוהבים להיות חופשיים." ואילו ראש האיגוד לצלילה, גיורא רז, אמר: „הצוללים המיסחריים שיתפו פעולה עם האגודה מכיוון שגם הם רצו להימנע מתאונות, אך שיתוף הפעולה נפסק ברגע שהתקנות החלו לפגוע בהכנסות." אם עזרה הכתבה להבין, שהצלילה היא אמנם תחביב, אך שיש לעסוק בה בצורה מיקצועית, הרי שהשיגה את יעדה.

● ● ●

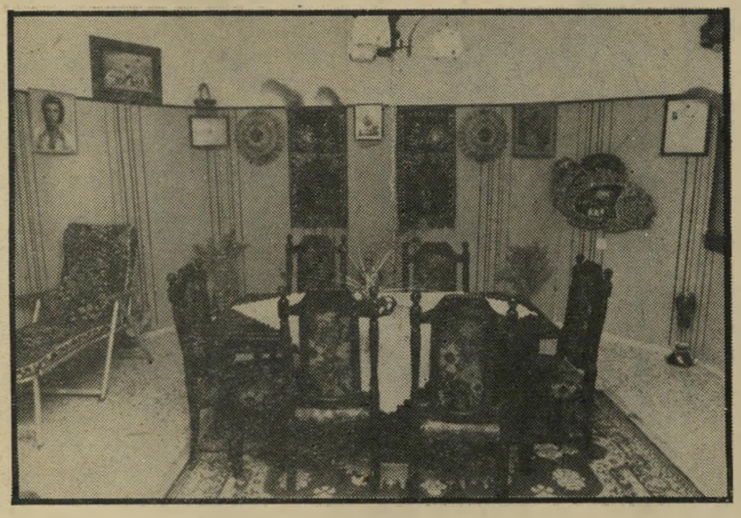
וילות פה זילות שם

על הווילות שבונים תושבי ה־משולש בכפריהם („סביון במשולש", „העולם הזה" 2212).

יפה, מרשים ומאלף. אך כל התמונות שפירסמתם צולמו מחוץ לווילות. למה אין תמונות שצולמו בפנים? כלום לא נהגו בכם בעלי הווילות הערביים מינהג הכנסת־אורחים כמקובל בתרבות המיזרח?

אוריה ורדי, תל־אביב

● בעלי הווילות נהגו בצוות העולם הזה לפי מיטב המסורת של הכנסת־אורחים. תצלומים מתוך הווילות — ראה תמונות.

פינת־אוכל בווילה במשולש
הכנסת־אורחים —

טפט צילומי בווילה במשולש
— כמקובל בתרבות המיזרח

שרתון לגברים כמוך

"מאז ששמתי
את "שרתון" על הכוונת
איני מחליף אותה
באף סיגריה אחרת.
אני אוהב את הטעם
המיוחד של "שרתון".
יש בה תערובת מעולה
של טבק וירג'יניה
והיא נותנת לי
הנאה אמיתית.
עם "שרתון"
קלעתי בול!"

מוקד $5

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20 בשבוע שבין ה־6 בפברואר עד ה־12 בו? במדור זה יפקוד „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1903

11.2 — בגימין זאב הרצל, מייסד הציונות המודרנית, מבקש מן הווזיר הגדול בקושטא, תורכיה, רשיון להתיישבות יהודית בגליל, בתנאי, כמובן, שהמתיישבים יהיו נתינים תורכיים. בתמורה מבטיח הרצל שני מיליון לירות תורכיות.

1904

9.2—8 — החלה המילחמה בין רוסיה ויפאן, שזירזה את פרוץ המהפכה ברוסיה ב־1905.

ראש־ממשלה אשכול
11.2.69

1915

9.2 — השילטונות התורכיים עוצרים שני יהודים החשודים בהשתייכות לאירגון ציוני חשאי, הפועל כנגד האינטרסים של הממלכה העותמאנית, ומגלים אותן מן הארץ. השניים: דויד בן־גוריון ויצחק בן־צבי, לימים ראש־הממשלה הראשון והנשיא השני של מדינת ישראל.

1917

11.2 — חיים וייצמן נבחר לראשונה לנשיא ההסתדרות הציונית בבריטניה. לימים, נשיאה הראשון של מדינת ישראל.

1918

14.2 — טרזן, איש היער, לראשונה על הבד. הצגת־בכורה של הסרט הראשון, המבוסס על סיפורי טרזן מאת אדגר רייס בורוז, שיצאו לאור שש שנים קודם לכן.

1919

6:2 — האמיר פייסל, בראש מישלחת חיג'אז, מופיע בפני ועידת השלום בוורסאי — 70 נציגים של 27 המדינות המנצחות במילחמת־העולם הראשונה — ותובע ריבונות ערבית בכל האיזור, מילבד ארץ־ישראל.

1920

11.2 — נולד פארוק, מי שהיה מלך מצריים מ־1936 עד להדחתו על־ידי כוחות הקצינים החופשיים, בהנהגת גמאל עבד־אל־נאצר, ביולי 1952. מת באירופה ב־1965.

11.2 — דאנציג, שבה מתרחשת עלילת הפתיחה של המילחמה הקרה, מוכרזת כעיר חופשית ונמסרת לפיקוח חבר־הלאומים.

1921

12.2 — וינסטון צ'רצ'יל נתמנה שר־המושבות בממשלת בריטניה.

1923

7.2 — הוועידה השנייה של ההסתדרות, שבה הוקמה חברת העובדים.

1929

11.2 — קרית הוותיקן ברומא הוכרה על־ידי ממשלת איטליה כששטח עצמאי, בראשות האפיפיור. איטליה גם הכירה בדת הקאתולית כדת המדינה.

1933

6.2 — בגרמניה הנאצית פורסם חוק, האוסר ביקורת על הקנצלר החדש, אדולף היטלר.

1939

7.2 — ועידת שולחן־עגול נפתחה בלונדון, בארמון סנט־ג'יימס, כדי לדון בבעיית ארץ־ישראל. ממשלת בריטניה ניהלה את הוועידה בשני מושבים נפרדים, עם היהודים לחוד ועם הערבים לחוד. בן־גוריון ווייצמן תבעו את המשך פי־תוחו של הבית־הלאומי ברוח הצהרת בלפור, ושללו את ההצעה להעניק עצמאות לארץ ולכונן מדינה שבה יהוו היהודים מיעוט.

1940

12.2 — הקורפוס האפריקאי, בפיקודו של ארווין רומל, הגיע ללוב. ביישוב היהודי בארץ שוררת דאגה, פן יכבשו הנאצים גם את ארץ־ישראל.

1941

7.2 — אלמונים ניסו להציף את דפוס גשר בירושלים, שבו נדפס בעיות היום,

נדון למוות קשאני
10.2.1947

ביטאון הליגה להתקרבות בין יהודים וערבים.

9.2 — צ'רצ'יל פונה בנאום אל ממשלות ארצות־הברית ומכריז: „תנו לנו את הכלים ואנו נסיים את המלאכה."

1942

10.2 — בדטרויט, ארצות־הברית, הורכבה המכונית האזרחית האחרונה. מעתה מופנה כל ייצור המכוניות לצרכי צבא.

12.2 — אברהם שטרן, המכונה „יאיר", מייסד לח"י, נרצח על־ידי בלשים בריטיים, אחרי שנתפס מסתתר בדירת גג בדרום תל־אביב. בנו, יאיר, הוא כתב־שדרן בטלוויזיה; אחיו, דויד, חבר־כנסת מטעם הליכוד.

1943

7.2 — הנאצים פותחים במסע צבאי נגד הפרטיזנים ביוגוסלביה, הלוחמים בעזרת בהנהגתו של יוסף ברוז טיטו.

1945

9.2 — מהומות אנטי־בריטיות ברחבי מצריים.

1947

10.2 — שלושה אנשי אצ"ל — יחיאל דרזנר, אליעזר קשאני ומרדכי אלקחי — נידונו בבית־דין צבאי בריטי למוות בתליה. בהצהרה משותפת בפני שופטיהם אמרו: „יצאנו להוכיח לכם, שקם בארץ זו דור עברי חדש, שלא יסבול השפלה, שלא ישלים עם שיעבוד, שיילחם על כבודו בכל מחיר..."

1948

11:2 — הסובייט העליון בברית־המועצות נזף במלחינים סובייטיים על מגמות „ריאקציוניות בורגניות" במוסיקה שלהם. יצירות משל שוסטקוביץ, פרוקופייף וחצ'אטוריאן הוגדרו כ„זרות לרוח האומה ופורמליסטיות".

1950

9.2 — הסנטור ג'וזף מק־קארתי, שעל שמו המושג הידוע לגנאי „מק־קארתיזם", הצהיר, כי קומוניסטים רבים הסתננו למישרד־החוץ האמריקאי. הסנטור האכול תסביכי רדיפה קבע: „אני יודע על 57 מיקרים של חברי המיפלגה הקומוניסטית או הנאמנים לה."

1952

6.2 — מת ג'ורג' ה־6, שעלה על כס המלוכה בבריטניה ב־1936, אחרי התפטרות אחיו, אדוארד ה־8. על כס המלוכה עלתה תחתיו אליזבת ה־2.

1956

12.2 — הדוקטור עזריאל קרליבך, מייסדו ועורכו של מעריב, נפטר בגיל 48.

1958

10.2 — פייסל מלך עיראק וחוסיין מלך ירדן נפגשו לדון באיחוד המצרי־סורי. ברית־המועצות וסין־העממית מברכות על האיחוד.

1969

11.2 — הצהרת ראש הממשלה, לוי אשכול, על אפשרות של נסיגה ישראלית, מעוררת משבר בממשלה.

1970

11.2 — השחקנית חנה מרון נפצעה בהתקפת פידאיון על אוטובוס נוסעים של אל־על בנמל התעופה של מינכן.

1974

10.2 — מפקד מוצב החוף במילחמת יום־הכיפורים, מוטי אשכנזי, שובת מול מישרד ראש־הממשלה בתביעה לפיטורי שר־הביטחון משה דיין.

1978

6.2 — שר־החוץ משה דיין אישר לראשונה, בראיון טלוויזיה בשוויץ, כי ישראל מספקת נשק לאתיופיה.

המלך ג'ורג' ה־6
6.2.1952

מכתבים

בזירה הפרלמנטרית

על ההתגוששות שבין פסח גרופר ואריאל שרון.

כוחות שקולים, אין מה לדבר. מישקל כבד ודרקבר הוגן. לא חשוב מי ינצח, העיקר שעם ישראל יפסיד והמוראל שלו

ימשיך לרדת. יש לאסור, לדעתי, כניסתם של תלמידי בית רבן למישכן־הכנסת. המראות שיתגלו לעיניהם בתוככי המישכן אינם חינוכיים.

שמואל אדתר, רמת־גן

● ● ●

חיוכו של שימעון פרס

אם ח"כ פרס סוציאליסט, אזי הקורא שריק — כך הוא מעיד על עצמו — הוא הבתולה הקדושה.

רק הביטו בפניו של שימעון פרס, אחרי ניצחונו במיפלגת העבודה. האם אין זה חיוכו המנצח של סוחר־במכוניות משומשות, שזה־עתה החליף פולקסוואגן משנת 1933 בקאדילאק דגם 1980?

אם פרס, מנהיג האופוזיציה — מי שביקש רשות ממנחם בגין לנסוע לחוץ־לארץ, ולשוחח שם עם עמיתיו הסוציאליסטים — הוא סוציאליסט, אז אני הבתולה הקדושה עם תינוק בזרועותיה.

ניצחון של מנהיג זה של האופוזיציה בבחירות הבאות, פירושו ארבע שנים נוספות של שילטונו הצבוע, המחדגי, האימפוטנטי של בגין, הנעדר כל מדיניות־פנים או חוץ! שכן, האם לא היה זה שימעון פרס, בתפקיד שר־הביטחון, שאיפשר לאילון־מורה להיות למה שהיא היום: מיכשול אדיר בדרך לשלום, המדרבן מילחמה חדשה?

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

קולו של נכה

הנידון: תיק מס' 84250.

אני נאלץ לכתוב מיכתב מצער זה בגין הסחבת הקשורה במישרד־הביטחון, בקשר לכל הנושא שקוראים לו מיסמכים, שלדעת אנשי המישרד חשוב יותר מחייי אדם.

זה כבר שנתיים שאני סובל מפגיעה קשה בפרק ירך שמאל, לאחר פגיעה באימוני צניחה. הביטוח הלאומי אמנם הכיר בנכותי וקבע לי 100% נכות עד 1.8.80, אך איני מטפל בי לא רפואית, לא שיקומית, ולא בכל דרך שהיא, מכיוון שלטענת הפקידים והמיסמכים אני נכה צה"ל.

קיבלתי מיכתב מלישכת הסעד וגם הם טוענים שאין הם אחראים לטיפולים הרפואיים שלי. נוצר מצב עגום ומביש, שאני זקוק היום באופן אינסטינקטיבי לטיפולים בפיזיותרפיה וביקורת במרפאות־חוץ של בית־החולים רמב"ם, ואיני מסוגל לקבלם, מכיוון שאין לי שום התחייבות רפואית של קופת־חולים. כל אחד מנער אחריותו ממני, ואני ממש אומלל ומדוכא. מה קרה לנו בארץ ביורוקרטית זו?

אני בן 32 ורווק, ומתגורר אצל אמי, שנאלצה לצאת לעבוד במשק־בית כדי לפרנס אותי, כי פשוט שום גורם אינו מטפל בי היום. אני זקוק לנעליים אורטופדיות כי אני הורס את הגב ואת האגן. אני בא לטיפולים בבית־חולים באוטובוס, וזה סיוט וסבל וכאבים עזים. גם מזגי האוויר מכביד מאד עקב הפלטה ברגל והמסמרים והברגים.

מאסתי בכל המימסד הביורוקרטי שממית על האדם חרפה. אנא עזרו והצילו נפש בישראל.

אבי ביטון, קרית־אתא

ההישג הכפול של סיטיזן

שעון סטופר מעולה במחיר מפתיע

מחיר לצרכן:
*2990.- ל"י
בלבד.

* המחיר לא כולל מ.ע.מ

שעון שיש לו אבא

CITIZEN

יואל אביטל

כלבוטק שיבח והילל... המועצה לצרכנות בדקה ואישרה!

מיטת ילדים של "כל-גיל" היא הטובה ביותר!

"כל גיל",
טובה מאוד-מחירה נמוך יחסית.
- נוחיות המיטה לטיפול-טובה.
- נוחיות הפעלת המעקה-טובה מאוד.
- מראה כללי-טוב.

ה כדאי
ו לצרכנות ומדריך קניות
של המועצה הישראלית לצרכנות

דירוג המיטות

I
"כל גיל", דגם 59
"פרימה", מס' 16

II
"אמי", דגם עממי, מס' 15
"אמי", דגם "קשת", מס' 6
"עוגן", דגם 0-61

III
"רוואליה", דגם
"...", איטליה

רהיטי כל-גיל המודולריים הם עולם שלם של דגמים, צבעים ואפשרויות אינסופיות לריהוט חדר ילדים פונקציונאלי ומרהיב עין.
רהיטי כל-גיל יתחבבו על ילדיך כפי שהתחבבו על בני גילם האחרים בארה"ב ובאירופה.

מה שגילה כלבוטק ביום שלישי 22.8.78 ומה שאושר ע"י בטאון המועצה הישראלית לצרכנות "מה כדאי" (אוגוסט 78') רק חיזקו את אשר היה ידוע לנו זה זמן רב –
רהיטי "כל-גיל" – משובחים מהם קשה למצוא.

רהיטי כל-גיל מיוצרים ע"י נגריית קיבוץ גבעת ברנר

כל גיל

רהיטי כל-גיל להשיג: תל-אביב: רח' דיזנגוף 201. חיפה: רח' הרצל 32, בית הזורע-שמרת, רח' אלנבי 117. גבעתיים: רח' ויצמן 10
ובחנויות כל-גיל המיוחדות ברחבי הארץ.

חקירה מישטרתית בדרגה שלישית

האם קיים נתיב־יסורים אחר פרט לוויה דולורוסה שבירושלים העתיקה?

על שאלה זו יצטרך להשיב מפקד מחוז תל־אביב של מישטרת־ישראל, ויתכן שאף בית־המישפט ייאלץ לעסוק בה. והכל בשל הפירסומים האחרונים, הצצים חדשות לבקרים, בקשר לדרך חקירתם של חשודים על־ידי חוקרי מישטרת־ישראל בכלל, וחוקרי המדור ה־מרכזי של מישטרת מחוז תל־אביב בפרט.

לפני כמה שבועות התפרסמה ב„ידיעות אחרונות" ידיעה, שלפיה הואשמו כמה שוטרים של אנשי היחידה המרכזית במחוז תל־אביב בהכאה ברוטאלית של עציר מסויים, בדרך צדדית וניידת, ליד איזור התעשיה של ראשון־לציון. לאחר מכן הם כתבו דו"ח מפורט, לפיו התנגד בכיכול העציר למעצרו, ואז „נאלצו" השוטרים „להתגבר" על התנגדותו בכוח סביר.

זמן מה לאחר מכן התפרסמה ידיעה נוספת, הפעם ב„מעריב", לפיה הוחלט להעמיד לדין שוטרים נוספים מאנשי היחידה המרכזית הנ"ל; הפעם שוב בגין התעללות ברוטאלית בעציר שנחשד בעבירת סמים. הפעם בוצעה ההתעללות בתוך בניין מטה מחוז תל־אביב.

מיקרים שלא התפרסמו, בנוסף לעשרות מיקרים ידועים, מחזקים את הרושם, שחוקרי אותה יחידה נוקטים אמצעי־חקירה פסולים, ששימשו בזמנו, בשנות ה־30' וה־40', את מישטרת ארצות־הברית במילחמתה במאפיה האמריקאית. חקירה זו קרויה „חקירה בדרגה שלישית" והיא כוללת עינויים גופניים ופסיכולוגיים שונים ומשונים.

צורת חקירה זו גובלת בעבריינות ממש ומהווה, כשלעצמה, עבירה פלילית חמורה. צורה זו בוקרה קשות פעמים אין־ספור על־ידי בית־המישפט העליון, שחרד לגורלה ולתדמיתה של החברה הישראלית, אם דווקא שומרי־החוק, המופקדים על אכיפתו, עושים זאת בשיטות המציגות אותם כפורעי־חוק. צורת חקירה זו מסלימה את המילחמה שבין השוטרים והעבריינים, ואת תוצאות ההסלמה ניתן לראות במעשי הפשע שבוצעו בשנה האחרונה. עבריינים המבצעים פשע מסויים אינם בוחלים בשימוש בנשק חם, לרבות תת־מיקלעים, רימוני־יד ואפילו טילים. וזאת כדי להקל על הביצוע ולהחישו ולהימנע מעימות שלאחר מעשה עם חוקרי המישטרה, שאינם מהססים להפעיל נגד העבריינים את שיטות „חקירה בדרגה שלישית".

חשוד המזויין בסניף „בנק לאומי" ברמת־אביב ורצח סוחר הסמים חאג' כחיל ביפו הינם עדות ברורה להסלמה זו.

■ ■ ■

אולם מסתבר כי הטפותיו והנחיותיו של בית־המישפט העליון לחוקרי המישטרה נפלו על אוזניים ערלות. שוב ושוב עוסקים בתי־המישפט השונים ב־מיקרים שבהם נחשפה חקירה אלימה, שבוצעה על־ידי חוקרי־מישטרה שונים, העושים מלאכתם תוך התעלמות ואטימת אוזניים מוחלטת לדברם של שופטי בית־המישפט העליון.

התעלמות זו הרגיזה, ובצדק הרגיזה, את שופט בית־המישפט העליון חיים כהן, שביחד עם נשיא בית־המישפט העליון, ד"ר יואל זוסמן, והשופט העליון שלמה אשר, עסקו בעירעורו של אחד בשם נימר אבו־חמוד, שחורשע על־ידי בית־המישפט המחוזי בתל־אביב ברצח שומר תחנת־הדלק „הסיירים", בכביש גהה. נימר אבו־חמוד הורשע עם עוד שניים בביצוע רצח למטרות שוד, והוטל עליו העונש היחידי הקבוע בחוק — דהיינו: מאסר עולם. אולם דא עקא, שהמערער טען, שתוך כדי חקירתו הוכה קשות על־ידי חוקרי תחנת

יש פושעים הזוכים בלגיטימציה ובעידוד לנוכח האלימות המישטרתית

המישטרה בחולון. טענה זו נטענה גם על־ידי יתר המערערים. אולם מצבו של אבו־חמוד היה שונה משל היתר. בלשונו של בית־המישפט העליון:

„שונה המערער נימר משאר המערערים, שאצלו נתגלה דימום באברי־חמין. לא זו בילבד שתחתוניו היו מוכתמים בדם, אלא העיד החובש של בית־המעצר, שכאשר התלונן לפניו המערער נימר, שקיבל מכות באשכיו, בדק את האשכים ומצא שם, נפיחות קלה מאד'. עוד העיד החובש, שהשיב ריקם את פני המערער נימר, שביקש להעבירו לטיפול רפואי, באשר ראה לאבחן רק דלקת רגילה שאינה מצריכה טיפול רפואי. לא על מימצאיו ואיבחוניו ולא על כתמי הדם בתח־תונים גילה החובש את אוזני החוקרים או מאן דהוא — שדבר זה אינו מתפקידו.

„שופטי הרוב (בבית־המישפט המחוזי) הסתפקו משום מה באיבחונו של החובש, וזו לשונם: „אמנם נתגלה דימום בדרכי השתן, אולם המערער נימר נבדק על־ידי חובשים שקבעו כי מדובר בדלקת ונתנו לו טיפול תרופתי שהנאשם סירב לקבלו. בכך, בדלקת זו, מוסברים גם תחתוניו המוכתמים בדם."

■ ■ ■

תמהני על השופטים המלומדים, שראו לייחס מישקל כלשהו לחוות־דעתו של חובש הדיוט, אשר פיו שלו עצמו ענה בו לאמור, שאין הוא מוסמך לרפואה ולאבחנות רפואיות.

מניין לו לחובש הדיוט זה אם הנפיחות והדימום הם תוצאה מדלקת או תוצאה ממכות?

ומניין לו שהדלקת — אם אמנם צדק באבחנתו — לא באה כתוצאה ממכות שהונחתו על אבר רגיש זה עד זוב דם?

ומוסיף ואומר כב' השופט כהן בעניין זה: „עצור הנחקר בידי אנשי המישטרה והקובל שהתעללו בגופו, אין המישטרה יוצאת ידי חובתה, לא כלפיו ולא כלפי בית־המישפט, על־ידי שהיא מעניקה לו טיפול של חובש, כשהוא עצמו או סניגורו דורשים שיביאוהו לפני רופא, אם לטיפול ואם להסתכלות בילבד. האימרה השחצנית של החובש המישטרתי, ברצותו מאבחן ומטפל הוא עצמו, ברצותו ובטובו נאות למלא אחר בקשת העצור ולהביאו לפני רופא — כפי שנתגלה לפנינו — מעוררת חששות חמורים מאד.

„יש בעצם סירובו של החובש להביאו לפני רופא, כבקשתו, משום הכשלת המערער מלהוכיח טענתו שהוכה; והמישטרה, שמנעה על־ידי מחדלה הבלתי־

„...המילחמה בפשעי הפושעים צריכה להידחות מפני המילחמה בפשעי שוטרים."

סביר והבלתי־הוגן בעד המערער מלהוכיח טענתו ש־הוכה, אינה יכולה עוד להישמע בבית־המישפט בטענה שלא הוכה."

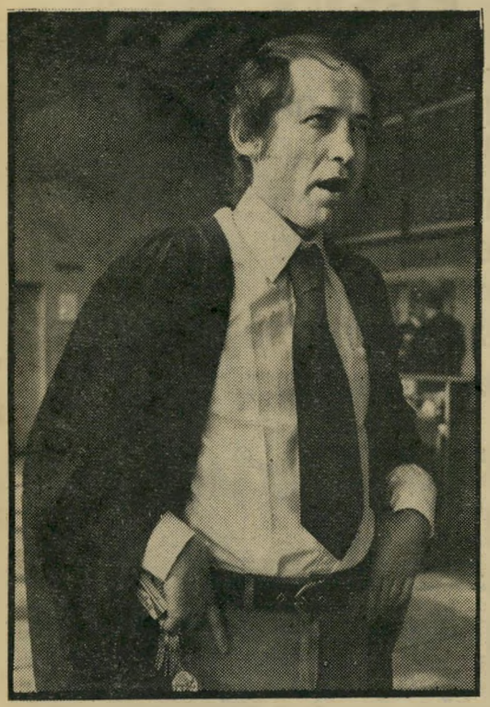
ומיד לאחר ניתוח העובדות, משמיע כב' השופט כהן כלפי המישטרה דברים חמורים ובוטים ביותר, שטרם הושמעו כמותם עד כה בדברי ימי פסיקת בתי־המישפט בארץ מאז קום המדינה.

■ ■ ■

וזאת כדלהלן:

„גזירת המחוקק היא שרק ההודיה שלא היתה חופשית או שלא ניתנה מרצון פסולה היא כראיה, למעט הודיה שהיתה חופשית וניתנה מרצון, תהא אשר תהא ההתעללות שקדמה לה. הודיה הכשרה כ־ראיה, אין בית־מישפט רשאי להעלים עינו ממנה כאילו אינה קיימת. זו שיטתי שאני דוגל בה מימים ימימה. תמיד גרסתי, הודיית הנאשם לחוד, והתעללות חוקריו לחוד. כשם שזה דינו לבוא על עונשו כחוק, בשל העבירה שעשה ושהודה בה מרצון, כן אלה דינם לבוא על עונשם כחוק, בשל מעשיהם הבלתי־חוקיים שנתגלו לבית־מישפט במישפט זוטא. אין בצע בפסילת ראיה שהיא כשרה, כאילו היתה פסולה. זה נהנה מן הפסילה הזאת שלא כדין, ואלה אינם חסרים עקב הפסילה הזאת שלא כדין. פושע מסוכן עלול לצאת לחופשי על לא שום זכות בכפיו, ונמצאת מילחמת המישפט בפשע מסוכלת ומנוצחת; ואין הפסילה פוגעת כהוא זה בחוקרים האלימים שמעלו בתפקידם כאנשי־מישטרה וכעובדי־מדינה, ונמצא כבוד האדם וביטחונו מופקר בידי בעלי זרוע בלתי אחראיים.

„אודה כי למקרא ולמשמע העירעור הנוכחי התחל־תי לראשונה לפקפק במקצת, שמא הגיע הזמן וה־מילחמה בפשעי הפושעים צריכה להידחות מפני ה־מילחמה בפשעי שוטרים. שאלתי את עצמי אם על־ידי השימוש השיפוטי אשר אנו השופטים עושים בראיות — ולו גם כשרות מבחינת דיני הראיות — שהושגו על־ידי חוקרים־פושעים, אין אנו עושים עצמנו שותפים לאחר המעשה לפשעים. סוף־סוף אין החקירה המיש־טרתית כולה אלא הליך הכנה למישפט, ויש בפשעי החקירה כדי להטיל צל כבד על הליכי המישפט הבאים בעיקבותיה. אילו ראיתי שהועלנו בתקנתנו, ולו רק במקצת מן המקצת, והחוקרים הפושעים באו על עונש הראוי להם, ומיקרי ההתעללות בעצורים הולכים ו־

מתמעטים — כי אז החרשתי; אבל הרושם העגום הוא שהמיקרים הולכים ורבים, וחומרתם הולכת ומחריפה. השוטרים מצפצפים על הביקורת הנמתחת עליהם מפי השופטים ואינם מקיימים הוראותיהם, ואין פוצה פה. גם בעירעור זה הייתי שוב עדים לכך, שהחקירה התנהלה תוך התעלמות גמורה — אם מתוך זדון ואם בבלי דעת בלתי אחראית — מן ההוראות אשר בית־מישפט זה נתן ושנה ושילש מזה שנים רבות. חקירה מישטר־תית המתנהלת בניגוד להנחיותיו המפורשות של בית־מישפט זה — מה פלא שחשודה היא בעיני בית־המישפט שמתנהלת היא גם בניגוד לחוק.

„האלימות מחלה מידבקת ואפידמית היא; כשם שיש בין אנשי המישטרה סדיסטים הנדבקים באלי־מותם של פושעים, כן יש פושעים המפיקים מן ה־אלימות המישטרתית עידוד רב ולגיטימציה מובנת להגברת אלימותם שלהם. אם שומרי מישטרת החוק אינם נרתעים מלהשתמש באמצעים אלימים לשם השלטת חוק וסדר, כביכול, תוך הפרה גלויה של זכות היסוד לשלמות גופו של האדם, בל יתפלאו אם בעיני הפושעים הרואים הפרה זו לנגד עיניהם וחחוזים אותה בשרם, חיי האדם וכבודו חשובים בקליפת השום. ואם עצור שספג מחוקריו מכות נמרצות, שומע אותם

„אלימות מישטרתית יחד משה'א מרחיעה היא מעוררת תגובה אלימה"

לאחר מכן מעידים בשבועה בבית־מישפט שידם לא נגעה בו כלל, בל יתפלאו על הריבוי המחריד של הדחות לעדות־שקר ושל איומי אלימות על עדים. אלימות מישטרתית פותחת ריקוד במעגל שוטה (תרתי משמע); אם יש בו כדי לעשות רושם על פושעים, יותר מאשר הוא מרתיעם, הרי מעורר הוא בהם את יצר התגובה האלימה. ואין צריך לומר, שעצם ה־אפשרות הקרובה של קשר סיבתי זה בין אלימות מישטרתית לבין החרפת הפשיעה, חייבת לעורר דאגה חמורה בלבו של שופט."

■ ■ ■

לדבריו אלה של כב' השופט כהן הצטרף כב' הנשיא ד"ר זוסמן ואכן המערער זוכה ברוב דעות מאישום הרצח שיוחס לו.

האם ימצאו מילותיו של בית־המישפט העליון את דרכן לליבם ולהכרתם של חוקרי מישטרת־ישראל? העתיד יוכיח.

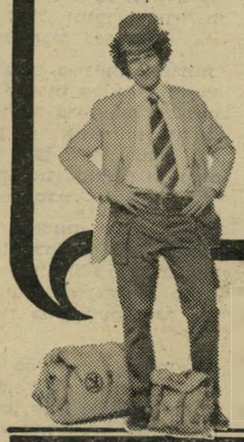
מאיר זין*, תל־אביב

* זין הוא עורך־דין העוסק במישפטים פליליים.

מבצע "החזרת ציוד לצה"ל"
הוארך עד 15 בפברואר 1980

את הציוד תוכל להחזיר לתחנת משטרת ישראל או למשטרה הצבאית,
מבלי להזדהות ומבלי שתדרש לתת הסבר.

החל מ- 16 בפברואר 1980 תערוך המשטרה
סריקות וחיפושים אחר ציוד השייך לצה"ל,
המוחזק שלא כחוק, כאשר כל המחזיקים בו
יהיו צפויים לעונשים החמורים הקבועים בחוק.

החזר לצה"ל את הציוד
השייך לו והחיוני לבטחון ישראל

תן
טרמפ
לחייל

בואו אל האוכל הטוב
בואו אל הטעם הטוב
נ'חנון • חילבה • מלוואח
דגים • ומאכלי גריל
בית רצון רח.בן יהודה 73, ת'א. טל:235607

שרותים מהירים וזולים יותר
לגורמים המייצאים מצפון אנגליה
לישראל.
קווי הספנות C.I.S הרחיבו
את קווי הפלגתם ממנצ'סטר.

בחודש פברואר הקרוב יפתח במנצ'סטר שבצפון אנגליה אולם אחסנה המשתרע על שטח של 16,000 רגל מרובע (כ-4,700 מ"ר), העומד לשרת גורמים המייצאים מצפון אנגליה לישראל. דברים אלה הודיעה חברת אלאכוף ושות' ספנות בע"מ, הסוכנים הכלליים בארץ של קווי הספנות C.I.S לרגל הארכת קווי הספנות בין ישראל ובריטניה עד אזור מנצ'סטר. חידוש זה יאפשר לחברה להגיש לגופים המייצאים מצפון אנגליה לישראל שרותים מהירים וזולים יותר מהקיימים עד כה. קווי C.I.S פועלים בהצלחה בין ישראל, אירופה ובריטניה משנת 1972.

המחסן החדש מהווה תוספת למחסן הקיים בנמל איפסוויץ', והוא יתמחה בעיקר במשלוחים קבוצתיים (שנפחם פחות ממכולה), ובשל העמסת הסחורות במכולות החברה במנצ'סטר יחסכו כפילויות בהעמסה והוצאות כספיות נוספות. המכולות תשלחנה בדרך יבשתית ממנצ'סטר לאיפסוויץ' יומיים או שלושה לפני תאריך ההפלגה.

המחסן החדש במנצ'סטר יאפשר למשאיות היצואנים תדירות גבוהה הלוך וחזור, ויתרום קשר סדיר עם אוניות המכולה החדשות של C.I.S המבטיחות העברת סחורות תוך 10 וחצי ימים לנמלי אשדוד וחיפה. לשכת המסחר האנגלו-ישראלית הינה אחת החברות שכבר גילתה ענין מיוחד בשרות חדש ומהיר זה. קווי הספנות C.I.S שאינם נכללים בקונפרנס הימי, הצליחו להגיע להישגים מרשימים בשוק הישראלי, הודות למדיניותם בהצעת תנאים נוחים במיוחד ליצואנים וליבואנים. החברה פועלת היום בשרות שבועי ובאוניות רב-מכלות לאוניה.

המושבה
בית-אוכל מומלץ
תחנת "טופז" רמת-השרון טל:03-475550

המושבה מציעה לך אוכל נפלא, תפריט מגוון, אירוח חמה ונעימה.
חניה בשפע ומיזוג אויר. פתוח עד אחרי חצות.

רודזיה: הנה בא המחבל המחוק

הנרי היקר ודייויד הזול

ארצות־הברית יכולה, אולי, להתחרות בישראל בשטח, בגודל האוכלוסיה ובעוצמה הצבאית והכלכלית. בנושא אחד אין כל ספק שישראל עולה בהרבה על מעצמת־העל — בפטריוטיזם אמריקאי.

דוגמה נאה לאיזון ולתיחכום, המאפיין לפחות את החוף המיזרחי בארצות־הברית, נתנה השבוע רשת חנויות־הספרים בניו־יורק, 999. הנהלת־הרשת הודיעה שכל קונה, שירכוש את זיכרונותיו של הד"ר הנרי קיסינג'ר, יקבל חינם את סיפרו של דייוויד שאוקרוס, אירוע צדדי. שאוקרוס מגולל בסיפרו את פרשת פישעי־המילחמה שביצע קיסינג'ר בקמבודיה תוך עקיפת הקונגרס, וכל המערכת הפוליטית האמריקאית. שאוקרוס מאשים את הנרי היקר בהטלת חצי מיליון טון חומר־נפץ על קמבודיה, בהריסת התשתית הקמבודית ובאחריות ישירה לעליית מרצחי חמר־רוז' לשילטון.

קריאת אירוע צדדי תהווה תוספת מפכחת למיליוני הקוראים של קיסינג'ר, שזיכרונותיו הנרקיסיסטיים מלאים בטפיחות־שכם עצמיות. אך לרשת 999 מגיעות מלוא המחמאות עבור חוש מיסחרי מוצלח, וגם יושר אינטלקטואלי ראוי לשמו.

רוברט מוגבה, מנהיג האיחוד האפריקאי של זימבאבווה, ישב במחנה־ריכוז של איאן סמית יותר מ־10 שנים. תוך תקופת מעצרו מת בנו היחידי. ראש הממשלה הגיזענית, סמית, סירב להתיר למוגבה להשתתף בהלוויה. בראיון לעיתונאי בלגי אמר אז סמית שלטרוריסטים אפריקאיים אין רגשות אנושיים, ולכן אסור לנהוג בהם כבבני־אדם.

בשבוע שעבר חזר מוגבה לרודזיה מגלותו הארוכה במוזאמביק. משקיפים רבים רואים בו את מנהיגה־לעתיד של רודזיה.

באסיפה המונית לקראת הבחירות, שתיערכנה בעוד שלושה שבועות, ראו עשרות אלפי שחורים את גיבורם האגדי בפעם הראשונה. מוגבה, המהפכן־האינטלקטואל, בן שבט נידח שצבר שישה תארים אקדמיים, נוצרי מובהק שהפך למרכסיסט, דיבר במתינות רבה. הוא קרא ללבנים להישאר ברודזיה ולסייע בהשלטת צדק סוציאלי הדרגתי. התכלית היא, אמנם, מישטר סוציאליסטי וחברה שיוויונית, אך האמצעים יהיו דמוקרטיים, הבטיח מוגבה.

קשה להאמין שמוגבה שכח את ילדו המת, את איאן סמית ואת שנותיו האחרונות כמנהיג המתחרת השחורה. במילחמת־השיחים העיקשת והאכזרית, שניהל נגד סמית והקוויזלינג השחור שלו, הבישוף אבל מוזאורווה, איבד מוגבה את טובי אנשיו. עתה, בסצנה הלקוחה כאילו ממחזה סוריאליסטי, נמצא „ראש המחבלים" בבירה, סאלסברי, כדי לנהל משם את המערכה הדמוקרטית הראשונה שלו, ממישרד נידח ונטול־טלפון.

סיירת ירוקה. הבחירות נערכות בפיקוח בריטי. למוגבה יש סיבות מצויינות שלא לבטוח במושל הבריטי, הלורד סומס. סומס היה תמיד ימני־קיצוני, והוא עושה הכל כדי לסייע לסמית ולמוזאורווה להמשיך ולשלוט ברודזיה. סומס הפר את הסכם הפסקת־האש ברודזיה

מוגבה (עם הלורד קארינגטון)
ממילחמת השיחים —

בכך שהירשה לכוחות סדירים דרום־אפריקאיים להישאר על אדמה רודזית. הוא גם הירשה לכוחות המליציה של מוזאורווה להמשיך בפעילותם, חרף השם הרע שיצא להם בשל התנהגותם הברוטאלית כלפי תומכי החזית הפטריוטית. המליציה היא מעין סיירת־ירוקה של משתפי־הפעולה עם הגיזענים.

הבריטים מאפשרים לחיל־האוויר הרודזי לפעול בחופשיות נגד כיסי־התנגדות של לוחמי־החירות, ואף מונעים ממשקיפים בינלאומיים להגיע לרודזיה כדי לפקח על ההליכים לקראת הבחירות.

סומס, שאינו ידוע בטאקט המופרז שלו, מרבה להפגין את אהדתו לכוחות המתונים, כביכול. את הימצאותם של כוחות דרום־אפריקאיים ברודזיה הוא מסביר בצורך „לשמור על המוראל של הלבנים". מינויו למושל ברודזיה הוא מישגה אומלל של שר־החוץ הבריטי, הלורד קארינגטון. אפילו שיגורו של איש־מוסד לשעבר ולאומן קנאי בהווה כשגריר ישראל בקאהיר אינו יכול להתחרות באיוולת זו.

רוברט מוגבה מגלה, אמנם, סבלנות וסובלנות, אבל הסרקאזם המעודן שלו חושף את רגשותיו. כשנשאל על־ידי כתב הבי־בי־סי **על מידת האובייקטיוויות של סומס**, ענה בהומור: „סומס? הוא בהחלט אובייקטיווי. אבל תמיד לצד אחד!" עוזריו של מוגבה מתייחסים בחומרה רבה לסיוע שמגיש סומס למישטר הישן. הם מזהירים בגלוי, שאובדן סופי של האימון בבריטניה עלול להוביל להתמוטטות הסכם־לונדון (שאיפשר את הפסקת־האש והבחירות) ולחידוש הקרבות.

לדברי לה מונד **הצרפתי, הזהיר הלורד קארינגטון** את סומס שעליו למנוע את שבירת ההסכם בכל מחיר.

גם לבנים, גם רכושנים. מוגבה אינו טורח להסתיר את כוונתו לביצוע שינויים ראדיקליים ברודזיה לטווח ארוך.

בניגוד לשותפו להנהגת החזית הפטריוטית, ג'וֹשוע אנקומו, אין מוגבה רואה את היעד הסופי רק במיגור השילטון הלבן, אלא גם בחיסול החברה הרכושנית ברודזיה.

הניצול והדיכוי הגיזעי נועדו, מאז ומתמיד, בעיקר למטרות כלכליות. המיעוט הלבן ברודזיה התעשר על חשבון עבודה זולה וקרקעות השייכות לרוב האפריקאי. מוזאורווה הסכים להמשיך במצב זה במסווה של רוב שחור. אנקומו שאף למיגור השליטה הפוליטית של הלבנים במערכות החיים המדיניים והתרבותיים ברודזיה. מוגבה חותר לשינוי מיבני של השליטה במשאבים, ולבניית חברה חדשה על יסודות סוציאליסטיים. מצעו מדבר בפירוש על הלאמת התעשייה, על חלוקה־מחדש של האדמות באורח ראדיקלי ועל שליטה מירבית של המימשל המרכזי בכלכלה.

מעל לכל מטיף מוגבה לשליטת החברה באוצרות־הטבע הרבים ברודזיה. כל ההכנסות ממקורות אלה חייבים להיות מוקדשים **לביעור הנחשלות והבערות, ליישוד** שירותי סעד ובריאות אוניברסליים, לחיסול כל אפלייה, לטיפוח התרבות הזימבאבווית המקורית.

יש מה להפסיד. מוגבה חושש מאד שהבריטים והלבנים יסכלו את תוכניותיו בכוח ובעורמה. הוא אמנם מדבר על שינויים הדרגתיים, ועל הפעלת אמצעי שיכנוע וחקיקה דמוקרטיים. אך הוא מודע היטב לגורלו של הנשיא המנוח של צ'ילה, סאלבדור איינדה.

לגיזענים הלבנים, למשרתיהם השחורים, לבריטניה הגדולה ולחברות העל־לאומיות, אינטרסים כלכליים רבים ברודזיה. אין להניח שהם יוותרו עליהם בקלות.

יש לצפות שלפחות עד הבחירות תופעל נגד מוגבה אלימות „לבנה", מתוחכמת וחוקית כביכול. המגמה היא להוציא אותו ואת תומכיו משיווי־משקלם, כדי שיגיבו באלימות פיסית ויספקו למוזאורווה ולסמית את האמתלה לסלקם מהתהליך הדמוקרטי.

מוגבה יודע זאת יפה. המהפכן בן ה־52, שלמד בדרום־אפריקה ובגאנה, מתכנן את צעדיו בקפידה ובזהירות. סיגנונו מעודן ותקיף, אישיותו ללא רבב, נקייה מכל סממני השחיתות האישית שדבקה בכל־כך הרבה מנהיגים אפריקאיים בעבר.

מומחים סבורים שהוא יזכה ברוב בפרלמנט, אבל לא ברוב מוחלט. עתידו כמנהיגה הבא של רודזיה תלוי גם בהתנהגותו של ג'וֹשוע אנקומו. משקיפים אמריקאיים סבורים שאנקומו יתן יד למוזאורווה להקים מיפלגת־שחורים מתונה, שרמת שיתוף־הפעולה של עם סמית תהיה נמוכה יותר מהמקובל עד כה.

אבל דיפלומטים בריטיים, המכירים היטב את רודזיה, סבורים שאנקומו לא יבגוד במוגבה. אנקומו איננו מרכסיסט, אך הוא יעדיף שיתוף־פעולה עם חברו־למהתרת, ולא יושיט יד להמשך הסדר החברתי הישן במסווה חדש.

הלורד סומס (כמיספר ברודזיה)
— למישרד בלי טלפון

עולם קטן

המיבצע האחרון. הברית אנקומו־מוגבה עשויה להוביל את רודזיה לחברה מסוג חדש, שבה ישולבו יסודות מרכסיסטיים עם אלמנטים מקוריים של סוציאליזם אפריקאי בנוסח יוליוס ניירֶרֶה, נשיאה של טנזניה. אין ספק שרודזיה כזו תחריף את העימות עם דרום־אפריקה, שהתפוך המיבצר האחרון של הגיזענות הלבנה ביבשת השחורה.

הדרום־אפריקאים מודעים לאיום החדש של זכויות־היתר שלהם. בעלי המיכרות, החוות והבנקים ברודזיה עצמה חרדים מהשינוי שמבטיח המהפכן העדין.

הנסיון ההיסטורי מוכיח שכל הכוחות האלה לא ישלימו עם מעבר בדרכי־שלום לחברה סוציאליסטית ברודזיה. חרף הדיבורים על דמוקרטיה, סביר להניח שהם יפעלו בכוח נגד מוגבה, ואולי אפילו נגד אנקומו. עידן המילחמה הקרה המתחדשת יקל על הגיזענים.

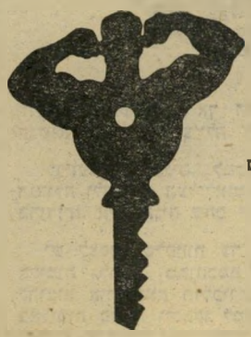
ברור שמנחם בגין והעיתונות בישראל לא יגנו אותם. ב־1980 נחשבת גם דרום־אפריקה כחלק מהעולם החופשי.

תארי לעצמך פורץ המופיע כשאת במקלחת

זה כמו חלום רע. או סרט אימים. אבל זו עלולה להיות מציאות, ואת עלולה לעמוד חסרת אונים ומשותקת מפחד.
איך זה יתכן? הדלת היתה סגורה.
אולי אפילו נעולה במנעול סטנדרטי כלשהו. חשבת שהדירה שלך די מוגנת.
חשבת שלך זה לא יקרה.
התקנת מנעול בטחון של רב-בריח יכולה להגן עליך, על ילדיך, על ביתך.
הוא יכול למנוע הרבה עוגמת נפש ונזק כספי.

רב-בריח האמיתי – היחיד בהשגחת מכון התקנים
רב-בריח האמיתי – עם סמל רב-בריח
רב-בריח האמיתי – היחיד שזכה בתואר "המוצר הנבחר" ובתואר "הקניה המובה ביותר" 5 שנים ברציפות
רב-בריח האמיתי – עם 100 אנשי שירות בכל הארץ
רב-בריח האמיתי – מותקן בארצות רבות ברחבי העולם
רב-בריח האמיתי – להגנת ביתך, רכושך ומשפחתך

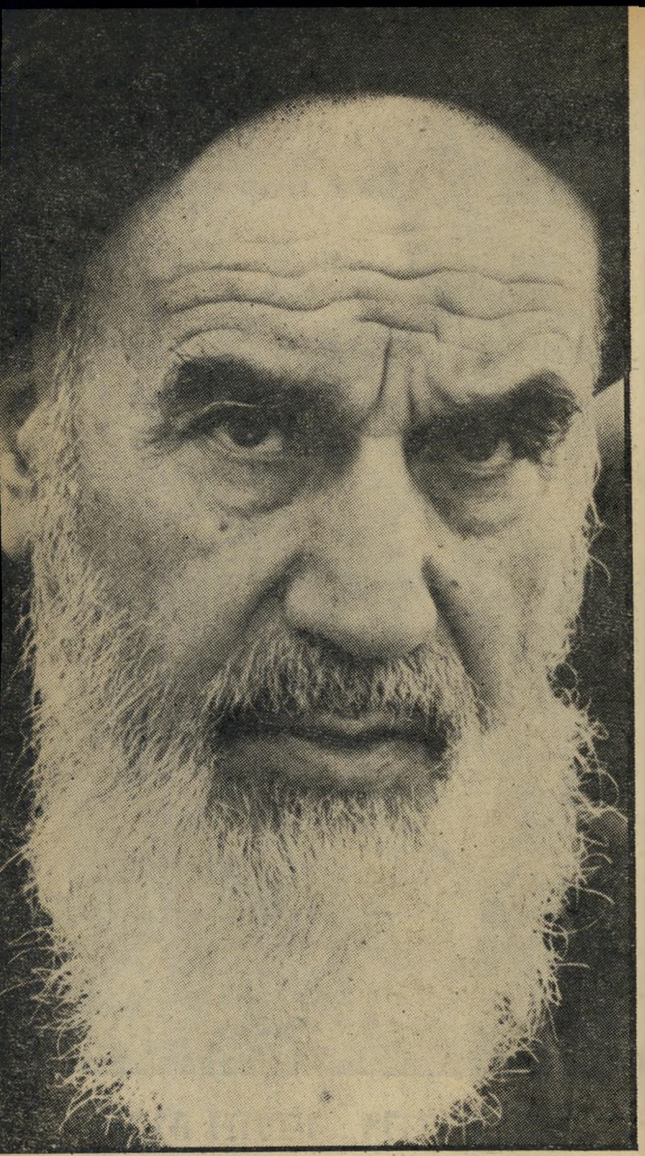
לפרטים והזמנות נא להתקשר למפיצים הראשיים:

תל-אביב	– רח' סוקולוב 45, חולון, טל: 854458, 853791, 855250, 03-844145-6.
חיפה	– רח' האיצטדיון 40, ק. חיים, טל: 3-2-725111-04.
מבריה	– השוק העירוני החדש, טל: 20024, 067-92969.
השרון	– רח' החלוצים 8, נתניה, טל: 053-37766.
פתח-תקוה	– רח' ההגנה 17, טל: 03-919383.
ירושלים	– רח' עוזיאל 28, בית ונן, טל: 423769, 02-422767.
אשקלון	– רח' צה"ל 5, (בנין סולל-בונה) טל: 051-24515.
באר שבע	– רח' הפלם"ח 22, טל: 057-76840.
אילת	– רח' צופית 4, טל: 059-2750.

או למפיץ המורשה הקרוב לביתך.

עם **רב-בריח** האמיתי אתה מוגן יותר.

אנשים בעולם

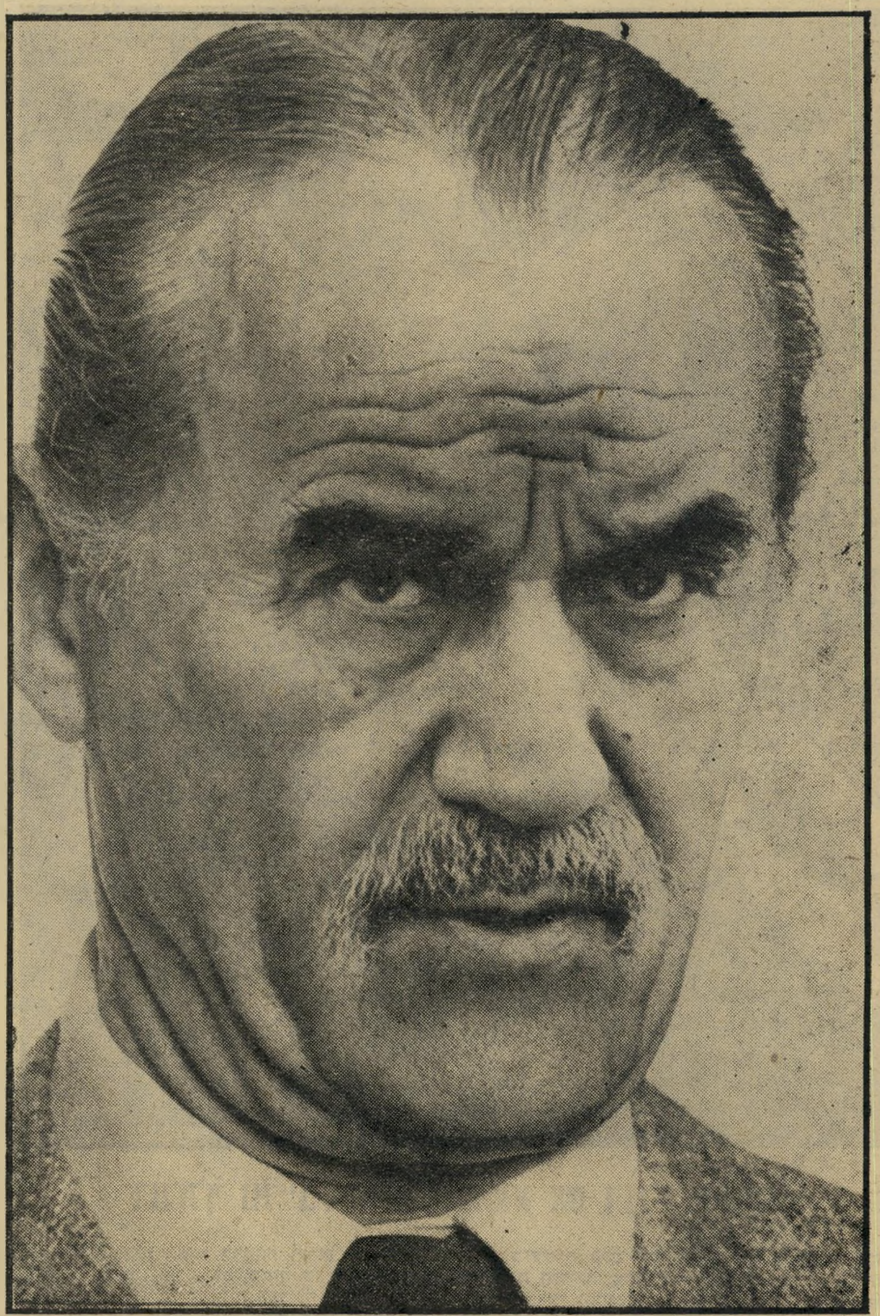
א״ת־אללה חומייני: בלי הסמל המיסחרי

כיצד היה נראה האייתי־אללה חומייני אילו הוענק לו טיפול קוסמטי מערבי? רעיון שובב זה פיתה את הצלם האמריקאי אלפרד ג׳שיט. הוא השתמש בדוגמן כבמיסגרת מתאימה לפניו של האייתי־אללה ובעזרת טכניקה של פוטו־מונטאג׳ ערך לחומייני תיספורת. התוצאה (מימין) עשוייה לגרום לחומייני התקף־לב נוסף: הוא דומה למיליונר הוואריד יוז.

רוזלין קארטר: חיסרוקת על השטיח

רוזלין קארטר מפנקת את בתה איימי יותר מכפי שהיא נוהגת בשאר ילדיה. איימי היא ילדה מוכשרת מאד, מנגנת שעות רבות וקוראת שעות ארוכות. כדי לא להחמיץ, אפילו רגע, נוחנת רוזלין על השטיח ומסרקת את בתה שעה שזו ממשיכה לעסוק בשלה.

קארל גוסטב:

מישחקי מלכים

לבד מחלוקת פרסי הנובל בשם האקדמיה השוודית, היתה למלך קארל גוסטאב תעסוקה חשובה לא פחות בפרוס השנה החדשה: לפתוח את מתנות חג־המולד שלו ושל המלכה סילביה ולהשתעשע עם ילדיו, הנחשבים לנסיכים היפים ב־יותר באירופה (מימין, משחקים על השטיח): הנסיך קרל פיליפ והנסיכה ויקטוריה.

אנשים בעולם

אנג'לה לנדסבורי: מלכה בברודווי

קשה לשכוח את הופעתה המרשימה של אנג'לה לנדסבורי ברצח על הניילוס, אך מדהים עוד יותר לראות שחקנית זו על בימת ברודווי, כשהיא שרה, רוקדת ומקפצת במחזמר של סטיפן סונדהיים סוויני טוד, כמו היתה בשנות העשרים לחייה. צילום זה הוא פנים אחרות של אנג'לה: זהו צילום פירסומת לפרוות. כנראה שאפילו פרימדונות זקוקות לחאלטורות.

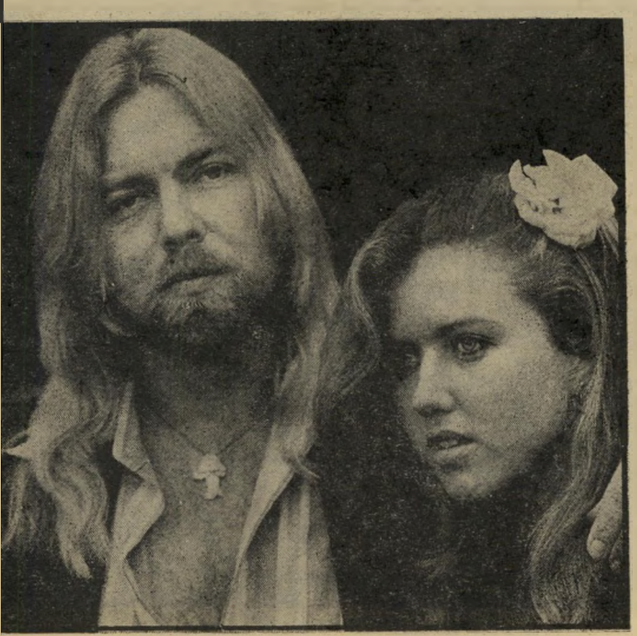
רודולף נוריייב: הרקדן שמצא את רגליו מחדש

אוהבי הבלט נשמו לרווחה וקראו לאלילם הנערץ חמש־עשרה פעם להרים מסך בסוף הצגת הבלט הבורגני המעמיד־פנים, לפי מחזה של מולייר. היתה זו החזרה הגדולה של רודולף נורייב (מרחף, בתמונה למעלה) אחרי שרגלו הימנית הפצועה החלימה. בגלל פציעה זו נאלץ נורייב לוותר על הופעתו בכוריאוגרפיה שייצר למנפרד עביר עצמו. עתה חוגג נורייב את חידוש ההופעות גם בהעלאת מחול זה, שזכה לשבחים.

רקל וולש: בן הזוג היה עצוב

חיוכה הזוהר של רקל וולש לא הצהיל את פניו של בן־זוגה העצוב, אנדרה ויינפלד, במסיבה לכבוד הזמר קני רוג'רס, שנערכה בשכונה ההוליוודית בוורלי הילס. הניגוד החריף שבין בני הזוג גירה את הצלמים, אך לא עורר את תגובתה של הכוכבת.

גרג אולמן: הכלה החדשה למסרות גמילה

כוכב הרוק גרג אולמן כבר אינו ילד, ובכל זאת הוא עוסק בהתבגרות. בגיל 32 הוא מנסה להיגמל מאלכוהול שאליו התמכר, כשהיה נשוי לזמרת. הוא עושה זאת בעזרת רעייתו החדשה ג'ולי בינדאס בת ה־22. מיקצועה בעבר: מגישה ב־באר.

קארולין ממונאקו: העיתונות משמיצה אותי

„מספרים עלי סיפורים המצוצים מן האצבע! בוודאי שגם לי יש פחדים. אני אנושית ככל אחד אחר." טענות אלה ורבות אחרות השמיעה קרולין נגד העיתונות, שהצליחה לדבריה להמאיס עליה את פניה שלה. נשאלת שאלה: מדוע הזמינה ליום־הולדתה, בהרי שוויץ, את צלמי העיתונות מפאריס?

מייקל דאגלס: ההפקה הפרטית המוצלחת ביותר

כבר לא אומרים „בנו של קירק דאגלס" ועוד מעט יאמרו „אביו של מייקל דאגלס". כי מייקל דאגלס הפיק את קן הקוקייה, הפיק ושיחק בתיסמונת סין ועוד ידו נטוייה. אך מקור הגאה והנאה שלו היא בתו הפעוטה, קאמרון, זאת אפשר לראות על פניו הצוהלים, לצד אשתו דיאנדרה, כשהם משתעשעים עם הקטנה.

מאטום או"ניל: מדמות האב לדמות הסב

רק אתמול עזרה לאביה, ראיין או'נייל, למכור ספרי תנ"ך לאלמנות במצחיקון הרומנטי ירח של נייר, והנה היום היא כבר נערה בשלה לאהבה. בסרט חדש, לצד ריצ'ארד ברטון, היא משתתפת בסיפור אהבה עם גבר המבוגר ממנה בשנים רבות. שם הסרט סיפור לשניים והבמאי הוא ג'ול דאסין. בשעת ההסרטה עסק האב בהתפרפרות עם פארה פוסט וטאטום היתה משוחררת מכל השגחה, והיו די לשונות שהשתרבבו החוצה בשל כך. מה עוד שהרכילות עולה יפה עם מסע הפירסום לסרט החדש.

סטיב רובל: מהדיסקוטק לבית־הסוהר

בתמונה היסטורית זו מתבונן סטיב רובל, אחד משני בעליו של הדיסקוטק המפורסם בעולם, סטודיו 54 בניו־יורק, בעיתון המפרסם את דבר גילוי הסמים ועבירות המס. מאחורי גבו, אחד הלקוחות הקבועים של הסטודיו, אנדי וורהול. השבוע נדונו סטיב רובל ושותפו יאן שראגר לשלוש וחצי שנות מאסר ולקנס בסך 20 אלף דולר כל אחד. השניים מקווים לערער על גזר־הדין.

עם רהיטי מרס אל שנות ה-80

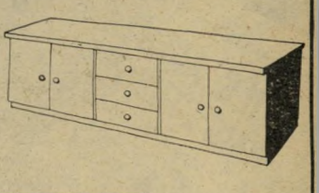

1980

בית מרס- הגדול מכולם!
בית מרס- הנבחר מכולם!
בית מרס-החדיש מכולם!

10,000 מ"ר של תצוגת רהיטים מרהיבה. גם השנה זכה בית מרס בתואר המוצר הנבחר 1980. מיטב דגמי הרהוט החדיש של אירופה, לשנות ה-80.

קומות א', ב' מבחר ענק של מערכות סלון ופינות אוכל

מזנון "הסן" סלוני מהודר בעיצוב אירופי מרהיב, בפורניר טיק או אגוז, פרקטי, רב-תכליתי, עתה במחיר מבצע:

13,750.-

דגם 477, תוצרת "ברץ" אירופה, 6 כורסאות מודולריות מרהיבות, ריפוד קטיפה בגוונים שונים לאוירה מרשימה במחיר מיוחד של

39,550.-

קומה ג' חדרי שינה

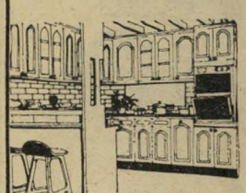
חדר שינה "WOOD" בסגנון אנגלי מסורתי. המערכת מעוצבת בצורה מקורית מרשימה ומיוצרת מעץ משובח בגוון חום קלאסי. כולל: מיטה זוגית רחבה ונוחה, ארונות לילה ושולחן טואלט מרשים עם מראה. מחיר המיטה בלבד, רק

19,710.-

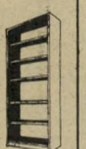

מערכת חדר שינה יוקרתית, "סוזי", בסגנון עתיק, מעץ מסיבי מגולף. כולל: מיטה זוגית, שולחן טואלט עם פיתוחים מגולפים וארונות לילה דקורטיביים - בסגנון שאהבנו.

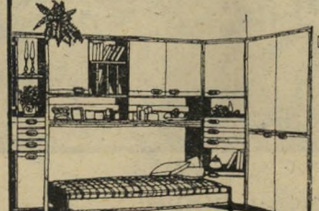
קומה ד' רהיטי נוער ומטבחים

מטבח עץ מהודר עם פינת אוכל - אחד מעשרות המטבחים האלגנטיים בבית מרס. ארונות המטבח עשויים עץ טבעי עם סידור להתקנת תנור בישול וכיריים בנויים (BUILT IN). לבחירתה עוד מבחר ענק של מטבחים הניתנים לרכישה ביחידות בודדות, ולהתאמה לכל מטבח.

ספריה שימושית תוצרת חוץ בנויה בעיצוב מרשים וגימור משולה.
הספריה כוללת חמישה מדפים יציבים המאפשרים איחסון רב של ספרים. עכשיו במחירי מבצע.

חדרי ילדים אקסקלוסיביים שעוצבו ע"י טובי מעצבי הרהיטים באירופה.
בציור - חדר נוער אירופי הכולל: מיטה הנפתחת מהקיר בצורה נוחה, ארון ספריה הכולל מכתבה ומדפים.
החדרים נמכרים ביחידות בודדות וניתן לרכוש גם פריטים בודדים מהמערכת.

בבית מרס גם מחלקת "ריהוט משלים" הכוללת ארונות לאמבטיה, מראות, שפע של קולבים, שולחנות טלוויזיה, ארונות סטריאו ועוד.

בבית מרס-חניה בשפע. קפטריה, מדרגות נעות ומעל לכל אנשים מקצועיים שאיתם תוכלו להתייעץ. בית מרס פתוח ברציפות מ-08.00 בבוקר עד 19.00 בערב.

עכשיו ב- מרס בוודאי יותר כדאי!

תל-אביב, רח' הרצל 158

אנשים

■ לנמל־התעופה בן־גוריון הגיע ראש־הממשלה **מנחם בגין** כדי לקבל את פניו של ראש־ממשלת מצריים. נאומים לא נישאו שם. וכל מה שאמר **מוצטפה חליל** לבגין היה „שוקרן", שפירושו בערבית תודה. ראת זאת **יוסף בורג**, נטל את המיקרופון ואמר: „שוקרן ALSO".

■ אחרי ש**אנים מנצור**, עורך השבועון המצרי אוקטובר, כתב מה קנו הישראליים במצריים, יוכל לכתוב עכשיו על מה שקנו המצרים בישראל. העיתונאים המצריים, שנילוו אל ראש־ממשלתם מוצטפה חליל, קנו בארץ בעיקר שוקולד ישראלי. אחת העתונאיות חיפשה כאן בגד־גוף ועניבות מתוצרת־חוץ. גם המצריים, כמיתיהם הישראלים כמצריים, התמקחו עם הסוחרים השיגו הנחה, אחר שהסבירו כי באו ממצריים. לשלחת הצטרפה **אמינה סעיד** בת ה־60 פלוס, דודה של ראש־ממשלת מצריים. היא עומדת בראש מיפעל של הוצאה־לאור בשם דאר אל־תי'לאל, המוציא ספרים ועיתונים. היא מקורבת ל**ג'יהאן סאדאת**.

■ בשבוע שעבר תקף נשיא התאחדות התעשיינים **אברהם** („בומה") **שביט** את מישרד־האוצר על מדיניות הטלת מיסי המלאי על התעשיינים. כנגד שביט יצא ח"כ חרות ומבעלי סוכנות לנו בארץ, **חיים קאופמן**, שהשיב לו במאמר תוקפני. הגיב על־כך שביט: אני דווקא התכוונתי לתקוף את ח"כ **יחזקאל פלומין**, אבל אם קאופמן מתגונן, סימן שעל ראשו בוער הכובע."

■ בלהט הוויכוחים האינסופיים בין שר־הבינוי **דויד לוי** ושר־האוצר **יגאל הורביץ**, הטיח לוי בפני שר־האוצר: „אתה תיזהר! אם לא תשנה את דעתך בקשר לדרישות שלי, אלך לטאבו ואעביר על שמך את כל הבדיחות שסיפרו בעבר עלי!"

■ המשורר **דויד אבידן** הציע להסתדרות סיסמת־קרב חדשה: „איננו סרה הולנדית, ולא ניתן לשר־החלבן שיחלוב אותנו!"

■ לח"כ **משה עמאר** יש הסבר משלו מדוע שינתה הממשלה את החוק וקבעה כי צ'קים דחויים יהיו מעתה ורק אילך חוקיים. אמר עמאר: „המשלה נתנה כל כך הרבה אחד שיורה גם מהפה וגם מהמותן."

■ ליועץ ראש־הממשלה לענייני תיקשורת, **דן פתיר**, יש באחרונה שיטה חדשה איך לטפל בעיתונאים הפונים אליו, כאשר מוצגות לפניו שאלות שלא נעים לו לענות עליהן, הוא מבקש מהעיתונאי להתקשר אליו כעבור 10 דקות.

דן פתיר בורח מעיתונאים

והכובע של ח"כ קאופמן בוער

דויד שר

הגינקולוג הידוע הגיע למסיבה שנערכה לכבוד ידידתו הוותיקה הדוגמנית קארין דונסקי, לרגל הוצאת סיפרה הראשון „המסלול". שר היה הרופא של קארין כאשר היתה בהריון ויילד את בנה נואל. „הוא תמך בי כל זמן ההריון כאשר הייתי בדיאטה שבה נמנעתי מלאכול בשר," אמרה הדוגמנית. „כל האנשים אמרו לי שהדיאטה שאני עושה תזיק לתינוק, אך דויד שר עודד אותי להמשיך בזה."

בארי סילקמן

שחקן הרכש החדש של קבוצת הכדורגל מכבי תל־אביב וניבחרת ישראל, הגיע למסיבה בעיר בחברת מאמנו האנגלי ג'ון ג'אק מנסל. המאמן חציג את בארי לפני כולם ככוכב שלו, עובדה ששיעשעה את בארי. כאשר נשאל המאמן אם הוא רוצה להצטלם עם אולסי פרי, אמר: „אני פוחד מגבוהים כאלה. אינני יודע איך לדבר איתם."

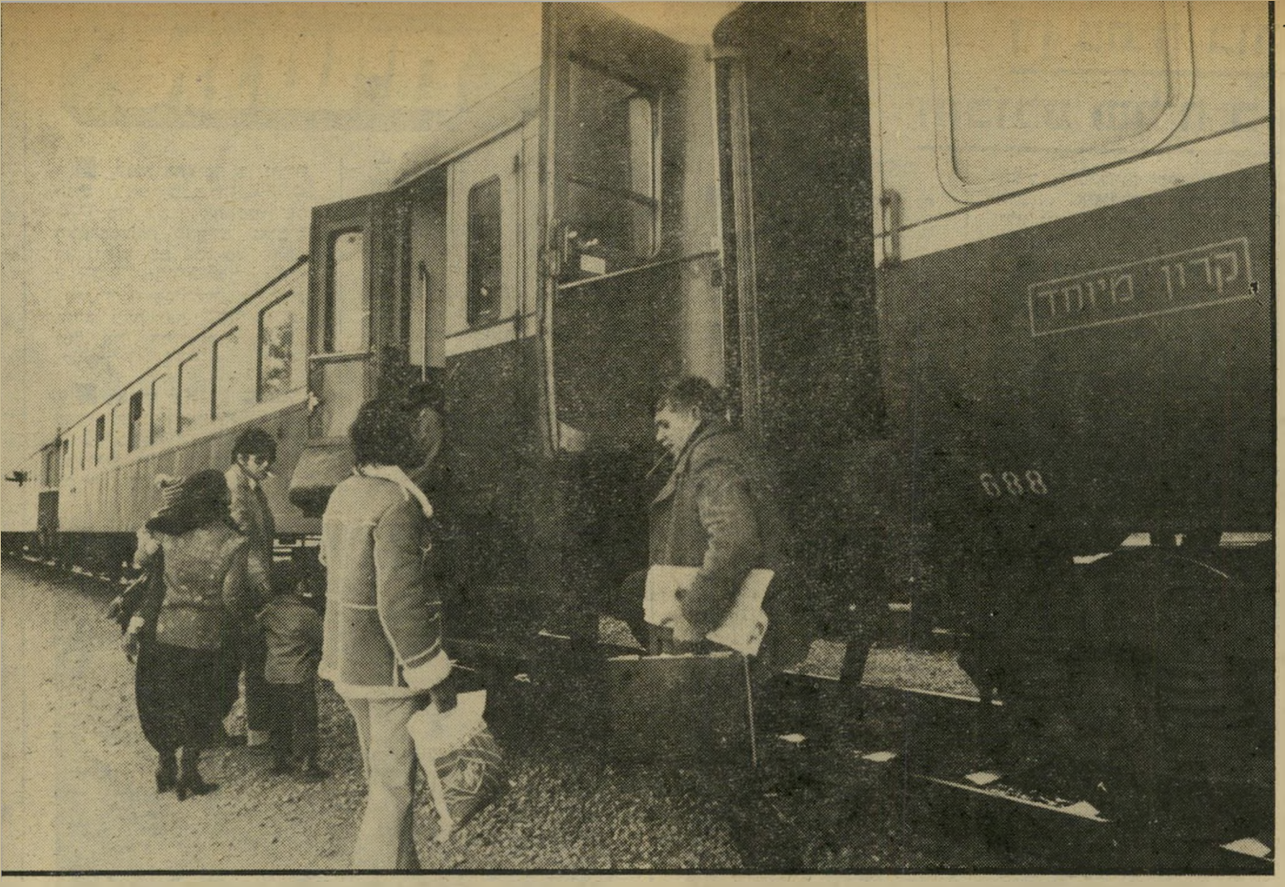

אסתר זוכוביצקי

(מימין) בתו של איש־העסקים שאול אייזנברג, עוסקת בפעולות צדקה. היא חתכה את הסרט בפתיחת תערוכתה של הציירת הדסה תל־ורדי (באמצע). הדסה היא אחותו של יוסף גלעדי, מי שהיה זמן רב נהגו של מנחם בגין ונפטר, כאשר הליכוד עלה לשילטון. בנו, אריה, הוא כיום נהגו של בגין. לתערוכה הגיעה עליזה בגין וסיפרה כי היא מכירה את הדסה כבר יותר מ־20 שנה ואוהבת מאד את עבודותיה.

לילי סילבר

ידידה ותיקה של עליזה בגין קנתה את אחד מציוריה של הדסה תל־ורדי, לפי בקשתה של אשת ראש־הממשלה. „את הציור הזה תיתן עליזה לאליהו בן־אלישר, כדי שיתלה אותו בשגרירות־ישראל במצריים. זו העבודה הראשונה שניקנית עבור השגרירות שלנו שם," הסבירה לילי, הנשואה לאיש־עסקים קנדי. היא עומדת ליד התמונה שקנתה.

אחת

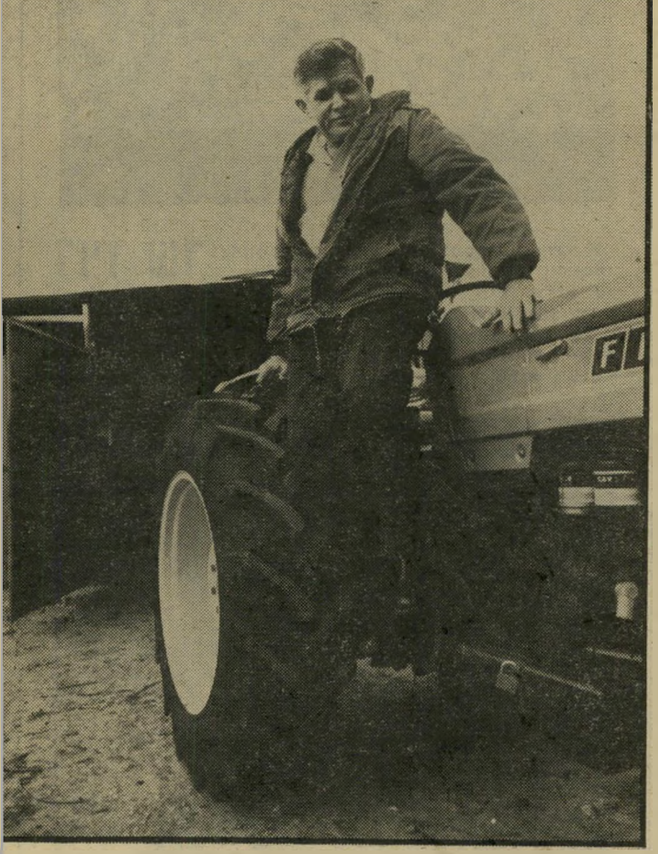
פייסי גרופר: הרכבת מגיעה לעתלית

קרון מיוחד

פסח גרופר ניהל מאבק ארוך נגד הנ־ הלת־הרכבת, ודרש כי הרכבת האחרונה בכל יום תעצור בתחנת עתלית. במיסגרת מאבקו גם קפץ גרופר מהרכבת לתשואותיהם של הקונדוקטורים. באחרונה ניצח גרופר במאבקו, וממיטת חוליו שיגר שר־התחבורה חיים לנדאו הוראה למנכ"ל הרכבת לעצור אותה בעתלית. בתמונה: גרופר יורד כחוק.

„פייסי נהרג!" איפה הוא? בטח הרגו אותו במכות... איפה פייסי?" ראו כעשרים גברים מגודלים ו־ מיוזעים. „בפעם האחרונה ראו או־ תו בורח לכיוון הפרדס וחמישה־ עשר כדורגלנים רודפים אחריו!"

דורון, ילד קטן בלונדי ותכול עי־ ניים, נראה בוכה. „איפה אבא... מה קרה לאבא... מי יקח אותי הביתה?" הם התחילו לחפש את

הבולדוזר

בימי השבת הוא נוהג לבקר בכרמים, לבדוק את שעוני־המים ולעבור על החשבונות. „בטח שכחת איך עולים על טרקטור," אומרת אשתו רותי. „מה את אומרת? את רוצה שאני אראה לך?" הוא עלה למושב, הפעיל את הטרקטור, נסע קצת ואחרי כן קפץ ממנו בגמישות. „נו, מה אתם אומרים עכשיו?"

מנוחת הלוחם

גם כשהוא יושב ברכבת משתדל גרופר שלא לבזבז את זמנו לריק. הוא נפגש עם אנשים, מזמין חיפאים, מדבר עם הנוסעים ולפעמים גם עורך ראיונות עיתונאיים בקרון. „אני נח כשאני מדבר עם אנשים, אני נח כשאני בעבודה, כשאני מדבר."

פסח („פייסי") גרופר, ואחרי דקות ספורות מצאו אותו בצמרת הברוש כשהוא מנסה לרדת בסלטה נוסח טרזן. כשהגיע למטה חייך מאוזן לאוזן, ניחם את בנו־בכורו והסביר שהוא פשוט התחבא כי רדפו אח־ רין כדורגלני הנבחרת המפסידה, נבחרת נתניה. „אני פשוט הכנסתי להם שני גולים מיותרים, לדעתם. אז הם החליטו לגמור אותי."

אז, לפני 25 שנה, ניצל גרופר מאגרופיהם של כדורגלנים מגו־ צחים. אך לא תמיד שפר גורלו. „שבע פעמים הוא שבר רגליים

וידיים," נזכרת אשתו, רותי, "ועוד עשרות פעמים חזר הביתה פצוע וזב דם". גם דורון, כיום בן 28, זוכר את התקופות האלימות של אביו. "כל שבת הייתי מקבל מכות בגללו, כל פעם שהוא עבד על השחקנים אני הייתי חוטף. בסוף הפסקתי ללכת איתו ואחר־כך הוא כבר הפסיק לשחק." "אני פשוט נעשיתי זקן בן 30," מסביר ח"כ גרופר, "וכבר היה מוגזם להתפרע על המיגרש, אז חזרתי הביתה."

שיא מייוחד במינו

ההיסטוריה של גרופר שזורה כולה סיפורים וצ'יזבטים. כשחיזר אחר רותי ("הוא היה מחזר נפלא," היא אומרת), נהג גרופר הצעיר לקפוץ מעבר לגדרות־התיל של קיבוץ נווה־ים שבו שהתה נערתו בשנת שירות. פעמים אחדות אף מהרות ואז, כשהוא התיישב טוב על הכסא, החלטתי שנמאס לי ו־פניתי לכנסת."

גם בשלב זה קרו מיקרים שסללו את דרכו. העזרה הגיעה משמיים. יוסף ספיר, אחרון החקלאים ה־פרטיים בציונים־הכללים הלך ל־עולמו, והבחור שזה עתה הגיע לפעילות מיפלגתית קיבל מקום ריאלי בעשירייה הפותחת. גרופר נבחר להיות חבר בכנסת השמי־נית. ובמשך שנתיים — בניגוד גמור להרגליו ולאופיו — שתק.

העיתונים לא ידעו עליו, האז־רחים לא שמעו את שמו, גם ה־סדרנים ברכבת לא הרגישו את תנועותיו. ערב אחד החליט ירון לונדון, שהינחה את התוכנית טנדו, להזמין את חבר־הכנסת השתקן ה־צנוע והענו לבוא ולומר את מה שיש לו. "ומאז — לא סתמתי את הפה," מצהיר גרופר. "כנראה ש־העניין מצא חן בעיני. אבל האמת היא ששנתיים למדתי הכל. ישבתי בוועדות ושם שמעו אותי. למדתי איך למשוך עיתונאים ואיך להגיד מה. למדתי את הכל. ובסיום בית־הספר החלטתי שאני מראה את התעודה לכולם." ואשתו רותי מאשרת: "היא באמת פוליטיקאי ממולח מאד."

כך החל עידן גרופר בכנסת. הוא הציע להקרין שני מערבונים ב־שבוע. "לא נכון, אני רק רציתי שיהיו שני סרטים טובים בשבוע. אז המלצתי על מערבונים. חוץ מזה שאני מת על טרזן ועל שליפות."

לברך את בירכת הגומל

היא הציע להזמין פסיכיאטרים לחברי־הכנסת, שיחק בהורדת ידיים נגד ח"כ לשעבר אליעזר ("לייזר") רונן ממפ"ם ועצר את רכבת ה־אכספרס בעתלית. מספרים עליו שהציע לח"כ הלל זיידל כרטיס נסיעה לארצות־הברית כדי שלא ישתתף בהצבעה בנושא ההפלות ושלא יכשיל את הקואליציה. "אני?" מגחך גרופר, המשמש מצ־ליף סיעת הליכוד, "שאני אציע לו כרטיס? מצידי שייסע בקורקינט!" "שקודם יקנה לנו כרטיסים," מו־סיפה רותי.

הוא גם הציע לנהל ישיבות סי־עה בנמל־התעופה לוד כדי שח"כ שלמה אליהו יוכל להשתתף בהן בין טיסה אחת לשנייה, הביא ל־סוזהה בין יגאל הורביץ ודוד לוי, ולאחרונה החליט לנהל מילחמת־חורמה נגד שר־החקלאות אריק שרון. ומי שמכיר את גרופר טוען: "הפעם שום דבר לא יעזור לאריק. אם גרופר בכל מישקלו עלה עליו, אז נשאר לו רק לברך בירכת הגומל אם הוא יצא מזה חי."

אבל גם מישקלו של גרופר פי־חת והולך. כרסו מצטמקת וארו־הותיו כוולות רק מזון דל־קלוריות. "אני מסתובב בכנסת עם תפוח בפה ותפוז בכיס. למה שאשב ו־אראה את כולם זוללים?" והוא רזה בשלושת החודשים האחרונים ב־17 קילוגרמים ועוד ידו נטויה. "יש לי עוד שבעה קילו, ואני מקבל גוף חטוב." רותי מחייכת ומגישה לו פרוסת עוגה בגודל סנטימטר מרובע.

בירושלים הוא אינו מתגורר ב־

דיאטה

בשלושת החודשים האחרונים הוריד גרופר 17 קי־לוגרמים ממישקלו. "את הכל אני מוכן לקבל," אומר פסח גרופר, בנימת עצב שאינה אופיינית לו, "אבל הייתי צריך להפסיק לשתות יין, וזה היה האסון."

מלון. "אני הרי פלח," הוא אומר. תחת זאת הוא מגיע בכל ערב לבית חמתו, רבקה ברגר, מתיישב מול הטלוויזיה, מחמם את הרגליים ו־מגש עם אוכל דיאתטי מונח על ברכיו. "בימי שני בבוקר," מספרת רותי, "אמא שלי מוריעה לכל התברות שלה: 'הילד צריך לבוא,' ואז הן יודעות ששלושה ימים היא מנוטרלת ומטפלת בילדון החביב."

המילחמה הבאה

ביום הראשון לעשור החדש נולד עידן. הנכד הראשון לבית פסח גרופר. הסבא נתן הוראות: "כל זמן שאני נמצא פה צריך לתת לילד כל הזמן לאכול. שלא יבכה. אני לא רוצה להחזיק אותו על ה־ירים עד שיגדל, לא! אני לא מפחד! גרופר מפחד?! אבל..." מלבד דורון יש לו שני בנים תאו־מים, דוד ויהונתן, בני ה־24.

המילחמה הבאה א־לה גרופר תביא לו הרבה שונאים. "לגרופר לא איכפת," אומר גרופר, "אני אפרסם את אי־נוכחות חברי־הכנסת בוועדות. אני אעשה רשימה חוד־שית. ואז יצא עשן, אני כבר רואה את כל העיתונאים והטלוויזיה מת־רוצצים אחרי גרופר במיסדרונות ומבקשים להציץ ברשימות. אהה..."

סבא גרופר

הראשון לבית גרופר נישא בזרועות הכלה, ענת, מורה בבית־הספר התיכון ברמת־השרון. עידן, הנכד, נולד ביום הראשון לחודש ינואר 1980 כשאביו נכח בלידה וסבו התרגש בחוץ. "הילד אכל את כל הבקבוק!" שואל סבא פייסי את סבתא רותי.

אבא גרופר

מימין: דורון בן ה־28 עובד בבנק־החקלאות ומשמש ראש הלישכה הצעירה במיפלגה הליברלית. במרכז: גרופר בפעם הראשונה שבה העז להחזיק את נכדו, עידן, "אני קצת מפחד מהקטנים האלה," הוא מודה. משמאל דוד, דודו, בן ה־24.

המתמחה כימעט התעלפה כאשר שלף הפאתולוג מכיסו עצם מגוף הנרצח, ועקיבא פרסמן חובש כיפה חדשה

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים. כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

■ כאשר ראה **שרגא נצר**, מזקיר מפא"י, שחבר־הכנסת **יגאל אלון** הזעיק את **יצחק רבין** מפאריס כדי ש־יבוא למרכז מיפלגת־העבודה ויצביע נגד מינויו של **שימ־עון פרס** כראש המיפלגה, העיר: „תראו תראו, זה בדיוק כמו שלוי אשכול הזעיק ב־1965 את **משה שרת** החולה סקי הסביר, כי שחל הוא ספר־די ואילו אשתו, **שרה**, היא אשכנזיה. השיב לו ברציגות רבה הרב **שימחה מירון**, מנהל בתי־הדין הרבניים: „הוא יהיה שייך לספרדים כי ה־ייחוס הולך לפי האבא."

■ בעיריית תל־אביב הוח־לט בשבוע שעבר לפנות את מישרדי העסקים מתוך השטח העירוני. בדיון שקיימה העי־ריה הוגשה תוכנית־מיתאר חד־שה למישרדים. ראש־העיר **שמחה** („צ'יצ") **יהפן**, הת־ווכח עם סגנו **דויד שיפמן** ואמר לו: „התוכנית החדשה גרועה מאד. תפסיק להרוס את העיר." ענה לו שיפמן: „אולי תיקח את **ארצי ויין**, שאתה משלם לו מאה שמונים אלף לירות לחודש, והוא יבנה לך את העיר שאני הורס?"

■ באותו דיון, שהיה סוער ביותר, אמר חבר הנהלת העי־ריה שהודח, **חיים ליפקין**, לראש אגף־התברואה, **אריה קרמר**: „אתה אדם עלוב נפש." הוסיף **חיים יפקי** ו־הטיח לעבר קרמר: „אתה תלך לקרוא ספרים לפני שאתה מתווכח איתי."

■ במשך ימי השבוע שקט מישרדו של ראש אגף התש־תית בעיריית תל־אביב, **יצחק כספי**. אך בימי חמישי, כא־שר מתקיימים מישחקי הכדור־סל לגביע אירופה, מלא מישר־דו באנשים הבאים לבקש כר־טיסי־חינם למישחקים אלה.

■ הרכילאים בניו־יורק כותבים כי הכוכבת האמריק־אית **ברברה סטרייסאנד** הגיעה לניו־יורק, אחרי שעזבה לזמן־מה את ביתה הקליפורני וידידה־לחיים **ג'ון פיטרס**. במנהטן היא מבלה עם מחזר אלמוני, שהגיע לדירתה כש־זר־פרחים ענקי בידיו, וכעבור שלוש שעות יצא עימה לסיור בעיר. הרכילאים מכנים אותו „מר אקס", וברברה מסרבת לגלות את זהותו. היא גם מכחישה כי הרומן שלה עם פיטרס עומד לפני סיומו. אך לישראלים ידוע האלמוני ביו־תר — אין הוא אלא מפיק־הסרטים **ארנון מיצ'ק**, ש־עליו כותבים הרכילאים שם: „גם אילו היינו מגלים את שמו, לא היה איש באמריקה יודע מי הוא!"

■ כתב הארץ, **אילן שחורי**, שנולד בט"ו בשבט והנקרא על כן בשם זה, החליט לחגוג את יום־הולדתו. אך שכ־ניו ברחוב וורמייזה בתל־אביב טענו שהרעש יפריע להם. ידידו **אברהם** („פריצי") **פריד**, דובר סיעת הליבר־לים, הציע מייד את דירתו ל־מסיבה. אך בשעות הלילה ה־מאוחרות התחילו שכניו של פריצי להתלונן על הרעש, ו־איימו על החוגגים בקריאה ל־משטרה, אם הרעש לא ייפסק.

■ באותה מסיבה החליט כתב הטלוויזיה **רמי גוכר־ניק** לספר בדיחות. לכן לקח את עורכת־הדין **דליה מארק** לחדר־האמבטיה, ושם סיפר לה בדיחות במשך כל הערב. רמי החליט להשתכר באותו מעמד, ותירץ זאת בשמועה שהוא עלול להיות בין המקוצצים ב־טלוויזיה.

■ **יוסי בר**, הכתב הפלילי של ידיעות אחרונות, שהיה גם הוא במסיבה, הסביר לכל: „מי שמאיים עלי בימים אלה, סופו להירצח. בשבועיים האח־רונים נרצחו כל מי שאיימו על חיי — וביניהם **חרצ עזור**."

■ איש־הטלוויזיה **דניאל פאר** נראה מסתובב השבוע במישרדי ההוצאה־לפועל ב־בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. כאשר פנו אליו ידידים מודאגים ושאלוהו אם יש לו בעיות, הסביר כי הוא נקרא לפגישה במישרדי פרקליטות מחוז תל־אביב בבית־אסיה, ה־שוכן מעברו השני של הכביש, וכשנזקק לשירותים התברר לו כי אין למצוא שם מיתקן כזה לשימוש הציבור. לכן חצה את הכביש, להשתמש בשירותים של ההוצאה־לפועל.

■ הכל הופתעו כאשר הקברניט **עקיבא פרסמן** אימץ לעצמו את האופנה ה־אחרונה בבתי־המישפט, והחל מופיע למישפטו כאשר כיפה חדשה מונחת על ראשו. עור־כי־הדין מהמרים ביניהם על לוועידת הפילוג אז, כדי ש־ינאם נגד **דויד בן־גוריון**. חסר רק כיסא־הגלגלים." שרת היה אז רתוק לכיסא, חודשים מעטים לפני מותו ממחלת־הסרטן.

■ אשת־הסקרים **מינה צמח** נתבקשה על־ידי אחד העיתונים לערוך סקר כדי ל־ברר מי הוא האיש המושך ביותר במיפלגת־העבודה, שימ־עון פרס או יגאל אלון. נתו־ניה היו מורכבים משתי שלי־שיות. האחת: יגאל אלון, יצ־חק רבין ו**יעקב דוינסון**, והשנייה: שימעון פרס, **חיים כרמ"ב** ו**משה זנבר**, נגיד בנק ישראל לשעבר. תוצאות הסקר היו לטובת השלישיה של אלון. ליגלג על־כך אחד מ־עוזריו של פרס: „יכלו לצרף לשלישיית פרס את **דב יוסף** במקום זנבר, ואולי היו קוצרים הצלחה גדולה יותר."

■ בוועדת החוקה־חוק־ומישפט דנו חברי־הכנסת בחוק הרבנות ובהרכב הוועדה ש־תבחר את הרבנים. הוחלט כי תהיה זו ועדה שבה יהיו מח־צית מחבריה אשכנזים ומחצית מבני עדות־המיזרח. ח"כ **דב שילנסקי** שאל: „אם **עופר שחק**, בנו של ח"כ המערך **משה שחק** ירצה להיות ב־וועדה, לאיזה חלק הוא ישתייך, לאשכנזי או לספרדי?" שילנ־

רחל מרכוס השחקנית, אלמנתו של המשורר נתן אלתרמן, התרגשה ובכתה באזכרה שנערכה בשבוע שעבר לחצקל איש־כסית. באותו מעמד אמרה רחל מרכוס: „בכל פעם שבאתי לכסית וראיתי את נתן אל־תרמן יושב כאן, ידעתי כי הוא נמצא בידיים טובות."

חצקל איש־כסית עשוי להיוולד בכל יום עתה לרותי (מימין) אשתו של משה איש־כסית, בנו של חצקל. רותי נמצאת בחודש האחרון להריונה ובעלה מקווה לבן. בתמונה ניצב ליד רותי בנה לי, בעלה משה ולאה, אלמנתו של חצקל איש־כסית.

מוקד

אנשים

השאלה כמה זמן יהיה דרוש לפרסמן עד שיתחיל להופיע כשהוא לבוש טלית וקפוטה, כמו שני האברכים הנאשמים גם הם בעיסקת־הזהב הגדולה, יחד עימו.

■ הדוגמנית־דיילת **מיכל אדר** שמחה מאד לשמוע כי באותו בניין שבו מתקיים מישפטה ומישפטו של חברה, עקיבא פרסמן, באשמת הברחת־זהב, מתקיים גם מישפטו של **כבר עמר**, הנאשם ברצח **חאג' כחייל**, כיוון שאת אשתו היפה והאלגנטית **אוֹרי־ביה**, הכירה בתא־המעצר. כאשר הוכנסה אוליביה לתא כשבידה ארנק מתוצרת כריס־טיאן דיור והיא לבושה בשימלה הדורה, חשבו כולם כי גם היא דוגמנית. רק אחר כך נודע כי היא אשתו של ספר־גברים ידוע, שנאשם ברצח מיפו.

■ בעת מישפט־הרצח של חאג' כחייל מיפו העיד הפאתולוג ד"ר **בצלאל כרוך**. כאשר נשאל על־ידי הסניגורים בדבר חוֹר־הכניסה של הכדור בראשו של המנוח, הוציא הרופא מכיסו פיסת עצם מראשו של המנוח, והציג אותה על דוכן העדים. אחד מעורכי הדין נשבע כי המתמחה של השופט החווירה, וכימעט התעלפה למראה העצם.

■ שופט־השלום הוותיק זי") **שראטר**, ביקש רשות לסגור את החלון לידו. אמרה לו השופטת בצחוק: „מר שראטר, אנו זקוקים לך, ואסור לך להצטנן. בבקשה סגור את החלון!" אחר־כך הציצה לעבר הקהל באולם ואמרה: „לא שאנו מזלזלים בקהל, אבל להם יש תמיד אפשרות לצאת מן האולם."

■ כאשר שאל התובע **אברהם אלג'ם** את המודיע המישטרתי **סלומון משראוי** אם הוא מטורף לפירסומת ואוהב לראות את שמו על דפי העתונות, חייכה השופטת בן־עיתו ואמרה: „מר אלג'ם, זוהי שאלה שלא נעים לשאול אותה מהרבה אנשים נכבדים במדינה."

■ שופט בית־המישפט המחוזי, **חיים שמיינכרג**, סובל כנראה מהקור בחורף, גם בימים החמים הוא נוהג לדרוש ממזכירו כי יפעיל את מיתקן־החימום בעוצמה המרבית. עורכת־הדין **אייֶלת שקד**, הנמצאת עתה בחודשי הריונה הראשונים התחננה בפניו כי יפסיק את החימום. השופט נעתר לה. כשקמה השבוע להתנגד לדברי התביעה, אמר לה השופט: „שקד, שבי בשקט, את כבר שקד וחצי."

■ פעם נוספת כשקמה להתנגד בשם שלושת הסניגורים אמרה: „אני מדברת בשם שלושתינו," ובהתכוונה לסנגורים. ענה לה השופט: „שקד, אני מאחל לך מכסימום תאומים, אבל שלישיה, זה קצת מוגזם."

■ כתב־הטלוויזיה **חנן עזרן** מגיע מדי יום לעבודתו עייף ביותר. כאשר שואלים אותו מדוע הוא כל כך תשוש, אומר חנן: „אני ממונה על האכלת התאומים שלי, בשעה 3 עד 6 לפנות בוקר." השבוע עורך חנן סוף־סוף את טכס ברית־המילה לקטנים, שנולדו כפגים, ושהתו באינקובטור כחודשיים.

■ למערכת הטלפון האדום של גלי צה"ל הגיעה גלויה מחבר קבוצת אושה, **שלום גולדמן**, ולא כתירגום בילבד, אלא כתוצאה מנשואין. אוסנת, בת קיבוץ שער־העמקים, שהתגרשה מזמן מן הבעל שהכירה בקיבוץ, נישאה לבונה של מכשירים למעבדות מחקר, **דויד גולדמן**, ישראלי שחי במשך 25 השנים האחרונות בארצות־הברית, עובד באוניברסיטת תל־אביב. אוסנת, אם לשני בנים, שהאחד סיים את שירותו בצה"ל והשני משרת בו כעת, נסעה עם החתן ל־ביקור בארצות־הברית, שבמהלכו התחתנו ושבעיקבותיו הוא החליט להשתקע סופית בישראל.

■ הבדיחה האחרונה של דידי מספרת על פגישת שני בעלי עסקים. אומר הראשון: „הלוואי שהעסק שלי יהיה חלש!" אומר לו השני: „השתגעת?" ענה לו: „עכשיו העסק מת בכלל!"

■ ומאוסנת לאוסנת: הציירת והמורה־לאמנות **אוסנת הר** ילדה בן, שמישקלו קרוב לחמישה קילו ושזכה בשם מתן. אוסנת, אשתו של **ישראל הר**, עורך תדמיל של מישרד־הביטחון, ערכה את ברית־המילה בבני־ברק, בבית־הכנסת שבו כיהן אביו של הר כרב. אוסנת היא הציירת האחראית לקיר־הענק המרהיב, המכוסה בציורי־ילדים מוגדלים, בבית־הספר תל־נורדוי ברחוב פרישמן בתל־אביב.

לידיה אופיך

אשתו של השחקן שייקה אופיר איננה דוגמנית מיקצועית, אך נעתרה לבקשתו של הצלם סמי בן־גד והצטלמה בפוזות אופייניות לדוגמנית. לידיה, שהיא בתו של השחקן האידישאי ישראל שומאכר ואשת שחקן, נתבקשה כל חייה על־ידי אביה ואחר־כך בעלה, שתסכים להיות שחקנית. אך היא סירבה. כאשר ראה שייקה את התמונה הזו אמר: „זאת לא לידיה. היא האשה המצחיקה ביותר שאני מכיר ובתמונה היא יוצאת קפואה."

מרסל שרון

מלצר ותיק (מימין) בכסית, קפה האמנים, הספיד את חצקל איש־כסית ביום האזכרה. אמר מרסל: „התאמנו לו והוא התאים לנו. היחס בינו לבין המלצרים לא היה כמעביד לעובד." מלצר ותיק אחר הוא זכי חסן מחאג'נה (משמאל), שסיפר: „כאשר באתי לכאן הייתי ילד בן 18 וחיפשתי עבודה. התחלתי אצל חצקל איש־כסית במיטבח והוא הפך אותי למלצר. הייתי כמו בן שלו. 27 שנים אני עובד כאן."

אודי גרוס

מתכנן תפיאות הגיע לתחנת דלק. כאשר נתבקש לשלם את החשבון על סכום של 800 לירות, הציע לבעל התחנה לשלם בצ'ק דחוי. בעל התחנה לא הסכים ואז התחיל אודי לשלם לו את הסכום במטבעות של לירה אחת. כאשר ספירת הכסף ארכה זמן רב מדי, ונהגי המכוניות בתור התחילו לצפור, התעצבן בעל התחנה ואמר לאודי: „תיתן כמה שיש לך, רק תיסע." סצנה זו לקוחה מתוך סרט חדש בשם „חייך — אכלת אותה" שמביימים יחודה ברקן ויגאל שילון.

יוסף מגוריכהן, שהוא מוצא תימני, מצא עצמו השבוע במצב מביך, כאשר נאשמת ידעה לדבר רוסית ואידיש בילבד. אך השופט הפתיע את הקהל וניהל את המישפט בעידיש שוטפת. גם התובעת המישטרתית, **אילנה פדידמון**, הצטרפה למישחק ודיברה גם היא באידיש.

■ בעת מישפט שוד בנק לאומי ציוותה השופטת **הדסה בן־עזיתו** לפתוח את חלונות האולם. התובע, **סברין** („עו־

זוגות צעירים - שימו לב!

רוצים טיול בחו"ל בקיץ הקרוב?!
רוצים טלוויזיה צבעונית חדישה?!

בוודאי שרוצים, אלא שטיול לחו"ל או טלוויזיה צבעונית עולים כיום הון־תועפות, ואיזה זוג צעיר החי ממשכורת אחת יכול להרשות לעצמו להוציא סכומים כאלו?

לנו יש פתרון עבורכם!

בואו והרוויחו זאת בכוחות עצמכם:

אם אתם זוג צעיר ותוסס, שרק הבעל עובד מחוץ לבית ואילו האישה לומדת או עקרת־בית ושניכם בעלי השכלה תיכונית — יש לנו הצעה מענינת ביותר עבורכם:

המדובר בהשתלבות במועדון־חברים חדשני וראשון מסוגו בארץ, אשר בנוסף על היתרונות והשירותים שתוכלו להפיק ממנו — תהיה לכם האפשרות להרויח כסף רב באמצעות גיוס חברים חדשים למועדון — כעבודה משותפת ומהנה בשעות הפנאי!

יש לכם חוג חברתי נרחב?

שניכם בעלי רוח ספורטיבית והרבה מרץ?

שניכם ב„ראש אחד" ומסוגלים לעבוד בשיתוף־פעולה?

אם התשובה חיובית — אנו מזמינים אתכם לפגישה על כוס קפה במשרדנו, ונספר לכם איך נוסעים בקיץ לחו"ל בכוחות עצמכם — בלי חובות ובלי הלוואות!

לקביעת פגישה התקשרו יום־יום בין השעות 16.00 — 09.00

לטלפונים 03-294473, 03-294471.

הערה חשובה:

יוכלו להתקבל אך ורק זוגות מהאיזורים הבאים וסביבותיהם:
תל־אביב, נתניה, רמת־גן, גבעתיים, רמת־השרון, בת־ים, חולון, פתח־תקוה, ראשון־לציון, רחובות, רעננה, כפר־סבא.

הנדון:

ברית דתים

ר צח החיל מישיבת־ההסדר בקסבה של חברון הוא ניצחון לקריית־ארבע.

סוף־סוף.

עדיין לא ברור אם זוהי תקרית מבודדת, מקומית וחד־פעמית, או שזוהי התחלתו של שלב חדש במילחמת המחתרת הפלס־טינית נגד השילטון הישראלי.

אם ההשערה השנייה היא הנכו־נה, יכולים אנשי קריית־ארבע לק־בוע בסיפוק שהם הצליחו בדרכם.

■ ■ ■

ב שידור בטלוויזיה, למחרת הרצח, קונן אחד ממתנחלי קריית־ארבע על מותה של „השכנות הטובה" שהיתה צרי־כה לשרור בין חברון והקריה.

הוא גם הגדיר היטב מה טיבה של „שכנות טובה" זו: היהודים יהיו השליטים, והערבים יהיה מו־תר לעבור בשערי הקריה ולעבוד בה (עבודה גופנית בילבד, כמובן).

„שכנות טובה" זו נועדה לשמש כדגם בכל רחבי „השטחים המשוחררים".

יש ל„שכנות" זו עוד כמה היבטים:

ראשית, על הממשלה להפקיע מידי ה־ערבים עוד 5000 דונמים (לפי שעה), כדי לאפשר לקריית־ארבע לגדול.

שנית, על היהודים לחדור לחברון עצמה, ולתפוס בה כל מקום שבו גרו יהודים בעבר, לפני תרפ"ט.

(אותו מתנחל בוודאי לא העלה על דעתו שאם יתקבל עיקרון זה, וכל אדם יוכל לחזור למקום שבו חי הוא או אביו או סבו בשנת תרפ"ט, יחזרו למעלה ממיליון ערבים ליפו ולחיפה, ללוד ולרמלה, לצפת ולבאר־שבע, ולכל מאות הכפרים הערביים שנמחו מעל פני האדמה, עד כי ניתן לאתר את מקומם רק על פי מפות ישנות. כמו במישחק־ילדים, כל אחד יחזור למקומו, ויתחיל סיבוב חדש של המישחק.)

בקיצור: על קריית־ארבע להשתלט על חברון, וכך תקום „השכנות הטובה".

■ ■ ■

כ ל אלה, הם, כמובן, דיברי־הבל. ו־בעליהם יודעים זאת היטב.

מתנחלי קריית־ארבע לא באו לאן שבאו כדי להשכין „שכנות טובה". מטרתם היתה שונה לחלוטין.

אם נסיר מן האידיאולוגיה שלהם את רשתות־ההסוואה, יתברר לנו כי המטרה היא פשוטה בתכלית.

הכוונה היא לסדק את הנוכחות הערבית מכך רחבי אריץ־ישראל.

אין זו מטרה חדשה. פעם קראו לזה „ציונות אכזרית", והביאו להצדקתה את חוקי הג'ונגל. כיום אומרים שזוהי ביכלל מטרה הומאניסטית, שכן מוטב לערבים לחיות בארץ ערבית, בין אחיהם, דוברי־שפתם ומאמיני־דתם.

אין שמץ של ספק בכך שזאת היתה המטרה מכתחילה, וכי כל הדיבורים ההפוכים לא נועדו אלא לצורך הונאה.

בעיני אנשי הקריה, אין כל רע בכך. הרב משה לוינגר בוודאי הביא ממולדתו הגרמנית את התורה האומרת כי אדם זכאי — ואכן חייב — לשקר למען הלאום ו־הגזע. כפי שלמדנו במישפט מסויים, ה־הונאה היתה בשעתה חלק בלתי־נפרד מן השיטה שנועדה לטהר את אדמת גרמניה מן המיעוט הלאומי השנוא שחי עליה.

אנשי קריית־ארבע נהגו כך מן היום הראשון.

הם הגיעו לחברון כגנבים בלילה, תוך הונאת המימשל הצבאי. אחרי שנוכחו לדעת כי לא יקבלו רשיון מטעם המושל לבוא לחברון ולהתנחל בה, העמידו פנים של יהודים דתיים, שבאו להתפלל בימי־הפסח. אחרי שהשתכנו במלון פארק בעיר, גילו את פרצופם האמיתי. המושל הצבאי רצה לסלקם מייד, אך לא קיבל את הרשות מידי ממשלת־אשכול הפחדנית. יגאל אלון מיהר לחברון לברך את המתנחלים, ומשה דיין חשש שמא יפסיד בהתחרות.

כך הפך תרגיל־ההונאה הקטן לאקט של יסוד.

המימשל הצבאי העביר את המתנחלים מן המלון אל בניין המימשל, ומשם אל הקריה החדשה שהוקמה למענם. אנשי המימשל שנאו את המתנחלים תמיד, מפני שהיה ברור להם כי המתנחלים באו להציל תבערה ולהקשות עליהם את המלאכה, שהיא — לשמור על הביטחון ולמנוע הת־לקחות.

אך אנשי־המימשל היו ונשארו חסרי־אונים מול פני המתנחלים.

■ ■ ■

ה קריה הוקמה במרחק־מה מחברון. הכוונה היתה למנוע מן המתנחלים להצית את העיר, העלולה להפוך מוקד להתעוררות פלסטינית, לוחמנית וקיצונית.

אולם זאת בדיוק היתה מטרתם של המתנחלים.

מאז קמה הקריה, הם עסקו בסידרה בל־תי־פוסקת של פרובוקציות מכוונות. החל בפורגרום שבו שיסו כלב בערבים זקנים, וכלה בעקירת גפנים של חקלאים ערביים. החל ביריות לעבר ראש־העיריה הקודם, וכלה ביריות לעבר ילדים מפגינים, ה־מיידים אבנים. וכמובן: הפלישה לבתים ערביים בחברון והכאת דייריהם, הפרובו־קציות הבלתי־פוסקות במערת־המכפלה, תפיסת בית־הדסה, ועוד ועוד.

האם זהו מסע של טירוף?

אולי. אך יש, כדברי המשורר, שיטה בטירוף הזה.

המטרה היא להוכיח כי **לא** תיתכן „שכנות טובה" בין יהודים וערבים בחב־רון. **שלא** ייתכן דו־קיום בשלום של יהודים וערבים בארץ זו.

ועל כן: שאין מנוס מסילוק הערבים מן הארץ כולה.

יש אדם אחד האומר זאת בגלוי — הרב מאיר כהנא, שיש לו אחיזת־מה בקריה. הרב משה לוינגר אינו אומר זאת. הוא אומר את היפך. אך כל מעשיו מעידים עליו שזוהי דעתו.

בין שני ה„רבנים", אני מעדיף את כנותו הפאשיסטית של כהנא על פני צביעותו החומאניסטית של לוינגר.

■ ■ ■

כ די לגרש את הערבים בהמוניהם מן הארץ, יש צורך במצב של מילחמה ברחבי השטחים הכבושים, כדי לשכנע את דעת־הקהל הישראלית בנחיצות של מיבצע־גירוש, אשר יביא להקמת ישראל ממחנה האנושות הנאורה, לבידודה הגמור בעולם ולחידוש המילחמה הסוטאלית בינה ובין העולם המוסלמי כולו (וביכללו, כמו־בן, מצריים) יש צורך במעשי־זוועה, אשר ישלהבו את הלבבות.

כמו רציחתם של צעירים ישרא־ליים לאור היום בחוצות חברון, רמאללה ושכם.

כל רצח כזה יביא בעיקבותיו שרשרת בלתי־נמנעת של תגובות ותגובות־נגד, מעשי נקמה וגמול.

אחרי הרצח יבוא העוצר. התמונה זכורה לכל מי שחי בארץ הזאת בימי המנדאט. העיר נסגרת. אנשים נעצרים. הפרנסה מת־קפחת. המזון חסר. נשים דואגות לבעליהן. צעירים מתכנסים בחשאי ומקימים תאים חדשים של המחתרת. המחתרת היותר־קיצונית, זו הזורגת אנשים ברחוב, מת־גברת על המחתרת הפחות־קיצונית, המו־כנה להסתפק במעשים פחות־דראסטיים.

אחרי העוצר באה ההתגשות. נורות יריות באוויר. לאחר מכן נורות יריות בשער החי. חבריו של הנרצח עורכים פוגרום, או רוצחים עובר־אורח מיקרי כמעשה־גמול.

המחתרת נשבעת לנקום, ומגייסת צעירים נוספים. היא זוכה בתמיכת האוכלוסיה, אשר מעשי השילטון יצרו בה מישקע עמוק של מרירות וזעם.

וכן הלאה וכן הלאה — סיפור עצוב וישן־נושן. הוא מתפתח בעיקביות של טרגדיה יוונית.

אינני יודע אם אנשי קריית־ארבע למדו את ההיסטוריה ומודעים לחוקיות של מעשיהם, אך הם יודעים היטב כלל יסודי:

הקיצוניים של הצד האחד זקו־קים לקיצוניים של הצד השני. זוהי ברית של דם.

המחתרת הקיצונית אינה יכולה להתפתח ולשגשג, ללא המעשים של החוגים הקיצו־ניים שבקרב העם השליט. והחוגים הקי־צוניים בעם השליט אינם יכולים להצליח ללא מעשיה של המחתרת הקיצונית.

אלה תלויים באלה. יד מגואלת־דם רוצחת יד מגואלת־בדם.

הרוצחים של הקסבה הם השותפים ה־טובים ביותר של חסידי ההתפשטות ה־דתית בקרב הקריה. והפוגרומצ'יקים של קריית־ארבע הם השותפים הטובים ביותר של ק"מגדו־המוות בקסבה.

■ ■ ■

כ זהו מובן מאליו. זה ברור לגמרי למי שמטיף לשתילת התנחלויות יהו־דיות בליבה של אוכלוסיה פלסטינית צפופה.

השבוע הכריז אריק שרון בכנסת, ב־תשובה לשאלתי, כי „קריית שכם" בהר־כביר תהפוך לעיר גדולה.

קל מאד לנחש מה יקרה בשכם, המתחרה בחברון כמרכז הלאומנות הפלסטינית, כאשר קריית־שכם תתחרה בקריית־ארבע.

■ ■ ■

כ ל שכנות קרובה של בני עמים שונים יוצרת חיכוכים.

כאשר נעשה הדבר בתנאים של כיבוש, השכנות הקרובה של בני העם הכובש ובני העם הכבוש מזרחה להביא להתגר־שות מרה שיבעתיים.

כאשר המתנחלים השתוזים אי־נם רק בני העם הכובש, אלא תג־ריה של התנועה הקיצונית ביותר שבקרב העם הכובש, המטיפה לעליונות הגזע השליט ולגזילת הזכויות של האוכלוסיה המקומית — הרי זו הזמנה גלויה לפורענות.

אריק שרון אינו טיפש, והוא יודע היטב את אשר הוא בא לעשות. עמיתיו עלובי־הנפש בממשלה, הנגררים אחריו כסמר־טוטים, אולי אינם יודעים לאן מובילים הדברים. אך אריק יודע גם יודע.

הם יובילו לרצח ולרצח־נגדי, למרי ולעוצר, לפוגרומים ולהתנק־שויות. המחתרות ושרותי־הביטחון יתחרו ביניהם, בשיטות דומות.

הדברים יגיעו אל המשבר הבלתי־נמנע. או שהכבושים יצליחו לגרש את הכוב־שים, באכזריות שפוכה ובעזרת העולם — או שהכובשים יצליחו לגרש את הכבושים ולרשתם, באכזריות דומה.

■ ■ ■

כ אן טמון הפיתרון לאחת התעלומות הכמוסות ביותר במציאות הישראלית.

ההגיון הפשוט אומר שהמשך הכיבוש יביא לכינונה של מדינה דו־לאומית, אשר בה יהפכו הער־בים במזקדם או במאוחר לרוב. יש סתירה מוחלטת בין המשך הכי־בוש וכין קיומה של מדינה יהודית, ועל אחת כמה וכמה מדינה יהו־דית דמוקרטית.

חסידי ארץ־ישראל השלמה הם הלאו־מנים היהודיים הקיצוניים ביותר, ואין הם חושבים אף לרגע לחיות במדינה דו־לאומית. אין הם חסידים גדולים של ה־דמוקרטיה (ולא של שילטון־החוק, שבו

שלולית־הדם של חייל ישיבת־ההסדר בקסבה של חברון

נתונה סמכות כה רבה בידי בית־המישפט העליון). הם יכולים לוותר בקלות על ה־כנסת, על המיפלגות ועל הבחירות. אך הם רוצים במדינה יהודית — מדינה **שכולה** יהודית.

לא כל אנשי ארץ־ישראל הם טיפשים. יש ביניהם מדענים ידועים, אלופים ש־למדו פעם לחשוב באורח הגיוני, אנשי־עסקים ממולחים. קנאות וטיפשות אינן תמיד היינו הך.

אם כן, איך מתיישבת הסתירה?

אין פיתרון גלוי. אך יש פיתרון סמוי, והוא מתגלם בקיומה של קריית־ארבע.

הפיתרון הוא: ארץ־ישראל השלמה **בלי** האוכלוסיה הערבית הנמצאת בה כעת. ארץ־ישראל שתהיה ARABERREIN.

ארץ־ישראל כזאת יכולה להיות גם שלמה, גם יהודית, ואפי־לו — מי יודע — גם „דמוקרטית".

■ ■ ■

ז הו ההגיון שבשתילת הקריות היהו־דיות ברחבי הגדה המערבית ורצועת־עזה — חברון־עילית, שכם־עילית, יריחו־עילית, רמאללה־עילית, עזה־עילית.

יותר מזה: אין לה שום הגיון אחר. כלל לא יכול להיות לה הגיון אחר.

מי שכופר במטרה זו, אינו יכול לראות בשתילת הקריות אלא מעשה־טירוף. הזי־מנה לפורענויות שסופן מי ישורנו. מי שתומך במעשה, מוכרח לקבל את המטרה הטמונה בו.

הרצח בקסבה של חברון הוא תיזכורת נוראה לתהליך זה. הבדיחה המתמשכת של שיחות־האוטונומיה, ששימשה רקע למעשה. אך מגבירה את חומרת האזהרה.

במוקדם או במאוחר נגיע לקו־חי אדום, שאחריו לא תהיה דרך חזרה.

האם פנתר שחור צריך לשרת את הדוב האדום? * איך היתה הכנסת נראית אילו היתה זכות־בחירה לכלבים ולחתולים?

המלאכים של צ'רלי

אחד הרגעים המבעיתים ביותר שהיו לי בשבוע שעבר בכנסת בא בתום הדיון הקצר של הכנסת בפרשת אנדריי סאכארוב.

כל סיעה מסרה הודעה במיסגרת של חמש דקות (ראה מיסגרת). כל הסיעות גינו את מעצרו של הליברל האמיץ, חתן פרס־נובל לשלום, חוץ מאשר סיעת רק"ח, כמובן.

אמנם, כל המיפלגות הקומוניסטיות במערב גינו את הגלייתו של לוחם־החופש הסובייטי. ראשי המיפלגות הקומוניסטיות בספרד ובאיטליה עצמן בגינויים חריפים במיוחד.

לא כן רק"ח. מאז ומעולם, הלכה מיפלגה זו (גם במהדורתה הקודמת, כשנקראה מק"י) בעיניים עצומות אחרי כל מעשי מוסקבה. היא הצדיקה את עליית הרופאים, את מישפטי סלאנסקי ואורנו וכל שאר התועבות של סטאלין. במשך כל שנות קיומה לא היה אף מ ע ש ה א ח ד של הממשלה הסובייטית שהיא מצאה לנכון למתוח עליו ביקורת כלשהי, ולוא הקלה עדינה ביותר. ראשי ברית־המועצות, מלנין, דרך סטאלין, ועד ליורש ברז'נייב — כולם מלאכים אליבא דרק"ח.

אמנם, אפילו הקדוש־ברון־הוא יכול לטעות. ולראייה, הוא התחרט על המבול ונדר שלא לחזור עליו שנית. אך לגבי רק"ח, השליט הסובייטי התורני — יהיה אשר יהיה — פשוט אינו יכול לטעות. גם אם הוא מוקיע את כל המעשים של קודמו, שגם הוא לא יכול היה לטעות.

עד כאן הכל מובן ורגיל. כאשר עלה מאיר וילנר על הדוכן, לא התפלא איש לשמוע מפיו, כי סאכארוב הוא פושע, מחרחר־מילחמה, בוגד ואדם הזומם להמיט על העולם את מילחמת־העולם השלישית, ושמקומו היה, בעצם, בבית־הסוהר.

אבל כולנו הזדעזענו במיקצת כאשר הגיעה השעה להגיש הצעות־סיכום לדיון. כל הסיעות הגישו במשותף הצעת־החלטה אחת. גם סיעתנו הצטרפה אליה, אחרי שהרוב נאות להסכים לתיקון שהצענו. (במקור דובר על האנטי־שמיות של הצמרת הסובייטית. אמרתי לאיש הליכוד שזוהי הגזמה כוללנית. בנוסח הסופי דובר רק על „גילויים של אנטי־שמיות" בחוגי הצמרת.)

רק סיעה אחת הגישה הצעת־סיכום נפרדת: רק"ח. גם זה היה טבעי. אך לא היה טבעי שאת ההצעה הביא מעל לדוכן דווקא חבר־הכנסת צ'רלי ביטון.

ביטון אינו איש רק"ח. כאיש הפנתרים השחורים הצטרף ל„חזית", שבראשה עומדת רק"ח, אך הכוללת גם גופים אחרים. היה מובן בשעתו, כי צ'רלי הצטרף לחזית זו כדי להיאבק על עניינים חברתיים פנימיים. לא הובן, כי בכך קיבל גם את השקפת־העולם הקומוניסטית, במהדורה הסובייטית, וכי הוא מתחייב לתמוך בלי הירהור ועירעור בכל מעשה של שליטי הקרמלין.

נראה כי היתה זאת הערכה מוטעית. כי ביטון לא זה בילבד שהגיש את הצעת־ההחלטה של רק"ח, אלא שהוא הסכים לעשות זאת למרות ניסוחה, שהיה בו כדי לקומם כל בעל־מצפון.

נראה, כי ביטון עצמו לא הגיש בנוח. הוא היה נרגז מאד, וברגע שקראו לו קריאת־ביניים, ענה בזעם תוקפני (שלא לעניין). הנה הדברים, כפי שנרשמו בפרוטוקול:

היו"ר משה מרון: חבר־הכנסת צ'רלי ביטון יביא הצעה.

צ'רלי ביטון: אדוני היושב־ראש — — —

קריאה (מספסלי הליכוד): משתמשים בך, חבר־הכנסת ביטון!

צ'רלי ביטון: משתמשים בך, האמן לי! אתה יושב שם ומצביע איתם נגד קיצבות־ילדים, נגד זוגות צעירים! אתה משתתף איתם בדיכוי אנשים היושבים בבתי־הסוהר. במי משתמשים, בי או בך?

אדוני היושב־ראש, הצעת סיעת החזית הדמוקרטית לשלום ולשיוויון, לסיכום הדיון על הודעת הממשלה בעניין אנדריי סאכארוב:

(1) הכנסת מגנה את נסיונות ממשלת־ישראל להתערב בענייניה הפנימיים של ברית־המועצות.

(2) הכנסת מגנה את ההגנה חסרת־האחריות על מחרחר־המילחמה אנדריי סאכארוב.

זאב כץ: הפעם היה כדאי לך לדבר אל הקיר.

אמנון רובינשטיין: אתה הורג את עצמך!

תופיק טובי: איזה טרור אתם עושים פה?

היטלר באולימפיאדה של 1936
„כנער, בכה לבי..."

מעיר־הבירה מאות, ואולי אלפים, של בעלי הביקורת על המישטר, ומעשה סאכארוב הוא רק המעשה הראשון מסוג זה.

האם מוכן העולם להשלים עם מצב זה? האם יכואו ספורטאים למוסקבה, ישחקו, יעזזו, יתחרו וירוננו — כיודעם שכל אחד מהם גורם לעקירתו ולהגליית של אישיאמת אמיץ, המרים את קולו למען זכויות־האדם?

האם צריכה ישראל להשתתף בהילולה הזאת בתנאים כאלה? אשמיע כאן את דעתי הפרטית. זהו עניין של מצפון ורגש, והרי אלה הם תמיד אישיים.

אומרים שהספורט זר לפוליטיקה, ושאין לערב זה בזה. האמנם זוהי המציאות? האם כך מתייחסים לישראל בשטח הספורט? האם אכן כך מתייחסים אנחנו, הישראלים, לספורט?

אין בכך אמת. הספורט העולמי הוא פוליטי, כשם שכל שטחי־החיים הם פוליטיים.

אומרים שעלינו לשגר את צעירינו למוסקבה, כדי להניף שם את הדגל הכחול־לבן לעיני מיליוני יהודים.

זה נכון, זה חשוב, אך מהו המחיר?

האם מותר לנו לשלם מחיר כזה?

ב־1936, כנער בארץ־ישראל, שעוד הספיק לראות במו עיניו של עליית החלאה החומה לשילטון בגרמניה, בכה לבי כאשר ספורטאי כל העולם באו לברלין כדי לשחק לעיני הפירר, בשם האידיאל האולימפי. באותם הימים כבר הכיר העולם את השמות דכאו ובוכנוולד, אך עצם את עיניו מלראות ואטם את אוזניו מלשמוע את הנאקות.

אין אני בא להשוות את בריתהמועצות לגרמניה הנאצית. לדעתי, אין שחר להשוואה שרירותית כזאת.

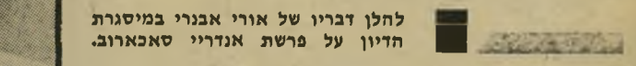
אולם דעתי האישית היא שאין לערוך שום אולימפיאדה בשום ארץ שבה אין ערובה מוחלטת לחרות־האדם, לחופש־הביטוי ולזכות־ההגירה.

אין זה חל על ברית־המועצות בלבד. זה חל על כל ארץ שבה נמקים בני־אדם בכלא, במחנות־ריכוז ובגלות, בשל מוצאם או דיעותיהם הפוליטיות.

האולימפיאדה היא ביטוי לשימחת־החיים, לחדוות־ההתחרות, ליכולת הגוף והרוח של האדם החופשי. עריכתה בארץ של דיכוי ושעבוד היא חילול האידיאל הזה, התעללות בעצם הרעיון האולימפי, מעשה של צביעות ופחדנות.

אדוני היושב ראש, אל־נא תפעל ישראל בשיחות מדינה אחרת, או כגרוזה של מעצמה זרה. אך תצטרף־נא ליוזמתם של שוחרי החרות והצדק כאשר הם שם. הבה נפעל בעניין זה על פי מצפוננו הריבוני.

חזרה לימי סטאלין

להלן דבריו של אורי אבנרי במיסגרת הדיון על פרשת אנדריי סאכארוב.

תרשו לי קודם להביע את מחאתי על פני הכנסת בדיון הזה. אפשר היה לקוות שספסלי הכנסת, ובמיוחד ספסל הממשלה, יהיו מלאים בדיון על נושא מצפוני, ולערוך את הדיון הזה לפני מליאה כימעט ריקה.

באש, במים ובדם

אדוני היושב־ראש, מקסים גורקי נרצח בפקודת רוצח־המיליונים סטאלין, במיסגרת הטיהור העקוב־מדם שערך הרוזן ב־1936.

תופיק זיאד: מאיפה הסיקוף ההיסטורי הזה?

אורי אבנרי: אני רואה בדאגה שיחסכם לסטאלין משתנה בפעם השניה. הלכתם אחריו באש ובמים, ובעיקר בדם, עד היום שחרושצ'וב גילה את האמת עליו. אז הצטרפתם לדה־סטאליניזציה, ועכשיו אתם מצטרפים לדה־סטאליניזציה. כל אשר מוחלט במוסקבה — אתם מקבלים אוטומטית, וחבל.

גורקי הומת מפני שהיה רוסי גאה, בעל מצפון עצמאי, איש החרות והאמת.

בעיר הקרוייה על שמו נמק עתה רוסי גאה אחר, איש חרות ואמת — אנדריי סאכארוב.

יחד עם כל שוחרי האמת והצדק בעולם כולו — סוציאליסטים, ליברלים וגם קומוניסטים, שאינם עבדים נרצעים — הלוחמים למען זכויות־האדם וחרות־האזרח, משתתף מחנה־השלום־הקידמה בישראל במחאה הבינלאומית על מעשה שפל זה של הבירוקרטיה הסובייטית.

לא נוכל לנהוג אחרת, מבלי לגלות שקר בנפשנו.

לא יהי חלקנו עם המתריעים נגד עוולות בישראל ובשטחים המוחזקים, המוכנים להצדיק כל מעשה נבזה בברית־המועצות. כשם שלא יהיה חלקנו עם המתריעים נגד מעשי דיכוי ועוולה בברית־המועצות, המוכנים להצדיק כל עוול הנעשה בישראל ובשטחים המוחזקים ע"ידה.

(ורק בדרך אגב, מוזר לעלות על הדוכן הזה ולהתריע נגד הענשת אנדריי סאכארוב, על כי הוא העז להטיף בחוץ־לארץ נגד המדיניות של ממשלתו, ולהצדיק באותה שעה את מעשי השגריר שלנו בפאריס, מאיר רוזן, המכפיש את אנשי שלום עכשיו מפני שהם מעזים להטיף בחוץ־לארץ נגד המדיניות של ממשלת־ישראל).

כבני אנוש, כיהודים, כישראלים, נרים את קולנו נגד כל מעשה של דיכוי האדם, בכל אתר ואתר — גם אצלנו וגם בברית־המועצות, גם בארגנטינה, גם בקמבודיה ובכל מקום.

נשלח את בירכתנו, בירכת ישראלים בני־חורין לאנדריי סאכארוב. נזכיר לו את דבריו של הסופר הסובייטי היהודי המנוח איליה ארנבורג: „גם אם יכסו את פני העולם כולו באספאלט שחור, גיבעול ירוק יצמח ויבקיע את האספאלט!"

הספורט הוא פוליטי

אדוני היושב־ראש, אנדריי סאכארוב הוגלה ממוסקבה כדי לנתק כל מגע בינו ובין העיתונות העולמית, במיוחד לקראת עריכת האולימפיאדה במוסקבה.

אם אכן תיערך שם האולימפיאדה, יתרכז במוסקבה צבא גדול של עיתונאים מכל רחבי תבל, מחנה אדיר של אנשי־התיקשורת. קרוב לוודאי שהמישטר הסובייטי יקדם את פני הרעה ויסלק

מחוץ לפרוטוקול

במדינה

העם

איש לא סירב

ההתנגדות התקפיה כבניין של קלפים. זכך מתה אגדה שהילכה אימים

„האם אף אחד מהחיילים לא יפר את הפקודה?" זעקה מתנחלת באילון־מורה, כאשר פונתה השבוע.

איש לא הפר. ובכך התנפצה אחת ה־אגדות, שהילכה אימים בישראל במשך שנים רבות.

„תוך שעות!" כאשר נכנע שר־הבי־טחון שימעון פרס למתנחלי קדום, רמזו מקורביו שלא עשה זאת כדי להניח פצצה מתחת לישבנו של יצחק רבין, ראש־הממ־שלה, אלא מפני שהיה חשש שמא החיילים לא יהיו מוכנים לסלק את המורדים.

טענה זו חזרה שוב ושוב בדיונים. היא באה להצדיק, באופן בלתי־רשמי, את ה־כניעות החוזרות לאנשי קדום, שהועברו לאילון־מורה. גם אי־ביצוע פסק־הדין של בית־המישפט העליון, במועד שנקבע, הוס־בר, מפה לאוזן, בטענה זו.

לעומת זאת טענו שר־הביטחון עזר וייצמן וסגנו, מרדכי ציפורי, למן הרגע הראשון שאין כל בעייה כזאת. „אם נקבל את ההוראה," אמר ציפורי, „צה"ל יפנה את המתנחלים תוך שעות!"

השבוע הוכח כי צדק. אחרוני המתנחלים, שהבטיחו להסתלק מרצונם, שינו את טעמם כאשר ראו את המצלמות והעיתונאים, ערכו מיפגן של סירוב. לרגע קט היה נדמה כאילו צה"ל ייסוג. אך ברגע שניתנה הפקודה הסופית, פעל הצבא במהירות ובזריזות. ההתנגדות התקפלה כבניין של קלפים.

היה זה לקח, שכל אדם בישראל יזכור אותו להבא.

שינאה כללית. לציער שחזר השבוע משרות ממושך במילואים היה הסבר ל־עמדת החיילים, שחרגה מן הנכונות לבצע פקודות של הממשלה החוקית.

„החבר'ה שונאים את גוש־אמונים," הס־ביר איש־המילואים. „הם רואים שזורקים מיליארדים על ההתנחלויות, כשבבית אין בסף לצרכים החשובים ביותר. הם מאשי־מים את ההתנחלויות במצוקת השכונות, בהעלאת מחירי־החלב ובהפסקת השרותים הסוציאליים. חוץ ממיעוט קטן, האוהד את הגוש, קיימת עתה ביחידה שלי שינאה כללית למתנחלים."

השטחים

פטריוטים מוכלים

הציונות היא המיפלט האחרון של נוכל. כך מוכיח השר אריאל שרון

„הפטריוטיזם הוא המיפלט האחרון של כל נוכל," אמר הוגה־הדיעות הבריטי הד"ר סמואל ג'ונסון לפני מאתיים שנה.

הוא לא התכוון להטיל דופי בפטרי־טיזם. הוא לא אמר שכל פטריוט הוא נוכל. הוא רק קבע שכל נוכל מבקש לעטוף את מעשיו הנלוזים באדרת המבהיקה של ה־פטריוטיזם.

אילו היה ג'ונסון חי בישראל, היה מח־ליף את המילה „פטריוטיזם" במילה ה־עברית „ציונות".

ציונות פלילית. בימים האחרונים נת־גלתה שורה של עובדות, המצביעות שוב על הצמידות המוזרה שבין ציונות ושחי־תות קיצונית.

סמל התופעה הוא, מזה שנתיים, השר אריאל שרון, המחזיק בחווה החקלאית ה־פרטית בעודו מכהן כשר־החקלאות — נוהל שהוא מושחת מעיקרו, מעבר לכל ספק או ויכוח, ושלא היה אפשרי בשום מדינה המתיימרת להיות מדינת־חוק. ככל שגוברות ההתקפות על עובדה בלתי־נסבלת זו, כן גובר הלהט הציוני של אריק שרון.

השבוע קיבל הקשר שבין התנחלות ו־נוכלות חיזוק נוסף.

לדעת שרון, ציונות היא התנחלות, ו־התנחלות פירושה קניית אדמות של ערבים, כדי ליישב עליהם יהודים.

עד כאן עניין של השקפה. עתה מסתבר כי מכאן והלאה זה גם עניין של פלילים.

(המשך בעמוד 30)

מי מציץ לאשת השר?

ברתי הנכבדה, את גנבת לי חמישה סנטימטר מהבית!" טענה אשה קטנה ובלונדית בשיכון־הוותיקים ברמת־גן. „את בנית את הגדר, שמת לבנים בדיוק באמצע הקו המפריד בינינו. רוחב כל לבנה הוא עשרה סנטימטר, חמישה אצלך, חמישה אצלי. מכאן, שאתם גנבתם לי חמישה סנטימטרים!"

ויכוח זה התנהל לפני שמונה שנים. אותה גברת היא אולגה לנדאו רעייתו של שר־התחבורה חיים לנדאו, שטענה נגד שכנתה תמר אלוני, שהיא נוהגת לצאת ולהשתזף על הגג ותוך כדי כך היא מציצה לתוך דירתה. מישפט המציצים מתנהל בבית־מישפט השלום ברמת־גן.

הפרשה החלה לפני 11 שנים, כאשר מישפחת אלוני קנתה דירה בבית דו־מישפחתי ברחוב סמדר 28 ברמת־גן. את הדירה הם קנו מיעקוב מרידור. מרידור ולנדאו, חברי המישפחה הלוחמת, החליטו לפני 45 שנים כי ישארו חברים קרובים ושכנים. הם קנו חלקת אדמה, כ־700 מט־רים מרובעים, ובנו שני בתים בעלי קיר משותף. שני הזוגות חיו בשלום, כאשר הנשים מנהלות חיי בית כמעט משותפים.

שתי הנשים, לבית מרידור ולבית לנדאו, החליטו לגדל ירקות בגינה שמאחרי הבית.

רחוב אחד — שני מחנות

בשלוש השנים האחרונות נמנעה אולגה לנדאו מכל מגע עם שכנתה תמר אלוני. כשאלוני יוצאת מפתח הבית, טורקת אולגה את דלתה היא. אם הן נפ־גשות ברחוב מתעלמת אולגה משכנתה.

משבנתה החדר החליטו בני הזוג אלוני להמשיך את בניית הגדר שהותחלה עוד בימי מרידור. הם המשיכו אותה תוך כדי שמירה קפדנית על הזווית, והשארת עמודי הברזל שחיזקו את הגדר הקודמת.

אז התרפצה אולגה וטענה שאלוני גנבו ממנה את חמשת הסנטימטרים של גינתה. היא התלוננה בעיריית רמת־גן, וזו פתחה בהליכים פליליים נגד בני הזוג אלוני.

ירמיהו אלוני, שידע כי למעשה לא היתה חלוקת הקרקע תקינה, עוד בזמן מרידור, הביא מודד שהגיע למסקנה כי קיימת חריגה של שניים וחצי מטרים קרקע לזכות הזוג לנדאו.

אלוני הגיש תביעה אזרחית נגד לנדאו ואשתו, וביקש את החזרת שטח האדמה שנלקח ממנו ללא ידיעתו. היחסים בין השכנים החמירו והלכו. לא פעם נהגה אולגה לצאת לרחוב ולקרוא לתושבים שיבואו ויראו כיצד גוזלים ממנה שטחים.

המצב הגיע לכך שהרחוב הרוגע התפלג לשני צדדים לוחמים. הקיר בין לנדאו ו־אלוני היה הקו המפריד בין הניצים. מש־מאלו שכנו הבתים הישנים של רחוב סמדר, אותם שנבנו לפני 25 שנים, ובו שוכנים ותיקי הרוויזיוניסטים ובראשם יוחנן באדר. בצידו האחר של הרחוב ניצבים בתים חדשים ובהם דיירים צעירים. מצבם של אלה לא שפר עליהם. מחד, הם הכירו בצידקתם של בני הזוג אלוני, אך מאידך, הם חששו לעורם אם יפגינו נגד השר ואשתו.

התביעות המישפטיות נחו על שולחנו של השופט, וחיכו לבירור. לפני כ־שהכל בסדר, אבל מהעיריה לחצו..."

מאז, מדי יום ביומו מגיעים פקחי־העי־ריה. פעם באים אנשי הג"א, פעם אנשי התברואה, ופעם מהפיקוח העירוני. הבי־קורים נערכים בסדר קבוע. הפקח מגיע, בודק ומתנצל, הוא מבקר במיקלט ובחדר הנוסף, לפעמים, אם זמנו מתיר לו, הוא שותה קפה ואוכל עוגה. „אני מצטער גברת, אני יודע שהכל אצלך בסדר, אבל מוכרחים, את יודעת, שר של הליכוד..." הוא אומר, נפרד והולך לדרכו.

גדר המריבה

בתמונה 1, הגדר שנתחמה בין שני הבתים שלטענת סנטימטרים, לרעתה. 2, גג המיקלט שממנו, טוענת אולגה לנדאו, יכולים להציץ לתוך ביתה. 3, חלונות המיטבח, שהם לטענת אשת השר מהווים מוקד הצצה.

אולגה

אולגה וחיים לנדאו המנהלים מישפטים נגד שכניהם, תמר וירמיהו אלוני, בטענה כי גג בית אלוני מאפשר הצצה לתוך בית לנדאו.

תביעה חדשה

בינתיים אושפז לנדאו בבית־החולים ועבר ניתוח באחת מריאותיו, הרגשתו השתפרה והוא שוחרר מבית־החולים ביום החמישי שעבר. בעודו מאושפז החליטה אשתו להגיש תביעה חדשה נגד אלוני.

הפעם היא טוענת כי יש לפרק את ה־מיקלט, שנבנה לפני שמונה שנים, כי הוא אינו משמש מיקלט ועל גגו תולים כביסה ומשתזפים בשמש. לדבריה „הנתבעים מש־תמשים במיקלט שלא על פי היתר הבנייה ו/או בניגוד לחוק. המיקלט נועד לשעת חירום, וגגו לא נועד לשימוש תליית כבסים ושיזוף או שימוש כלשהו אחר — בכך מסוכלת מטרת המחוקק."

בדאגתה הרבה לענייני שמירת החוק, טוענת לנדאו כי „עולים הנתבעים ובני ביתם לגג המיקלט, ובכך הפכוהו מירפסת משם הם משקיפים פנימה לבית, ובכך הם פוגעים בפרטיותה ובנוחותה ובהנאתה מדירתה היא, עד כדי כך שהתובעת נאלצת להגיף את תריסי דירתה".

הזוג אלוני הגישו כתב־תביעה המביע את כל הקורות אותם בשנות שכנותם ל־לנדאו. הם סיפרו על ההטרדות, טענות הסרק, האשמות השווא ונוהגה המשונה של אשת השר לפנות לכל מחלקות העי־ריה ולהתלונן על הזוג אלוני. הם מציינים שיש להם רשיונות בנייה למיקלט ולחדר הנוסף, ומעידים על עצמם כי מעולם לא נהגו להציץ לתוך חדרי מישפחת לנדאו, מה גם שגג המיקלט פונה לכיוון המיטבח.

(המשך מעמוד 29)

חונאה וגניבה. פתח בפרשה חברי־הכנסת פסח גרופר (ראה אח"ם). הוא העיר לראש־הממשלה חומר סודי המוכיח, לדבריו, כי במהלך קניית הקרקעות מערבים אירעו מעשים פליליים.

על קיומם של נוהלים שהם — לפחות — תמוהים ביותר, שבהם מעורבים מקורבי רביו המקורבים ביותר של אריק שרון עצמו, מדווח העולם הזה בגיליון זה (ראה כתבה).

לא היה צורך בעובדות אלה, כדי לעורר חששות כבדים. קניית הקרקעות בגדה, היא נעשית באיצטלה של ציונות מירבית, כדי שכה מעצם טיבעה בשפיכת כספי המדינה לתוך בור שאין לו תחתית.

מכיוון שהעסקות מתבצעות בחשאיות, ש כאן פיתוי עצום למעשי הונאה וגניבה. אין לדעת למי שולמו הכספים. אין לדעת איזה חלק מן הכספים נכנס לכיסם הפרטי של המתווכים — ולאילו מתווכים,

מועמד קנדי
להצליף על העכוז

יהודים או ערבים. אין לדעת אם המוכרים אכן מכרו קרקע השייכת להם, או שנעזרו בניירות מזוייפים, כפי שכבר קרה והוכח.

כאשר מוכנים לשלם עבור הקרקע סכומים העולים פי עשרה על הערך האמיתי, למען הציונות, קשה לדעת אם המוכר עצמו הסתפק בתשלום הגבוה רק פי שניים, פי ארבעה או פי חמישה — ולאן הלך השאר.

כאשר מעורבים בעניין לא רק אנשים פרטיים, שאחדים מהם ידועים כמפוקפקים, אלא גם גורמים פוליטיים מפוקפקים, שהשר שרון מעוניין ביקרם, כגון גוש־אמונים, קשה לדעת כמה כספים נקברו באדמה עצמה, וכמה שימשו למימון הפעולות הפוליטיות של הגוש — ובניהן פעולות של מרד נגד הממשלה שאריק שרון חבר בה.

כל הכספים נגולים, כמובן, ממטרות סוציאליות מובהקות: חלב לילדים, דירות לזוגות צעירים, חינוך לסטודנטים ולילדי־גן.

„פפפפן... כתתי־חשוב...". חברותו של שרון בממשלה הסכה זה מכבר לבדיחה עגומה.

למעשה מחזיק אריק את בגין בגרון. השיטה: הוא מסרב להתפטר מרצון, למרות שוועדת־קנת דרשה זאת במיסמך רישמי. אי־אפשר לכפות התפטרות על שר, אלא על־ידי התפטרות הממשלה. שרון יודע כי בגין חושש ללכת בדרך זו, מחשש פן יהיה חשוף, בעת הניסיון להקים את הממשלה מחדש, לתימרוני־סחיטה של חברי־הליכוד, אגודת־ישראל והמפד"ל גם יחד.

בגין עצמו מודע לכך היטב. כאשר השיב להצעות לסדר־היום של יוסי שריד ואורי אבנרי בכנסת, לפני שבועיים (העולם הזה 2213), הפליט כבדרך אגב: „דורשים ממני לפטר את השר אריאל שרון — כאילו ביכלל יכולה הממשלה לפטר שר..."

מצב זה מאפשר לאריק לעשות ככל העולה על רוחו, להשתולל כשור מועד, לנגח כל מי שמנסה לחקור את מעשיו. לשיא הגיע השבוע. כאשר כתב לראש־הממשלה מיכתב „פרוע" (כלשון ראש־לישכתו של בגין, יחיאל קדישאי), ובו הגדיר את פסח גרופר במלים כגון „...ח"כ פסטן... פיטפוטיו של חבר־כנסת בלתי־חשוב... מלאכת אויבינו... הקרויים גבחרים... הפקר ורכילות... גבולות החוצפה וגסות־הרוח..."

יתכן כי המיכתב נכתב בידי עוזריו, המעורבים בעצמם בפרשת קניית־הקרקעות, אך קרוב לוודאי שאריק הכתיב אותו בעצמו. כי במיכתב מרוכזים כל היסודות של סיגנונו האישי המייוחד של שרון: האשמת מבקריו כסוכני־האויב („גייס חמישי"), ביזוי הכנסת וחבריה, ולמעשה: התנקשות בעצם קיום המישטר הפרלמנטרי־הדמוקרטי בישראל, ברוח אנשי גוש־אמונים.

זהו מיבחן נוסף למנחם בגין. אם לא יסיק את המסקנה ויתבע משרון להתפטר מן הממשלה, תוך איום ללכת לנשיא ו־להתפטר בעצמו — אין הוא מגדיר את עצמו אלא כמי שאיבד את השליטה ב־ממשלתו.

הממשלה

ההימור הגדול

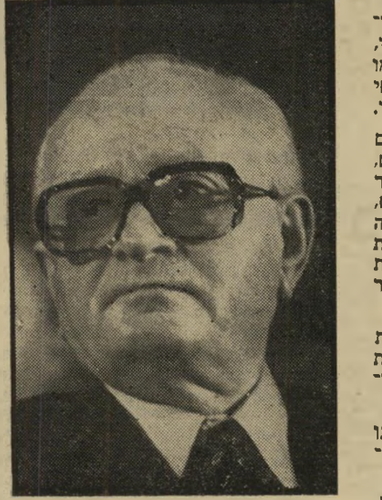
וייצמן חפר את כל המוסכמות. האם היה לו חשבון?

מדוע הוא עשה זאת?

כאשר איחל עזר וייצמן בוושינגטון פומבית לג'ימי קארטר שייבחר מחדש, היה הרושם הכללי שלשונו של השר מהיר־הדיבור התחלקה.

אולם בשובו ארצה, לא הירפה וייצמן מן העניין. תחת לבצע נסיגה טאקטית, כפי שעשה לא פעם (כמו בפרשת בסאם אל־שכעה), התעקש לחזור על הדברים.

השבוע הגיע לשיא חדש. בראיון טלוויזיוני, במיסגרת התוכנית מוקד, חזר וקבע כי טדי קנדי לא ייבחר, תקף אותו על כי מעולם לא עזר לישראל בעבר, וחזר על תיקוותו שקארטר ייבחר מחדש.

סגן־ראש־ממשלה אריק
לא אוהב עגבניות

בראיון זה התגלה וייצמן במיטבו. הוא השיב על כל השאלות במהירות ולעניין, שלט במצב מן ההתחלה ועד הסוף, לא היסס אף לרגע בתשובותיו. נראה כי גם בעניין טדי קנדי היה מוכן מראש להשיב כפי שהשיב.

אגרא רמא. למה חותר שר־הביטחון בפרשה זו?

גם וייצמן יודע כי אין זה מקובל בשר של מדינה פלונית יתערב בגלוי בתהליכי הבחירות של מדינה אלמונית. זוהי הפרה גלוייה של המוסכמות הדיפלומטיות. גראה, על כן, כי השר החליט לעשות זאת במתכוון, מתוך חשבון כלשהו.

מהו החשבון?

סביר להניח כי וייצמן השתכנע בוושינגטון כי אין כל סיכוי לטד קנדי להיבחר — מסקנה שאליה הגיעו גם אחרים בשבועות האחרונים, למראה מערכת־הבחירות של הסנאטור הכושל, בעל השם הנוצץ. בכל המיבחנים שעד כה ספג מהלומות כבדות מידי הנשיא קארטר, שאמר בשעתו שהוא „יצליף על עכוזו של טד". קארטר זינק במפתיע מבירא עמיקתא של אי־פופולריות לאגרא רמא של פופולריות שיא, בעיקר בעיקבות פרשות בני־הערובה באיראן והפלישה הסובייטית לאפגניסתאן.

כתוצאה מכך, מפגרים אחריו עתה גם כל המועמדים הרפובליקאיים. אם לא יחול שינוי חד במצב מהיום ועד לעריכת הבחירות בעוד 11 חודשים, יש לקארטר סיכוי רב מאד להיבחר מחדש.

ידיד בצרה. האם החליט וייצמן להמר על קלף זה? האם הוא סבור כי הפרת המוסכמות כדאית, כדי לרכוש את אהדת הנשיא הבא לישראל (ולווייצמן עצמו) בעוד מועד, בשעה שהתמיכה חשובה לו?

התשובות שמורות עם וייצמן עצמו. רק יום אחרי הבחירות באמריקה יתברר אם ההימור הצליח.

הכנסת

יו"ר במישכן

שימחה אריך אינו יודע אם לחיות יושב־ראש־הכנסת, שר־בלי־תיק, שר־חקלאות או יושב־ראש המיפלגה

לשימחה אריך יש בעיה. חטא היותו שר־האוצר כבר נשכח לו וממש בימים אלה על אריך להחליט מה יהיה מסלול הקריום הפוליטי שלו.

התסיסה בתוך המיפלגה הליברלית ירדה מהכותרות אך ממשיכה לפעפע מאחרי הקלעים של קבוצת עסקני־מיפלגה זו. אריך, היושב על הכס הנכבד של סגן־שר־לראש־הממשלה, יודע שהאיום ל־הדחתו מתואר מנהיג המיפלגה־הליברלית עדיין לא פג.

כאשר הפכה עובדת מינויו של יו"ר הכנסת יצחק שמיר כשר־החוץ לכמעט בטוחה, היה ברור כי המיפלגה הליברלית היא אשר תאייש את תפקיד יו"ר הכנסת. המועמד המובהק של הליברלים לתפקיד זה הוא יצחק ברמן, חבר־כנסת חדש ומצטיין, המקובל בתפקידו הנוכחי, כיושב־ראש ועדת־הכנסת, על כל חלקי הבית.

אולם בשלב מסויים חשב אריך כי תפקיד יושב־ראש־הכנסת עשוי לשרת את מטרותיו שלו, טוב יותר מאשר חברות בממשלה. הכבוד שרוכשים ליושב־ראש־כנסת, כמעט כל יושב־ראש, עשוי לחבטיח לו את הבכורה בתוך מיסלגתו.

מי מגיש את העגבניות? אריך שוחח עם ברמן כדי לגשש אם ברמן ייאבק על תפקיד היושב־ראש. ברמן הודיע לו חד וחלק: אם אתה רוצה במישרה, אני מוותר.

אחר כך נסוג אריך והחליט: בכל זאת ממשלה. עד שבא הרעיון, שהוא יקבל את תיק־החקלאות, בנוסף לתפקידו כסגן־ראש־הממשלה, ופסח („פייסי") גרופר, ייבחר כסגן־שר־החקלאות, ולמעשה שר־חקלאות־בפועל. אריך, שחצהיר בזמנו כי הוא יכול להיות שר חקלאות טוב: „אני אוכל עגבניות," התחרט שוב. הוא אמנם לא הפסיק לאהוב עגבניות אבל לא כשהן מוגשות לו חתוכות על־ידי גרופר.

אחר־כך השתעשע אריך ברעיון אחר. הוא ימשיך להיות סגן־ראש־הממשלה ל־ענייני כלום ואחד משרי הליברלים האחרים יקבל את תואר שר־החקלאות צמוד לגרופר.

עד להודעה חדשה, ועד לבחירתו של יושב־ראש־הכנסת הבא, אריך אינו מועמד לתפקיד.

חקירה מיוחדת

פעילי שלומציון ומקורבי אריק עסקו במיסחר בקרקעות בגדה המערבית והוציאו מיליונים ממינהל המקרקעין הכפוף לאריק

ידיעה המשמחת פשטה בחוגים הנכונים: שר־החקלאות אריאל שרון מוכן לשפוך את כספי המדינה ללא הבחגה וגבול, למען המטרה הלאומית המרוממת של קניית קרקעות בגדה. למיכרה הזהב החדש נהרו אישים רבים. שהרי לא בכל יום ניתן לצבור רווחים גדולים תוך הרגשה של שליחות כפולה: למולדת ולכיס הפרטי.

מיבר מתווכי־קרקע ידועים, כמו יחזקאל פחר (לשעבר מפכ"ל המישטרה), שחורשע בפלילים), שמואל עינב, גיורא שמיר ודומיהם, ראו גם כמה מפעילי מיפלגת שלומציון שד שר־החקלאות אריאל שרון כי ניתן לחוציא כסף מן הקרקע.

מומחה לטרור ולעסקים

בין המנסים להרוויח מתיווכי־קרקע היו רפאל איתן, לשעבר מראשי המוסד־המרכזי־למודיעין, שפרש לעסקים פרטיים, ועימו העיתונאי־לשעבר והמו"ל בי־אותו זמן (ראשית 1979) אלי לנדאו, חתנו של עובד בן־עמי.

לנדאו ביישר לשר שרון כי הצליח לשים יד על שטח של 60 דונם באיזור חרס, שהיה מיועד על־ידי שרון לעיר בשם קרני־שומרון. השר שרון התלהב מהישגו של מקורבו וידידו, שסעל בתיווך הזה עם רפאל איתן, שאף הוא היה מקורב וידיד של השר שרון. שניהם היו גם מפעילי רשימתו של שרון בבחירות האחרונות, והם מייצגים את הרשימה במוסדות הליכוד.

לנדאו ביקש מן השר כי יורה למינהל־מקרקעי־ישראל להעביר לו כספים, כדי לשלמם למוכרים לפני שיתחרטו, והעלה טענות רבות נגד המינהל, השם רגליים למאמצים של הפועלים כמותו, לשם שמיים. המינהל העלה כל מיני דרישות טיפשיות, כמו, למשל, כי יוכח קיום הקרקע למכירה, ועוד זוטות שכאלה.

השר הצטרף לזעמו של מקורבו ושלח מיד מיזכר למינהל: לאשפר ללנדאו לבצע את העיסקה ולתת לו חצי מיליון לירות כדמי־קדימה.

כאשר קיבלו ראשי המינהל את המיזכר לא יכלו לעשות הרבה. הם הורו לחברה הקשורה בהם, בשם הימנותא, לבצע את העיסקה, אולם סירבו בכל תוקף לתת את הכסף מבלי לקבל ערבות בנקאית, שתבטיח כי הכסף יוחזר, אם תוך חצי שנה לא תושלם העיסקה.

לנדאו קיבל את הכסף ושילמו למוכרים המיועדים, אחרי שהראה למינהל כי בידו העתק של רישום של כמה דונמים במקום במסי־הרכוש.

כך, ע"פמך רישום כזה וערבות

בור השומן של אריק

בנקאית, קיבל במארס 1979 חצי מיליון לירות.

כעבור חצי שעה פנתה חברת הימנותא ללנדאו, וביקשה את החזרת הכסף או ביצוע הערבות. לנדאו כתב לי הימנותא מיכתב, ובו טען כי הוא עצמו נכנס בזמנו לעיסקה רק כדי לעזור לרפאל איתן, שהתמנה ביניתיים כיועץ ראש־הממ־שלה למילחמה בטרור, ולכן לא יכול היה להמשיך בעיסקי תיווך. לנדאו עצמו אף הוא התמנה, ביניתיים, כעוזר שר־החק־לאות, ולכן אינו יכול להמשיך בעיסקה. הוא העביר את הטיפול לאיש־העסקים יאיר המבורגר, בעל חברת הביטוח הראל, שימ־שיך בעיסקה עם המינהל.

יועצים ופעילים

ד"ר המבורגר הביא למינהל חוזה חצי מיליון ל"י, וכ־14 אלף לירות ריבית. הוא קיבל על שמו ממינהל־המקרקעין כ־900 אלף לירות, שהושלמו כעבור זמן־מה ל־1.1 מיליון לירות. כדי לכסות את כל הסכומים ששילם מכיסו למתווכים השונים, להשלמת רכישת 60 הדונם. אף הוא המציא למינהל ערבות של הבנק הבינלאומי. ערבות זו היא עדיין בתוק־פה, עד אפריל הקרוב.

המבורגר אמר לי כי לפני חודשיים המערבית, קובע כי בלי רישום בטאבו העיסקות בטלות.

היכן קבור הרווח

כ? דרך הביצוע של עיסקת לנדאו־המבורגר תמוהה, והיא מעוררת ספקות חמורים ביותר.

הכללים לרכישת קרקע בשטחים המוח־זקים על־ידי המינהל הם כאלה:

- ההצעה לעיסקה באה לוועדת־בעלות, הבודקת את כשרות המיסמכים והקרקע. הוועדה דנה רק בהצעה של מתווך, שיש בידו הוכחות בכתב כי למוכר יש בעלות על השטח, וכן יפוי־כוח ממנו.
- אחרי אישור ועדת הבעלות, דנת בעניין ועדת־הרכישות, המאשרת את ה־רכישה.
- ההצעה מובאת לוועדה בת שני חברים, אחד מטעם מינהל־מקרקעי־ישראל והשני מטעם הקרן הקיימת לישראל.
- שמאי מוסמך מעריך את ערך ה־קרקע.
- ההצעה עוברת לחברת הימנותא, שהיא הקונה אותה בפועל, אחרי בדיקה רביעית.

כך עוברת כל רכישה ארבע בדיקות, בתנאי האינפלציה, כמתנה בשווי מחצית הכסף.

אף אחד מן הכללים הללו לא התקיים במיקרים של לנדאו וחמי בורגר.

הימנותא קיבלה הוראה למסור דמי־קדימה ללא כל האישורים הדרושים. עד היום לא הצליחו לנדאו והמבורגר להעביר רישום בטאבו של הקרקע, שכאילו קנו. המחיר ששילמו לדבריהם — 1.1 מיליון תמורת 60 דונם — פירושו 19 אלף לי־רות לדונם של אדמת טרשים, בעוד שעבור אדמה חקלאית אין משלמים אלא 5000 לירות לדונם.

אין ל„הימנותא" כל אפשרות לבדוק אם אכן שולם הכסף כולו למוכרים, או שמא נחנו ממנו גור־מי־תיווך שונים.

נוסף על כך:

כאשר החזיר לנדאו את חצי מיל־יון הלירות, בספטמבר, הוא לא שילם הפרשי־הצמדה.

הסכום של 14 אלף לירות שהוסיף מהווה ריבית בלבד לכמה החודשים שבהם הח־זיק בכסף. אילו היה עליו לשלם הצמדה, היה צריך לשלם הפרשי־מדד עבור מאי — 24 אלף לירות, עבור יוני — 18 אלף לירות, עבור יולי — 26 אלף לירות. אלה חודשים שבהם החזיק בכסף בוודאות. עבור החודשים הנוספים של אפריל ואוגוסט היה צריך לשלם עוד כמה עשרות אלפי לירות.

בסך הכל הרוויח מהחזקת הכסף, כמאה אלף לירות ש„הימנותא" נמנעה מגבייתן ממנו, בניגוד ל־נוהל.

לא ברור מה תעשה הימנותא באפריל, כאשר תצטרך לגבות 1.1 מיליון לירות מיאיר המבורגר — אם עד אז לא תירשם בטאבו קניית האדמות בחרס.

ערבות גוש־אמונים

ב צורה דומה ביותר נעשו גם עס־קות־הקרקע ברוגייב, ליד אילון־מורה.

שני מתווכים פעלו שם. האחד משה לוי, יחד עם עורך־הדין דויד אסון, אשר רכ־שו כ־150 דונם, בסכום של שמונה מיל־יון לירות. המתווך השני היה אברהם מינץ, חבר אילון־מורה.

לוי קיבל כספים בלי כל אישורים מטעם הוועדות, כמקובל, וגם לא המציא ערבות בנקאית, אלא הפקיד ערבות חלקית של איגרות־חוב. גם לעסקות של מינץ לא היו כל אישורים של ועדות, וגם הכספים שנמ־סרו לו, שני מיליון לירות תמורת כ־50 דונם, נמסרו בערבות המועצה האיזורית של ישובי גוש־אמונים, וללא ערבות בנ־קאית.

בשני המיקרים קיבל המינהל הוראה משר־החקלאות למסור את הכספים לו„א כל נוהל וללא כל ערבות.

כדי לעקוף את מיגבלות התקציב, החלות על המינהל לגבי שימוש בכספי־התקציב, השלים את העיסקה, ומסר למינהל את כל המיסמכים הדרושים לביצועה, ולכן קיבל את התמורה המלאה למה שהוציא. הוא ציין כי לא הרוויח דבר בעסק, ורק הפסיד זמן וכסף. הוא אישר כי הוא פעיל בשלומציון ושנכנס לאחרונה למוסדות ה־ליכוד מטעם תנועה זו.

מקורות מקורבים למינהל אמרו כי העיסקה לא הושלמה ולא נעש־תה כלל — ולראייה: הערבות ח־בנקאית עדיין תקפה.

הם גם ציינו כי על סמך החומר שהמציאו לנדאו והמבורגר, הם לא היו מקבלים אפילו פרוטה אחת לוזא חוראות חדי־משמעיות של השר שרון, באמצעות עוזרו אלי לנדאו. עד לרישום הקרקעות בטא־בו אין לעיסקה כל תוקף ועדר, שכן החוק הירדני התקף בגדה

והדבר מבטיח כי כספי המדינה לא יוצאו לשווא.

דרך זו נקבעה אחרי שמיליונים רבים הופסדו בשנים שבהן קנו קרקעות ולא כל בדיקה, ותתברר לאחר מכן כי למוכר לא היתה כלל הזכות למכרן.

כאשר נותנים למתווך מיקדמה על חש־בון ביצוע העיסקה, היא מותנית בהפקדת ערבות בנקאית. אם המתווך אינו מצליח להשלים את העיסקה במועד, הוא חייב להחזיר את הקרן, בצירוף ריבית של 9% והצמדה. זהו כלל שאין מפרים אותו, והוא נקבע אחרי שבשנים הראשונות נהגו מתווכים להוציא דמי־קדימה בסעונות שו־נות ולהחזירם אחרי שנה, בתירוץ כי המו־כר התחרט, וכך הרוויחו מהחזקת כסף במשך שנה, ללא הצמדה — דבר שכמוהו,

יוסי איתן (במרכז) בוועידת חרות
עיסקה בלי טאבו

יוסי לנדאו וחשר שרון (בוועידת חרות)
כסף בלי הצמדה

הוא לווה כספים מן הקרן הקיימת לישראל, ואת כספי ההלוואה מסר ללוי ולמינץ.

בידי המינהל יש רק אישור־כ־תב של השניים, כי קיבלו יחד כ־10 מיליון לירות, ואין כל ידיעה מה נעשה בכסף, כמה שולם בפו־על למוכרים וכמה נשאר בדרגי־התיווך השונים. רכישות אלה חן חסרות כל תוקף, שכן גם חן לא נרשמו בטאבו, ולכן חן בטלות מבחינת חוק חקיים.

העסקות מהוות חריג גם מבחינת ה־מחירים, שהגיעו עד 150 אלף לירות לדו־נם בכמה מיקרים, לעומת המחיר הרגיל של אלף—אלפיים לירות לדונם, שהיה קיים קודם לכן.

כיוון שעל עסקות אלה הוצאו רק 10 מיליון, לא ברור למה ביקש שר־החק־לאות מוועדת־הכספים לאשר לו 50 מיל־יון לירות. אולי התכוון להמשיך בדרך המפוקפקת הזאת.

כאשר ביקשתי את תגובתו של אלי לנדאו לדברים שנכתבו, השיב את הד־ברים הבאים, המצוטטים במדוייק, והמאפיי־נים את הסיגנון החדש של מישטר הלי־כוד: „אני מציע לך לא להתעסק אתי. אני לא כמו האחרים, ושק לי בתחת!"

כאשר תיארו לי אנשי המינהל את שפע הנימוקים הלאומיים שבהם השתמשו לנדאו ומינץ להוצאת כספים לרכישת קרקעות, לא יכולתי שלא להיזכר בדבריו של הוגה ידוע: „כאשר אני שומע את המילה פט־ריוטיזם, אני שולח ידי להגן על הכיס."

יגאל לביב ■

מם לגבר
לגילוח נעים ומושלם

קצף עשיר וריחני
המרכך את עור הפנים
ותורם לגילוח מהיר ומושלם
ממ מחטא את תאי העור
ומותיר הרגשה רעננה.
להשיג גם בריח מנטול.

זה נהדר-זה יצהר

במדינה

מיפלגות

סוף מחול השדים

הודעתו של ח"כ פעיל על נכונותו לקיים את הרוטציה

שמה קץ למשכר המכאיב

אלפי החברים של ש"י, ורבבות אוהדיה (לפי הסקר שפורסם השבוע: 2% של ציבור־הבוחרים) נשמו לרווחה. המשבר שהעיק על התנועה, ושהקים נגדה את דעת־הקהל באחדות נדירה (העולם הזה 2212, 3312), נראה קרוב לפיתרון.

לפני מצלמת הטלוויזיה הופיע ח"כ מאיר („מאירקה") פעיל, ומסר הודעה:

המראיין: חבר־הכנסת פעיל, האם תבצע את הסכם־הרוטציה ותתפטר מן הכנסת?

פעיל: תראה, גם מאיר פעיל וגם תנועת ש"י, שני הגורמים האלה, מקיימים הסכמים והחלטות של התנועה, וביכלל זה גם את רעיון הרוטציה.

המראיין: מתי אתה מתכונן לקיים את ההסכם ולפנות את מקומך?

פעיל: באחת המועצות הקרובות. אני עצמי מתכוון להציע לתנועת ש"י לדון מחדש בעניין הרוטציה ולבצע אותה. אבל

ח"כ פעיל
„אני מוכן להציע לחבר'ה..."

כל זה תלוי בתנאי שסעדיה יחזור לתנועה, והוא לא יוכל לחזור בלי שיבקש סליחה על האלימות, סליחה על ההכפשה, ואיזו שהיא הודעה שמחגה של"י הוא תנועתו ושהוא מייצג אותה בכנסת. ואז, אני חוזר ואומר, אני עצמי מוכן להציע לחבר'ה לדון מחדש בעניין הרוטציה ולקיים אותה.

בהמשך דבריו אמר פעיל כי ימשיך לפעול במוסדות הבכירים של ש"י, ולהשתתף בעיצוב דמותה המדינית. לשאלה אם הוא מוכן לחזור לכנסת הבאה, השיב למראיין, ניסים מישעל: „אין בעיות." אם התנועה תטיל זאת עליו, יקבל זאת.

התפרצות והתנצלות. הודעתו של פעיל שמה קץ למחול־השדים סביב התנועה. כמה פרשנים, שלא ידעו כי פעיל עומד להצהיר זאת, כבר מסרו מאמרים בגנותו, שפורסמו ביום השישי בבוקר.

בבירורים בתוך התנועה הובהר כי מראיאנו מוכן להתנצל פומבית, באוזני כלי־התיקשורת ובמועצת של"י, על ההתפרצות האלימות שליוותה את ההצבעה בישיבה האחרונה של המועצה, שבה נדחתה הרוטציה ברוב של 66 נגד 56. ברור גם שמראיאנו מוכן לחזור לתנועה רשמית.

מועצת של"י מתכנסת, על פי התקנון, לפחות אחת לחודשיים, ולמעשה פעם ב־חודש. בישיבה הקרובה, בסוף פברואר, תבחר המועצה בהנהלת התנועה ובשאר מוסדותיה. קרוב לוודאי כי ההחלטה החדשה בעניין הרוטציה תתקבל, כהצעת פעיל, בישיבה שלאחר מכן, לקראת סוף חודש מארס. המועד המשוער של החילופין: בימי פגרת־פסח של הכנסת, שבתומה יתכנס, ב־5 במאי, מושב־הקיץ של הבית.

מאת

אסתר אלכסנדר

מה קורה איתנו? אם נציג שאלה זו למעצבי המדיניות הכלכלית שלנו, הם יגידו שלפנינו ציבור הנתון במערכה כבדה נגד האינפלציה ונגד הגרעון במאזן־התשלומים.

זהו, כמובן, פירוש, ולא תמונת־מצב לאשורו.

מה שאנחנו רואים, בלי ההסברים, הוא שנהרסות, או לכל הפחות מתנוונות המערכות המשקיות והתרבותיות היפות והמפוארות שבנינו כאן בעמל רב ובהתמסרות.

הרס של ענפי חקלאות, שחיטת פרות, זאו דווקא קדושות, הרס של ענפי־ייצור תעשייתיים, ניוון מערכות־המדע והאוניברסיטות, ניוון מערכת־החינוך, מן העל־יסודית עד לגני־הילדים. בתי־החולים מקטינים את מיספר המיטות ומפטרים מאות עובדים, וביניהם רופאים ואחיות. מערכת־הרווחה נשחקת, ורמת־חייו של העובד הולכת ויורדת.

פעם היתה גאותנו על כל המערכות האלה. על החקלאות, הרפואה, המדע, סידרי־הרווחה, על רמת־חייו של העובד. בני עמים רחוקים באו ללמוד מנסיוננו בשטחים אלה.

כיום כל המערכות האלה זוחלות על עצם קיומן ומטות ליפול.

90% של המוצר שמשו לצריכה של 10% מהציבור, בעוד ש־90% של כוח־העבודה מייצר את המוצר

דבר שנהרס באמת — אנחנו עדיין בהתחלת הההליך — קשה מאד לבנותו מחדש ברמתו הקודמת. על פיתוח אין בכלל מה לדבר.

אנחנו שואלים את עצמנו, וכל זה למה?

אין אנחנו עובדים פחות מאשר בעבר. אין אנחנו מייצרים פחות. גם עומס הבטחון והקלייטה לא עלה. האם כל זה מחוייב מן העליה במחירי־הדלק? התשובה הניתנת לנו היא שכל זה מחוייב מן המלחמה באינפלציה.

הרס — לשם מה?

כאן מתעוררות כמה שאלות:

● האם כתוצאה מכל ההרס הזה תיעצר האינפלציה באמת? ההרס כבר קיים ע כ ש י ו. לעצירת האינפלציה ולשיפור במאזן התשלומים עוד אין כל סימן. לפי התאוריה, זה צריך לבוא ב ע ת י ד. האם הוא יבוא?

● אפילו נצליח להוריד את האינפלציה בכמה עשרות אחוזים, מ־150% ל־120%, האם זה שווה את כל ההרס הזה? נדמה לי שעל פחות מ־80% לא חולמים אפילו באוצר!

● ואם כבר נעשה את המאמץ הנורא הזה של הרס־עצמי „בהצלחה", כלומר שנוריד את האינפלציה ל־80%, האם מישהו ערב שהיא לא תתחיל שוב עם ההתרחבות המשקית הראשונה? זה מה שקורה בדרך־כלל, כאשר מורידים את האינפלציה באמצעים אלה.

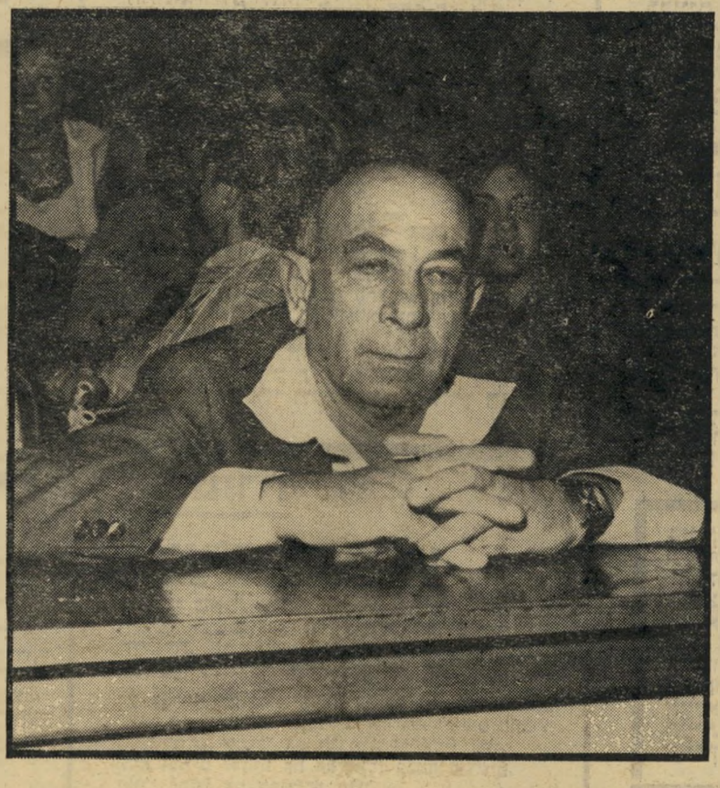
בסופי של דבר, ההצטמקות והחרס אינם מטרה בפני עצמה. גם באוצר טוענים שזה רק „אמצעי". המטרה הסופית של צעד כלכלי צריכה להיות משק שנושא את עצמו, ומשק המסוגל להתפתח ד־

הכלכלנית שוברת המוסכמות טוענת:

למדיניות של הורביץ אין כל יעד חיובי שניתן לממשו בדרך זו. זהו

הרס לשם הרס!

לגדוך בתנאים בלתי־אינפלציוניים נורמליים.

מה יבטיח זאת? בכל הצעדים שנקטו עד עכשיו אינני רואה אפילו צעד אחד שיבטיח זאת! ואם אין זה מובטח, והאינפלציה תחזור עם הפיתוח הראשון, מה הטעם להתחיל ולהרוס?

● המדיניות הנוכחית מכוונת להרס בטווח הקצר, בהנחה שלכל השאר — לבניה, לכינון משק בריא — ידאג השוק בעצמו. והאוצר יכול לשבת בחיבוק־ידיים, משוחרר מכל דאגה לבאות, אחרי השלמת ההרס ויצירת האבטלה.

האם באמת ידאג השוק „החופשי" ש־ענפי־הייצוא ישגשגו על הריסות הייצור המקומי? האם כוחות השוק הזה יעבירו באופן אוטומטי ומיידי את רבבות המובטלים אל חיק הייצוא? האומנם?

הרושם שמתקבל הוא כי באוצר חושבים שדי בהריסת היש, כדי שמשהו יעיז יותר יוקם במקומו. שהרי הדבר היחידי ששמענו עד כה מפי שר־האוצר הוא שאסור לשלם יותר לעובדי הייצוא, כי זה דבר נורא אינפלציוני.

● מה, אם כן, אנחנו צריכים לעשות?

חלב שנשפך

האם משמעות מדיניות־ההרס היא באמת עצירת האינפלציה כמו ש־מובטח? אם נשפוט על פי גורלם של ה־צעדים הכלכליים האחרונים, קשה להתחייב בדבר.

הסובסידיות לחלב בוטלו כדי לחסוך ב־תקציב, ולבלום בדרך זו את עליות ה־מחירים. אלה היו המטרות המוצהרות של הפעולה. התוצאה המיידית היתה עליה תלולה במחיר החלב, ילדים רבים שנשארו בלי די חלב ומשבר בענף־החלב. תוצאה נוספת היתה שכדי למנוע התמוטטות של משקים רבים, היו צריכים להחזיר את הסובסידיה בחלקה, ולשלם כסף רב להצלת המשקים, והיד עוד נטוייה — לפי הבטחות שר־החקלאות.

אומרים שכל זאת עולה יותר מאשר כל הסובסידיות המקוריות לחלב. אך ה־פעם מבלי לשמור על מחירו הנמוך, כפי ששמחה הסובסידיה המקורית.

בסופו של דבר לא היתה בפעולה הזאת חיסכון תקציבי, אך היתה הורדת השכר הריאלי, הרס משקי־חלב רבים (אולי עוד יש־פכו אותו לים) ודירבון האינפלציה.

למדיניות ריסון־האשראי לשם הקטנת מחזור־הכספים לשם הקטנת האינפלציה לא היה יותר מזל. התוצאה המיידית היתה הכנסתם של מיפעלים רבים לקשיי־מימון, שאיים בסגירתם, או שהביא לסגירתם בפועל. שער־הריבית עלה, והמחירים בהתאם לכך. התייקר האשראי הבנקאי, וגם ה„חופשי", כי היו צריכים לרכשו „בשוק החופשי".

כמות הכסף במחזור ירדה? לא ולא. התוצאה הנוספת היתה הזרמת כספים. באותה התקופה הודיע בנק ישראל על הזרמה של 15 מיליארד לירות בחודשיים.

הפילוסופיה של האוצר היא שרק מיפעלים העובדים בשביל העשירים הם „כדאיים"

מה שקרה הוא שהמיפעלים מימנו את עצמם, במקום האשראי, בחסכונותיהם, על־ידי מכירת איגרות־החוב שלהם, ואת אלה קנה בנק ישראל בכספים שהזרים. עד היום נמשכות המשיכות הרבות מקרנות־הנאמנות, שפירושן הוא צימצום החיסכון והזרמות כספים — וכל זאת כתוצאה מצימצום באשראי.

כסופו של דבר לא גרמה המדיניות של צימצום האשראי לירידה המובטחת במחזור הכספים, ואתר־זאה מכך במחירים, אלא להזרמת כספים ולעליית מחירים.

האמת היא שטוב שלא יוצא הכל בדיוק כפי שמתכוונים. זה מראה על רצון־חיים של המשק הישראלי. טוב שהחקלאים מצליחים להשיג תמיכה מן הממשלה, וטוב שמיפעלים עוד מוצאים לעצמם דרך־מימון.

אחרת כבר היתה לנו אבטלה נוספת על עליות המחירים. אולי רצון־חיים זה יבטיח שפעילות־הריסון לא ימוטטו את המשק.

גבינה יקרה יותר

זוהי אחת התוצאות האפשריות של המדיניות הכלכלית הנוכחית: שפשוט לא יצליחו לבצע אותה, ואז הכל יימשך כמו קודם. גם זה בלתי־רצוי בוודאי.

תוצאה אפשרית שנייה היא שההרס אכן יצליח, ענפי־ייצור ייסגרו ותיגרם אבטלה. גם במיקרה זה יירדו המחירים, ביגלל הסעמים הבאים:

מול ירידת הביקוש יכול הייצור לעשות התאמה באחת משתי צורות: או שמורידים את המחירים ושומרים על היקף הייצור — או שמצמצמים את הייצור ומעלים את המחירים.

לדעת כל הכלכלנים, יש כיום נטיה בכל העולם לצמצם את הייצור ולהעלות את המחירים מול ביקוש יורד, ולשמור בצורה זו על הריווחיות.

אצלנו הדבר יהיה נכון, מה גם שביחד עם הפעולות של האוצר להורדת הביקוש, דרך הורדת השכר הריאלי וקיצוצים תקציביים, מצמצמים גם את האשראי ומעלים את מחיר המימון של הייצור.

אין להעלות על הדעת שבתנאים של צימצום וייקור־האשראי יתאימו המיפעלים את עצמם לכיווץ קוש היורד ע"ידי הורדת המחירים. ההתאמה תהיה ע"ידי עליה במחירים, צימצום בייצור ואבטלה.

צימצום הייצור גורם מטיבעו לעליית מחירים, כי ההוצאות הקבועות של הייצור צריכות להתחלק על ייצור קטן יותר. צימצום התפוסה בבית־החולים רק יעלה את המחיר למיסה.

סיבה שנייה לצימצום הייצור — ולא להורדת המחירים — מול הביקוש היורד היא שהביקוש היורד הוא הביקוש של „עמך", של העובדים השכירים, של מיקרי־הסעד, מה שנקרא אצלנו „השכבות החלשות" — זאת אומרת חמשת „העשירונים התחתונים" של האוכלוסיה העובדת.

שלושת העשירונים התחתונים של השכירים, שלפי הביטוח הלאומי הכנסתם הריאלית יורדת, ושני העשירונים של המישפחות שמתקיימות על קיצבות שונות — והנה לך מחצית האוכלוסיה.

לדעתי, אפשר להוסיף לזה עוד שני העשירונים ה„תחתונים" של השכירים שהכנסתם יורדת קצת יותר באיטיות, אך יורדת.

המיפעלים המייצרים עבורם יהפכו „בלתי־כדאיים" — כמו משק החלב והעופות — או שהם ייסגרו, או שיתחילו לעבור — לא לייצוא, אלא לאותו שוק מקומי שבו רוב הקונים הם המרוויחים מהאינפלציה, ושאיש אינו מוריד את ביקושם.

בתי־החולים מקטינים את התפוסה - את מחיר המיטה ממשיכים לעלות

הדבר כרוך בדיוק בזה: בצימצום הייצור ובעליות המחירים.

המחיבות ייצרו מעט גבינות, אבל יקרות מאד. לאזה יהיה שוק. אותו דבר יעשו מיפעלי הטקסטיל, הנמצאים כיום בקשיים, וגם כל היתר. ובוודאי הבנייה.

תקופת־מעבר כזאת בייצור מלווה ביצירה זמנית של עודפים. אך אפילו עודפים אלה, כפי שאנחנו רואים, אינם מורידים את המחירים. מעדיפים לצבור את העופות הקפואים במחסנים, תחת למכרם בזול.

מצב כזה יכול להוביל להשמדת

(המשך בעמוד 54)

השד "גאל הורביץ": כסף לתעשייה או לבורסה?

תשקיף

בגין יעקוף את הוועדה

פרשת דו"ח־קנת לגבי החווה של אריק שרון תעלה בממשלה כבר ביום הראשון הקרוב.
ראש־הממשלה מנחם בגין מנסה בימים האחרונים למצוא ניסוח אשר יעקוף את מסקנות ועדת־קנת, כדי להשאיר את שרון בממשלה ואת החווה בבעלות שרון.
לשם־כך עומד בגין לקיים שיחות אישיות עם שרים, לפני ישיבת הממשלה, ולבקשם שלא להתנגד לניסוח הכוללני שלו. עיקר ההתנגדות לפיתרון מלאכותי כזה באה דווקא מצידו של סגן־ראש־הממשלה, שימחה ארליך.
בינתיים כבר נבדקה אפשרות שלפיה יוכל בגין לשלוח משרון את תיק־החקלאות, ועל־ידי כך להקהות את עוקץ מסקנות הוועדה, מכיוון שדרוש משרון להתפטר מהממשלה.
בעוד שראש הממשלה אינו יכול לפטר שר, ובגין אינו רוצה במיקרה זה לפטר את שרון, יכול ראש־הממשלה לקחת משר את התיק שלו ולהעבירו לאחר, מבלי להביא בכך להתפטרות הממשלה כולה.

עבריין בעסקי קרקעות בגדה

כחומר ששטח ח"כ פסח גרופר לפני ראש־הממשלה לגבי עיסקות־הקרקעות הבלתי־חוקיות שנעשו בגדה, היו מיסמכים לגבי מעורבותו של מי שהוזכר במיסמך ח'11 של המישטרה כאחד מראשי הפשע המאורגן.
אותו אדם ידוע כידידו של אחד האנשים המקורבים ביותר לשר, וכמי שמקיים קשרים אמיצים עם קציני־צה"ל כבירים בעבר ובחווה.

בגין בראש מגבית

ראש־הממשלה מנחם בגין ינסה לשכנע את שר־הבינוי, דויד לוי, להסכים לקיצוץ בתקציב מישרדו.
בגין יבטיח ללוי כי יעמוד אישית בראש מגבית מיוחדת, אשר תגיים בחוץ־לארץ כספים שיועדו רק למטרות שיכון בישראל. לשם כך יסכים בגין, לדברין, גם לנסוע לחוץ־לארץ, כדי לעודד את התרומות למגבית מיוחדת זו.

שמיר מציג אולטימטום

מקורבין של יושב־ראש הכנסת, יצחק שמיר, יודעים לספר כי שמיר יפתח בהתמודדות על הירושה מייד עם מינויו כשר־החוץ.
כוונת שמיר היא להראות יותר פעילות פנים־מיפלגתית בתוך תנועת־החרות, להופיע עד כמה שיותר באירועים מיפלגתיים ובסניפי־התנועה, צעדים ששמיר לא יכול היה לעשותם בהיותו יושב־ראש הכנסת. כן מתכוון שמיר למנות כמה מעסקני־מפתח בחרות לתפקידים בכירים במישרד־החוץ.
שמיר מתכוון לתת אולטימטום לראש־הממשלה, מנחם בגין, שלפיו יסיר שמיר את מועמדותו לתפקיד שר־החוץ, אם ההכרעה על כך לא תיפול בימים הקרובים.

דיין לעסקים

שר־החוץ לשעבר, משה דיין, שוקל כניסה לעולם העסקים.
לאחרונה נפגש דיין עם המיליונר שאול אייזנברג, ובדר אצלו אפשרויות של השקעה פעילה בעסקים. לאייזנברג היו כמה הצעות רציניות, והשניים החליטו להיפגש בשנית בימים הקרובים.
הונו האישי של דיין נאמד היום ביותר מ־25 מיליון לירות.

בורג התלונן על חמיר

שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, קבע השבוע כשיחתו עם ראש־הממשלה כי יש לו הוכחות לכך ששר־המישפטים, שמואל תמיר, הדריך מדיוני ועדת האומונומיה.
בורג דרש מבגין לקרוא את תמיר לסדר בעניין זה, ומקורביו הודיעו כי ינסה לנטרל את השתתפותו של תמיר בהמשך דיוני הוועדה.

הליכוד נוקם בעולים

לפני חודשים אחדים נערכה הפיכת־חצר בהתאחדות עולי ברית־המועצות, ואנשי הליכוד הודחו מההנהלה.
מאותו היום הספיקו הסוכנות וגופים ממשלתיים, שמימנו עד כה את פעולות ההתאחדות, להזרים לה כספים. עובדי ההתאחדות לא קיבלו משכורות מזה שלושה חודשים, 72 סניפי ההתאחדות לא קיבלו את התקציבים שלהם, והטלפונים של ההתאחדות נותקו בגלל אי־תשלום.

החדר שופץ כדרישת השר

כאשר חזר בשבוע שעבר שר־הביטחון מארצות־הברית, הוא התלונן בנמל־התעופה בן־גורין על מצבו העלוב של חדר־האורחים־החשובים־מאד, ועל השרות בו.
יומיים אחרי־כך החליטה מינהלת נמל־התעופה להקציב תקציב מיוחד בן 200 אלף לירות להרחבתו ולשיפוצו של חדר האח"מ בלוד.

הפיטורין ב„אל־על" ייחחו

פיטורי מאות עובדי „אל־על", שעליהם הצהיר יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, אברהם („בומה") שביט, לא יתבצעו בתקופה הקרובה.
רק 34 עובדים באל־על הביעו עד כה את נכונותם ליטול את הפיצויים המוגדלים ולפרוש. לשביט התברר כי הוועדים יכשילו את תוכניות־הפיטורין שלו, והוא החליט לדחות את הפיטורין בכמה חודשים, ואולי לבטל את התוכנית כליל.

לא יעצרו עדים עוויינים

בעיקבות מעצרם של שלושה עדים, שהוכרזו כעדים עויינים, במישפט המתנהל כנגד ח"כ שמואל פלאטו־שרון, פנה הח"כ אל שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, הממונה על המישטרה, ודרש ממנו להורות למישטרה להימנע ממעצרים נוספים.
פלאטו טען כי אפשר להגיש כתבי־אישום נגד עדים אשר לדעת התביעה הכללית נתנו עדות סותרת במישטרה ובבית־המישפט, אך אין צורך לעצרם. בורג הבטיח לפלאטו לבדוק את הנושא ולהורות למישטרה שלא לעצור את העדים־העויינים.

נכי צה"ל מכינים הפגנות

ארגון נכי צה"ל מכין בסודיות רבה מיבצע־הפגנות גדול ומתמשך, שבו ישתתפו אלפי נכים מכל רחבי הארץ, אם שר־האוצר ייגאל הורביץ יממש את תוכניתו לקצץ בהטבות ובהגמולים לנכי־צה"ל.
כוונת אירגון נכי צה"ל היא לקיים שורה של הפגנות ושביתות, אשר ישתקו את חיי הכלכלה והמיסחר בארץ, ולגרום לפירסום בינלאומי.

שינויים בצמרת המישטרה

תוך שבועות אחדים צפויים שינויים משמעותיים בפיקוד הבכיר של המישטרה.
מלבד פרישתם של ניצב אהרון שלוש ושל תת־ניצב ראובן מיניקובסקי מהשרות, צפויים שינויים בפיקודים של שלושת מחוזות המישטרה, כאשר ניצב משה טיומקין, מפקד מחוז תל־אביב, יעזוב את תפקידו; ניצב אריה איבצן, מפקד המחוז הדרומי, יפרוש ככל הנראה מהמישטרה; וכן יעשה מפקד המחוז הצפוני, ניצב חיים אבינועם.

העובדים ידרשו הסברים

גם אם תתקבל הדרישה של ועד עובדי הטלוויזיה למיכרז פנימי למישרת מנהל־הטלוויזיה, מתכוון הוועד להתערב בעצם הבחירה.
בכוונת הוועד הוא לדרוש הסברים לגבי השיקולים של ועדת־המיכרזים לבחירת מנהל־הטלוויזיה הבא, תוך איום שאם ההסברים לא יתקבלו על דעתו, לא ישתפו העובדים פעולה עם המנהל החדש, יהיה זה אשר יהיה.

ירחון חדש למינויים

חברת כרטיסי־האשראי דיינרס קלב עומדת להוציא לאור ירחון־חברה, אשר יחולק חינם למחזיקי כרטיסי־האשראי של החברה.
כוונת החברה היא לחפיק ירחון אשר הוצאתו לאור תעלה כ־5 מיליוני לירות לשנה. חלק מהסכום יכוסה ע"ידי מודעות של חברות המשתמשות בשרותי „דיינרס קלב".

בעיקבות ההתייקרויות הדוהרות במשק נאלצת הנהלת „העולם הזה" להעלות השבוע, את מחיר העיתון ב־12.5 אחוז, מ־35 לירות ל־40 לירות. העלאה מצומצמת זו אינה מדביקה את קצב ההתייקרויות של הניר וחדפוס, ו„העולם הזה" מקווה כי מישפחת קוראיו תקבל אותה בהבנה. זוהי העלאת־המחיר המתונה ביותר בקרב העיתונים והשבועונים המופיעים בארץ.

מאז הקמתה של ממשלת בגין * החפטרו ממנה שלושה שרים והצטרפו שניים אולם כל השרים מא"מים כל הזמן להתפטר

כולם עושים שרירים

ב חודשים הראשונים אחרי כינון ממשלת־הליכוד, נדמה היה כי זו הממשלה היציבה ביותר, או, כפי שהת־בטא אחד השרים: „יש בה בעל־בית.“

מנחם בגין שלט בה ביד רמה. השרים התנהגו כתלמידים נזופים וירא־ים בבית־הספר, ואיש מהם לא חשב לצאת נגד דעתו של בגין, לאיים או אף לרמוז בהת־פטרות.

אולם במשך השנתיים וחצי שעברו מאז, השתנה המצב מקצה אל קצה. השרים אינם מתחשבים עוד בכבודו של בגין, מנהלים ויכוחים סוערים, הגובלים לעיתים קרובות בגיבולי־פה ובגסות־רוח, כאשר בגין מנסה לשווא להסותם.

שלושה שרים — משה דיין, מאיר עמית ויגאל הורביץ — התפטרו מהממשלה, ו־הורביץ חזר אליה כמושיע אחרי כמה חודשים של ישיבה מחוצה לה. שני שרים — חיים לנדאו ומשה ניסים — הצטרפו אליה.

אולם אין אף שר אחד בממשלה, מלבד שר־הדתות, אהרון אבו־חצי־רא, שלא איים לפרוש ממנה, כ־משבר זה או אחר.

גם ראש־הממשלה עצמו, שסיפר לפני כמה שבועות כי כחמישה שרים איימו עליו בפרישה, איים בפרישה, או, בלשונו, „ללכת אל הנשיא.“ נראה כי „עשיית השרירים“ הפכה תחביב אצל שרי ממשלת־ישראל, המצליחים לזכות בכותרות כאשר הם מאיימים בפרישה, והשוכחים את איומיהם בקול דממה דקה, לטובת הכסא ליד שולחן הממשלה.

מנחם בגין, ראש הממשלה

כ כי הירוץ איים בגין פעמיים, מאז נבחר כראש־הממשלה, „ללכת אל הנשיא,“ להתפטר ולהביא להתפטרות ה־ממשלה כולה. בגין מעולם לא איים בעצמו. היה מי שעשה זאת בשמו.

שר־ביטחון וייצמן
ניצחון והתמודדות

האיום הראשון של בגין הודלף על־ידי מקורביו לעיתונים כאשר התגלעו חילוקי־דעות חמורים במיוחד בינו ובין חבריו בדבר התשובות שיש למסור לשאלות ה־אמריקאים בעניין המשא־ומתן לשלום עם מצריים. בשלב מסויים נראה היה כי יד הניצים בממשלה תגבר, והם יכריעו נגד דעתו של בגין, ובעד העמדה הקשוחה יותר. אחרי שהופיעו בעיתונים הידיעות על כוונתו של בגין ללכת לנשיא, אם לא תתקבל עמדתו, נסוגו המתנגדים לו וה־תשובות שרצה בגין למסור לאמריקאים נמסרו בשם הממשלה כולה.

גם בפעם השנייה לא היה האיום של בגין ישיר. היה זה בימי המשבר הגדול סביב שימחה ארליך, שהיה אז שר־האוצר. ארליך יצא משיחה עם ראש־הממשלה וגילה לעיתונאים שראש־הממשלה אמר לו שאם הוא, ארליך, יתפטר מהממשלה, ילך בגין לנשיא. ארליך לא התפטר אז, ורק בשלב מאוחר יותר נטש את תיק־האוצר וקיבל את המינוי של סגן־ראש־הממשלה.

עזר וייצמן, שר־הביטחון

ה התפטרות הראשונה של עזר וייצמן, אלוף אימוי־החתפטרות ב־ממשלה, היתה טלפונית.

וייצמן היה בארצות־הברית כאשר החליט בגין להעלות על הקרקע את הישוב בנבי־צלאח. היתה זאת תגובה היסטרית־כמעט של בגין על אירועי כביש־החוף, שהיו כמה ימים קודם לכן.

בטלפון איים וייצמן על בגין בהתפטרות, אם אכן תעלה ההתנחלות על הקרקע.

לווייצמן היו עוד כמה אימוי־התפטרות, בעיקר על רקע ההתנחלויות, ואחת מהן היתה קשורה לפרשת אילון־מורה המפור־סמת. וייצמן מעולם לא נסוג מאיומי־ההתפטרות שלו, ואלה תמיד עשו את שלהם — וייצמן קיבל את אשר ביקש.

גם איום ההתפטרות האחרון של וייצמן, השבוע, עבד טוב. הוא הודיע כי יפרוש ממישרד־הביטחון, או, כדבריו: „אקח את המפה ואת התמונות מהלישכה ואלך הביתה.“ אם תקוצץ אפילו אגורה אחת מתקציב־הביטחון. הקבינט הכלכלי וה־ממשלה החליטו שלא לקצץ בתקציב ה־ביטחון.

ייגאל ידין, סגן־ראש־הממשלה

א זוף אחר של התפטרויות הוא סגן־ראש־הממשלה, ייגאל ידין. הוא החל באיומי־ההתפטרות שלו עוד לפני שנכנס

(המשך בעמוד 39)

* מימין לשמאל עומדים: משה דיין שהתפטר, שמואל תמיר, אריק שרון, יש־ראל כץ, אליעזר שוסטק, גידעון פת, שימחה ארליך, עזר וייצמן, ייגאל הורביץ, זבולון המר, אהרון אבו־חצירא, מאיר עמית. יושבים: ייגאל ידין, הנשיא לשעבר אפרים קציר, מנחם בגין. חסרים בתמונה: יוסף בורג, דויד לוי, יצחק מודעי, חיים לנדאו ומשה ניסים שהצטרפו מאוחר יותר.

במדינה

משפט

האשמה: רצח ורד וינר

הבדואי המתגורר כל ימיו ביד חשמל, אינו זוכר את ליל העלטה

בליל העלטה, לפני ארבעה חודשים, נאנסה ונרצחה חיילת בת 19, ורד וינר, בכניסה לקיבוצה, מישמר־הנגב (העולם הזה 2198).

כל המדינה רגשה והשוותה את הרצח למיקרה המפורסם של רצח רחל הלר. חקירת המישטרה נמשכה זמן רב, והיתה מחולקת לשלושה ראשים. נחקרו חברים וידידים של ורד, נחקרו אנשי מישמר־הנגב, ונחקרו חיילים ששהו בסביבה באותו לילה. בעיק־בות החקירות הללו נעצרו קרוב למאה איש. כימעט כולם עברו בדיקות בגלאי־שקר. איפול מלא הוטל על הפרשה.

אחרי חודשים של חקירות הוגש בימים אלה כתב־אישום על רצח החיילת נגד עטואה אלטורי, בדואי צעיר כבן 23.

התביעה ביקשה לעצרו עד תום ההלי־כים, ולפי החוק אין לבית־המישפט שיקול דעת במיקרה כזה, כאשר האשמה היא רצח. אולם תוך כדי טיעון הבקשה התגלו כמה דברים מעניינים.

כין אמיד לעני. הפרקליטות טוענת כי הבדואי התוודה בהקלטות על ביצוע הרצח. נטען גם כי היו עקבות דמו על ציפורניה של הנרצחת, וכי סימני זרע שנמצאו אצל ורד מאמתים את הודאתו של הנאשם. עקבות הנעל שנמצאו במקום תומכות, לדברי התובע שמואל זילברמן, בהוכחות לאשמתו של אלטורי.

למרות שהצעיר טען שאינו יודע אפילו היכן נמצא הקיבוץ, התברר כי יש לנאשם קרקעות שמהן אפשר לראות את בתי הקיבוץ.

אבל הראיה המרשימה ביותר שהביאה התביעה התייחסה למיקרה שקרה בנתניה לפני כמה שנים. שם הורשע אלטורי בנסיון לאנוס צעירה. לדברי התביעה דומים שני המיקרים להפליא.

סניגורו של אלטורי, משה ישראל, ביקש ארכה של עשרה ימים כדי לנסות ולהגיש אליבי למישטרה. אולם עשרת הימים עב־רו, והסתבר כי כעבור חודשים מיום ה־מיקרה קשה לבדואי לזכור את מעשיו באותו הערב. גם העלטה לא הזכירה לו מאומה, מפני שלדבריו הוא מבלה את כל לילותיו בעלטה כזו, כיוון שבמאהל שלו אין חשמל.

לפני שבועיים התפרסמה ידיעה בעיתון שבה נאמר, כי בחור בשם יובל רוסי הורשע בבית־המישפט המחוזי בבאר־שבע במכירת סמים לשוטר מתחזה. לכאורה זהו מיקרה של יום־יום, ואין בו כל ייחוד. אולם העיתונים טרחו לצטטו בגלל העובדה ה־תמוהה, שהסניגוריה וגם התביעה ביקשו מבית־המישפט לא להטיל על רוסי עונש של מאסר בפועל. התביעה הכללית אינה נוהגת להיות סלחנית כל כך בתיקי סמים. וגם השופט דוד כהן, שישב בדין, תמה על גישת התביעה.

הטיעון שהועלה, כי לצעיר אב עשיר, שהבטיח לעזור לו להשתקם בחוץ־לארץ, לא נראה לשופט. הוא דן את רוסי לעשרה חודשי מאסר בפועל, וגם למאסר־על־תנאי, והביע את דעתו כי ההבחנה בין אמיד לעני בהקשר זה אינה נראית לו.

כל הסיפור לא היה מעניין לולא העובדה שרוסי הוא אחד מעדי התביעה הראשיים בתיק הרצח של ורד וינר, והסלחנות ה־גדולה של התביעה שהתמיהה את השופט התמיהה גם את הסניגורים.

מישפטו של אלטורי מתחיל בימים אלה, והמהירות הגדולה שבה נקבע תיק זה לשמיעה, מראה על מידת החשיבות ש־מייחסת לו המדינה.

דרכי אדם

איומים או חשלום ידידות?

הידיד טען כי שילם תחת לחץ ואיומים, הנאשם אמר כי היה זה תשלום ידידותי

שלושה זוגות עליזים יצאו מתל־אביב לפני כמה חודשים למסיבה שהתקיימה ב־

(המשך בעמוד 41)

חנה רובינא, הגברת הראשונה של הבמה נפטרה השבוע

הבת ברוסיה עם סבתה. רובינא היתה גננת בוורשה, כאשר מצא אותה נחום דוד צמח והכניסה **להבימה**.

לאה בהדיבוק, בשנת 1922. אחרי אחת ההצגות ניגשה אשה אל רובינא ואמרה לה: „רובינא, היום הזה הוא יום ההתגלות שלך כשחקנית." בשנות משחקה גילמה דמויות שונות.

מדיאה כאשר הסכימה לבסוף היה זה שיא חדש בקאריירה שלה. רובינא פיקפקה רבות אם לשחק בתפקיד **מדיאה** הממיתה את ילדיה כדי לנקום בבעלה הבוגד.

מות המלכה

האם של המשיח **בהגולם**, בשנת 1926. רובינא לא החשיבה ביותר את התפקיד, שהוזמן לה באקראי.

„אני נרגשת עד כדי בילבול מן הכבוד הגדול שעושים לי," אמרה פעם השחקנית חנה רובינא, ואגב כך סיפרה מעשייה: „כאשר שכבתי בבית־החולים בירושלים, נשאלה אשה אחת למה היא כל כך דואגת לשלומה של רובינא. האם ראתה אותה בתיאטרון? לא! חס וחלילה, מה לה ולתיאטרון. אלא מה? ענתה האשה: 'אומרים שכשהיא ממררת בבכי, הרי זה מחייה נפשות'."

רובינא — הגברת הראשונה של התיאטרון הישראלי. המלכה. סמל האשה והאם היהודית. כינויים אלה ורבים אחרים הורעפו עליה במשך שישים שנותיה בהבימה. כתבות אין־ספור נכתבו עליה. וכן שירים וספרים. מכתבי־הערצה וציורים גודשים עד היום את ביתה הקטן, ברחוב גורדון בתל־אביב.

רובינא היתה שחקנית כל־יכולה. לא היה תפקיד שלא היתה יכולה למלא. לאה בהדיבוק, האשה הצעירה בהיהודי הנצחי, הקבצנית בהדיבוק, רחב, בת־שבע ותמר. אמא קוראז', ליידי מקבת ומדיאה.

היא היתה אם, אשה צעירה, משיח, אמו של פרטיזן, חווה, אמה של חנה סנש, זקנה, סבתא ומלכה.

תפקידה האחרון היה המלכה האם ב־ריצ'רד השלישי.

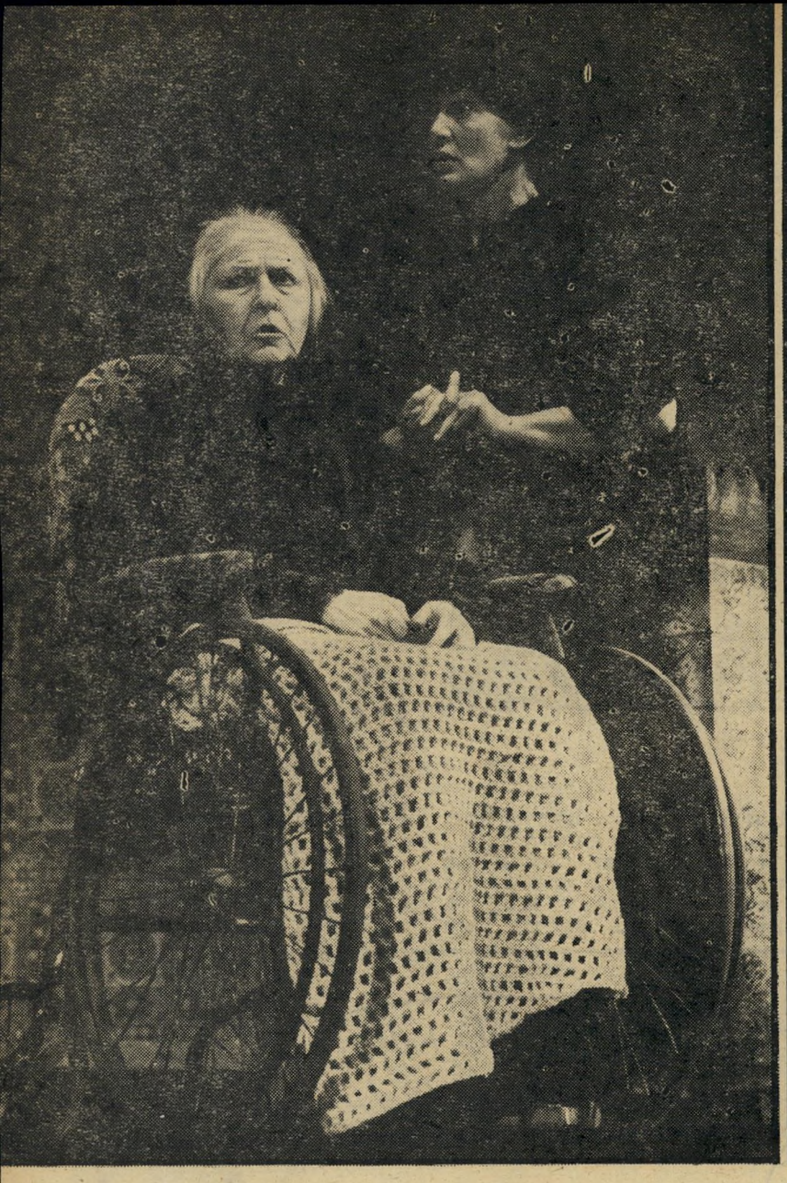

הזונה אנצ'י **בקצווי הכרך**, ב־1932. היו שמחו על כי אם המשיח משחקת בתפקיד זונה.

אם שכולה בתפקיד האם דולורס, **בהצגת האם**. תפקיד זה היה שיא תפקידי האמהות שלה בחייה האמנותיים. רובינא היתה משרה על העובדים במחיצתה הרגשת־קודש.

השחקן שימעון פינקל סיפר, כי כשהזדמן לו באותו מחזה לשחק עם רובינא את תפקיד האב, הרגיש הרגשה של של־נעלין־מעל־רגלי. רובינא היתה שחקנית כל יכולה, לא היה תפקיד שלא יכלה למלא.

מציאות ובדמיון

בשנותיה האחרונות כשחקנית בתיאטרון היה קשה למצוא במאים שרצו לעבוד עם רובינא, בגלל עבודתה האיטי מפאת גילה. כאשר הוצע לה תפקיד הזקנה במחזה **מיכתבים מוונציה**, היא עשתה מאמץ עליון ושיחקה באופן יוצא מן הכלל את הזקנה הישישה בכיסא־גלגלים (**משמאל**), בשנת 1973. את ביקורה האחרון **בהבימה** עשתה בשנה שעברה, כהצגת הבכורה של **סיפור פשוט**, הפעם כאורחת. כבר אז ניכרו אותות מחלתה והיא נזקקה למקל הליכה.

כתב עליה המשורר נתן אלתרמן: נברך את בואה ניגונית ומוארת, / משולה כיונה ומשוקה כלביאה, / נברך היותה רתוקה בשרשרת / אל יחוד העיגול שנחתם בבואה... / ונאמר לה: תודה לך, אשה בעטרת / ותודה שחקנית עברית נפלאה.

„עם מותה של רובינא נסגר מעגל בתיאטרון העברי," אמר השחקן הוותיק רפאל קלצ'קין. „פגשתי בה לראשונה ב־לובי של הבימה, בשדרות רוטשילד, בשנת 1928, אז הגעתי להבימה. היא קיבלה את פני. אשה גבוהה, לבושה בסוודר וכולה אומרת הוד והדר. שאלתי אותה איזה שאלה והיא ענתה לי באופן צנוע, קל, בלי שום מאמץ.

„רק אחר כך נודע לי שזאת רובינא האגדתית. אני זוכר שישבתי באולם בחזרות להצגת כתר דויד. היא לא ידעה להיות תאוותנית מספיק. היא התנגדה לבמאי ואמרה לו: 'אינני יכולה להבין איך אשה מתרפסת כך בפני גבר!' ואז הסביר לה הבמאי כי אפשר להיות שיכור גם מכעס, שיכור לרצח, שיכור לדעת וגם שיכור מתאווה."

הבמאי אלכסיי דיקי הוא זה שגילה ברובינא את האשה שעל הבמה. ליתר דיוק: את האשה החוטאת. אחרי תפקידיה כלאה וכאשה צעירה, היתה דמותה של תמר בכתר דויד התפקיד הראשון בחייה האמנותיים שבו הפגינה סכס על הבמה.

מן ההצגה: אמנון מתפרץ על הבמה בדברי חרטה על מעשהו. תמר כורעת על־ידו ומחבקת את ברכיו, כששימלותיה קרועות ושערה פרוע. היא אחוזת שיגעון תשוקה ולא מרפה ממנו. „קחיני אמנון כאשר לקחתני!" בתגובה פראית משחרר אמנון את רגליו מתוך זרועותיה, משליכה בתנופה ממנו והלאה ונשאר עומד באמצע הבמה: „לכי, הנקלה בנשים, סורי!" תמר זוחלת אליו: „אני צמאה אמנון, צמאה עוד!"

סיפר השחקן שימעון פינקל: „הסוד להצלחתה הגדולה של רובינא בתפקיד זה היה, שהצליחה, בעזרת הבמאי, לעורר בתוכה ולהרגיש בקירבה את ממדי הרגשות האפלים והחזקים שבתהומה של נפש האדם."

סיפר השחקן־במאי ישראל בקר: „ב־1948, כשהתקבלתי להבימה, נפגשתי עם רובינא. אחרי שיחה של דקות ספורות היא הודיעה לי: 'התקבלתי לעבודה וביתך יהיה איתנו.' שיחקתי איתה וגם ביימתי אותה. באותה תקופה עברתי משברים קשים. הבימוי הראשון שלי היה עם רובינא והיא עודדה אותי.

„בשנה שעברה היא באה בפעם האחרונה להבימה. הפעם — כצופה ולא כשחקנית. זה היה בפרמיירה של סיפור פשוט, שבה שיחק בני, משה. אז ניגשה ואמרה לי שהיא רואה בכך מעין סגירת מעגל. היא רצתה גם לראות את משה בהדיבוק."

בין החיים והמוות

סיפר השחקן משה בקר: „אחרי סיפור פשוט היא ניגשה אלי ועשתה לי קבלת פנים נהדרת. היא ברכה אותי בברכה שברך אותה הבמאי ואכטנגוב, שביים אותה בהדיבוק. ואכטנגוב אמר לה אז שתפקיד האם בהדיבוק יהיה אם כל תפקידיה בעתיד, והיא אמרה לי ש־תפקידי בסיפור פשוט יהיה הבסיס להמשך בשבילי.

„היה לנו פתאום רגע מאד אינטימי, למרות שלא היכרתי אותה קודם. הרגשתי שהיא נפעמת, שעברה עליה חוויה עצומה ובשבילי זה היה עצום — לראות אריה ותיק כזה של תיאטרון מברך אותי. כשהיא נפטרה הרגשנו, השחקנים הצעירים, כאילו אנחנו נשארים פתאום בלי אבא ובלי אמא."

„אני רוצה למות על הבמה!" אמרה חנה רובינא ביום הולדתה ה־90, שחל ביום־הכיפורים בשנה שעברה. היא לא זכתה לממש את מישאלתה. היא מתה השבוע במעון משען ברעננה, לשם הובאה אחרי שלקתה בהתקף־לב לפני כמה שבועות.

סיפרה השחקנית לאה דגנית: „היינו פעם בהלוויה בבית־הכנסת־הגדול. היו שם מתרימים של חברה־קדישא, עם קופסות פח. רובינא אמרה לי אז: זה מעורר בי בחילה. הייתי רוצה שבהלוויה שלי לא יהיו דברים כאלה."

אהבתה הגדולה של רובינא היתה הת־יאטרון. היא נישאה רק פעם אחת, למשה הלוי. כשהתגרשו נשא הלוי את לאה דגנית לאשה.

„היינו ידידות בלב ובנפש," סיפרה לאה. „לפני כחודש, כשהיא היתה חולה מאד, שאלתי אותה מה שלומה והיא ענתה לי ברוסית: בין! שאלתי יותה: 'בין

עם הבת

הזמרת אילנה רובינא, שבאה לברכה אחרי הצגת הדיבוק, יום הולדתה של הבת חל בט"ו בשבט וביום זה מתה אמה. צירוף־מיקרים זה נראה סימלי דווקא משום שרובינא האמינה באמונות תפלות.

(המשך מעמוד 37)

טוב לרע?' אבל ידעתי שהיא התכוונה לבין החיים ובין המוות. עם זאת, מעולם לא שמעתי אותה מתאוננת או מבקשת דבר־מה מאדם. אפילו מכונית לא היתה לה, היא היתה נוסעת תמיד באוטובוס. כשחלתה קשה ביקשה שלא יבקרו אותה. היא לא רצתה שיראו אותה במצב קשה. לא רצתה להכביד על אחרים."

על חייה הפרטיים סרבה תמיד להתראיין. "אני אשה פשוטה," אמרה פעם. "על הבמה אני שחקנית. אבל חיי הפרטיים לא מעניינים כל כך."

עם זאת נוצרו בינה ובין השחקנים שעבדו במחיצתה קשרים עמוקים. סיפר רפאל קלצ'קין: "ב־1959, כשהוזמנתי ל־שחק בגאנה, היא התרגשה מאד. באה אלי הביתה והביאה לי ספר 'תהילים קטן ורש־מה בו: 'קלצ'קין יקר, צאתך לשלום ושובך בשלום.' הספר עדיין שמור איתי.

"היא האמינה באמונות תפלות. למשל, כששיחקנו במרד המתים היתה סצנה שבה מושיט חייל מת את ידו מהקבר ונותן לי סיגריה. היא ביקשה ממני לא לקחת את הסיגריה, כי ראתה בזה סימן לא טוב. שולחן האיפור שבחדרה היה מלא צבים ופילים. היא האמינה בהם כמביאי מזל."

בתה, הזמרת אילנה רובינא, סיפרה כי בהיותה ילדה ביקשה לברך את אמה להצלחה בהצגה. רובינא לא הרשתה, ראתה בזה מזל רע.

"רובינא היתה שייכת לדור של נפלים." אמר השחקן שלמה בר־שביט, וסיפר כי יומיים לפני מותה ביקרה אצל רובינא ידידה ותיקה. רובינא ישבה בכורסה והידידה האכילה אותה ברסק־תפוחים. פתאום הסתובבה רובינא בכיסאה ואמרה לידידתה: "את מאכילה אותי ברסק תפוחי־עץ, אבל הייתי מעדיפה לאכול סלט הריינג." "זה רק אומר עד כמה היטיבו חושיה לפעול יומיים לפני מותה," הוסיף בר־שביט.

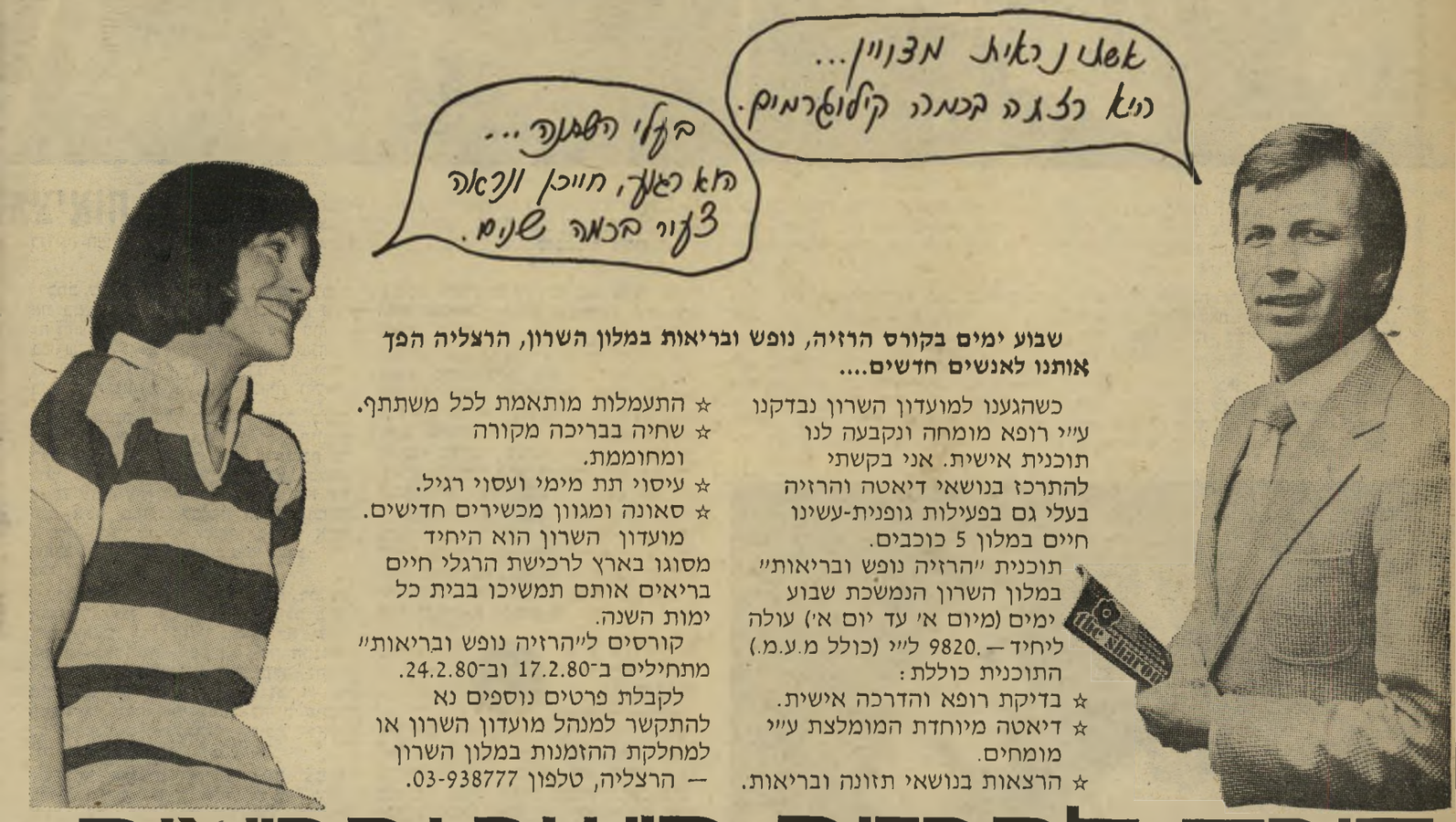
בשנים האחרונות היתה רובינא קשורה מאד למישפחתה, ובייחוד לנכדתה מאיה, בתם של אילנה וגוריון וייסמן. מדי שנה באה רובינא לחוג את הסדר אצל מישפחת וייסמן בתל־אביב. בחג הפסח האחרון, בזמן הסדר התפארה נכדתה של רובינא, מאיה, וסיפרה: "לסבתא עשו אתמול שתי סתימות בשיניים!"

חנה רובינא התפרסמה בכל העולם. היא עבדה במחיצתם של במאים ידועי־שם והופיעה בהצגות רבות. בכל מקום היו לה מעריצים, שבאו לראותה בקביעות.

סיפר השחקן יהודה אפרוני: "התחלתי את הרומן איתה כשהייתי בכיתה ו' במוצא. היא באה לשם להבראה. לפני שעזבה ערכה הופעה, ואבי שיחד את הסדרן בנקניק כדי שיתן לנו להיכנס. אחר כך כתבתי

מעריצים וידידים עוברים על פני ארונה של חנא רובינא
הנצחה בחיים

שבוע ימים בקורס הרזיה, נופש ובריאות במלון השרון, הרצליה הפך אותנו לאנשים חדשים....

כשהגענו למועדון השרון נבדקנו ע"י רופא מומחה ונקבעה לנו תוכנית אישית. אני בקשתי להתרכז בנושאי דיאטה והרזיה בעלי גם בפעילות גופנית-עשינו חיים במלון 5 כוכבים.

תוכנית "הרזיה נופש ובריאות" במלון השרון הנמשכת שבוע ימים (מיום א' עד יום א') עולה ליחיד — 9820.— ל"י (כולל מ.ע.מ.) התוכנית כוללת:

☆ בדיקת רופא והדרכה אישית.
☆ דיאטה מיוחדת המומלצת ע"י מומחים.
☆ הרצאות בנושאי תזונה ובריאות.
☆ התעמלות מותאמת לכל משתתף.
☆ שחיה בבריכה מקורה ומחוממת.
☆ עיסוי תת מימי ועסוי רגיל.
☆ סאונה ומגוון מכשירים חדישים.

מועדון השרון הוא היחיד מסוגו בארץ לרכישת הרגלי חיים בריאים אותם תמשיכו בבית כל ימות השנה.

קורסים ל"הרזיה נופש ובריאות" מתחילים ב־17.2.80 וב־24.2.80.

לקבלת פרטים נוספים נא להתקשר למנהל מועדון השרון או למחלקת ההזמנות במלון השרון — הרצליה, טלפון 03-938777.

קורס להרזיה כשר ובריאות
מועדון השרון

מ.נ.י. חברת בת של חברת הכשרת הישוב בישראל בע"מ

כולם עושים שרירים

(המשך מעמוד 35)

לממשלה, והודיע שאם הממשלה תפגע באחד משיבעת העקרונות המקודשים לד"ש ז'ל, הוא יפרוש מהממשלה.

אולם ככל שעבר הזמן, ונעלמו שיבעת העקרונות, כן הבין אפילו ידין כי האיומים שלו לפרוש, על רקע זה, מעוררים גיחוך וחוסר־אמון. ידין נמנה על קבוצת השרים הידועים כמי שלא יוותרו לעולם על כיס־אותיהם, יושפלו ככל שיושפלו.

אחרי שידין שכח את שיבעת העקרונות של ד"ש, אחרי שד"ש כבר לא היתה קיימת, נסובו איומיו של ידין על שני צירים: התקציב המיועד לשכבות־המצוקה והזכות לעירעור על החלטות הנוגעות להתנחלות. ידין מעולם לא קיבל את אשר ביקש באיומי־ההתפטרות שלו, אבל תמיד הצליח לנסח הצהרות והודעות לעיתונות, שהסבירו כיצד קיבל בעצם את שלו, ומדוע הוא נשאר בממשלה.

שימחה ארליך, סגן־ראש־הממשלה

כ אשר היה שימחה ארליך שר־האוצר, הוא רמז תמיד על התפטרות אפשרית שלו, במיסגרת ההתפטרות של כל שרי הליברלים, מתוך ידיעה ברורה שיתר ה־

שר־אוצר הורביץ
לממש את האיום

שרים לא יסכימו לכך. בכל הפעמים שבהן נדרש ארליך להתפטר, הוא סירב.

ייגאל הורביץ, שר האוצר

ב תקופה שבה היה ייגאל הורביץ שר־התעשיה־והמיסחר, הוא איים פעמיים בהתפטרות. בפעם הראשונה בא האיום על רקע חתימת הסכם קמפ־דייוויד. בגין קרא אז את הורביץ לשיחה שתוצאתה היתה: הורביץ אינו נסוג מאיום ההתפטרות שלו, אך הוא דוחה אותה.

האיום השני של הורביץ היה על רקע מדיניותה של הממשלה. הורביץ תקף בצורה חריפה את ארליך ואת הגיבוי שנותן לו בגין, ואיים בהתפטרות. בסופו של דבר מימש הורביץ את איומיו והתפטר.

לא עברה שנה, והורביץ חזר לממשלה כמושיע ועושה־נסים כלכליים. שלושה ימים אחרי שנשבע אמונים, איים כבר בפעם הראשונה בהתפטרות, אם הממשלה לא תקבל את הצעדים הכלכליים הראוי־תניים שלו. עם הגשת תקציב־המיזגרת בן 405 מיליארד הלירות, נכנס הורביץ למצב של איום־מתמיד. אם יעלו בלירה אחת על 405 מיליארדים, הוא יתפטר.

אריק שרון, שר החקלאות

ד רמז היחידי של שרון בקשר להתפטרות שלו בא לפני כשנה, בעת ועידת־חרות. אז קיבלו צירי־הוועידה את איום־ההתפטרות של שרון במחיאות־כפיים ובחיוכים. לכל היה ברור כי זהו איום סרק, שנועד לגרוף גלי־אהדה. התנועה כולה ידעה אז כי שרון הוא בן־הטיפוחים של ראש־הממשלה.

מאז שהפכה התפטרותו של שרון כימעט לצורך לאומי, אין הוא מאיים עוד בהתפטרויות. ההיפך הוא הנכון. מקורביו של שרון טוענים כי „רק בבולדוזר" יצליחו להוציא אותו מהממשלה, „עד שהוא לא ימלא את כל היעדים הלאומיים." גם פרשת החווה, שבכל מדינה אחרת היתה מביאה את השר להתפטרות מיידית, אינה מעלה מחשבות־התפטרות בליבו של שרון, ה־דורש במפגיע להיות חבר בממשלה ולהחזיק בחווה.

יוסף בורג, שר הפנים

ד איומים של בורג להתפטר היו בשני מישורים: בשיחות עם ראש־הממשלה, שם סיפר לבגין על הבעיות הפנים־מיפלגתיות שיש לו בתוך המפד"ל, ובישיבות פנימיות של המפד"ל, שבהן סיפר על בעיות שיש לו בתוך הממשלה. אולם כל איומי־ההתפטרות של בורג כללו דרך־נסיגה.

האיום האחרון של בורג הושמע באוזני ראש־הממשלה, והתייחס למפד"ל. לבורג נודע על קונניה הנרקמת בין שר־החינוך, זבולון המר, ובין שר־האוצר, ייגאל הורביץ, שלפיה יקוצצו תקציבי הרשויות המקומיות בצורה שתותיר את בורג בראש מישרד ללא תקציב. אולם נראה כי בורג, שהוא שועל פוליטי ותיק ומשופשף, יתגבר גם על פרשה זו.

דויד לוי, שר הבינוי

ד ויד לוי איים עד כה פעמיים בהתפטרות, ובשתי הפעמים היה זה על רקע של תקציב המישרדים שבראשם הוא עומד. כאשר כיהן לוי כשר־הקליטה בילבד, ונדמה היה שהממשלה עומדת לקבל את המלצות ועדת־חורב, שפירושן היה חיסולו של מישרד זה, איים לוי להתפטר מהממשלה.

על ראש־הממשלה הופעלו לחצים אדירים מתוך תנועת החרות, ודו"ח ועדת־חורב נגנז למעשה.

האיום השני של לוי הוא בנוגע למישרד־הבינוי. לוי אינו מוכן לקיצוץ־הענק שדורש הורביץ בתקציב של בניית־הדירות, ואף תקף באופן כללי את התוכנית הכל־

שר־פנים בורג
בגלל בעיות מיפלגתיות

כלית החדשה של הורביץ. בשלב מסויים נראה היה כי מאבק חזיתי בין לוי להורביץ הוא בלתי־נמנע. אולם ברגע האחרון מיתן לוי את סיגנון־הדיבור שלו. כיום אין כוחו של לוי בתוך המיפלגה ובתוך הממשלה חזק כפי שהיה.

זבולון המר, שר החינוך

ד בזולן המר לא איים אף פעם בהסקת מסקנות אישיות מבעיות הנוגעות לתיק שלו, תיק החינוך, או בגלל קיצוץ תקציב מישרדו. למרות זאת נרשמו עד כה שני איומי־התפטרות של המר.

האיום הראשון היה בעת פרשת אילון־מורה. היה זה אחרי ששר־הביטחון, עזר וייצמן, איים לעזוב את הממשלה. המר הודיע אז: „לא רק וייצמן יכול לעזוב את הממשלה, גם אני."

איום־ההתפטרות השני של המר נגע לנושאים כלכליים. בסוף ימי ארליך כשר־האוצר דרש המר במפגיע את מינויו של ייגאל הורביץ לתפקיד, ואיים שאם לא ימונה הורביץ, יפרשו הוא והמפד"ל.

שמואל תמיר, שר המישפטים

ך פעם אחת, מאז הוא מכהן בממשלה, אפשר היה לשמוע רמז דק ביותר מפי שמואל תמיר על אפשרות פרישה מהממשלה.

המקום שבו הושמע הרמז והעיתוי שלו הובנו כראוי. היה זה לצרכים פנימיים בתוך תנועתו, התנועה הדמוקרטית. תמיר אמר אז כי אם הממשלה לא תקבל את עמדת התנועה הדמוקרטית בעניין ההפלות, „גם אנחנו יכולים לעזוב את הקואליציה. זה לא מונופול של המפד"ל." גם מתוך היכרות עם תמיר וגם בגלל העובדה שכמה שעות קודם לכן ניסה תמיר לשכנע חברי־כנסת מסיעתו להצביע בעד השינוי בחוק־ההפלות, לא התייחס איש ברצינות לאיום המגומגם.

ישראל כץ, שר הרווחה

ך שראל כץ קבע לעצמו כמה קווים אדומים, שאם הממשלה תעבור אותם הוא יתפטר מתפקידו: הקו האדום של הביטוח הלאומי, הקו האדום של הפיצויים לשיכבות־המצוקה, הקו האדום של קיצבות־הזקנים וקיצבות־הילדים והקו האדום של הסובסידיות למוצרי־היסוד.

אין אף קו אדום אחד שאותו לא עברה הממשלה בהחלטותיה, וישראל כץ הוא עדיין חבר־ממשלה.

אליעזר שוסטק, שר הבריאות

א יש לא שמע מעולם את שוסטק מאיים בהתפטרות, אולם רבים ליד שולחן הממשלה שמעו אותו אומר עד כמה הוא עייף, בכל פעם שהממשלה החליטה החלטה שלא היתה כדעתו. האיום המסווה של שוסטק, זקן חברי־הממשלה, מעולם לא התקבל ברצינות.

חיים לנדאו, שר התחבורה

ל נראו מעולם לא איים, אפילו ברמז, לפרוש מהממשלה, אולם עמד לעשות זאת אחרי קמפ־דייוויד. דעותיו הניציות של לנדאו היו מנוגדות לדיעות ראש־הממשלה, ורק טיבעי היה שלנדאו יתפטר אז, בעיקבות הסכם־השלום שתקף. אולם ה־כימעט־התפטרות של לנדאו לא היתה ביגלל הסכמי־השלום, אלא ביגלל ריב עם בגין.

בגין לא יכול היה לסלוח ללנדאו על שתקף את הסכמי־השלום (לנדאו אינו חבר־כנסת, כך שלא יכול היה להצביע נגד אישור הסכמים), ופעמים אחדות לעג לו ופגע בו בעת ישיבות הממשלה. אז החליט לנדאו להתפטר. אולם כשנודע הדבר לחברי המישפחה הלוחמת, הם הצליחו לשכנע את לנדאו לדחות את התפטרותו

שר־חקלאות שרון
רק עם בולדוזר

ולשכנע את בגין להפסיק להציק ללנדאו.

כיום שוכב לנדאו בביתו, אחרי שעבר ניתוח שבו הוצאה אחת מריאותיו, שנפגעה במחלת־הסרטן. לכל ברור כי ימיו של לנדאו בממשלה ספורים, וכי התפטרותו, הפעם מטעמי בריאות, קרובה.

שרי הליברלים

ך יצחק מודעי, גידעון פת ומשה ניסים התאחדו בכל פעם, כשחברם למיפלגה, שימחה ארליך, הציע התפטרות קולקטיבית של כל שרי הליברלים.

כאשר מונה ארליך כסגן־ראש־הממשלה, חזרו השלושה לריב בינם לבין עצמם, כשמדי פעם מאיים כל אחד מהם על חבריו בתרגיל ארליך: לגרום לכך שכל שרי הליברלים יתפטרו. איום כזה עושה מייד את שלו, ושלושת השרים מתאחדים מחדש.

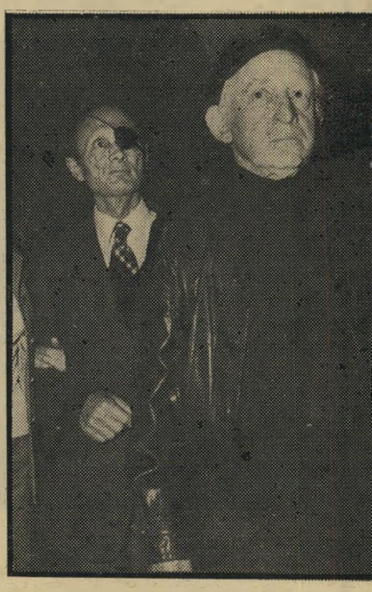
יוסי ינאי ■

לה עשרות מכתבי־הערצה ואף שלחתי לה את תמונתי. כשנכנסתי להבימה, כעבור שנים רבות, קיוויתי שלא תזהה אותי כנער המאוהב. אבל יום אחד היא היתה חולה, עשתה סדר בארכיון שלה ואחרי שהחלימה באה אלי והחזירה לי את תמונתי, עם חיוך.

ידיים קרות ורועדות

„א חר כך עבדתי איתה וזה היה כמו לעבוד עם מלכה. היתה משרה חדרה קודש והתייחסה לשחקנים כמו אל פרחי־כהונה. לא הרשתה שיצעקו או שיעשנו סיגריות על הבמה. היא דרשה משמעת עצמית אדירה — מעצמה ומאחרים. לפני כל תפקיד היתה מתרגשת מאד."

מספרים על רובינא, כי בשעה שעמדה

קיצ'קין וזיין ליד הארון
הבמה והפוליטיקה אבלים

הדמה קיצ'קין וגאולה רבינוביץ
כבוד אחרון של תל־אביב

פעם מאחרי הקלעים וחיכתה לתורה להופיע, הבחינה בשני שחקנים צעירים שניצבו לידה והתבדחו. היא הסתכלה עליהם בהשתוממות ואמרה: „כמה אני מקנאה בהם, הם אינם מרגישים שהמעיים שלהם מתהפכים בקירבם." אחר כך הושיטה את ידיה וביקשה שיגעו בהן. הידיים היו קרות כקרח, ורעדו.

סיפר השחקן שלמה בר־שביט: „היא היתה ככל האדם, למרות גדולתה. אף פעם לא התנשאה מעל אחרים. היא האמינה גם בזמן מחלתה, כי אם יתנו לה תפקיד היא תחלים. היא לא פחדה מהמוות. זה היה מדהים. בתקופה האחרונה היא לא יצאה מדירתה. נאחזה בעולם שלה, בזיכרונות החמים שלה. היא חשבה כי ברגע שיוציאו אותה מהדירה יבוא סופה. והיא צדקה."

תודה לך אשה בעטרת, ותודה שחקנית עבריה נפלאה.

יאירה יפמין ■

דחל מרחלת על כל העולם

הכוכב הגיע בגלל החתיכה מקרית־אונו

סיפור כזה יכול לקרות רק בסרטים ההוליוודיים או באילת המשגעת. אולם הוא התחיל בתל־אביב. לפני חודשים אחדים הגיע לארץ זמר שהוא אולי הכי IN היום, **דון מקלין**. כל הצעירות, ולא רק הצעירות, השתגעו אחריו וצרו על האולמות שבהם הופיע. רק אחת, **אורלי צרפתי**, אז בת שבע־עשרה וחצי, זכתה בו. דון מקלין בחר בצעירה היפהפיה בעלת הצמות הקטנות א־לה **יהודית רביץ** להיות החברה הישראלית שלו.

כאשר עזב מקלין את הארץ הוא הבטיח לאורלי לחזור, ולחזור מהר. חברות יותר מבוגרות ממנה, שידעו כבר מה זה גרופי ומה גורלן של הנערות המכרכרות סביב האמנים הזרים, הציעו לה להירגע מהחלומות. „הוא הבטיח לך כשהוא היה איתך, בדיוק כמו שהוא הבטיח לבחורה ברומא שהוא היה איתה ולבחורה בקמנצ'טקה כשהוא היה איתה."

אבל אורלי, בתו של רואה־חשבון מפורסם, בעל מישרד בשיכון בבלי בתל־אביב, המשיכה לחלום. החדר שלה, בבית ההורים בקריית־אונו מלא פוסטרים של דון מקלין. את המיכתבים שלו שהגיעו אליה מאז היא שומרת בקופסה מיוחדת, והפטיפון אצלה בבית מנגן רק תקליטים של זמר אחד.

כל החברות טובות־הלב טענו. בשבוע שעבר נחת בארץ דון מקלין, כשרק אורלי שהמתינה לו בהתרגשות רבה בנמל־התעופה ופקידי חברת־התעופה ידעו כי הוא הוא דון מקלין הגדול. הוא רצה להיות עם אורלי לבד, ולא רצה עיתונאים. לכן השביע את אורלי לשמור על הסוד.

ואורלי שמרה. כאשר הגיעו השניים לחדר מיספר 912 במלון לרום באילת, החל החלום של אורלי מתגשם. אני לא יודעת מה הם עשו כל הזמן בתוך החדר, אבל אני יודעת מה הן עשו בחלק גדול מהזמן. דון הגדול נתן קונצרטים פרטיים לאורלי הקטנה בלוויית הגיטרה שלו. מה שהיה חשוב לה זה להיות איתו ועם השירים שלו, ומה שהיה חשוב לו זה להיות איתה ובלי אף אחד אחר. הארוחות הוזמנו לחדר ולאיש מלבד למלצרים שהביאו את הארוחות, לא נפתחה הדלת. כך התנהל הרומן המוסיקלי הזה במשך שבוע שלם וחדר 912 ידע מה זו אהבה אמיתית שאינה יודעת גבולות.

אורלי צרפתי ודון מקלין
לא סגורים בחדר

רק גיחה אחת עשו שני היפים האלה אל מחוץ לחדר, כדי שאפשר יהיה קצת לאוורר אותו. הם נסעו לכפר של **רפי נלסון**, שם אף אחד לא הכיר את דון מקלין והכל רק התפעלו מהצמות הדקות של אורלי. מקלין השאיר את אורלי למתפעלים ממנה, והלך להתפעל מהסוסים שבכפר של נלסון.

בתחילת השבוע זה נגמר. דון מקלין כתב שיר מיוחד לאהבה הישראלית שלו והבטיח לה כי היא תהיה, בעיקבות השיר, האשה הכי מפורסמת בעולם ואילו אורלי לקחה חופש מהחופש ויצאה עם החבר'ה הישראלים למקום סודי, שאינו אילת.

מקלין שחזר הביתה הבטיח לה לחזור מהר לכאן, והפעם לקחת אותה סופית איתו, אבל שוב מבקשות ממנה החברות הטובות להירגע. הפעם אפילו אני לא מאמינה להן.

הצלחה בחוץ כשלון בבית

אני מודיעה לכם חגיגית שכל פעם ש־יבוא אלי אמן, שחקן, זמר או אני לא יודעת מה, ויספר לי שיש לו סיפור אהבה עם אמנית, שחקנית זמרת או אני לא יודעת מה, אני אזהיר אותו: זה לא הולך.

אני יכולה להביא לכם עשרות דוגמות מההיסטוריה של כסית ופינתי, אבל יש לי לצערי הרב סיפור מעכשיו, כזה שלא שייך להיסטוריה ובגלל זה הוא עצוב.

אני מתכוונת לפנטומימאי **עזרא דגן** ולאשתו הזמרת **ציפה דגן**. השניים כפי שמעיד עליהם השם הם זוג נשוי, ודווקא באחרונה התחיל ללכת להם קלף לא

עזרא וציפה דגן
הדיאטה לא עזרה

קניות בסופרמרקט

לפני כמה שבועות סיפרתי לכם סקופ, שהאמינו לי, עשה סערה בבניין הטל־נורמלי. עזרא עשה היסטוריה בקיטעי־הקישור באירוויזיון שהביאו לו תהילה עולמית. צילה לא היתה צריכה את ה־אירוויזיון כדי להתגלות, היא תמיד היתה זמרת משגעת, אבל היו לה בעיות של פיגורה. לאחרונה היא כל כך רזתה, עד שהתגלה שהיא לא רק זמרת אלא גם חתיכה של ממש.

אז אם הכל טוב מה רע? השניים האלה, למרות שיש להם צאצא פרטי משלהם, הם בדרך לרבנות. אני לא יודעת מה ה־סיבה בדיוק. החברות של צילה גילו לי שגמאס לה קצת מאורח ההתנהגות שלו מחוץ לבית, אבל הסיבה לא כל כך משנה.

יעל חן
לגור ביחד

סופית, בינתיים, להתגורר בדירתה של יעל בשכונת טלביה בירושלים.

אבל אם אתם חושבים שלגור עם בחורה זה לא מחייב, אתם טועים. לפני כמה ימים ראיתי את גדעון מסתובב לו עם עגלה בסופרמרקט ברחוב אגרון, וממלא אותה בכל טוב.

יעל, לעומת זאת, היתה צריכה לבשל את כל המיצרכים שקנה גדעון, אז היא פשוט הודיעה במערכת שהיא חולה ואת היומן האחרון עשה **חיים יבין**.

ויזיה. אני מתכוונת לגילוי המרעיש שלי על הרומן בין עורכת השבוע יומן אירועים **יעל חן** לבין העיתונאי **גדעון עשת**.

יעל היתה צריכה אז להתנצל בפני חבריה לעבודה, שאותם היא משתפת כימעט בכל בעיה אישית שלה, על שלא סיפרה להם על הרומן. „לא רציתי שיידעו מזה," היא אמרה וטעמיה עימה.

אבל אם זה כבר גלוי, אז שיהיה עד הסוף, כך, כנראה, חשבה יעל. בשבוע שעבר עזב גדעון את הדירה שלו ועבר

הזמרת של המלחינים

מי מכם לא שם עין על דפנה ערמוני כשהתגלתה לפתע בסרט הלהקה? שיקום. אף אחד לא קם, אז נספר לכם מה קרה עם דפנה הנ"ל. אני יודעת שאתם עוקבים אחר הקאריירה שלה כזמרת, אבל יש לה קאריירה לא פחות סוערת כאשה צעירה.

אז הרומן הראשון של דפנה, שאני יו־דעת עליו, היה עם צעיר בשם **שפי ישי**, שהוא לא רק עלם חמודות, אלא גם מלחין מוכשר. אבל כאשר התחילה דפנה להת־פרסם היא היתה צריכה דמויות מפורסמות יותר, ואז נפלה לזרועותיו של שותפה

דפנה ערמוני
אהבות מוסיקליות

לסרט יוצאים קבוע הלא הוא **יונתן סגה**, שהוא לא רק שחקן מטריף שהתגלה ב־אסקימו לימון, אלא גם בנה של שחקנית תיאטרון חיפה **רות סגל**.

רק נגמר הסיפור עם יונתן, ודפנה הת־נחמה בזרועותיו של המלחין־זמר **דייוויד ברוזה**. אך זה פרח לה והתחתן עם יפה־פיה, שעבדה במלון שרתון בתל־אביב, בשם **רותי גביזון**. ואז התחילה דפנה להש־תתף עם **אריק איינשטיין** ו**שלום חנוך** במופע משותף, שכלל גם איזו נסיעה קטנה לאמריקה הרחוקה.

בלי רומנים, ובייחוד עם אנשי במה, אי־אפשר. איינשטיין קצת גדול על דפנה, אז היא ניהלה רומן יפה עם שלום חנוך, שהיו לו כל מיני רומנים חוץ מדפנה, מאז שהתגרש מ**יהי חנוך**.

אבל היה ברור שזה ייגמר, וכיוון שדפנה לא כל כך רצתה להישאר לבד, בעניינים של הלב אני מתכוונת, היא התחילה מחזור שני. עכשיו אתם יכולים לראות אותה שוב מאוהבת עם החבר הראשון שלה שפי ישי. יונתן, דייוויד וחנוך היכונו: אולי גם תורכם יגיע מחדש.

החתול השחור

החתול השחור ביקר הפעם ברחוב דיזנ־גוף בדירת־הגג של הדוגמנית היפהפיה **רזתי דור**.

כימעט שנתיים לא מש מצידה של רותי, שהיא אומנם גרושה ואם לשניים, אבל נראית כמו חיילת משוחררת או סטודנ־טית בשנה הראשונה, **מירון רכטמן**, ידידו ואמרגנו של הזמר **אריאל זילבר**. אני לא יודעת בדיוק איזו כימיה היתה בין השניים האלה שנראים כמו שני ניגו־דים, אבל אני כן יודעת שהם היו צמוד צמוד ובילו נהדר בכל אותה תקופה, אף על פי שדאגו תמיד להתרחק מאור הזר־קורים.

ובכן, מתברר שכל זה שייך כבר לעבר. מירון החביב שוב לבד ורותי היפה עצובה ובודדה. לא חס וחלילה שהם לא אומרים שלום ברחוב, אבל אתם יודעים, זה לא מה שהיה פעם.

במדינה

(המשך מעמוד 35)

יבנה. היה זה ערב נאה, ואחרי כמה לגי־מות וציפיה למסיבה משעשעת, נכנסו למכונית הפונטיאק המהודרת של יונה שמעוני, והתחילו לנסוע בכיוון יבנה.

הנשים ישבו מאחור, והגברים, כטוב ליבם, החליטו להתחלף בנהיגה. גבריאל („גבי") גבריאלי, שהיה אחד הנוסעים קיבל את ההגה לידיו. הוא רצה להראות לחברה כיצד נוהגים, ולחץ בחוזקה על דוושת הבנזין. המכונית האוטומטית עברה ממהי־רות של 160 קמ"ש ל־80 קמ"ש, מה שנקרא בלשון מיקצועית „קיק דאון". ליבו של המנוע לא עמד לו בתרגילים הללו והוא שבק חיים באמצע הדרך למסיבה.

יונה גרר את מכוניתו למוסך, ושילם 60 אלף לירות טבין ותקילין עבור שיפוץ המנוע. הוא חשב כי מן הראוי ששני ידידיו שהיו עימו במכונית, והיו שו־תפים להנאה ולנזק, ישתתפו בהוצאות. גבריאל כידיד נאמן שילם את חלקו ב־נזק, 20 אלף לירות, בלי בעיות. החבר השלישי, חיים חלבי, שהוא בעל חנות בגדי־ילדים נתן ליונה המחאות על ה־סכום המבוקש.

שלוש הבטחות. עד כה היה הכל ידידותי ויפה. רק בשלב הבא נכנסו לתמו־נה בתי־המישפט והמישטרה. כאשר חזרו ההמחאות של חלבי ללא כיסוי, פנה יונה להוצאה־לפועל בבית־המישפט וביקש לגבו־תם. אז נזעק חלבי למישטרה, וסיפר כי מקורן של ההמחאות הללו הוא בסחיטה ובאיומים. חלבי טען כי לא היה לו כל חשק לשלם את הסכום המוגזם שנדרש ממנו עבור אותו ערב, מה גם שאפילו לא הצליח להגיע למסיבה. כאשר בא אליו יונה לגבות את התשלום, כך סיפר, סרב בכל תוקף לשלם. אז הבטיח לו יונה, לדבריו, שלושה דברים אם לא ישלם: שיסדר לו מקום במחלקה האורטופדית של בית־חולים; שאם עדיין כל שיניו בפיו, הרי הוא, יונה, ידאג אישית להוציאן משם; וכי כדאי לו לדאוג לחלון־הראוה של חנותו, שכן יונה ייכנס לתוכו יחד עם המכונית המתוקנת.

בגלל הבטחות אלה נתן חלבי את ההמ־חאות, אותם לא התכוון כלל לפרוע את החשבון.

המישטרה הגישה לבית־המישפט השלום תביעה על איומים נגד יונה. השבוע התי־ררה התביעה בפני השופטת מרים פורת, ואחרי ששמעה את כל העדים, זיכתה את יונה מהאשמה שיוחסה לו, היא קבעה כי יתכן מאד שהגירסה שהעלה הסניגור דרור מקרין, כי התשלום היה ידידותי — היא הגירסה הנכונה.

צה"ל

ידיד או שוטר־צבאי

הנאשם בלקיחת שוחד טען כי רצה לכנות צריף וחכסף היה רק חלוואה

כאשר נעצר טוראי משה קקון בגין עריקות, היה גיסו, אהרון קפון נרעש. הוא רצה לעזור לקרובו בכל מחיר. על כן חיפש הגיס אדם בעל קשרים במישטרה־הצבאית בצריפין.

טוראי קקון היה עצור בכלא 4. בעזרת ה„קשרים" איתר קפון רס"ר במישטרה־הצבאית בשם יוסף חיון.

רס"ר חיון עומד היום לדין צבאי באשמת לקיחת שוחד מאהרון קפון. לדברי התביעה נתן קפון לרס"ר חיון סך של עשרת אלפים לירות כדי שיעזור לקרובו, שהיה עצור לפני מישפט. הוא היה אמור לפעול להקלה בעונשו של קקון, ולכך שהוא יובא לדין בפני קצין שיפוט בכיר ולא בפני בית־דין צבאי.

כשפתחה המישטרה־הצבאית בחקירת ה־מיקרה נערמו לפני החוקרים עובדות נו־ספות על מעלליו של רס"ר חיון. עם תום החקירה הוגש כתב־אישום נגד חיון. ב־כתב־האישום נכללו עשרה סעיפים.

מלבד לקיחת שוחד, מואשם רס"ר חיון בקבלת ריכבו הפרטי של אחד מפקודיו במשך סוף־שבוע, לטובת־הנאה. נותן הרכב היה נהג במישטרה־הצבאית בצריפין. לדעת חוקרי מצ"ח נרקמו בין הנהג ורס"ר חיון יחסים מיוחדים. חיון גם לווה מפקודו כספים, והנהג קנה לרס"ר חיון סיגריות ודברי־מאכל על חשבונו.

לדברי התביעה גם ביקש רס"ר חיון

(המשך בעמוד 48)

„חברי הקיבוץ ריגלו מתחת לחלוני!" טוענת לידיה פופובסקי מקיבוץ מגן שסולקה מהמשק אחרי שניהלה רומן עם חבר נשוי

מגורשת פופובסקי
מוכנה ליצור תקדים

ידיד בראונשטיין
נמנה על המייסדים

רומן בקיבוץ

„אני מרגיזה גם את הגברים וגם את הנשים. אני יודעת את זה. את הגברים אני מרגיזה כיוון שאני לא נותנת להם. את הנשים אני מרגיזה כי הן חוש־בות שאני נותנת לגברים." במישפט זה מסכמת לידיה פופובסקי, קיבוצניקית ג'ינ־ג'ית נאה בת 29, את אחת הפרשות המס־עירות ביותר שאירעו בתנועה הקיבוצית בשנים האחרונות.

בחודש אוגוסט הקרוב תיאלץ לידיה לארוז את מטלטליה ולעזוב את קיבוץ מגן, שבו היתה חברה במשך 12 שנה, מגיל 17. האסיפה הכללית של הקיבוץ החליטה ברוב קולות, כשרק ארבעה חב־רי־משק מתנגדים לכך, לסלק את לידיה מהקיבוץ.

הסיבה לגירושה של לידיה מהמשק היתה רומן שהיא מנהלת עם נפתלי („תולי") בראונשטיין, בעלה של יוכבד, אף היא חברת הקיבוץ. בפני חברי־המשק עמדה השאלה אם להסכים לכך שחברת־משק אחת תגור בחדר מישפחה עם בעלה של חברת־משק אחרת, או להסיק מסקנות מרחיקות־לכת לגבי המיסגרת הקיבוצית, ולהחליט על סילוקה של הידידה.

אולם ההצבעה באסיפת הקיבוץ לא היתה סוף פסוק לפרשה. הקיבוץ הסכים לתת ללידיה את פיצויי הפרישה המקובלים בתנועה הקיבוצית לגבי אלה העוזבים את הקיבוץ: החפצים והרהיטים שבחדר ודמי מיחיה של חודש עבור כל שנת חברות בקיבוץ. לידיה התקוממה נגד החלטה זו, ודרשה הרבה יותר. „אני רוצה להבטיח את עתידי ואת עתיד בנותי, ומה שה־קיבוץ נותן לי זה עלוב ומגוחך. הקיבוץ צריך לתת לי נוסף לכך, גם אפשרות לרכוש דירה בעיר, אחרי שהם מגרשים אותי ממה שהיה הבית שלי."

לידיה לא רק דרשה, אלא גם פעלה. היא פנתה לבית־מישפט־השלום בבאר־שבע. אחרי מאבק מישפטי הגיעו הצדדים לפשרה שנקבעה בלישכתו של השופט גילעד גילעדי, שלפיו אומנם חייב הקיבוץ לתת ללידיה יותר מאשר התכוון בתחי־לה. הוחלט כי גילעדי ישמש כבורר, ויק־בע את גובה הסכום שחייב הקיבוץ לתת ללידיה עם גירושה.

שתי סיבות לגירוש

לידיה, **ידידת פוזין**, עלתה לארץ בגיל שש. במיסגרת חברת־הנוער עברה ללמוד בקיבוץ רמות־מנשה ושם הצטרפה לגרעין הנח"ל שייועד להכשרה בקיבוץ מגן.

עוד לפני שמלאו לה 18 שנה הגיעה לידיה למגן. השוכן בנגב הצפוני ליד קי־בוץ סעד, ומאז היא חברת משק. חבר מגן, צביקה פופובסקי, מונה על־ידי המ־שק להיות מדריך ההכשרה ותוך חודשים אחדים הפכה הצעירה הג'ינג'ית לאשתו של צביקה.

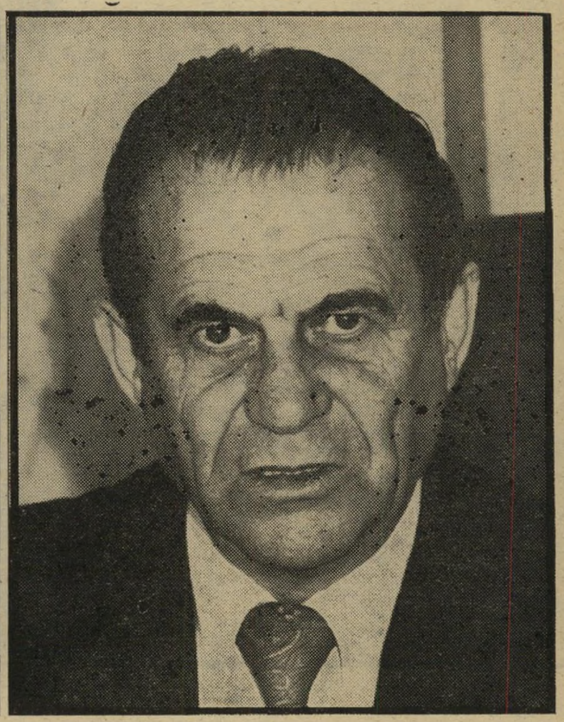
כעבור שלוש שנים התגרשו השניים, ולידיה נותרה עם בתה הקטנה סיגל. היא נשארה בקיבוץ. אולם צביקה, שהתחתן בשנית, עזב את המשק ועבר לגור בעיר. כיום הוא גרפולוג פרטי.

את מה שעבר על לידיה מיום גירושה מחברת־המשק היא מגדירה כיום כ„גרוע מהליכה לגהינום וחזרה ממנו". ותיקי מגן לא אהבו אותה במיוחד. היו שהאשימו אותה בעזיבתו של הבן צביקה את המשק וראו בה נטע זר. גם ההתנהגות החופ־שית שלה לא מצאה חן בעיני כמה מחב־רי המשק. סמוך לגירושה התיידדה לידיה עם פיטר, מתנדב שווייצי ששהה במגן. במשך שלוש שנים התנהל רומן סוער בין השניים, ובסופו של דבר החליט פיטר לקחת איתו את לידיה לשווייץ, כדי לה־ציג אותה בפני הוריו. אחרי חודש של שהייה בשווייץ החליטה לידיה כי חום הנגב מוצא חן בעיניה יותר מקור שווייץ והיא חזרה יחד עם פיטר לקיבוץ.

אולם הקיבוץ לא אהב את השווייצי, שחיזר בלהט כה רב אחר חברת המשק. יום אחד נודע לכמה מחברי המשק שפיטר אוחז באוסף של אקדחים, ומאוחר יותר התברר כי הם הוחזקו ללא רשיון. כא־שר נודע לפיטר כי אסור בארץ להחזיק באקדחים ללא רישיון, הוא מיהר לתח־נת־המישטרה ומסר אותם לשילטונות. או־

(המשך בעמוד 44)

ביגל כלבת שאיננה - ולמען פירסומת שישנה, החליטו העסקנים של עיריית תל־אביב על מיבצע בארבארי של השמדת חיות־בית

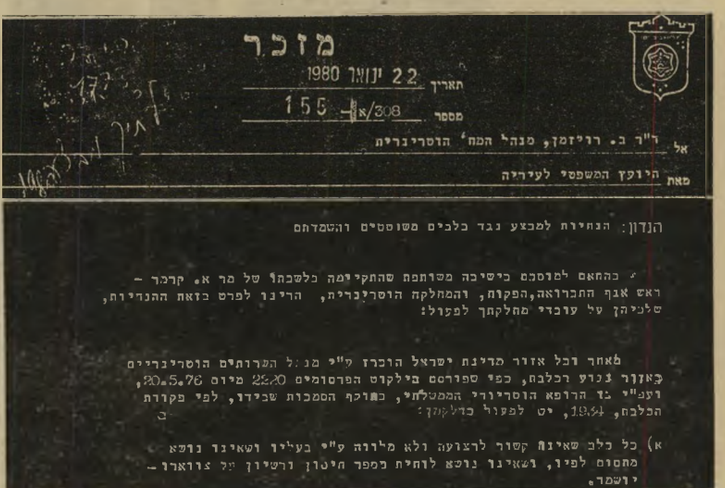
היוזם אריה קרמר, חבר הנהלת עיריית תל־אביב וראש אגף התברואה, קיבל גיבוי מלא מראש העיר, שלמה („צ׳יצ׳") להט. בשעה שאנשיו השליטו טרור ברחובות, ישב אריה קרמר במישרדו המרווח ופיקח על המיבצע.

הקורבן כלב זאב שנלכד ברחוב והובא להסגר בכלביה העירונית. אם לא יבואו בעליו לדרוש אותו תוך שלושה ימים, הוא עלול להישלח למוסדות־מדע לצרכי מחקר. שם מבוצעים על גופות בעלי־חיים נסיונות והם מתים בייסורים.

הגסטאפו של צ׳יצ׳

זעם הביעו בעלי כלבים, אשר כל־ביתם נקרעו באכזריות מידיהם. בתמונה: אשה שכלבה נגזל ממנה משמיעה את מחאתה בפני פקח העירייה.

מזכר

תאריך 22 ינואר 1980

מספר 155 א/308

אל ד"ר ב. רוזיזמן, מנהל המח' הווטרינרית

מאת היועץ המשפטי לעירייה

הנדון: הנחיות למבצע נגד כלבים משוטטים והשמדתם

בהתאם להסכם כישיבה משותפת שהתקיימה בלשכתו של מר א. קרכר – ראש אגף התברואה, הפקות, והמחלקה הווטרינרית, הרינו לפרט בזאת ההנחיות, שלפיהן על עובדי מחלקתך לפעול:

מאחר וכל אזור מדינת ישראל הוכרז ע"י מנהל השרותים הווטרינריים כאזור נגוע רכלבת, כפי שפורסם בילקוט הפרסומים 2220 מיום 30.5.76, ועפ"י נ' הרופא הווטרינרי הממשלתי, בהתאם הסמכות שבידו, לפי תקנות הכלבת, 1934, יש לפעול כדלקמן:

א) כל כלב שאינו קשור לרצועה ולא מלווה ע"י בעליו ושאינו נושא מחסום לפיו, ושאינו נושא מיספר על צווארו – ישמד.

פקודת המיבצע

מגלה את האמת שאותה הכחישו מארגניו. למרות שיוזם המיבצע, אריה קרמר, טען כי לא היתה כוונה להשמיד כלבים, כתוב בהנחיות המיבצע: „כל כלב שאינו קשור לרצועה, ולא מלווה על־ידי בעליו, ושאינו נושא מחסום לפיו, ושאינו נושא מיספר על צווארו — יושמד."

„ ידי! ידי!" זעק באידיש אדם מבוגר בעל כלב, שפקחי עיריית תל־אביב לקחו ממנו בכוח את כלבו. „אתם לוקחים ממני את ילדי! זה כל מה שיש ליי" זעקה חסרת־ישע זו שימשה אות־פתיחה למיבצע נגד הכלבים שאירגנה העירייה. אילולא עזבו לבסוף הפקחים את בעל הכלב לנפשו, ושיחררו את כלבו, היה עלול האיש ללקות בהתקף־לב במקום.

המודעות על דבר המיבצע, שהחל ביום השלישי בשבוע שעבר, פורסמו שבוע לפני כן. נאמר בהן כי בעלי הכלבים חייבים, לפי החוק, לדאוג שכלביהם לא ישוטטו בעיר ללא:

- ליווי בעל הכלב, כשהכלב קשור ברצועה.
- מחסום על פי הכלב.
- לוחית חיסון ורשיון על הצווארו.

במרכז המודעות התנוססה אזהרה חסרת־תקדים: „כל כלב שיימצא משוטט ללא בעלים ובניגוד להוראות הנ"ל, יושמד!" למודעות צורפו גם הוראות המחייבות את בעלי הכלבים לנקות אחרי כלביהם את צואתם. בתחתית המודעות הופיע שמו של אריה קרמר, חבר הנהלת העירייה וראש אגפי התברואה והפיקוח והמחלקה הווטרינרית. זה האיש שייזם את המיבצע.

הידיעה על רוע הגזירה עשתה לה עד מהרה כנפיים בין בעלי הכלבים. רבים מהם, שכלביהם הם כל עולמם, הדירו בגללה שינה מעיניהם. מחשש שמא יושמד כלבם, לא הניחו לו לצאת לבדו, אפי־לו כדי לעשות את צרכיו בגינת ביתם.

כאשר החל המיבצע היה המתח בשיאו. פקחי העירייה יצאו לרחובות יחד עם אנ־שי המחלקה הווטרינרית, במכוניות פורד טראנזיט המצויידות בכלובים, כדי ללכוד כלבים המשוטטים בניגוד להוראות — ולהשמידם. בכל מקום שאליו הגיעו ה־פקחים נוצרה היסטריה כללית בקרב בעלי הכלבים, שחששו לשלום יקיריהם. הדי־ווחים על האימה והפחד גרמו סיפוק ליו־זם המיבצע, אריה קרמר. מעטים בלבד ידעו, כי הפחדת הציבור היתה אחת ה־מטרות שהציב קרמר לנגד עיניו כאשר החליט על עריכת המיבצע.

רק להפחיד

ב מישרדו המרווח, בקומה השביעית של בניין העירייה, ישב קרמר וניהל את המיבצע. קולות הזעקות והבכי של נשים זקנות, שכלביהן נקרעו באכזריות מידיהן, בגלל שלא נשאו מחסום לפיהם או רצועה לצווארם, לא הגיעו לאוזניו. הוא התרווח בכורסת המנהלים המפוארת שלו ועיין במיסמכים הקשורים במיבצע.

לא היתה זו הפעם הראשונה שקרמר משליט טרור בעיר. הוא ידע לנצל היטב את היד החופשית שנתן לו ראש העיר, שלמה („צ׳יצ׳") להט, שאיבד מזה זמן את השליטה על הנעשה בעירו. תחת להת־מודד עם הבעיות, העדיף להט לגטרל את עצמו ולהניח לאנשים כקרמר לנהל את העיר.

התוצאות ההרסניות של ההפקרות ב־עיריית תל־אביב לא איחרו לבוא. חולשתו של להט, המקדיש את מרבית זמנו למסי־בות קוקטייל, היוותה כר פעולה נוח ל־קרמר. הוא חש כי הזמן בשל כדי להור־כיח שאינו סתם עוד אפס אחד היושב בעירייה.

אולם מכיוון שקרמר לא היה מסוגל ולא ידע איך להתמודד עם מיפגעי התברואה בשכונות הדרומיות של העיר, שהן הבע־יות הגדולות והאמיתיות של אגף התב־רואה, הפעיל את דמיונו הפורה כדי להמ־ציא בעיות שאיתן יוכל להתמודד. כך החלו בעלי חנויות לקבל דו"חות על ליכ־לוך בפתח חנויותיהם, למרות שהשטח היה נקי. הסתבר כי קרמר רוצה שבעלי החנו־יות ינקו את המידרכות בשעות קבועות, גם אם הן נקיות. וכך נאלצים בעלי החנו־יות לטאטא את האוויר, ובלבד שפקחיו של קרמר יהיו מרוצים.

פעולות חסרות תכלית וטורדניות אלה

„האמת היא שלמעשה אנחנו לא כל כך מחמירים. אנחנו רק לוקחים את הכלבים להסגר בכלביה העירונית, וכאשר בעל הכלב בא, הוא מקבל קנס על העבירה שבאי־ללה הכלב נלקח ממנו. כלבים שלא באים לקחת אותם נמסרים לאגודת צער־בעלי־חיים — לאימוץ, או לכוחות־הביטחון — לשמירה, או למוסדות־מדע — למחקר. בעצם אנחנו לא משמידים אף כלב. גם לא היתה לנו כוונה כזאת. הפירסומים היו רק כדי להרתיע.“

חרף טענותיו אלה של קרמר האמת שונה לחלוטין. על כך יכולים להעיד אזרחים רבים, שקראו את מודעות המיבצע ותת־קשרו לאחראים עליו כדי להביע את מחאתם.

„דיברתי בטלפון עם קרמר והוא הודה שבאמת מתכוונים להשמיד כלבים,“ סיפרה רחל בראל, חובבת בעלי־חיים. „קרמר דיבר איתי בתקיפות ואמר שבכלל לא איכפת לו איך משמידים, וכמה. הוא טען שזה נתון להחלטת הרופאים הווטרינריים, ושהוא רק יפקח שהכלבים יושמדו.“

יסי אסא, גם היא חובבת חיות, התקשרה הכלבים המחוסנים ועלייה במיספר המשטים. אנחנו מקבלים גם הרבה מאד תלונות על נשיכות והטרדות של כלבים. לכן החלטנו להילחם בתופעה הזאת. בעזרת המיבצע אנחנו מונעים סכנה של התפשטות מגפת כלבת.“

למרות טענותיו אלה של ד״ר רויזמן, ברור כי אכן היתה כוונה להשתמש בסטריכנין. הסיבה הישירה שבגללה הוחלט שלא להשתמש ברעל מענה זה היו פניות תיהם הרבות של האזרחים. הללו איימו כי יפנו לעיתונות אם ייעשה שימוש ברעל האכזרי. איומים אלה עשו את שלהם ו־תוכניות המיבצע שונו.

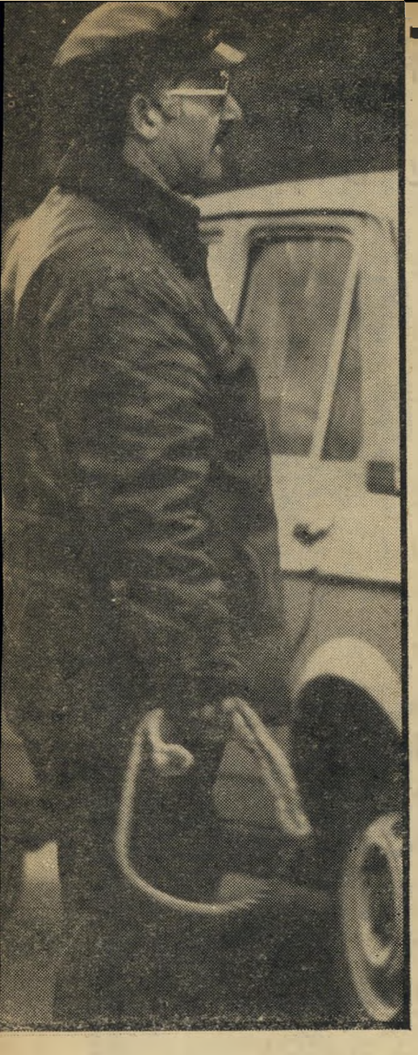
בין הפונים לעיריה היו גם ילדים רבים. „אני שולח לך את המיכתב הזה בשם חברי לשכונה, לבית־הספר ובשמי אני,“ כתב שי בוכמן, בן ה־9, לראש העיר ו־לאחראים למיבצע. „חזיתי במחזה הנורא, שהיה לפני שנים אחדות, כשכלב אכל רעל חזק ומסוכן שיכול לעבור גם לבני־אדם. הכלב התפתל על הריצפה, ובאותו לילה לא נרדמתי שעות ארוכות. כשנר־דמתי חלמתי על המחזה הנורא הזה.

„יש לי שני כלבים ועכשיו אני מפחד כל יום, מפני שכלבתי רודפת לפעמים אחרי חתולים ובורחת החוצה. ברגע שהיא יוצאת אני מקבל שוק. אני נזכר במחזה הנורא שראיתי, ולכן אני דורש בתוקף להפסיק את שיטת ההרעלה. אני מבקש שתפסיקו את הרצח ותעברו לשיטות אח־רות.“

אריה קרמר זקף תחילה לזכותו את הפסקת השימוש בסטריכנין ברחובות. הוא טען כי התרשם שדרך זו לחיסול בעלי־חיים אינה הומניטארית ולכן הורה להפ־סיקה. לפניות אזרחים בנושא זה לא היה זכר בדבריו. רק אחרי שהובאו לתשומת־ליבו שמותיהם של אזרחים שפנו אליו, הודה כי אכן ביקשו ממנו להפסיק את ההרג. אך יחד עם זאת טען, כי היה מחליט על כך גם ללא הפניות, וכי לא היתה כוונה להשמיד בעלי־חיים במיסגרת ה־מיבצע.

אולם השקר התגלה מתוך מיזכר פנימי, שכתב היועץ המישפטי לעיריה אל ד״ר רויזמן ושהעתקים ממנו נשלחו גם לראש העיר ולאריה קרמר. תחת הכותרת „הנ־חיות למיבצע כלבים משוטטים והשמדתם“ נאמר בו, בין השאר: „כל כלב שאינו קשור לרצועה, ולא מלווה על־ידי בעליו, ושאינו נושא מחסום לפיו, ושאינו נושא לוחית מיספר חיסון ורשיון על צווארו — יושמד.“

ממיסמך זה עולה, איפוא, בבירור כי היתה כוונה להשמיד. על תוכנית ההשמדה מעיד גם תא גאזים שהוכן בכלביה העי־רונית. באמצעות תא זה התכוונו מארגני המיבצע להשמיד את בעלי־החיים שאין להם בעלים. אולם אחרי שחל שינוי בתוכ־נית המיבצע, עקב לחץ הציבור, מסתפקים הפקחים בהבאתם של הכלבים להסגר ב־כלביה העירונית, הנמצאת ליד תחנת־הכוח רידינג בצפון תל־אביב.

השעיר לעזאזל

לפי שמו נועד המיבצע לביעור כלבים משוטטים. אולם שם זה הוא מטעה. כל־בים משוטטים הם כאלה שאין להם בעלים. אך אותם מתקשים הפקחים לתפוס, תחת זאת הם מזנקים ממכוניותיהם למראה כל בעל כלב שלו, המטייל עם כלבו ברחוב, וגוזלים ממנו את הכלב. להצדקת הגזלה די שהכלב אינו נושא מחסום לפיו. במיקרים רבים הכלב הוא קטן עד שמחסום פה היה גדול יותר מכל גופו. אולם הסבריהם ותח־נוניהם של בעלי הכלבים נופלים על אוז־ניהם האטומות של הפקחים.

ישנם, אמנם, מיקרים שבהם מגלים בעלי כלבים זילזול. כך, למשל, כאשר כלב גדול מתהלך חופשי ללא רצועה וגורם בהלה לעוברים ושבים החוששים מכלבים. במיקרה כזה עשוי קנס כספי להרתיע את בעל הכלב. אולם השיטה של לקיחת הכלב בכוח מתגרה בבעלים וגורמת להם מפח־נפש. לא אחת גורמת התנהגותם האכזרית של הפקחים להתנגדות אלימה מצד בעלי־הכלבים ואז מוחלפות מהלומות.

הכלבים המובאים לכלביה מוחזקים שם במשך שלושה ימים. אם תוך פרק זמן זה באים בעליהם לדרוש אותם, הם מקבלים אותם חזרה, אחרי ששילמו קנס כספי. לדברי קרמר מועברים כלבים־ללא־בעלים גם לאגודת צער־בעלי־חיים. אולם עד היום נתפסו כמה עשרות כלבים ללא בעלים, ולדברי הילדה פרידשטיין, יושב־ראש אגו־דת צער־בעלי־חיים, אף לא אחד מהם הגיע לאגודה. לטענת פרידשטיין מעבירה ה־עיריה במשך שנים כלבים ללא בעלים ל־מוסדות־מדע לצרכי מחקר. שם מבוצעים על גופם ניסיונות והם מתים ביסורים.

אחת הסיבות שבגללן השתמשו אנשי ה־מחלקה הווטרינרית בסטריכנין, כדי להי־לחם בכלבים המשוטטים, היתה כי קשה ללכוד אותם. הם בורחים מפני חבריהם של מפקחים כאילו ידעו מי לפניהם. הפיתרון הקל שנמצא בעיריה היה פיזורו של הרעל המסוכן בתוך חתיכות בשר. כך נהגים גם לגבי חתולים, שאותם כלל לא ניתן לתפוס. אולם כיום ישנה מערכת משוכ־ללת היורה חיצים מרדימים בבעלי־חיים, זכך ניתן ללכוד אותם. מערכת זו עולה כסף רב וגם החיצים יקרים ביותר. אך היא עשויה לגאול את בעלי־החיים ממוות ביסורים. אולם העיריה העדיפה לחסוך בהוצאה זו והמשיכה להתאכזר לבעלי־החיים.

מטרת המיבצע כולו היתה למנוע סכנת כלבת. אולם ד״ר רויזמן בעצמו הודה כי אין כלל מיקרי כלבת באיזור תל־אביב ולא זכור לו מתי אי־פעם היה מיקרה כזה. מסתבר, איפוא, כי הברכה כולה היתה לבטלה.

בנוסף לחטיפת הכלבים כולל מיבצעו של קרמר גם הקפדה על כך שבעלי ה־כלבים ינקו אחרי כלביהם. חלק זה של המיבצע עורר גם הוא רוגז רב בקרב ה־בעלים. הטוענים כי זאת היא מהומה על לא מאומה. צואתם של הכלבים לא היוותה ואינה מהווה מיטרד משמעותי. אולם קרמר סבור כי בעיית הליכלוך ברחובות העיר מקורה דווקא בכלבים, והוא מגביר את הפיקוח.

המיבצע כולו לא היה אלא הפגנת כוח נוספת של ראש אגף התברואה, אריה קרמר, אשר מבקש לכסות על כישלונותיו בתחומים אחרים, בגיבויו של ראש־העיר, על־ידי תפיסת שעיר־לעזאזל בדמות כלבים.

דמעות

זלגו מעיניה של נערה, אשר לא היתה יכולה לעצור את רגשותיה לנוכח התנהגותם האכזרית של הפקחים כלפי הכלבים.

למחלקה הווטרינרית בעיריה, ברחוב הור־קנוס 18 בתל־אביב, ושוחחה עם הדוקטור חיים צעירי, ראש מדור הכלבת. „הוא אמר לי שלפני התוכנית מתכוונים להר־עיל בסטריכנין כל כלב שיימצא ללא בעלים. אמרתי לו שזה רעל שגורם למוות ביסורים והוא, כרופא, צריך להימנע משי־מוש באמצעים כאלה. הסברתי לו שתפקידו לעזור לחיות ולא להרעיל ולהרוג אותן. הוא ענה לי שאלה הן ההוראות שקיבל ושהוא יבצע אותן.“

כל כלב — יושמד!

שיטת ההרעלה בסטריכנין נמצאת בשימוש זמן רב. הרעל מוכנס לחתי־כות בשר הניתנות למאכל לכלבים משו־טטים, וכך הם מוצאים את מותם, באיטיות וביסורים רבים. הרעל מפוזר על־ידי פקחי העיריה גם בחצרות הבתים, כדי להרעיל חתולים. סטריכנין מסוכן אף לבני־אדם ופיזורו מסכן את הציבור. למרות זאת לא אסר מישרד־הבריאות עד היום את השימוש בו.

לפי עדויותיהם של אזרחים רבים עמדו אנשי המחלקה הווטרינרית להשתמש ב־סטריכנין גם במיבצע הנוכחי. אולם ראש המחלקה, ד״ר בנימין רויזמן, מכחיש כי זאת היתה הכוונה. „זה לא נכון,“ טען רויזמן. „החלטנו להפסיק את השימוש ב־סטריכנין. אם דוקטור צעירי אמר למישהו שמתכוונים לפזר את הרעל הזה, הוא לא יודע מה שהוא מדבר.

„אני ראש המחלקה וצעירי לא יכול לעשות מה שהוא רוצה. אני קובע. כל המיבצע הזה התחיל בגלל ירידה במיספר

משיכה בצוואר

פקחי העירייה מושכים באכזריות בצווארו של כלב, תוך כדי מאבק עם בעליו, המסרב להיפרד ממנו. הכלב לא היה קשור ברצועה ולכן החליטו הפקחים להביאו להסגר. הוא נקשר בחבל ונגרר לעבר מכונית הפקחים, אך בעליו התנגד והפקחים הפעילו נגדו כוח.

החבל

שבו משתמשים הפקחים כדי ללכוד את הכלבים. בעזרתו הם מושכים את קורבנם אל הכלוב, הניצב בתוך רכב העירייה.

רומן בקיבוץ

(המשך מעמוד 41)

לם היה די לחברי קיבוץ מגן בפרשת האק־דחים, כדי להחליט על גירושו של פיטר מהמשק והמתנדב השווייצי, ששהה במגן יותר משלוש שנים, צוות להסתלק.

היום מסבירה מזכירת מגן ששוניה בר־זילי כי לא זו היתה הסיבה לגירושו של פיטר. „תקופת השהייה של כל מתנדב מחוץ־לארץ היא בת שלושה חודשים בל־בד, וזו היתה הסיבה שפיטר גורש. אני לא זוכרת כמה זמן בדיוק הוא היה אצלנו במשק."

פעולות ריגול

ב מיקרה של פיטר הצליחו חברי מגן להפסיק אהבה גדולה של לידיה. אולם אילו ידעו חברי הקיבוץ מי היה אהובה הבא בתור של לידיה, בוודאי היו מתחננים בפני פיטר להישאר בקיבוץ, עם או בלי אקדחים.

תולי בראונשטיין הוא כיום בן 50, ולמרות שאינו חבר קיבוץ מגן נחשב כאחד ממייסדיו. בראונשטיין שייך לגר־עין הרומני שהקים את מגן, אולם הוא מעולם לא רצה להיות חבר משק. למרות ששנים ארוכות החזיק את המסגריה של מגן, לא היה תולי חבר משק מן המניין.

הוא נשא לאשה את יוכבד, חברת מגן, והתגורר כל אותם שנים בקיבוץ כבעלה של חברת־משק, מבלי ששאלת חברותו התעוררה אי־פעם, כשהכל רואים בו חלק בלתי־נפרד מהקיבוץ.

הבעיה לא היתה מתעוררת אילולא נפר־

תולי בצבא
בן־זוג אחד בחוץ —

דו תולי ויוכבד, ואילולא עבר תולי להת־גורר בביתה של לידיה. מספרת על כך לידיה: „תולי ואני פשוט התאהבנו. עבר־נו לגור ביחד ותכננו חיים משותפים." את העובדה הזו לא יכלו חברי המשק לעכל. הרעיון שבעלה של חברת־המשק הוותיקה יוכבד, יעזוב אותה ויעבור להת־גורר עם אותה לידיה, שניהלה רומן עם המתנדב השווייצי, היה בלתי־נסבל.

„אז החלו הצרות הגדולות שלי," מס־פרת לידיה, „מסע של השמצות, כפי שיכול להיות רק בקיבוץ, החל להתנהל נגדי. האשמות פרועות בדבר ההתנהגות האי־שית שלי, רומנים כביכול שאני מנהלת על כל צעד ושעל הפכו חלק חשוב מחיי הגהינום שלי בקיבוץ שלי, בבית שלי. אחד החברים היה מסתתר מתחת לחלון בבית שלי כדי לראות מי בדיוק נמצא אצלי ולרוץ לדווח על כך לחברי המשק. זו היתה ממש פעולת ריגול.

האהבה נשארה איתנה

„א פעם לא הצליחו למצוא אצלי מישהו, מלבד תולי, וזאת בשעה שידוע כי בקיבוץ הזה גברים קופצים מחלונות של נשים מכובדות מאד ונשואות מאד, מבלי שזה מפריע לאיש."

ללידיה ולתולי אומנם הפריע המסע החברתי נגדם, אולם אהבתם נשארה איתנה כשהיתה. לאחר שנתיים של מגו־רים משותפים נולדה בתם המשותפת סמ־דר. זה היה הקש ששבר את גב הגמל אצל חברי הקיבוץ. האסיפה הכללית כונ־סה, והחליטה לגרש את לידיה מהמשק. היטיב לבטא את ההחלטה, לדברי לידיה, מי שהיה אז מזכיר־המשק זאב דרור, שא־מר לתולי: „אתה סרטן, והילד שיוולד לך הוא סרטן ואנחנו לא נגדל אותו."

החלטה קודמת של הקיבוץ אסרה על תולי להיכנס בשערי המשק. חברי המשק הירשו לו לבקר אחת לשלושה חודשים בקיבוץ מגן, למשך שעתיים, כדי לבקר את בנותיו מנשואיו ליוכבד.

אחרי שנולדה סמדר, סרבו המטפלות בבית־הילדים לטפל בה. החלטה זו הפכה את קיבוץ מגן השמרני לקיבוץ מתקדם, שבו מתגוררים הילדים עם הוריהם ולא

לידיה בצבא
— ובן־זוג אחר בפנים

בבית־הילדים. סמדר, הבת של לידיה, הת־גוררה במשך שנה וחצי עם אמה בחדר, בעוד שאר הילדים, אלה שאימותיהם אינן מוחרמות, חיים במיסגרת בית־הילדים.

החוש הציבורי התפתח

ב תנועה הקיבוצית ידועים מיקרים של נשים שנאלצו לעזוב משקים בגלל פרשות אהבים עם חברי־משק או עם זרים, שהפריעו והטרידו את המיסגרת הקיבו־צית המיוחדת. אולם מעולם, עד כה, לא קרה שפרשה מסוג זו הגיעה לבית־המיש־פט, ומעולם לא קרה ששופט נקרא להת־ערב במערכת השיקולים הפנימית והסבו־רה של החברה הקיבוצית בנושאים כאלה. אולם ללידיה לא איכפת היה ליצור תק־דים: „אני יודעת שסצנה אחת של בכי באסיפת הקיבוץ היתה גומרת את הפר־שה. אבל אני לא מוכנה לכך. אני בקי־בוץ בזכות ולא בחסד, וזה היה הבית שלי, כמו של כל אחד שהצביע נגדי בא־סיפה. אנשים אומרים עלי שאני חזקה כמו ברזל, אך זה רק רושם חיצוני. בפנים אני חתוכה כמו בסכין. אינני יודעת איזה כוח עצר בעדי מלהשתגע מכל הפרשה. המזכיר טען בפני פעם כי חברי־המשק מעוללים לי את כל הצרות האלה כדי שאשתגע, ואז דברי לא יהיו קבילים ב־בית־המישפט. אני נלחמתי לא עבורי ועבור בנותי, אלא עבור כל אותם שעזבו קיבו־צים ונאלצו להסתפק בסכומי פיצויים נמו־כים עד כדי גיחוך. זה אומנם נראה כמאבק אישי, אך רק בגלל החוש הציבורי שלי הוא התפתח לממדים כאלה."

למזכירת קיבוץ מגן, ששוניה ברזילי, יש הסבר אחר לכל הפרשה: „על לידיה היה להחליט אם להישאר בקיבוץ ללא תולי בראונשטיין או לעזוב ולחיות עם תולי. זכותנו להחליט מי יהיה חבר בקי־בוצנו ומי לא. יש אנשים המתאימים ל־מיסגרת הקיבוצית ויש כאלה שאינם מת־אימים. תולי לא התאים למיסגרת ומאחר שאנחנו לא מסכימים לבן־זוג אחד בפנים ולבן־זוג אחר בחוץ, היה על לידיה לע־זוב."

marantz®
איכות בהישג יד
ה"רולס־רויס" של הסטריאו

מחירים ותנאי תשלום מיוחדים

בשבועיים של מרנץ
אצל מיכה שטורם

תצוגת ענק של כל מערכות מרנץ
במחירים ללא תקדים - ובאיכות מרנץ
בוא להאזין; גם אתה תחליט: מרנץ

3 שנות אחריות

מכירה מיוחדת לעולים חדשים!!

מ. שטורם
ככר המדינה, ה' באייר 24, טל. 267560

על הפלישה לאפגניסתאן ועל הדחתו של סעדיה מרציאנו

ההנהגה המסורתית של רק"ח, בראשותם של הח"כים מאיר וילנר ותופיק טובי, הצדיקה בפה מלא את הפלישה של ברית־המועצות לאפ־גניסתאן. ראשי ש"י, בניצוחם של קציני־המילואים מאיר פעיל ורן כחן, יזמו ואירגנו את סילוקם של סעדיה מרציאנו וחבריו מן התנועה.

אלה עשו זאת בשם המהפכה ואלה עשו זאת בשם השיוויון.

אלה ואלה מאחזי־עיניים, הנושאים לשווא את דגל הסוציאליזם.

ראשי רק"ח שקועים עד צוואר בביצת הסטאליניזם, וראשי ש"י טובלים בציונות כשערך הגיזענות בידיחם. אל יהיה חלקנו עימהם.

* * *

הפלישה של ברית־המועצות לאפגניסתאן לא נועדה להגן על הסוציא־ליזם או לסייע למהומים האפגאנים במאבקם המהפכני. ההיפך הוא הנכון. יחידות הצבא שחדרו לשכנתם מדרום נועדו להשליט סדר ולעצור תהליכים מהפכניים בעודם באיבם. במוסקבה נפלה ההחלטה, להדיח מן השילטון את אלה שהתכוונו ברצינות להיאבק נגד עתירי־הקרקע וכוחני־הדת, ולקצץ ברכושם ובעוצמתם של המעמדות המנצלים.

בעשותם זאת הפגינו שליטי ברית־המועצות כי נשארו נאמנים למדי־ניות הסטאליניסטית הישנה — לנהל מדיניות מעצמתית, להבטיח איזורי־השפעה, לבצר חגורת־ביטחון, לטפח הבנה והסכמה עם האימפריאליסטים, כדי לייצב סטאטוס־קוו חברתי עולמי.

ה„מארכסיזם" שלהם הוא אוסף עבש של דוגמות כנסייתיות וה„מהפכה" שלהם אינה אלא שילטון של ביורוקראטים.

אנו קוראים לחברי רק"ח: אל תחרישו!

* * *

ההדחה של סעדיה מרציאנו וחבריו לא נועדה לגבש מחנה אופוזיציוני גדול כדי להיאבק נגד מדיניות הממשלה. ההיפך הוא הנכון. ההפרה הגסה והצינית של הסכם הרוטציה בש"י נועדה לעצור מגמות של רדיקאליזציה בעודן באיבן.

בצמרת „מוקד" ובקרב שרידי מק"י נפלה ההחלטה, לחסום את דרכו של מרציאנו לכנסת, לשכך את הדחף של הפנתרים־השחורים לצאת למאבקי־רחוב ולהרתיע את האגף השמאלי בש"י מהושטת יד אל כוחות אחרים, מחוץ לתנועתם, כדי להגביר את המאבק נגד הדיכוי והנישול של הפלסטינים ונגד הניצול והעוני של הישראלים.

בעשותם זאת הפגינו ראשי ש"י, כי נשארו נאמנים למדיניות הציונית של זקני־מפ"ם — לטפח את פינות־החמד שלהם בקיבוצים, לבצר ולהאדיר את ממשק ההסתדרותי ואת שליטת מוסדות ההסתדרות על הפועלים בישראל, ליצור בתנאי־חממה עסקנים־בובות מקרב בני עדות־המיזרח והפלסטינים, ולשקוד על הבנה והסכמה עם שאר המיפלגות הציוניות, כדי לשמור על קונסנזוס לאומי ועל חישגי הציונות.

ה„סוציאליזם" שלהם הוא אליתיסטי וה„שיוויון" שלהם גיזעני.

אנו קוראים לחברי ש"י: אל תבליגו!

מרכז האירגון הסוציאליסטי בישראל („מצפן")
25 בינואר 1980; המען להתקשרות — ת.ד. 28061 תל־אביב—יפו

(מודעה)

אחת לירה והלירה

לירה אחת ושראלים תשכ"ז

מאת יגאל לביב

אייזנברג גבר על מרכז־ההשקעות

נסיון של מרכז־ההשקעות לבטל את אישור המיפעל־המאושר שניתן בשנת 1970 ל„בית אסיה", של המשקיע **שאול אייזנברג**, נכשל, והצדדים הסכימו ל־פשרה, שלפיה ימשיך הבית לקבל פטור ממיסים על הוצאות־הבנייה הכוללות, אולם יוותר על הפטור ממס־ההכנסה על הכנסות המיפעל.

מקורות הקרובים לאייזנברג ציינו, כי לוויתור על הפטור ממס אין משמעות, שכן הוצאות הבנייה היו כה גדולות, עד כי הפחת לא יותיר כל רווח לצרכי מס.

מרכז ההשקעות סירב בשנת 1970 לתת מעמד של מיפעל־מאושר ל„בית אסיה", שבנייתו הוצעה אז על־ידי אייזנברג. הצעתו היתה לבנות בית כדוגמת „בית אמריקה", שקיבל בזמנו מעמד של מיפ־על־מאושר, ואשר יהיה מרכז לסחר עם ארצות אסיה. אחרי שמרכז־ההשקעות סירב בזמנו לתת את האישור, הורתה ועדת־השרים הכלכליים, בראשות שר־האוצר **פינחס ספיר**, על מתן האי־שור. ספיר היה חייב הרבה לאייזנברג, שסייע למיפלגת־העבודה בתרומות כסף־יות שונות, ובין היתר רכש בסכום מופרז כמה מאות דונמים של פרדסים ליד „בית־ברל".

בניית „בית אסיה" הסתיימה רק

בית אסיה
כמה זה מרכז?

הטבות מפל"גות מומלצות במיסוי ליהלומנים

הטבות שלא נודעו כמותו, ואשר כמו־הן כחיסול הרפורמה, ניתנו לענף ה־יהלומנים על־ידי ועדת מומחים בראשות המישנה ליועץ המישפטי לממשלה, **יורם בר־סלע**, שחבריה היו נציב מס־ההכנ־סה, **דב נייגר**, והמפקח על היהלומים לשעבר, **יוסף פרלמוטר**.

הוועדה המליצה לאפשר ליהלומנים לנהל את סיפריהם בדולרים, ולא בלי־רות, כדי למנוע מס אינפלציוני, כדוגמת המס בשער ענפי־המשק. לתעשייה נית־נה הקלה באמצעות הקילת המלאי, הקלה שתובעים עתה גם הסוחרים. לגבי היהלומנים יאפשר הרישום בדולרים הימנעות ממס על תוספת השווי למלאי, כתוצאה מירידת ערך הלירה.

המלצה חשובה אחרת היא, כי מלאי הרישום בהצהרות ההון ייחשב אצל יהלומנים ותיקים לפי שער של תשע לירות לדולר, ואצל אחרים לפי שער של 14 לירות לדולר. על־ידי כך יירשם ה־מלאי בשווי נמוך פי־שלושה משוויו ה־אמיתי במחירי היום, של 37 לירות ל־דולר, וברור כי המס על ההון הקטן בצורה כזו יהיה קטן יותר.

המלצה אחרת פטרה את היהלומנים מתשלום מסים מוגדלים על התקופה שבה לא ניהלו ספרים, למרות שהיו חייבים לנהלם. היהלומנים יחוייבו מעתה לנהל ספרים, החל ב־31 במארס 1980, כולל הצהרות הון. כדי לאפשר זאת, יהיה צורך בתיקון חוק־מס־ההכנ־סה הקיים.

המלצה אחרת מתירה ליהלומנים ל־רשום בספריהם פרטים שונים מאותם שנרשמים במיסמכי חוץ, ובתנאי שקיים תיעוד פנימי המשקף את העיסקה כ־הווייתה. כדי למנוע מצב שבו ניהול סותר וכפול כזה יהווה עבירה פלילית, דרשו היהלומנים את שינוי החוק, כך שיתיר להם רישום כפול של חשבונות. הוועדה התנגדה לתיקון החוק, וטענה כי די במיכתב של נציב־מס־ההכנסה, ה־מאשר נוהל זה.

עם סיום המלצות הוועדה ויישומם מתכוננים היהלומנים לתבוע לעצמם את כל ההטבות הניתנות ליצואנים ומשקי־עי־חוץ, כבודדים וכחברות.

לוחצים על הנדלר לקבל את המכס

מי שהיה מנהל מחלקת־החקירות ב־מס־ההכנסה **זבולון הנדלר**, התבקש לאחרונה על־ידי מנכ"ל מישרד־האוצר, **יעקב נאמן**, לקבל את תפקיד הממונה על המכס, במקום הממונה הקודם, ש־פוטר ביגלל ראיון לעיתונות. הנדלר נתן תשובה שלילית, אולם ייתכן כי ישנה את דעתו.

הנדלר הוא חבר אישי של נאמן, מזה זמן רב. אחרי פרישתו מתפקיד מנהל מחלקת־החקירות, לפני שלושה חודשים, הצטרף הנדלר למישרד עורך־הדין ה־ירושלמי שפי, שאף הוא היה קודם לכן פקיד בכיר במס־ההכנסה.

גורמים במחלקת החקירות מצביעים על־כך שהמישרד של שפי והנדלר קיבל על עצמו לאחרונה טיפול בלקוחות, ש־קודם טיפל בהם הנדלר מציד השני של השולחן. הנדלר גם מרבה לבקר במישר־די מחלקת־החקירות. הנדלר עצמו הגיב על כך שהוא קיבל על עצמו רק תיקים אזרחיים, ולא פליליים, וכי ביקוריו ב־מישרד הם לצורך אמירת שלום לחברים.

איומי המיסים: כלב נובח אינו נושך

אל תשים לב לאיומי־הסרק של שר־האוצר ומנכ"ל מישרדו בדבר שיטות־אימים להגברת הגבייה. כל ההדלפות על מניעת שירותים שונים לחייבי־מס אינם רציניים, וונועדו ליחסי־ציבור בילבד. ה־דרך היחידה להגביר את הגבייה היא לגבות מאותם שאינם משלמים, שאינם נכללים עדיין במעגל משלמי־המסים. כל הצעות־האימים מיועדות לאותם המשל־מים מסים, הרשומים במיניהל־הכנסות־המדינה. שר־האוצר כמוהו כמי שמחפש כסף שאבד לו מתחת לפנס, למרות ש־הכסף אבד במקום אחר. אך תחת הפנס יש אור, וקל לחפש.

הכסף השחור, היוצר את התקציב ה־מקביל, אינו זורם בספרי־החשבונות של מינהל־הכנסות־המדינה. פרשנים ליגלגו השבוע על האוצר, המחפש כמה מיליאר־דים עבור שר־הבינוי, והטוען כי אין כסף לאוצר — בשעה שעברו בבורסה לניי־רות־ערך כמה מיליארדי לירות בעיסקות שונות. המסקנה: יש הרבה כסף בשוק, היכול לפתור את כל בעיות האוצר, או־לם אין האוצר גובה אותו.

הדרך היחידה לגבות את הכספים ה־נמצאים מחוץ למעגל ההכנסות היא ל־הכניס את בעליהן לרישום, על־ידי הוס־פת כוח־אדם למנגנון מס־ההכנסה. כל נסיון לגבות כסף מחייבים חדשים, ב־אמצעות המנגנון הקיים, ייכשל מראש.

בינואר סירב שר־האוצר להיענות ל־תביעת הממונה על הכנסות־המדינה, **אוריאל לין**, להוסיף 500 מפקחי־מס, כדי שירחיבו את מעגל המשלמים. זוהי ההחלטה החשובה היחידה במעגל ה־החלטות על גביית־מסים. פירושה המשך המצב הקיים. כל יתר ההצעות של **ייגאל הורביץ** ומנכ"לו אינן אלא השחתת מלים.

אגב, קצת מצחיק לראות את השרים **עזר וייצמן** ו**דויד לוי** רבים על שי־שה מיליארד לירות, כאשר בתקציב של שר־האוצר יש לפחות 15 מיליארד לירות כסובסידיות ישירות לתעשייה, ואפילו חבר־הכנסת **חיים קאופמן** (ליכוד) הציע לחתוך ממתנות אלה לתעשיינים.

הבנקים יוזילו הריבית אם המדד יעלה פחות מ־7%

הבנקים יוזילו את הריבית על אשראי ללקוחות, אם מדד ינואר יעלה בפחות משיבעה אחוזים. העלאות הריבית של הבנקים היו במקביל לעליית המדד, ו־אם הכיוון ישתנה, יחליטו הבנקים להו־ריד את הריבית.

חברות־הביטוח כבר הקטינו את הרי־בית על האשראי החופשי ללקוחות ב־14 אחוזים. עתה הן לוקחות 76 אחוזים ב־חישוב ריבית מראש, כל שלושה חודשים. לזאת יש להוסיף עוד שישה־שיבעה אחו־זים עבור ערבות בנקאית. הבנקים לוק־חים כיום ריבית המגיעה בסוף ל־92 אחוזים.

בוריס סניור עובר לדרום־אפריקה

בוריס סניור, מראשוני חיל־האוויר, הקשור בקישרי־נשואין למישפחת **יצחק רבין**, יעביר את מרכז עסקיו ומגוריו בשנתיים הקרובות לדרום־אפריקה. ה־

משקיע סניור
חזרה לגולה הדווייה

סיבה העיקרית היא השפל הכלכלי ב־ישראל וצימצום העסקים כאן, במקביל לפיתוח מואץ של עסקי המישפחה ב־דרום־אפריקה. סניור אישר כי כבר שלח את ילדיו לדרום־אפריקה, והוא ייצא בעיקבותיהם בקרוב. אחרי שנתיים יחזור לישראל ובנו ישרת כאן בצה"ל.

סניור הוא בעל כמה מיפעלים, ועלה ארצה לפני 32 שנים עם טייסי המח"ל. הוא ידיד אישי של **עזר וייצמן**, ודמות ידועה בצמרת הישראלית. לפני כמה חודשים מכר את המיפעל לפיתוח סר־טים צבעוניים לעולים מדרום־אפריקה, שהתיישבו במושב מנוף בגליל, וצימצם את יתר העסקים. שלוש בנותיו של סניור, כולן נשואות, נשארות בישראל.

גובר ייצוא הירקות לסעודיה

יצוא ירקות טריים לסעודיה, דרך ה־נשרים הפתוחים, גובר והולך, והוא ה־סיבה העיקרית למחסור בירקות טריים בישראל, ולהקטנת מישלוחי יצוא ה־ירקות לאירופה, באמצעות „אגרקסו". הקטנת מישלוחי־הירקות לייצוא היא אחת הסיבות לחוסר־התעסוקה למטוס־מיטען שנחכר על־ידי „אגרקסו" לפני חצי שנה עבור הייצוא. הוא עמד מוש־בת במשך חמישה שבועות.

סיבה שניה היתה הקדמת הבשלת פרחים בכמות של 5000 טון, חודש לפני המועד, כאשר לא ניתן היה לשווקם, והיה צורך להשמידם. כמות זו, שהיתה צריכה להישלח, היתה מחייבת 50 טי־סות.

עתה איחרו הפרחים להבשיל, ומומ־חים בודקים אם היו שגיאות בתיכנון, או שמא האשם היחידי הוא מזג־האוויר הבלתי־צפוי. „אגרקסו" הצליחה לכסות את ההפסד מהשבתת המטוס על־ידי ניצולו בחג־המולד למישלוחים מוגברים של פרחים, שהגיעו בזמן ושנמכרו במחי־רים יפים.

וידוי אישי של עורך־הדין עדי בראונר,

„היתי רוצח את שרית!"

האלמן חוזר ארצה

הוא קיבל הלם ונסע לנמל־התעופה מצאוהו ישראלים אשר הרגיעו אותו ועיכבו אותו עד שיגיע הדרכון.

עדי בראונר קיבל את הידיעה על מות אשתו כאשר היה בבית הוריה בלונדון. שם

הרצח והחתאבדות של יעל בראונר ושרית עינברי, שאירעו בשבוע שעבר בחיפה, הסעירו את הארץ כולה. בעלה של יעל, עורך־הדין עדי בראונר, הגיע לחלוויה מלונדון. בווידוי אישי חושפני מגלה בראונר ל„העולם הזה" ביצד קיבל את הידיעה על האסון, מה היתה מערכת היחסים שלו עם יעל ועם שרית, ואיך הוא מתכנן את עתידו ואת עתיד בתו בת השנה. סיפר עדי בראונר:

אני עדיין בהלם. אני לא יודע מה לחשוב ולא יודע מה יהיה. נשארתי עם טרגדיה נוראה ועם גילי, הבת שלי בת השנה, שהיתה עד לפני שבוע הילדה הכי מאושרת בעולם ופתאום היא יתומה.

אני זוכר איך זה התחיל. כאשר נסעתי ללונדון בפעם האחרונה יעל היתה צריכה לנסוע איתי. אנחנו אהבנו לטייל ביחד. יעל השאירה לי הרבה, אבל בעיקר השאירה לי זכרונות. יש לי זכרונות נהדרים איתה, מהטיולים שהספקנו לעשות בשנתיים ש־היינו נשואים — טיולים בכל העולם.

הכרטיסים היו ביד, בשביל יעל ובש־בילי. כמה ימים לפני הנסיעה גילי חלתה ויעל לא רצתה להשאיר אותה אצל ה־סבתא. לכן החליטה שלא לנסוע. כשאני חושב על זה, אני יודע שאם יעל היתה נוסעת איתי, היתה היום עוד בחיים.

נשארתי עם שני כרטיסים ביד. אני

> **היה לי כרטיס ליעל. אם היא היתה נוסעת איתי היא היתה היום בחיים**

לא יודע למה, אבל ניסיתי לשכנע אותה בכל זאת לנסוע. היא בשום אופן לא הס־כימה להשאיר את גילי חולה עם הסבתא. אני זוכר שלא רציתי לנסוע לבד, והצעתי לחבר שלי לנסוע איתי, אבל הוא לא יכול היה. אז החזרתי את הכרטיס למישרד הנסיעות.

קבעתי אז עם יעל שבחודש הבא ניסע שנינו לרומא. יעל הכירה את רומא ורצתה להראות לי את רומא. כפי שהיא אוהבת. אחר כך היינו נוסעים לזלצבורג ומסיימים בלונדון. התכוונו לעשות טיול באנגליה עם ההורים שלה, עכשיו כבר לא ניסע ביחד.

הייתי צריך לחזור ביום הרביעי שעבר לארץ. רציתי להפתיע את יעל ולחזור ביום השני, אבל אמא שלי ביקשה שאביא לה סודר, אז החלטתי להישאר יום נוסף, כדי לקנות לה את הסודר ביום שני ולח־זור ביום שלישי. היה לי ברור שעד יום חמישי עלי לחזור לארץ, כי היום החמישי הוא יום השנה השני לנישואין שלנו, ואי אפשר שלא להיות עם יעל ביחד.

בלי מיזוודות ובלי דרכון

לפני שנסעתי עשיתי שני דברים: הזמנתי מקום במיסעדה הסינית בחיפה ואמרתי להם שזה אירוע חשוב, שיערכו את השולחן יפה, עם נרות וכל הדברים האלה, ובחרתי ענק של פנינים עבור יעל. היא אמרה לי פעם שהיא אוהבת פנינים, אז החלטתי שליום הנישואין אקנה לה פנינים.

אני גם יודע על המתנה שהכינה לי יעל. דיברתי איתה בטלפון ביום חמישי, יומיים לפני שנרצחה, והיא סיפרה לי שהיא סורגת לי סודר כחול עם גיזרה מיוחדת. היא אמרה לי שהגיזרה כל כך מסובכת, עד שהיא מפקפקת אם תוכל לסיים את הסריגה עד ליום חמישי. כשבאתי הביתה מצאתי את הסודר. הוא לא היה גמור, הוא כבר אף פעם לא יהיה גמור.

מה שכן הספקתי לעשות בלונדון זה לקנות מתנות לגילי וליעל את הבושם ש־היא רצתה, בושם שאמאד. לגילי קניתי אוטו אדום גדול. אני זוכר שישבנו בבית של ההורים של יעל בלונדון. פיני ונינה היו מתוחים בדיוק כמוני. יעל לא טילפנה, למרות שכל ערב היתה נוהגת לטלפן. לפיני היתה איזו שיחת טלפון ארוכה בקשר לעבודה שלו, וחשבנו שאולי יעל ניסתה והטלפון היה תפוס.

לבסוף האמא של יעל, נינה, החליטה לחייג לארץ. היא חייגה וענה לה קול של גבר. היא קצת התבלבלה והעבירה את הטלפון לבעלה, פיני. על הקו היה מפקד משטרת חיפה, אברהם תורגמן. פיני שאל אותו: „מי זה?" ותורגמן ענה לו: „מי אתה? תזדהה!" פיני התרגז קצת ואמר: „מה פתאום שאני אזדהה? תגיד מי אתה. אני האבא של יעל בראונר."

אני מכיר את תורגמן כבר כמה שנים. תורגמן שאל את אבא של יעל אם הוא יודע איפה אני. „מה זאת אומרת אם אני יודע איפה עדי? הוא כאן, לידי."

פיני העביר לי את השפופרת ואז תורגמן אמר לי: „עדי, קרה אסון."

אני חשבתי, משום מה, על תאונה ו־שאלתי מיד: „היתה תאונה? יעל נפ־צעה? פצועה קשה?" תורגמן השיב לי: „עדי, יותר גרוע מתאונה, יעל איננה ב־חיים. מצאנו בבית שתי גוויות." לי היה ברור שהוא מדבר על יעל ועל גילי. זעקתי וזרקתי את הטלפון. פיני לקח את הטלפון והמשיך לדבר עם תורגמן.

אני לא יודע מה קרה איתי באותו הרגע. לקחתי את הקופסה הגדולה עם המכונית — צעצוע של גילי — ואת יתר הצעצועים שלה וירדתי, ככה, כמו שאני, לרחוב. עמדתי שם מוכה־הלם, באמצע הרחוב, בלונדון.

ביניתיים ברר פיני את הפרטים עם תור־גמן. פיני אדם חזק. בשבילו היתה זו אבידה גדולה, אבל הוא יותר חזק ממני. מתורגמן התברר לו, שלא מדובר בגילי אלא בשרית. הוא ירד אלי לרחוב ואמר לי: „עדי, גילי בסדר. לא קרה לה שום דבר. היא עם אמא שלך, אצל השכנים." אני לא האמנתי לו. צעקתי עליו באמצע

יעל ביום הכלולות

של יעל בראונר המנוחה. יעל התגלתה כרעיה וכאם למופת, והפכה את ביתם המשותף למיקדש של אהבה, אליו נהנו חבריהם לבוא מדי ערב.

עדי מכנה את אשתו בשם „מלכה", ואפשר להבין אותו, כאשר מבחינים ביופיה הרב

שידידתו רצחה את אשתו והתאבדה

הרחוב: „אתה שקרן! אתם משקרים אותי! אני נוסע לארץ." ככה, כמו שאני, בלי מיזוודות ובלי דרכון, נכנסתי למונית ו־נסעתי לשדה־התעופה היתרו.

פיני עלה לבית, הוא התקשר עם מי שהתקשר ובהיתרו כבר התיגו לי ישראלים שהרגיעו אותי. בינתיים כבר הגיעו פיני וגינה לשדה־התעופה עם הדרכון שלי, ואנחנו המתנו למטוס שיקח אותנו לארץ.

אני יושב כבר כמה ימים בבית, בלי יעל, ולא מצליח לעכל מה שקרה. כדי להבין מה גודל האסון, צריך היה להכיר את יעל ואת היחסים שביניהם.

אני מבוגר מיעל בהרבה שנים. היא גם לא אשתי הראשונה. הייתי נשוי לפניה

שרית הידידה שרצחה את אשת אהובה והתאבדה, היתה, לדברי בראונר, בעלת מנת־משכל גבוהה במיוחד. „נהניתי מהראש שלה, אהבתי לשבת ולדבר איתה והייתי מתייעץ איתה."

פעמיים. יש לי ילד מאשתי השנייה, ועוד בן אחד, שנפטר ממחלה נוראה. היה זה טבעי לגמרי שההורים של יעל יתגגדו לכך שאנחנו נתחתן. אני הכרתי אותה שנה לפני שנישאנו. היו לנו עליות וירי־דות, כמו לכל זוג. פעם אחת אפילו נפ־רדנו ויעל נסעה להוריה, שהיו באותו הזמן ברומא.

כאשר היא החליטה שהיא בכל זאת רוצה אותי, לקח אבא שלה מידיה את כרטיס הטיסה חזרה לארץ. ההורים לא רצו שהיא תהיה אתי. יעל טילפנה אלי ותוך 19 דקות מהרגע שסגרנו את הטלפון כבר היה טלקס עם כרטיס במחלקה הראשונה, ב־מישרד אל־על ברומא.

אחרי שהתחתנו התחיל להיות ברור גם להורים שלה, כמו לכל אחד מה־חברים שלנו, שאין אשה מאושרת כמו יעל ואין בעל מאושר כמוני. התנהגתי אל יעל כמו אל מלכה. היא היתה המלכה שלי. יעל אף פעם לא הציתה סיגריה בעצמה, אני תמיד הייתי ממהר להצית לה אותה.

כל מה שהיא רצתה — קיבלה. כאשר התחתנו קניתי סט של רהיטי סלון. הלכתי לקנות אותו עם אדריכל, חבר שלנו. כש־הרהיטים הגיעו הביתה יעל אמרה שהיא ראתה רהיטים אחרים. אני לא פתחתי את הפה. מכרתי את הרהיטים שקניתי יום קודם בהפסד, וקניתי את הרהיטים שרצתה.

> **בשבוע הרצח חל יום הנישואין השני שלנו. הזמנתי מקום במיסעדה סינית וקניתי ליעל ענק פנינים**

עוד לפני שהיה למלכה הזו רשיון־נהיגה, באתי הביתה והנחתי על השולחן מפתחות של מכונית חדשה. בצבע אדום, כפי ש־חלמה. אני נתתי לה כל מה שהיא רצתה. אף פעם לא התבייששתי בכך. מי שהכיר את יעל והכיר את האהבה שלנו הבין כי זה יותר טבעי שיעל תקבל את הכל.

כשהתחתנתי עם יעל ידעתי שאני מתחתן עם האשה־הכי־יפה־בעולם, עם אשה גה־דרת, או יותר נכון עם ילדה נהדרת שיש בה הכל: גם יופי, גם חוכמה, וגם רגי־שות. אבל בלב חשבתי אז, שבטח כל החיים שלי אני אוכל אפונים מקופסות. אך יעל התגלתה כעקרת־בית למופת. האוכל שהיא היתה מבשלת היה יותר טוב מאשר במיסעדות הכי מעולות בעולם, והיא תמיד ידעה מה אני אוהב ומה מתחשק לי באותו היום. הבית היה בית חם, תמיד מלא אנשים. תמיד היו מאו־שרים כאן והיה להם טוב. יעל פשוט הצליחה להעביר מהאהבה שלנו גם לאנשים אחרים, כדי שיהיה להם נוח. יש לנו חברים שהיו באים הנה כל יום. החברות של יעל והחברים שלי, כולם הפכו כאן ל־מישפחה אחת גדולה.

היא התבגרה מאז שהתחתנו, התבגרה מול העיניים שלי והפכה מחתיכה צעירה לאשה יפהפיה, שקולה, היודעת מה טוב ומה לא טוב. כמו שהיא התבגרה, ככה היא עשתה אותי לצעיר בעשרים שנה. אני לא מכיר זוג בעולם שהיה כל כך מאושר כמונו, בעיקר מאז שנולדה גילי.

יעל וגילי

הצעירה היפהפיה עם בתה היפה, גילי, היו כל עולמו של עדי בראונר. לאחר הרצח החליט עדי להקדיש את כל חייו לבתו גילי, הוא עומד להתייעץ עם פסיכולוגים איך לנהוג בה וכיצד לטפל בה. אולם הוא יודע, כי לגילי תהיה חסרה אם. „יעל היתה האם המושלמת," אומר עדי בראונר.

אני מטורף על גילי. גם יעל היתה משו־געת עליה לגמרי. אבל בעוד שאני אף פעם לא ידעתי את הגבול באהבה שלי לגילי, יעל תמיד ידעה לשלב באהבה גם חינוך טוב. היא היתה אמא למופת, כמו שהיתה רעיה למופת.

אני לא מכחיש שהכרתי את שרית. שרית היתה טיפוס מיוחד במינו. היא היתה בחורה נאה, בעלת מנת מישכל גבוהה במיוחד. היא עבדה אצלי לפעמים אחרי־הצהריים, וכאשר הפקידה הראשית במיש־רד יצאה לחופשת־לידה, היא מילאה את מקומה גם בשעות הבוקר. אני אהבתי את הראש של שרית. למרות שלא היתה לה השכלה מישפטית, הפכה במשך הזמן חצי עורך־דין. פשוט היה לה הרבה מאד שכל והיא קלטה דברים מהר.

עכשיו אומרים לי שהצוואה שלה, שבה היא השאירה לי את כל הרכוש שלה, היתה מנוסחת בצורה מישפטית. כאילו עורך־דין ניסח אותה. זו שטות מוחלטת. אני אף פעם לא ידעתי שלשרית יש צוואה. ההסבר לכך הוא פשוט. שרית היתה איתי

> **עשיתי ביטוח חיים הדדי ליעל ולי על סך 8 מיליון לירות שהיום הפכו כבר ל־13 מיליון**

בהרבה מישפטים, כימעט בכל המישפטים שלי. ועם ראש כמו שלה, היא קלטה מהר.

שרית היתה בחורה שקטה, כימעט שלא דיברה אף פעם. היא היתה מחייכת ומער־לם לא אמרה מלה רעה על מישהו. אף אחד לא יכול היה לשכנע אותה, שהיא מסוגלת לעשות משהו רע למישהו, ו־בוודאי שלא לרצוח ולהתאבד.

מאז שקרה האסון אני בודק עם עצמי אם אני כועס על שרית. אני לא מצליח לכעוס עליה, אם כי אני יודע שאם היא היתה בחיים, אני אישית הייתי רוצח אותה. ואני לא מאלה שמאיימים סתם. הייתי הורג אותה על מה שהיא עשתה ליעל.

אני לא מצליח להבין מדוע שרית עשתה את זה. זה לא שהיה לנו רומן, ושלפני הרצח ניתקתי אותו והיא החליטה להת־נקם בי ולרצוח את יעל. זה לא היה כך בכלל. אני אהבתי את הראש של שרית, אהבתי להתייעץ איתה, אהבתי לדבר איתה.

עדי הרווק עדי בראונר היה ידוע כרווק עקיד ומי שהיה נשוי פעמיים לפני שנשא את יעל לאשה. הוריה התנגדו לנישואי בתם עם עדי, שהיה מבוגר ממנה בשנים רבות. אולם אחרי שהבחינו עד כמה יעל מאושרת עם עדי, וכיצד הוא מטפל בה ומפנק אותה, הפכו לידידיו הקרובים. בתמונה נראה עדי לפני נישואיו, בחוף אילת.

„הייתי רוצח את שרית!"

(המשך מעמוד 47)

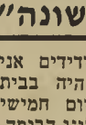
לפני איזה חודשיים יעל ביקשה ממני להיפטר ממנה ולמצוא מזכירה אחרת. יעל אמרה לי אז: „היא מעריצה אותך. ריואים שהיא משוגעת אחריך, וזה יכול להביא רק צרות." הסכמתי עם יעל ולאט לאט הסברתי לשרית שהיא צריכה ללכת. לא היו שום תגובות היסטריות ויכוחן שעשיתי את זה בעדינות, זה עבד טוב. בראשון ל־חודש שעבר היא סיימה סופית את העבודה אצלי. מדי פעם היא עוד היתה מתקשרת אלי, אבל השותף שלי לטלפון במישרד היה אומר לה שאני איננו.

ביום החמישי שעבר, אחרי ששרית היתה אצל יעל, שוחחתי עם יעל בטלפון. היא סיפרה לי ששרית היתה אצלה. חשבתי אז ששרית היתה אצל חברה שלה, שגרה ב־רחוב סמוך, אבל יעל סיפרה ששרית היתה אצלה ושהיא לקחה אותה הביתה, משום שהמכונית שלה התקלקלה. לא חשדתי בשום דבר. שרית לא איימה על יעל, וגם אם היתה מאיימת, לא הייתי חושד שמשהו יכול לקרות מזה.

כל זה לא עונה לי על שתי השאלות שמענות אותי כל הזמן: מדוע שרית עשתה זאת והאם משהו שאני הייתי יכול לעשות, יכול היה למנוע את זה. אני לא מוצא תשובות לשאלות האלה.

גם מהמיכתבים של שרית ברור שהיא לא שנאה אף אחד — לא אותי ולא את יעל — כך של היה עניין של נקמה. פסיכיאטר, חבר שלי, סיפר לי כי ישב עם עוד שני פסיכיאטרים וניסו לנתח את העניין. אותו פסיכיאטר הכיר את שרית. הוא היה בא למישפטים שלי וגם היא היתה באה, וכך הם נפגשו. הקונסוליום הזה של הרופאים החליט כי כל הנראה שרית כל כך אהבה אותי, וידעה עד כמה אני אוהב את יעל, עד שהיא החליטה להיות בנעלי יעל. החליטה, וזה ידוע ב־פסיכיאטריה, ליהפך לגוף אחד עם יעל; שהיא ויעל יהיו לאחד, בעולם אחר לגמרי. הדרך היחידה לעשות את זה היה לרצוח את יעל ולהתאבד. זה אולי גם הפיתרון לכך, מדוע השאירה לי את כל רכושה.

רימון בחדר־השינה

א ני לא צריך את הרכוש שהיא השׂ־אירה לי. אני איש עשיר, לא רק מהבית, אלא גם מהעבודה שלי. לשני ה־ילדים שלי יש קרנות, שהלוואי על כל עם ישראל כל כך הרבה כסף. אני הודעתי למישטרה שאני מבקש לצלם את התיק ולא להתייחס אליו יותר, כולל הצוואה. כל מה שרית השאירה צריך לעבור למישׂ־פחה שלה. לי אישית ולי כאפוטרופוס של גילי אין כל תביעות לגבי הרכוש הזה.

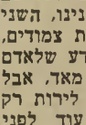
כבר כמה חודשים מלווים אותי פחדים מפני התנקשויות בי או בבני מישפחתי, מהעולם התחתון. הסיבה האמיתית שרציתי לעבור ללונדון זה הפחדים האלה, ולא עניין של לעשות־עסקים. זה כבר היה כימעט מוחלט שב־1 באפריל יעל, גילי ואני נוסעים ללונדון. אני כבר תיכננתי את ההנאה שלי — איך שאני כותב מיכתב לשר־האוצר ייגאל הורביץ ואומר לו: „אדוני הנכבד, נא לסגור את התיק שלי במסׂ־הכנסה, במסׂ־ערך־מוסף ובכלל. מה־מיסים שלי לא יעלו יותר בתים בהליקופ־טרים למתנחלים בהר־כביר. אין יותר עדי בראונר בארץ. עדי בראונר יושב בלונדון ולא משלם מיסים."

ליעל היה קצת קשה לעזוב את הארץ, אבל היא הסכימה איתי שלפחות שנתיים־שלוש אנחנו יכולים לשבת בלונדון. שרית ידעה על כך. היא חשבה שהנסיעה הזו שלי ללונדון היא הנסיעה האחרונה. היא באה אל חבר שלי, יומיים לפני הרצח, סיפרה לו שהיא מתעגעגת אלי, שהיא כבר לא אוכלת שבועיים ולא ישנה חודש. שרית חששה שמא אני לא אחזור יותר לארץ. החבר שלי הרגיע אותה שאני עוד אחזור לפני הנסיעה הסופית. היא ביקשה ממנו את הטלפון שלי בלונדון. לחבר באמת לא היה הטלפון של ההורים של יעל, אבל הוא הציע לשרית שהוא יטלפן ליעל וישאל אותה. שרית לא רצתה.

כוונת הנסיעה שלי היתה להסתלק מכל העבריינים הקשוחים שהיה להם חשבונות איתי, הן מהתקופה שבה הייתי פרקליט המחוז בחיפה והן מהתקופה שבה הייתי עורך־דין פרטי. אחד מעבריינים אלה, סמי אלקיים המפורסם, איים עלי לפני כמה חודשים בבית־המישפט, בנוכחות שוטרים ופרקליטים. הוא פשוט אמר לי: „אני אחסל אותך, או כשאני בבית־הסוהר או כשאני אצא מבית־הסוהר."

כל הזמן חששתי שמא שליחיו של אל־קיים, או פושעים אחרים, פשוט יגלגלו רימון אל תוך חדר־השינה של יעל ושלי או אל תוך החדר של גילי. שמנו שם סורגים, אבל אין בעיה להחדיר רימון דרך הסורגים. אולי בגלל הסיבה הזאת עשיתי ביטוח חיים הדדי, על שמי ועל שם יעל. אם יקרה משהו לאחד משנינו, השני היה צריך לקבל 8 מיליון לירות צמודים, היום זה כבר 13 מיליון. אני יודע שלאדם ברחוב סכסום הזה נראה גדול מאד, אבל אני שיׂ־תי כל חודש 80 אלף לירות רק עבור מיפרעות למסׂ־הכנסה, עוד לפני החישוב הסופי. לגבי אין הסכום הזה כל כך גדול.

„בחורה משונה"

ב עזרת שוטרים וכמה ידידים אני יכול לשחזר מה בערך היה בבית באותו הלילה הנורא. עוד ביום חמישי יעל הזמינה את שרית לקפוץ אלינו הביתה. במוצאי־שבת באה אל יעל חברת־ילדות שלה, גילי. זו הגיעה אלינו הביתה לפני שרית ויעל אמרה לה: „צריכה לקפוץ הנה שרית. את לא מכירה אותה, היא בחורה משונה, היא תשב ולא תדבר כל הערב."

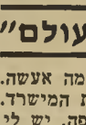
ושרית אמנם הגיעה. אבל להפתעת יעל וגילי לא סתמה את הפה אפילו לרגע. היא דיברה על הכל, על המכונית שלה ועל העבודה שלה. כמובן שלא היה בדבריה רמז למה שעומד לקרות. דיברתי עם גילי כשהגעתי לארץ, היא לא הרגישה כלום. רק היה לה משונה קצת. שיעל הזהירה אותה קודם לכן ששרית לא תוציא מילה מהפה ושרית דיברה כל הזמן.

מה היה אחרי שגילי הלכה אי אפשר לדעת, אבל לפי מה שהמישטרה מצאה בבית אני חושב שאני יודע מה קרה.

בשלב מסויים שרית עמדה לעזוב את הבית. היא הציעה ליעל שתשאיר לה את מיספר הטלפון שלה. אני לא יודע על מה הן דיברו אחרי שגילי הלכה, אבל זה אף אחד לא יידע לעולם. במיסדרון, ליד הדלת, במקום שבו עומד הטלפון, יש בלוק של ניירות כתיבה ועט. יעל התכו־פפה, כדי לרשום את מיספר הטלפון של שרית. אחר כך מצאו דף מהבלוק שעליו רשום „שרית" ומיספרה ראשונה של הטלפון שלה. גם את העט מצאו על הריצפה. נראה שבאותו הרגע, כשיעל היתה עם הגב, היא ירתה בה.

אחר כך גם סיפרו לי, ששרית כפי הנראה רעדה כאשר עמדה להתאבד. בראשה נמ־צאו שלושה סימני כדורים: שתי שריטות, כפי הנראה בגלל שהיד שלה רעדה, ורק הכדור השלישי הביא למותה.

„הכי טוב בעולם"

ע כשיו אני עוד לא יודע מה אעשה. אין לי ספק שאני סוגר את המישרד. אין יותר עורך־דין בראונר בחיפה. יש לי עוד שלושה תיקים שאותם אני צריך לסיים. תיק אחד זה העיזעור של הפסיכיאטר פרומקין. הוצאתי אותו זכאי ועכשיו יש עיזעור בבית־המישפט העליון. תיק שני הוא תיק שהתנדבתי לקחת. של נרקומן אחד, ואני לא יכול להשאיר אותו תלוי באוויר. עוד תיק אחד הוא תיק של טרגדיה דומה לטרגדיה שלי — את רצח את אחיו בזכרון־יעקוב. אני לא יודע אם אני אשאר בארץ לשלושת התיקים האלה, או שאבוא מחוץ־לארץ כדי להופיע בהם. אבל מה שברור לי זה שגמרתי כאן עם עריכת־דין.

הבעיה הכי גדולה שלי היא איך לעשות שלגילי יהיה הכי טוב. אני מאד קשור לילדה ורוצה שהיא תהיה איתי. בכל פעם שאני מסתכל על גילי, אני לא יכול שלא להיזכר ביעל ובחיים הנפלאים שהיו ל־שלושתנו ביחד, ואני פורץ בבכי. אבל לגילי צריך להיות הכי טוב בעולם. אחרי השיבעה אני אתייעץ עם פסיכולוגים מה יהיה הכי טוב בשביל גילי, מה שהם יגידו, אני אעשה. ההורים של יעל רוצים לקחת את גילי איתם לאנגליה, ואני רוצה שגילי תהיה איתי. אני לא אשאר בארץ, ואני עוד לא יודע איפה אהיה, אבל אני רוצה שגילי תהיה איתי.

אבל אני עוד לא יודע מה אני הולך לעשות. אולי אהיה בלונדון, אולי אסע לקמבודיה, לעזור לילדי הפליטים. אני עוד לא במצב שאני יודע מה לעשות. כל מיני דברים עוברים לי בראש. מה שברור לי, שבארץ לא אוכל להישאר וכי חיי יוקדשו מעתה רק לדבר אחד: לבת של יעל ושלי, לגילי.

במדינה

(המשך מעמוד 41)

שוחד בשנת 1979. וכך, תמורת 3000 לי־רות שקיבל מאב דואג, הציב רס"ר חיון את בנו בתפקיד נוח במישטרה־הצבאית בצריפין כדי שיוכל לסייע לאביו בחנותו.

מימון דירה. כשהיה רס"ר חיון רס"ר תחנה במישטרה־הצבאית בצריפין, בחודש נובמבר 1978, הוא הציע בעצמו שוחד לחוקר מצ"ח לקנות בשר במחיר מוזל, בתנאי שהחוקר יעזור לחייל, שהיה כלוא בתחנה על גניבת כספי קנטינה וישחררו מהמעצר.

באותו החודש גרם רס"ר חיון להכנסת הורי החייל העצור לביקור בכלא, למרות שהדבר היה אסור ולא בגדר סמכותו.

לדברי התביעה, בראשות סרן משה פרוימוביץ, התנהג רס"ר חיון בצורה ש־אינה הולמת את דרגתו ואת מעמדו בצבא.

סניגורו של חיון, עורך־הדין ניסים סמו, טען עם הגשת כתב־האישום כי אין מדובר במעשי שוחד, שכן האנשים שמהם לקח חיון את הכספים היו ידידיו במשך שנים רבות. חיון, כך סיפר הסניגור הוא בן 30, נשוי ואב לילדים קטנים. הוא גר ב־צריף ביפו, ואת הכספים לקח כדי לממן דירה שקנה בשנה שעברה. חיון הועבר ביניתיים לשרת ביחידה אחרת.

פשעים

השובב מנתניה

האב הוא סגן ראש עיריית נתניה, והבן נער־שעשועים ובעל עבר פלילי

„צ'צ'ה זה נתניה" אומרים חבריו. ואכן יצחק („צ'צ'ה") אנולביץ בנו של דוד אנולביץ, סגן ראש עיריית נתניה מזה כ־25 שנה, מייצג את ההפכים של נתניה. הזוהר, הברק והיהלומים מחד, והפשע ו־פחד העולם־התחתון מאידך.

הגבר הצעיר, 29, הוא יפה־תואר ובעל קסם אישי רב. ממישפחה טובה ובעל חי־נוך, והצליח למצוא את דרכו אל חוגים שונים בחברה הנתנייתית. הוא נראה לע־תים קרובות בחוג הנוצץ של נתניה. מב־לה במועדונים ומיסעדות יוקרה, ומקובל מאד בין אנשי החברה הטובה של העיר. על ידידיו נמנים עורכי־דין, קבלנים ו־יהלומנים.

מאידך מקובל הצעיר לא פחות בחברה האחרת של נתניה. עד לפני זמן מה היה אחד הבעלים של מועדון היוקרה הנתנייׂ־תי המקום. כאשר נפתח המועדון היו אור־חיו משמנה וסולתה של החברה הישׂר־אלית. מועדון־החברים המפואר משך אליו את כל פרפרי הזוהר וחלק גדול מאנשי העולם התחתון שלטשו אליו עיניים. שו־תפים אחדים במועדון היו בני מישפחת עמר מנתניה. בנם הבכור, אברהם („בבר") עמר, נחשב על־ידי המישטרה ראש הפ־שע בנתניה. באותו ליל פתיחה חגיגי, כאשר מנדי רייס־דיויס עזבה את המוע־דון וחזרה לביתה, התוקפה על־ידי צעיר ששלף יהלום גדול מעל אצבעה ונמלט.

בין העצורים בחשד שוד היהלום היו גם בבר עמר וגם צ'צ'ה. שניהם היו עצו־רים זמן קצר בלבד, ושוחררו מחוסר הוכחות.

לפני חודשים אחדים נרצח בבר במכו־נית, כאשר חזר עם אחיו הצעיר דדה לביתו עם שחר. עד היום לא נעצר איש בקשר לרצח זה.

קריאה אלמונית. איש אומנם לא התנקש בחייו של צ'צ'ה, אולם בימים אלה הורשע בפעם הראשונה בחייו בעבירה פלילית בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

בנו של סגן ראש־העיר נאשם בכך שבשנת 1977 פרץ יחד עם אדם בשם משה קלפרדה לביתו של ישעיהו פיק ב־נתניה. לדברי כתב־התביעה שברו ה־שניים שלב בתריסול של המירפסת, משם חדרו לדירה וגנבו מתוכה איגרות־חוב בסך של 616.796 ל"י.

פיק היה באותו זמן בחתונה, וכאשר חזר לביתו וגילה את הפריצה והגניבה הודיע על כך למישטרה. אחרי זמן מה הגיעה אליו קריאת טלפון אלמונית שבי־רה לו כי איגרות־החוב שנגנבו מביתו נמכרות בבנק המיזרחי בנתניה. פיק הלך לברר את הדבר וגילה כי אדם בשם קלפר־

(המשך בעמוד 58)

עקרת־הבית מחולון

השכנה

ה נאשמת היתה צעירה, תמירה ו־אלגנטית. היא ישבה על ספסל ה־נאשמים לבושה חליפת־מכנסיים אופנתית, מאופרת למשעי, ושערה הארוך והשחור נפל על כתפיה. מזל לביא (23), היא עקרת־בית, אם לשתי בנות ונשואה לבעל מוסך בחולון. לכאורה אין היא שונה מעקרות־בית צעירות אחרות. אך הבדיל ביניהן דבר חשוב אחד — מזל נאשמת בעבירה החמורה של סחיטה באיומים.

סחיטה אינה עבירה נפוצה בישראל, ו־בוודאי שאינה עבירה נשית במיוחד. לכן, כאשר קיבלו אברהם ופסח זילברינג, ב־חודש ספטמבר בשנה שעברה, מיכתב סחי־טה לא עלה כלל על דעתם כי הסחטן הוא סחטנית, וכי המדובר בשכנתם לבית ה־משותף ברחוב ז'בוטינסקי בחולון.

„...אמרנו לכם שלא נוותר לכם עד ש־ניקח את כסף, עכשיו תקראו את המיכתב הזה רק אתה והבן שלך ושהמישטרה לא תדע מזה. כי הם לא יעזרו לכם. אנחנו כבר חודש ימים דורשים כסף והם לא תפסו אותנו ולא יתפסו אף פעם. יותר טוב לכם לעשות מה שאנחנו מבקשים מכם ויותר לא יהיה לכם בלגן. ולא תשמעו מאתנו. אם לא, אתם תהיו מסכנים ותתחילו להתפלל על החיים שלכם."

זה היה תוכנו של אחד ממיכתבי הסחיטה שמצאו בני זילברינג בתיבת הדואר שלהם. האב ובנו חשבו לחייהם, כי המיכתבים איימו שאם לא יימסרו לסחטנים 5,000 לירות, יירו שני הגברים.

כסף מזוייף בארון החשמל

ש לושה ימים אחרי מיכתב האיומים הראשון שמו השניים את הכסף ב־ארון־החשמל, כפי שצוו, ולא אמרו דבר למישטרה. אולם כדרכם של סחטנים, ה־ימים ומיכתב נוסף הונח בתיבת־הדואר של זילברינג.

„אנחנו מצטערים," נאמר בו, „לבוא אליכם שוב בקשה, אבל יש לנו מישפט ואנחנו צריכים כסף לשלם לעורך־הדין. ואנחנו מבטיחים לכם שזו הפעם האחרונה. אם לא אז אנחנו מרשים לכם להביא מישׂ־טרה, ואנחנו מבטיחים לכם כי בעוד שבוע או שבועיים יהיה לנו הרבה כסף מפריצות לדירות, ואז אנחנו נביא לכם 50 אלף לירות בלי שאף אחד יידע.

„תודה לכם, שנה טובה ושאף אחד לא יקרא את המיכתב הזה."

כיוון שהדרישה היתה לסכום כפול, 10,000 לירות, ותכופה מאד לראשונה, הבינו הנסחטים כי אין מנוס מלפנות ל־מישטרה. וכך, למרות הפחד האיום, הודיעו השניים למישטרה על מיכתב־הסחיטה ו־האיומים.

מישטרת ישראל שמה מארבים ליד ה־בית, כדי לתפוס את העבריינים. אולם איש לא נראה יוצא או נכנס. ובכל זאת הוכנס מיכתב אזהרה נוסף לתיבת־הדואר של זילברינג. המיכתב האיץ בהם להפקיד את הכסף ולא תישרף המכונית של הבן.

המיכתב הזה היה זועם ומאיים וגדוש ניבול פה. המישטרה החליטה לשים בארון־החשמל את הסכום המבוקש בשטרות מזו־יפים, ולתפוס את הסחטן.

הפעם ראו השוטרים את השכנה הצעירה ניגשת אל ארון־החשמל, פותחת בלהיטות את המעטפה. כאשר הבחינה כי הכסף מזוייף קרעה אותו בחמת־זעם וזרקה את הקרעים לכל עבר. מיכתב־סחיטה חדש הונח ליד דלתה של מישפחת זילברינג.

נאמר בו: „בן זונה, זה יעלה לך ביוקר, אתה תמצא את הגופה של הבן שלך נקובה כדורים. אתה חושב שאנחנו לא מכירים את המדור, ושאנחנו פריירים? אם החיים

חשודה שמצאה תחב"ב: סחיטה באיומים

רצתה כסף

שווים לכם יותר מהכסף, אז תשים את זה בארון."

כספת נעולה בבית החמה

ה**משטרה עצרה** את מזל. בתחילה הכחישה הצעירה את הכל, ואמרה שאין לה כל קשר לעניין. אך כעבור כשעה שינתה את גירסתה. היא גוללה בפני ה־שוטרים סיפור מוזר.

היא הודתה כי כתבה את מיכתבי־האיום והניחה אותם בתיבת־המיכתבים. אולם ל־דבריה לא היא היתה היוזמת. היא היתה רק מכשיר בידיו של צעיר חולוני בשם דויד אילוז, שאילץ אותה באיומי אקדח לבצע את העבירה.

מקור השפעתו של אילוז עליה היה בפריצה שאירעה לילה אחד לדירת חמותה של מזל. בדירה זו היתה כספת נעולה, וההורים שהו באותה עת בברזיל. מפתח אחד של הכספת היה חבוי בדירה, וה־מפתח השני היה אצל מזל. כאשר נפרצה הכספת חשדו בני המישפחה באילוז, שהיה ידידו של אחד הבנים, ולן לילה אחד בדירה שנפרצה. אולם אילוז העביר מייד את החשד למזל.

הוא טען כי היא אשר פיתתה אותו לפרוץ את הכספת ואף נתנה לו את ה־מפתח. הוא סיפר כי היא פיתתה אותו לעוד פריצות ונתנה לו מפתח נוסף, כדי לבצע פריצה בדירת תורכים עשירים הגרים באותו הבניין. ואכן מפתח כזה נמצא אצל אילוז.

מאידך טענה מזל, כי היא מעולם לא פיתתה אותו. להיפך. אחרי שהתגלתה ה־פריצה בבית חמותה אילוז האשים אותה. הוא הגיע לביתה כאשר בעלה נמצא ב־עבודה, ואיים עליה שאם היא לא תספק לו את הכסף, כדי להחזיר את סכום ה־פריצה לבעלה ולמשפחתו, הוא יהרוג אותה ואת ילדתה.

מישפט נגד מזל

מ**זל הוביל** את המישטרה למקום שבו לטענתה חבוי אקדחו של אילוז. ואכן, נמצא אקדח במקום.

נאשמת לביא (משמאל: שוטרת)
„תתפללו על האוויר שלכם!"

קורבן־סחיטה פסח זיקרינג (ליד שוטר)
„זהו הפעם האחרונה!"

היא סיפרה כי כדי להשיג כסף החליט אילוז על הסחיטה, הכתיב לה את המיכ־תבים והדריך אותה כיצד לבצע את הדבר. גם בעת שנתפסה על־ידי המישטרה, חיכה לה אילוז, לדבריה, ליד הבית.

המישטרה עצרה גם את אילוז. חיים בולקינד, איש המישטרה שחקר בעניין, הפגיש בין השניים, במהלך הפגישה סיפר כל אחד מהם את גירסתו.

התביעה הכללית החליטה להגיש מישפט נגד מזל על הסחיטה, שבו היה אילוז העד העיקרי. כן הבטיחה התביעה כי תגיש מישפט נגד אילוז על הפריצה ש־בוצעה לבית חמותה של מזל.

ללא הגנה, על ספסל הנאשמים

ה**שבוע ישבה** מזל על ספסל עורכי־הדין, מאחר שלא היתה מיוצגת. לידה ישבה שוטרת. בקצהו השני של ה־ספסל ישב איש התביעה הוותיק משה אלדובסקי.

השופט דויד ולך נעץ מבטו בנאשמת והניע בראשו. הוא לא היה מרוצה מהעוב־דה שהיא אינה מיוצגת. האשמה נגדה חמורה, והנאשמת לא נראתה מוכשרת במייוחד לנהל את הגנתה המישפטית. כאשר שאל אותה השופט מדוע לא הופיעה אצל סניגורה, שנאלץ להתפטר, הסבירה כי לא היה לה היכן להשאיר את ילדיה. „ואם תלכי לבית־הסוהר יהיה לך היכן להשאיר את הילדים, איזה מן תירוץ טיפשי זה?" שאל השופט.

כדי לעשות צדק אם הנאשמת שאל אותה השופט אם היא שרויה במצוקה כל־כלית ורוצה שבית־המישפט ימנה לה סני־גור. היא אמרה כי אמנם בעלה אינו ב־יחסים טובים עמה, בגלל המיקרה, אבל מישפחתה תממן את ההגנה.

השופט עיין במיכתבי־הסחיטה ושאל אם אמנם היא אשר כתבה את מילות ניבול הפה במיכתבים. מזל הודתה כי היא אשר כתבה אותם.

השופט שאל את איש המישטרה בולקינד היכן עד־התביעה אילוז. ואז התברר, כי הלה ברח לפאריס.

„איך אפשר להמשיך במישפט אם ה־חשוד העיקרי איננו בארץ?" שאלה מזל, והשופט הסביר כי אילוז אינו חשוד כלל, אלא עד־תביעה, וכי הנאשמת היחידה היא מזל.

מישפטה יימשך כאשר תהיה מיוצגת על־ידי סניגור.

אילנה אלון ■

קולנוע

שחקנים

פולני מאד

אווירה מתוחה שרתה במסיבת־העי־תונאים שנערכה בפסטיבל הסרטים בקאן, אחרי הצגת תוף הפח. הבמאי פול־קר שלנדורף ישב נרגש ועצבני, מודע למאבק האדירים המתרחש מאחרי הקל־עים כדי להעניק לסרט פרס (שאכן זכה בו). הילד, דויד בנט, השתעמם והציק ליושבים סביבו. ואילו דניאל אולבריצקי, בכיר כוכבי הקולנוע של פולין, ישב נבוך ונרגז ממעשי הקונדס של הילד, מנסה להתרכז במעמד העשוי להיות חשוב בי־תר להמשך הקאריירה שלו. שכן, אול־בריצקי, שרבים רואים בו מעין רוברט רדפורד פולני, הופיע כבר בסרטים רבים ובמסיבות־עיתונאים רבות, אבל עד היום, היו אלה תמיד סרטים פולניים, או ב־מיקרה חריג אחד, סרט הונגרי. הופעה אצל שלנדורף עשויה לפתוח בפניו את שערי האולפנים של המערב.

גם בעבר הוצעו לו הצעות לעבוד מחוץ לפולין. „אני מיטיב לרכב על סו־סים," מספר השחקן בן ה־35. „הייתי יכול להופיע במערבונים רבים ויתכן שהייתי אפילו גורף הון, אבל את מי זה מעניין?" והוא ממשיך בנימה האופיינית מאד לאמנים פולנים: „את התפקיד שלי בתוף הפח, תפקיד של בן גדנסק המע־דיף את פולניותו על הלאומיות הגרמנית, בחרתי מפני שנראה לי כי הוא מסוגל לעורר מחשבות אצל הצופים במולדתי."

מאמין בקהל הפולני. אכן, כמו כל הפולנים האחרים, אולבריצקי קשור מאד למולדתו. פולנסקי מדבר מזמן לזמן על אפשרות לעשות שם שוב סרט, סקולי־מובסקי חוזר לגור ולעבוד שם למרות כל הסרטים שהוא עשה במערב, ז'ולבס־קי בולע רוק בכל פעם שאוסרים לו סרט, אבל ממשיך לומר כי הוא יכול ליצור רק בין בני עמו. גם ואידה, הידוע בב־מאי פולין היום, אחרי כל הנסיונות שע־שה הרחק מן הבית, חוזר שוב ושוב לכור מחצבתו, ועם כל הביקורת שיש בסרטיו על פולין, אין הוא חושב כלל להעדיף את המערב.

יתכן שאולבריצקי למד זאת ממנו. כי ואידה הוא הבמאי הקרוב ביותר לשחקן הבלונדי התמיר, שירש במולדתו את ה־מעמד של זביגניאב ציבולסקי, כוכב פני־נים ואפר שנהרג באורח טפשי, בתאונה, לפני כ־13 שנים. ציבולסקי היה ידידו של דניאל ולאחר מותו, הוא הפך עד מהרה השחקן החביב על ואידה (הופיע כבר בארבעה מסרטיו) ולאבטיפוס המורד הנא־בק עם עצמו, לא רק בקולנוע, אלא גם בתיאטרון הפולני.

על אף אהבתו העזה לפולין, מודע אול־בריצקי היטב לתנאי היצירה שם. הוא יודע למשל שתוף הפח לא הותר מעולם לתירגום, מפני שיש שם מעשה בחייל רוסי האונס אשה מקומית, וכידוע, חיי־לים רוסיים לא עשו זאת אף פעם. „אבל אני מאמין בקהל הפולני יותר מאשר בתפ־קידים הפולנים," טוען השחקן. „ואם אני מודה במיגבלה זו, עלי לומר שאינני מא־מין כי במערב המצב טוב יותר, שם יש מיגבלה של כסף, ואיני יודע איזו מן השתיים אווילית יותר. אצלנו אפשר לר־אות כל הזמן סרטים של ללוש ושל קו־רוסאווה, של ברגמן ושל ז'אק דמי, אבל תשאלו בן־מערב ממוצע מי זה ואידה והוא יפער את פיו בתמיהה."

במבט לאחור. אולבריצקי, שזכה להגשים את חלומו של כל שחקן ושיחק במשך ארבע שנים רצופות את המלט על בימות ורשה, ידוע כמי שמשתתף בפועל ביצירת דמויותיו ומרבה באיל־תורים והוספת דיאלוגים פרי עטו, כש־הוא עובד בבית עם במאים כמו ואידה או זאנוסי. אצל שלנדורף, היה התפקיד מוגדר הרבה יותר, והוא נדרש להחליק לתוכו, ללא תוספת ושינויים. היום, במבט לאחור, הוא עדיין מלא התפעלות מעבוד־תו של הבמאי, אשר הפך „ספרות צרופה שנדמה היה לי כי אינה ניתנת להעברה אל מדיום אחר, לסרט המשתמש להפליא בכל אמצעי הביטוי של השפה הקולנו־עית." הוא אומנם מודה שיש לעתים הר־גשה של ירידת מתח, במהלך העלילה, אבל מדגיש שזו תגובה אישית מאד. זאת בעיה נצחית בכל עיבוד של יצירה פיו־טית ואפית גם יחד."

כאשר מזכירים את האפשרות שהסרט לא יותר להצגה כלל במולדתו, הוא מביע צער עמוק. „הייתי מאד רוצה שהקהל הפולני יראה אותו, ולו רק משום שב־חירתי לתפקיד היתה דווקא בגלל היותי פולני. שום שחקן גרמני לא יכול היה לומר באותו תוקף: ‚אני פולני', ובכך הבחינו גם פולקר שלנדורף וגינתר גראס, כאשר בחרו בי." ואכן, על כך אין עו־ררין: דניאל אולבריצקי הוא מאד פולני.

סוכבים על המירפסת

סירטו החדש של אטורה סקולה, המיר־פסת הוא חלום רכילאים שקם והתגשם. כל קשר למחזה המפורסם של ז'אן ג'נה, הוא כמובן מיקרי בהחלט. מדובר בסרט שנכתב על־ידי סקולה (מי שביים את יום מיוחד) יחד עם צוות תסריטאים פורה ומצליח במייוחד, כאג'ה וסקארפלי, סרט שעניינו הוא איטליה של היום.

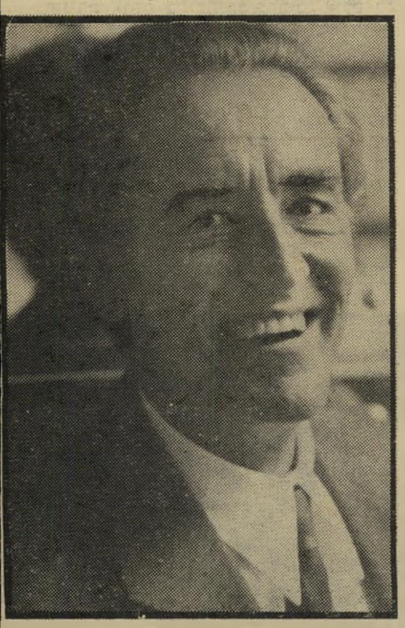
המירפסת היא מקום המיפגש של מה שסקולה מכנה הבי"פ, הבורגנים האינ־טלקטואלים והפרוגרסיבים. מוקד חיי ה־חברה של האנשים היפים, הפוליטיקאים, הסופרים, העיתונאים, אנשי הטלוויזיה וה־רדיו, הנשים היפות והנשים שהיו יפות, בקיצור של החוג הנוצץ. רוב הנוכחים מתקרבים לגיל החמישים, תופסים עמ־דות כוח בשטחיהם השונים, ומרביתם מת־חילים לחוש שהם עברו את הפיסגה, שה־כושר הפיסי וכושר המחשבה שלהם ב־ירידה, וכך גם הכושר המיני, הפחד מן הדור הבא מאובדן־העמדה מתגנב ללי־בם, והם מסתתרים מפניו מאחרי חומה של ביטחון־עצמי ואימרות־שפר שנונות.

אכזריות ורכילות. מדי יום ביומו הם מתקבצים על המירפסת, מחסלים זה את זה בין כריך לכוסית מארטיני, שול־חים זה בזה חיצים מורעלים, אבל מת־אגדים מיד יחד מפני סכנה הבאה מב־חוץ. כולם קצת שמאלנים בדיעותיהם, אבל לא עד כדי סיכון מעמדם, כולם בעלי אמצעים, וכולם מחפשים זה את חברתו של זה, אולי מתוך חוש של הגנה־עצמית. סקולה, שטוען בעקשנות, מול התקפות הרכילאים, שלא התכוון לאישים מוגדרים כאשר העלה על הבד את המפיקים, הב־מאים, העיתונאים והפוליטיקאים שלו, מסביר: „הם כולם נמצאים במירפסת זו, באווירה עליזה וחייכנית, דמויות באופנה, שכל אחת חשה במעמקי ליבה שלא הג־שימה את עצמה ומנסה לגרש את הספ־קות והלבטים בעזרת האלכוהול והרכי־לות." המירפסת שבסרט, יכולה להיות כל מקום שבו נפגשים אנשים מסוג זה, „כמו בר רוסאטי המפורסם בפיאצה דה־פופולה ברומא," אומר סקולה, ואין ספק שאפשר למצוא לה מקבילים רבים גם ב־ארץ.

מלבד שמו של סקולה, ושל הצלם פס־קוואלינו די־סאנטיס (שצילם גם את יום מיוחד) הרי מישקל הכובד האמיתי של הסרט, והסיבה שבגללו ודאי אי־אפשר יהיה לעבור עליו לסדר־היום, הוא צוות

שחקן דניאל אולבריצקי
רוברט רדפורד הפולני

שחקן ויטוריו גאסמן
אי־טלקים

שחקנים מארצ'לו מאסטרויאני ומארי טריטיניאן ב„מירפסת"
מחסלים זה את זה על כוסית מארטיני

שחקנית סטפניה סאנדרלי
יפים

השחקנים שמופיע בו, הכולל כמעט את כל השמות הגדולים היום באיטליה, עם עזרה מכובדת מן החוץ. בין השחקנים הראשיים: מארצ'לו מאסטרויאני, ויטוריו גאסמן, אוגו טוניאצי, וסרג' רג'אני הצרפתי. בין השחקניות: קארלה גראבינה, סטפאניה סאנדרלי ומילנה וקוטיץ'. ובולטים בצוות אב ובתו, המופיעים יחד זו הפעם השנייה: ז'אן־לואי ומארי טרינטיניאן. למעיניינים, שניהם מבקרים השבוע בישראל.

החוצלות

במדור זה שבגליון העולם הזה 2204 התפרסמה ידיעה על הצגת הבכורה של הסרט הישראלי נישואין נוסח תל־אביב בבית הלוחם באפקה. כוונתה של הידיעה היתה למסור אינפורמציה ולא להעליב אף אחד מן הצדדים המעורבים בעניין. אם יש מי שנעלב מן הגיסוח, עימו הסליחה.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — **שיער, תוף הפח, נישואיה של מריה בראון.**
ירושלים — **תוף הפח.**
חיפה — **ימים בהקיץ, שיער.**

תל־אביב

★★★★ **נישואיה של מריה בראון** (מוזיאון, גרמניה) — ימיה הראשונים של גרמניה המערבית, אחרי המילחמה, כפי שהם משתקפים בחייה של אשה המנסה לעמוד על שתי רגליה מול האירועים הדרמתיים סביבה. בימוי ומישחק יוצאי דופן.

★★★ **תוף הפח** (בן־יהודה, גרמניה) — הרומן של גינתר גראס על ילד המסרב לגדול כמחאה נגד החברה שבה הוא נולד, הופך סרט חריף וביקורתי על

שחקן ז'אן לואי טריטיניאן
בורגנים

גרמניה בשנות השלושים והארבעים. הילד דוויד בננס בתפקיד הראשי גונב את ההצגה מכולם.

ירושלים

★★ **אנה והזאבים** (בניני־האומה, ספרד) — המשל של קארלוס סאורה על מצבה של ספרד, בימי פראנקו האחרונים מוביל את אשת הבמאי, ג'רלדין צ'פלין, לטירה סימלית שבה היא סובלת מהתעללויות אם שלושת בניה המתוסבכים.

חיפה

★★★ **שחור לבן בצבעים** (אורדן, צרפת) — סאטירה על לבנים באפריקה, המנסים לעסוק במילחמות של בני עמם בבית, שעה שתושבי המקום אינם מבינים במה המדובר, ואינם מתעניינים בכך כלל. זכה באוסקר הסרט הזר.

אור בצל נוסך הברזל

אהבותיה של בלונדינית (סינמה 2, תל־אביב, צ'כיה) — הקרנה חוזרת של סרט מוקדם זה, מצביעה על כישרונו העצום של מילוש פורמן, שביטויו אינו תלוי באמצעים שלרשותו.

סיפור האהבה בין הפועלת הצעירה בבית־חרושת לנעליים לבין הנגן בתיזמורת המבקרת במיפעל, הוא למעשה חקובע, שעליו תולה פורמן תיאור מרשים של החברה הצ'כית שבה הוא חי באותו חזמן. הוא מעמיד את מצלמתו (הצלם הוא אותו אונדריצ'ק שצילם גם את שיער) בעין של במאי תעודה כביכול. הוא מדריך את שחקניו כך שהתנהגותם נראית שיא הטבעיות, והוא מצליח להעניק משמעות וטעם לתנועות ולהעוויות הקטנות ביותר, שדרכן הוא מאיר את פני כל החברה.

סצנות שבהן לא קורה כמעט כלום, כמו הבילוי המשותף של הפועלים והפועלות או ההורים של הנערה, היושבים בבית ומתבוננים בטלוויזיה, הם דוגמה ומופת למה שאפשר לעשות במצלמה, ולהדגיש אחר־כך הדגש היטב על־ידי עריכה, כאשר העמדת צילומים שונים זה מול זה, מובילה את הצופה למסקנות שבהן רוצה הבמאי.

בסגנון הסרט הזה, ובגישתו של פורמן, יש משהו שמאפיין כמה מגדולי היוצרים שיצאו בשנים האחרונות ממיזרח־אירופה, אנשים שנזהרו היטב מלומר דברים מפורשים, ועם זאת, ידעו, בעזרת הכלים היסודיים של אומנות הקולנוע, לומר הרבה יותר מאשר נאמר במפורש.

פועלות בבית־החרושת: שיא הטבעיות

תם, ושילוב, כמעט גאוני, של תיחכום נוסח אייזנשטיין ואינשויות נוסח צ'פלין, להעביר את כל המסר, מתחת לאפם של צנזורים קפדניים.

ולבסוף, כל החכמים שמתלוננים כי אי־אפשר לעשות סרטים בישראל מפני שאין מספיק כסף, מוזמנים לצפות בסרט זה שוב. השאלה אינה רק כסף, צריך שיהיה לבן־אדם גם מה לומר ושידע כיצד לומר זאת.

בצל האלימות הפועלית

אנשים בצווארון כחול (תכלת, תל־אביב, ארצות־הברית) — שלושה פועלי תעשייה, שני כושים ולבן אחד, מנסים לאזן את תקציביהם הדלים, באמצעות פריצה לכספת של האיגוד־המיקצועי, מעשה שנראה בעיניהם מוצדק ביותר, מאחר שלדעתם האיגוד חדל מזמן לייצג אותם. המעשה, המבוצע בשלומיאלית כמעט קומית, הוא תחילת שרשרת של אירועים המובילה לאלימות, סחיטה ומוות, שרשרת המציירת בפעם נוספת את חוסר־האונים של הפרט מול המנגנונים השונים שמיועדים כביכול לשרת או לפרנס אותו, ומספק תעודה מרתקת על מעמד הפועלים האמריקאי.

הבמאי פול שרדר, שהאלימות היא מרכיב בלתי־נפרד מכל כתביו וסרטיו, מצליח לרמוז עליה ולאיים בה, גם בשלבים התמימים ביותר של הסיפור, בהצגה תיעודית של תהליכי הייצור במיפעל המכוניות שבו עובדים השלושה, או במערכת־היחסים השוררת בין הפועלים. בתבונה ראויה לשבח, נמנע הסרט מהפיכת השלושה לגיבורים או לקורבנות, כאשר החולשות והמיגרעות שלהם עולות לא פעם על מידת האהדה שהם יוצרים בצופה. אלה אנשים רגילים, שמאמינים כי הם מסוגלים לשלוט במצב שעה שהמצב

פרייור קייטל וקוטו: מוכשרים מאד

שולט בהם.

ולבסוף, הסרט לא יכול היה להצליח ללא שלישיית שחקנים מוכשרת באופן יוצא מן הכלל, ריצ'רד פרייור, הארווי קייטל ויפת קוטו, המסוגלים באותה הטבעיות לצחוק ולחרוק שיניים, למחות בקול ולהתפשר בדממה.

פעילות בצל המילחמה

גנרל על הכוונת (אלנבי, תל־אביב, ארצות־הברית) — שמו העברי של הסרט אומר את הכל: אם ב„נשיא על הכוונת" דובר בהתנקשות דימיונית בנשיא צרפת, הגנרל דה־גול, כאן הנושא הוא ניסיון דמיוני לחסל את גנרל פאטון.

סביב סברה זו, נבנית עלילת מתח, שעיקרה חטיפת רכבת ובה כל זהב הרייך השלישי. במהלך העניינים יש למאפיה, למימסד הצבאי המרובע ולרדיפת הבצע תפקיד חשוב בסיבוך העלילה, שמסתיימת במות פאטון (הוא באמת מת בתאונת־דרכים) ובהענשת כל האשמים.

בסך־הכל, סרט פעולה שהרבה מאד תלוי באיכות הביצוע שלו. הבמאי ג'ון האו, התמחה עד היום בעיקר בסרטים אלימים וקיצוניים יותר של פעולה, ומותחן שעיקרו יצירת אווירה, ותרגילי הסחה למיניהם, מעמיד בפניו קשיים גדולים. הוא אומנם מיטיב להעמיד את המצלמות שלו בזוויות דרמתיות, וכאשר ניתנת לו האפשרות להזיז במהירות את דמויותיו, הוא בהחלט יעיל. מצד שני, כאשר מדובר בעיצוב דמויות אלה, או בחשיפה הדרגתית של מזימותיהם כך שמתח יישמר לכל אורך הסיפור, הצלחתו קטנה הרבה יותר, ונדמה שצופה מנוסה יכול לנחש את מהלכי הסרט שלב אחר ולפחות, לפני שהם מופיעים על המסך.

על כך צריך להוסיף את העובדה שהוא אינו טורח במייוחד להדריך את שחקניו, ומאחר שהם נדרשים לא

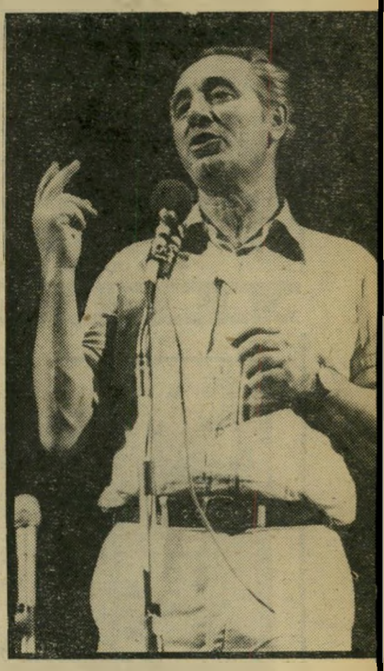
ג'ורג' קנדי: אדישים למדי

רק לזוז אלא גם לשחק, התוצאה היא אדישה למדי, בין אם מדובר בשחקנים חזקוקים למתח גבוה במישחק, כמו ג'ון קאסאבטס או פאטריק מקגוהן, או מיקצוענים שיכולים לעשות הכל, אם יודעים כיצד לבקש זאת מהם, כמו מאקס פון־סידוב או ג'ורג' קנדי. אשר לסופיה לורן, קשה לדעת מה מעשיה כאן. כוכבנית מתחילה היתה מתאימה באותה מידה לתפקיד מישנה כזה.

פרס שיחה דעתו

עד כה היה ידוע כי בעוד שבר־החינוך, **זבולון המר**, תומך בעיתונאי **דן מרגלית** לתפקיד מנהל־הטלוויזיה, תומך מנכ"ל רשות־השידור **יוסף** (טומי") **לפיד** במועמדותו של סגנו ברשות, **שלמה עבאדי**, לתפקיד זה.

המר הצליח לרכז רוב בוועד־המנהל למען מרגלית, ובמיסגרת המילחמה של לפיד עבור עבאדי, שוחח לפיד עם יו"ר המערך ח"כ **שימעון פרס** והבטיח את תמיכת המערך בעבאדי. תמיכתו של פרס מבטיחה שני קולות בוועד־המנהל, של **דניאל** („דני") **כהן** ושל **ניסים אלמוג**.

ח"כ פרס
קנונייה עם המר

אולם לאחרונה נערכה שיחה בין המר לפרס. לא ידוע מה הבטיח המר לפרס, אך תוצאת אותה שיחה היתה העברת תמיכתו של פרס למרגלית.

הקרב למען כיחל

מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד** החליט בכל זאת למלא את התחייבות ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, לכתב־החצר שלו **שלום כיתי** ולשלוח את כיתי לארצות־הברית. בתקופת קיצוצים בתקציב החליט לפיד כי שליח הרשות בוושינגטון, **דן רביב**, יעבוד רק עבור הטלוויזיה.

עורך אסתרון
קנונייה נגד סגל

רוב יופיעו שיקופיות בין תוכנית לתוכנית, במקום קריינות־הרצף.

היחידה שתסבול מכך תהיה קריינית־הרצף הטובה ביותר, **דליה מזור**. מזור היא היחידה מכל הקרייניות העובדת, בחצי משרה אומנם, בטלוויזיה. כל שאר הקריניות, **כרמית גיא, שלומית נור וגליה נתיב** וכן הקריינים, **כדן כנר**, הם עובדי הרדיו ומקבלים תשלום מיוחד עבור קריינות־הרצף שלהם בטלוויזיה.

מזור עומדת לצאת בקרוב לחופשת לידה. כאשר תשוב ממנה היא תשיבץ במערכת־החדשות ככתבת וכקריינית חדשות.

רומא או שייקספיר

בישיבת הוועד־המנהל האחרונה תקף שוב עורך־הדין **אהרון פאפו** את הכתב **רפיק חביבי**. פאפו רצה להסביר שאין הוא תוקף את חלבי אישית, ואמר, תוך שהוא קובע שהוא מצטט פיתגם רומי: „יותר מאשר אני אוהב את יוליוס קיסר, אני אוהב את המדינה שלי." יושב־ראש הוועד־המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**, העיר לפאפו, שהאדים מבושה, כי המישפט אינו רומי אלא לקוח מכיתבי **ויליאם שייקספיר**.

נראה כי יש סיכוי שהפולקלור הליצני של פאפו יעלם מישיבות הוועד־המנהל. עורך־הדין **מתי עצמון**, איש חטיבת רפ"י, שיגר לפאפו מיכתב שבו דרש ממנו לפנות את מקומות לחבר רפ"י **שמוליק נתיב**.

מיכתבו של עורך־דין מתי עצמון
קנונייה נגד פאפו

אל רפאל לקין. פאפו היה שליח מיפלגת לעם לוועד־המנהל ועם הפילוג במיפלגה זו יאלץ לפנות את מקומות.

נלחמים נגד סגל

הופעת הבתולין של עורך מבט **ישראל סגל** כקריין כמעט חצות עוררה התנגדות אצל כמה מעובדי הטלוויזיה. הקריינות של סגל היתה סבירה לחלוטין ואפילו טובה בהתחשב בכך שהיתה זו טבילת־אש ראשונה.

עובדה זו לא הפריעה לכתב המעוניין בתפקיד קריין, **אליעזר** („גיזו") **יערי**, להקים לובי נגד הקריינות של סגל. הגדיל לעשות עורך כמעט חצות **יואב אסתרין** שהודיע כבר כי החל באחד באפריל הוא מתפטר מתפקידו. יש הקושרים זאת, כי אסתרון אינו מכחיש. לעובדה שסגל הפך קריין בכמעט חצות.

ישראל תורחק מהאירוויזיון

החלטת ישראל שלא לערוך את האירוויזיון בשנה זו וההחלטה המאוחרת יותר שלא להשתתף בו, מאחר והוא נופל בדיוק ביום הזיכרון לחללי צה"ל, עלולה להביא נזקים חמורים ביותר לטלוויזיה ולרדיו הישראלי.

להפתעת הנהלת רשות השידור נודע לה כי באירוויזיון שיתקיים השנה בהולנד תשתתף, לראשונה בתולדותיו, מדינה ערבית. כאשר נודע לטלוויזיה של מרוקו כי ישראל אינה משתתפת השנה באירוויזיון מיהרו המרוקאים להרשם לתחרות.

גורמים באיגוד השידור האירופאי, ה־א.ב.י.ו. קיבלו בברכה את הצטרפות מרוקו ושבירת החרם הערבי על האירוויזיון.

קריינית מזור
קנונייה נגד הרצף

האי.בי.יו. כועס על ישראל על שהיא לא קיימה את האירוויזיון השנה בירושלים, כפי שהתחייב מזכיית ישראל בשנה שעברה בתחרות הזמר האירופי, וכועס עוד יותר על הביטול ברגע האחרון של השתתפות ישראל באירוויזיון.

קיימים גורמים נכבדים באי.בי.יו. המנסים לקבוע עתה תקדים ולסלק כליל את ישראל מתחרויות האירוויזיון כדי לצרף לתחרות הזמר את המדינות הערביות שהחרימו אותה עד כה. בשנה הבאה יצטרכו ראשי רשות השידור בישראל לעשות מאמצים על־עליונים כדי להשתחל חזרה לתחרות זו.

חריגות מהתקציב

יחידת הכספים והכלכלה של רשות־השידור, הכפופה לסמנכ"ל הרשות **שלמה עבאדי**, הגישה בשבוע שעבר דו"ח על ביצוע תקציב הרשות. הדו"ח מעורר מחשבות נוגות לגבי הסדר הכספי והמינהלי שברשות מאחר שהוא מצביע על חריגות עצומות מהתקציב המתוכנן לשנת הכספים 1979/80.

הדו"ח נכון לתקופה שבין ה־1 באפריל 1979 וה־15 בינואר 1980, אולם כלולה בו גם הערכה מינימאליסטית לגבי התקופה שבין ה־15 בינואר 1980 וה־31 במארס.

תקציב מחלקת־החדשות בטלוויזיה, ב־ראשותו של **חיים יכין**, היה כ־42 מיליוני לירות. עד כה הוציאה כבר מחלקת־החדשות 53 מיליונים והיא תגיע ל־76 מיליונים עד סוף שנת הכספים. עיקר ההוצאה במחלקת־החדשות היתה בכתבות, או במה שנקרא הפקה עצמית. התקציב שאושר היה 13 מיליוני לירות וההוצאה תגיע לפחות ל־28 מיליונים. השכר עבור השעות הנוספות במחלקה היה צריך להיות במיסגרת של 5 מיליוני לירות והוא יגיע ל־8. לשידורי הספורט של **אדם גילעדי** הקציבו רק 3.7 מיליוני לירות וההוצאות במחלקה זו יגיעו ל־8 מיליונים. לסיקור אירועי הספורט בחוץ־לארץ היו מיועדים 1.5 מיליון לירות. ההוצאה תסתכם רק במיליון אחד. לעומת זאת היה מיועד חצי מיליון לירות להכנות לאולימפיאדת מוסקווה, אך ההוצאות להכנת השידורים מהאולימפיאדה הגיעו כבר עתה ל־800 אלף לירות.

המשכורות במחלקת־התוכניות בראשותו של **יוסף** („טומי") **לפיד** היו צריכות להגיע רק ל־13 מיליוני לירות אולם הן תגענה ל־21 מיליונים. תקציב השעות הנוספות הוכפל: במקום 1.9 מיליון תציא מחלקת־התוכניות על השעות הנוספות ל־עובדיה 3.9 מיליון לירות. גם תוכניות הדת של הרב **כניימן צביאלי** חרגו מהתקציב, למרות שקשה להבין, על פי השידורים, איך הן עשו זאת. במקום 7 מיליוני לירות שהיו מיועדות למודשה ולשאר התוכניות, הם יגיעו ל־7.5 מיליוני לירות. אולם אל שיא החריגה במחלקת־התוכניות הגיעה מחלקת־הבידור בראשותו של **חנוך חסון**. במקום 19 מיליוני לירות שהוקצבו למחלקה זו היא תגיע ל־27 מיליונים.

מחלקת־הדרמה של הטלוויזיה כה עלובה, עד שלא היה לעובדיה על מה להוציא את הכסף. מתוך 5.5 מיליוני לירות שהוקצבו למחלקה זו, הוציאה המחלקה עד היום רק 1.9 מיליונים, ותגיע, אם היא תגלה פעילות בחודשים הקרובים, רק ל־3.5 מיליוני לירות.

אחת המחלקות המוזרות ביותר היא מחלקת הסרטים הקנויים. 22 עובדים מתבוננים ובוחרים בסרטים הקנויים, והמשכורות שלהם תגענה ל־8 מיליוני לירות בעוד שהסכום שמשלמים עבור הקרטים עצמם מגיע רק ל־16 מיליונים. שמעוני עצמו ועובדת המחלקה שלו **מרים ריטשילד** נתגים לנסוע בתכיפות רבה לחוץ־לארץ כדי לקנות את הסרטים. דמי הנסיעות שלהם הוערכו ב־130 אלף לירות, אולם הם יוציאו השנה בחוץ־לארץ 200 אלף.

גם מינהלת הטלוויזיה חורגת מהתקציב. עבור כיבוד ואירוח אושר סכום של 520 אלף לירות, אולם ההוצאה תגיע ל־650 אלף. עבור עיתונים אושר הסכום של 680 אלף לירות, אך ההוצאה בפועל תהיה 940.

עיקר ההוצאות הן באחזקת רכב. עבור אחזקת כלי־רכב ודלק יוציאו השנה מיליון לירות במקום 600 אלף המאושרות. עבור שכירת כלי־רכב 700 אלף לירות במקום 300. תשלום הוצאות לפי קילומטרים לבעלי רכב רכב פרטי 24 מיליון לירות במקום 17 מיליון, ועבור מוניות 10 מיליון־במקום 7.4 מיליון לירות.

סמנכ"ל עבאדי
קנונייה נגד התקציב

יום רביעי

6. 2

● **מכונת בשחקים (5.30).** בסידרה עולמו של וולט דיסני סרט על אם ובנה שיש להם שדה־תעופה קטן.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** ג'יימס כותב לטיימס ופונה לממשלה בבקשה לפ־עול מיד למען אלפי הגברים שלחמו למען המולדת ועתה הם מובטלים וחיים בעוני מש־ווע. המיכתב מעורר סערה ציבורית גדולה, ואנשי המיפ־לגה השמרנית פונים לג'יימס כדי שיתגייס לשורותיה. רי־

שמיר: גורין
יום חמישי, שעה 5.30

צ'ארד אינו מסכים לרעיון, משום שלדעתו ג'יימס אינו מתאים להיות פוליטיקאי, אך ג'יימס רואה בזה פתח לקא־ריירה חדשה ומכובדת. בינ־תיים מבקרים אדוארד ודייזי באגף המשרתים, מתקבלים בחמימות על־ידי מיס ברידג'ס ובקרירות על־ידי הדסון. אדוו־ארד מנסה להעמיד פנים כי הכל שפיר אצלם, אך דייזי נשברת ומודה כי שניהם מוב־טלים וחסרי־כל.

● **נקודת חן (8.50).** מסיירת הערב בבירכת־רם וב־שאר האתרים בדרך לחרמון.

● **הרוצח (10.05).** הסרט אני אוקלי, סירטו של ג'ורג' סטיבנס היה מיועד ל־שידור הערב, אך ברגע האח־רון הבחינו כי איכותו הטכ־נית אינה די טובה, והחליפו אותו בסרט בכיכובו של ז'אן גאבן המגלם תפקיד של מפק־קח־משטרה המחפש רוצח ש־נמלט מהכלא ונאבק עם מפק־דיו אשר אינם מרוצים משי־טות החקירה שלו.

יום חמישי

7. 2

● **מועדון החתול שמיך (5.30).** התוכנית, שזכתה ה־שבוע בפרס כינור דויד לתוכ־ניות טלוויזיה לילדים, מארחת הערב את השחקן־זמר־פנטו־מימאי ישראל גורין. יחד עם גורין מופיעה גם נירה עדי והשניים עורכים מופע פנטו־מימה לילדים.

● **סיפורי חיוך (6.32).** חליל בונה ארגז מיוחד במי־נו במינו ותוך כדי בניית ה־ארגז מספר אגדה אפריקאית על ארגז־הצדק.

● **בין האזרח לרשות (7.00).** מוכיחה שוב את כו־חה של הטלוויזיה. צוות התוכ־נית החל להכין כתבה על ה־כפר עכברה, ליד צפת, הכפר

התפוצצויות כמוח: דורה וסיד
יום חמישי, שעה 9.30

הערבי המוזנח ביותר על־ידי השלטונות וחסר שרותים בסי־סיים ביותר כמים, חשמל, דרך גישה, היתרי בניה וביוב. מאז החלו לצלם את הכתבה לפני כחמישה חודשים חל לפ־תע שינוי, ומישרדי הממשלה החלו להתעניין בו.

● **מישחק השבוע (8.00).** מביא שוב סרטים חדשים על החלקה על הקרח.

● **התפוצצות במוח (9.30).** סרט תעודה העוסק בשבץ ובהתפוצצויות כלי ה־דם במוח. הסרט מנסה להס־ביר את תפקידי המוח על חל־קיו ואת הסכנות שבהפסקת אספקת הדם למוח. הסרט גם מתאר מקרים של אנשים ש־לקו בשבץ ושקליפת המוח שלהם אותתה.

● **בועות (11.10).** החוטפים מתקשרים לבית קמבל ודורשים רבע מיליון דולר תמורת שיחרורה של איילין. לבית טייט מגיע בלש כדי לחקור את העלמו של צ'סטר, וג'סיקה מוצאת חן בעיניו. קורין מספרת לטים שהיא כבר בחודש החמישי ו־הוא אינו יודע מה לעשות. דאק' מביא את יוניס לבית־החווה של סבתו הנראה כמו חורבה מוזנחת. קרול מציעה לבטל את תוכניות הנישואין עם ג'רדי ודניס עושה מאמץ אחרון להחזיר אותו אליו.

יום שישי

8. 2

● **ד"ר דוליטל (3.00).** תחילת סידרה חדשה לילדים באנימציה על־פי ספר הילדים הידוע. הפרק הראשון החגבים באים החגבים באים. הד"ר דו־ליטל וחבורתו מפליגים לאי־

החגבים כדי לסייע לתושביו שנתקלו בבעיות רפואיות, ו־שודדיים הרוצים ללמוד את שפת החיות כדי להשתלט על העולם, מחליטים לחטוף או־תו. לסידרה 16 פרקים.

● **לא רחמים (6.02).** במוסד סגור לצעירים עברייי־נים משמש השחקן פריד שוקי כקצין המוסד והשחקנית סו־היר מורשדי כעובדת־סוציא־לית. בין השניים מתגלעים חי־לוקי־דעות על שיטת העבודה והדרך שבה יש לנהוג בעבר־יינים הצעירים. שוקי הוא, כמובן, נוקשה וקפדן ומורש־די רכה ומבינה. בסרט אין עלילה מרכזית והוא בא לב־טא את חיי העבריינים הצעי־רים במוסד.

● **אנקת גבהים (10.20).** עיבוד לטלוויזיה לרומן ה־קלאסי של אמילי ברונטה ש־פרסמה את סיפרה שנה לפני מותה ממחלת השחפת, בשנת 1847 תחת שם בדוי של גבר. הפרק הראשון מתחיל בשנת 1801. מר ליקווד, הדייר הח־דש בתראשקרוס גריינג', חו־צה את אדמות הבור כדי לב־קר אצל בעל־הבית היתקליף, אותו מגלם השחקן קן הצי־סון. מה שמתחיל בביקור חב־רתי תמים הופך ליל־אימים עבור ליקווד ומסע אל העבר לגבי היתקליף. בסידרה מש־חקת גם קתרין האריסון.

שבת

9. 2

● **חידושים והמצאות (6.30).** פעמים רבות קורה שגלילי מתכת ענקיים נשח־קים ויש לקחתם למכון לחרי־טה. מחרטה חדישה ניידת חו־סכת מאמץ עצום זה ובאה ב־

אנקת גבהים: סטויזים, ומרי בירדותם
יום שישי, שעה 10.20

עצמה למיפעל שבו הגלילים. הפרק השני מתייחס למכשיר חדש שהומצא כדי לעזור לנ־שים חולות סכרת ללדת. נשים אלה זקוקות לפיקוח מתמיד שמא תשתנה כמות הסוכר ב־דמן אשר תזיק לתינוק ותסכן אותו. המכשיר החדש מאפשר פיקוח מתמיד עליהן. החלק הישראלי מביא חייגן אוטומ־טי לטלפון שהומצא בארץ, המבטיח להקל על המחייגים.

● **בצאת השבת (8.00).** מוקדש ליובל ה־25 של האו־ניברסיטה הדתית בר־אילן ב־רמת־גן. בתוכנית, שבה מש־תתפים מרצים וסטודנטים, מו־פיע מי שהיה קצין חינוך ראשי של צה"ל מרדכי („מורלה") בר־און כמנחה. אחרי מילח־מת יום־הכיפורים עברה על בר־און עצמו התעוררות דתית מסויימת.

● **הנערה מהסרטים הישנים (10.15).** ביל מר־טין, שאותו מגלם השחקן דון מורי, הוא מפיק תוכנית רא־יונות בטלוויזיה ויוצא לחולי־וד על מנת למצוא את קרו־לין פארקר, שאותה מגלמת השחקנית גלוריה גרהם, שח־קנית יפהפיה שנעלמה בארוח מיסתורי. במיסגרת חיפושיו הוא מגיע לביתו של אמרגנה של קרולין, אולם שם תוקף אותו אלמוני והוא מאבד את הכרתו. כשהוא מתעורר הוא מוצא את גווייתו של האמר־גן. עוזרת ההפקה שלו, ומי שמשמשת גם כחברתו, פולה וויסהולם, אותה מגלמת השח־קנית לורין סטיבנס, מנסה לה־גיא אותו מהמשך החיפושים, אך הוא איתן בדעתו למצוא את השחקנית. בסופו של דבר הוא, כמובן, מוצא אותה ומג־לה פרשת מסתורין שבה היא

המלאכיות: פוסט
יום ראשון, שעה 10.50

מעורבת. מופיעים בסרט וול־טר פיג'ין בתפקיד מפיק סירטה האחרון של קרולין, והשחקנית המצויינת אירבן דה־קרלו ב־תפקיד חברתה לדירה.

יום ראשון

10. 2

● **החבובות מרחוב ההפתעות (8.30, שידור בשבע).** מארחות הערב את דדלי מור.

● **נגד הרוח (10.00).** המרד דוכא באכזריות. אחרי דיכוי המרד מגיע גדוד ניו־סאוולס לאיזור. סגן גרוויל הופך בעל קרקעות והוא וש־כמותו מגלים את משקה הרום כדי לנצלו למטרותיהם. בעז־רת הרום, שבו הם מסממים ומקהים את חושיהם של בעלי האדמות, הם מצליחים לרכוש קרקע במחיר זול במיוחד ול־הפוך פיאודלים.

● **המלאכיות של צ'ארלי (10.50).** כמו בשבוע ש־עבר, כך גם השבוע חוזרת המלאכית־הבלונדית המקורית פארה פוסט־מייג'רס לסידרה. נראה כי פארה פוסט מתגעגעת לסידרה ועושה אליה גיחות, כפי שהיא מתגעגעת לבעלה ועושה לכיוון שלו גיחות קצ־רות מדי פעם בפעם.

יום שני

11. 2

● **שומרי היערות (9.30).** אחרי האיש עם ה־סוסים מעכו מביא חיים („קיי־מול") גיל סיפור בקולו המלו־דראמתי והמתקתק על ש', את שם מישפחתו אין גיל רוצה למסור, אשר השתקע לו ביע־רות ירושלים כדי לשמור עלי־הם וכדי לחיות בתוכם. לאח־רונה הצטרפה אל שי גם בחו־רה נטולת שם מישפחה, לינדה, והיא מוסיפה צבע רב לתוכ־נית של גיל.

● **האימנה קודר (10.00).** סרט צרפתי מצויין שבו סימון סיניורה היא האל־מנה קודר ואלן דילון הוא צעיר נמלט המגיע לביתה ו־מוצא בו מיקלט.

יום שלישי

12. 2

● **שחק אותה (8.00).** התוכנית של דודו טופז, המז־כירה תוכנית בטלוויזיה היוו־נית, זכתה כמובן השבוע ב־כינור דויד.

● **חטף פתח (9.35).** אבשלום קור מספר למאיר שלג את מקור המילה ירוש־לים וגם קובע איך צריך למ־נות תושב חיפה: חיפאי, חי־פני או חיפתי.

● **לילה בעיר (10.30).** תוכנית בידור עם רוד סטיי־גר המארח את להקת ליזי הרזה.

● **במקום חלום (11.15).**

לילה בעיר: סטיוארט
יום שלישי, שעה 10.30

בשורה טובה לשוחרי הטל־וויזיה. הערב הוא הערב האח־רון שבו ישדרו את הצופים בסרט הישראלי המקורי הק־צר. לאחר הסרט על הלסביות, רצח האחות ג'ורג', בשבוע שעבר, מגיע סרט על הומו־סקסואלים. עדית שחורי, יו־צרת הסרט במקום חלות מס־פרת על התערערות יחסים והתמוטטות מישפחה צעירה בעיקבות נטיות הומוסקסואל־יות של הבעל. שני כוכבי ה־סרט הם רבקה נוימן ועמי וינברג.

יריד אופנה, עליז על "הגשר" בדיזנגוף סנטר

פתיחה במוצ"ש 2.2 – 11.2

יהיה עליז מאד על הגשר בדיזנגוף סנטר (קומה ב') ממוצ"ש 2.2.80 עד 11.2.80.

מיטב יצרני ויבואני אופנה יציגו בגדים אופנתיים לנשים, גברים וילדים במחירים מן היצרן לצרכן ובהנחות גדולות.

דוגמניות עם הרבה מצב רוח יציגו במקום דגמים מתוך התצוגה. ויהיו הגרלות פרסים בין הקונים, ומוסיקה, ואוירה של "הפנינג".

הגשר

בואו ניפגש ביריד האופנה על הגשר בדיזנגוף סנטר. יהיה שמח (והכניסה חינם!).

המציגים: (לפי א-ב)

א.ד.ב. דולינסקי בע"מ ● אופנת הפרפר ● אופנת טכסי ● אופנת מוסמאנג ● אופנת גברים אלסי ● אופנת גברים Glove ● FASHION A.C. import (sechorse) ● "בנט" — תעשיות אופנה בע"מ ● גהה Vichy skin care ● חיה מילד ● יצירות גלית ● "לו-לה" ● ליברטי יצרני אופנה מילנקו יבוא מפורטוגל ● "מיני" ארנקים ומוצרי עור ● MIF "מיק" ● סינדיה סטייל ● סריגי יניב ● פטריסיה — אופנת יבוא מצרפת ● Pelsi "פלסי" — אופנת פרוות כבש ● צמר ויטלגו ● קומודור אופנת גברים שייבק ● תיק-טופ. יצור ארנקים אופנתיים ● תרבות לעם ●

שמח על "הגשר" בדיזנגוף סנטר.

הרס לשם הרס?

(המשך מעמוד 33)

התוצר, בעוד שמובטחים אינם מסוגלים לקנות אתו.

הדוגמה של OPEC

ה יום רודפים ומשמיצים את המיפעלים "הלא-כדאיים" ומטיפים לסגירתם. אך אין הם לא-כדאיים מטיבעם. רובם אף לא הפכו "לא-כדאיים" ביגלל הפסקת אישהי תמיכה ציבורית. הם הפכו לא-כדאיים באופן מלאכותי, על-ידי הורדה מחושבת של כוח-הקנייה של העובדים ה-שכירים, רוב העם, ביגלל הורדת השכר הריאלי. האם אין חותרים לזה כל הזמן?

ההנחה המונחת בבסיס הפיקוסופיה של האוצר, ביחס למיפעלים ה"לא-כדאיים", היא שרק מיפעלים העובדים בשביל העשירים הם כדאיים. מיפעלים העובדים לשוק העממי אינם כדאיים, כי לעם אין כסף לקנות את מוצריהם!

מצב כזה — צימצום הייצור ללא הצלחה בהורדת המחירים — מביא בסופו של דבר להשתלטות המיפעלים המעטים, שהם גדולים וחזקים, על האחרים — ולמונופוליזציה של המשק. דבר זה בוודאי אינו ערובה להורדת מחירים. ראה הבנקים ו-OPEC.

אך ייתכן שבמשך הזמן יתייצב המשק ברמה זו של צריכת 90% מן התוצר ע"ידי 10% מכוח-העבודה, בזמן ש-90% של כוח-העבודה מייצר את התוצר. זה מה שנקרא שיווי-המשקל של הארצות המפגרות.

זה אפשרי, כי בסופו של דבר זה מה שקיים היום ברוב הארצות, ולפני 80 שנה זה היה קיים בכל הארצות. אפשר להמשיך בהרס ולהגיע בדיוק לזה. אפילו אין בכל הארצות האלה אינפלציה. אך כדי להגיע למישטר כזה של חלוקת-הכנסות בחברה טכנולוגית פחות או יותר, ושיוויוניות יותר כמו שלנו, יש לעבור תקופה של אינפלציה לקיטוב חלוקת-ההכנסות, תקופה של עודפים, תקופה של הרס הייצור.

אנחנו נמצאים בעיצומו של תהליך זה, ולא במערכה נגד האינפלציה.

כדי להוכיח זאת, אני רוצה להצביע על הניגוד המשווע שיש בטיפול בשני גורמי הייצור — המימון ושכר-העבודה — למען המילחמה באינפלציה.

אפשר היה לחשוב שאם רוצים להוזיל את הייצור, יוזילו גם את מימון הייצור וגם את שכר-העבודה. תחת זאת מוזילים רק את שכר-העבודה ומייקרים את המימון (על-ידי קיצוצים באשראי, בין היתר). אין לדבר הזה היגיון במיסגרת הטיעון של הוזלת הייצור לשם המילחמה באינפלציה. לניגוד זה יש היגיון רק במיסגרת של חתירה למישטר של ייצור מוקטן, המושג דרך קיטוב חלוקת ההכנסות.

ומצד הביקוש, מדוע העליה בריווחי הבנקים על המימון המיוקר אינה אינפלציונית, והעליה בשכר של העובדים היא אינפלציונית? מה גם שלפי הנתונים האחרונים על ההתייקרויות של הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, מישקל השכר ירד בעלות-המוצר — אך האינפלציה כידוע נמשכת. יש הטוענים שתופעה זו "מיתנה" את העליות של מחירי-המוצרים. אך לאמיתו של דבר מה שזה אומר הוא: שהיתה ירידה בשכר הריאלי, שדבר זה לא הפריע לעליית-המחירים; ושגי הדברים האחרונים בניחד אומרים שנוצרו ריווחי-אינפלציה על חשבון השכר, ושהאינפלציה נמשכה. אז מדוע להקטין רק את הביקוש לאשראי דרך ייקורו, ולא להקטין את הביקוש למוצרים מן הרווחים, דרך העלייה בשכר? ואם העליה בשכר תקטין את הביקוש לעבודה, לפי התיאוריה המקובלת (אני איני מאמינה שכך זה יקרה) — אז זאת לפחות תהיה דרך נעימה יותר לאבטלה מאשר ביטול הסובסידיות.

הולכים לארגנטינה

א פשרות שלישיות של תוצאה של המדיניות הכלכלית הנוכחית: הורדת הביקוש, צימצום, וגם הורדת המחירים. **להורדת האינפלציה נגיע רק עם פגיעה באותם האלמנטים האחר-איים באמת לעליות המחירים, כי-אותם המרוויחים עליה.**

בדרך שבה אנחנו הולכים היום, של פגיעה בשכירים ובמיעוטי-יכולת, זה יקרה רק כאשר מחצית הייצור, לפחות, תיסגר. זאת אומרת, במיקרה שהמשק יפול למשבר אמיתי. בינתיים אנחנו רק מגדרים את השוליים של ריווחי האינפלציה (ראה הסכומים העצומים בהם משחקים בבורכה). יש בפירוש סכנה שהמדיניות הנוכחית תוביל אותנו למשבר גדול, ואז, אולי, גם האינפלציה תיבלם. אך למי זה דרוש? הרי אין טעם להוריד את החום על-ידי הריגת החולה.

אפילו יירדו המחירים באיזושהי דרך, כתוצאה מצימצום הייצור, מבלי שהמשק יתמוטט, הם יתחילו לעלות מייד עם הניסיון הראשון לפיתוח.

כארגנטינה היה מיתון חריף שכתוצאה ממנו המשק התמוטט — וגם השיטמון התחזק — אך היום האינפלציה היא שוב בשיעור של 200%, וה"מיתון" היה הפסד נטו.

גם באנגליה חזרה האינפלציה לקדמותה, אחרי שרוסנה על-ידי מדיניות מוניטרית מרסנת, והריסון הוסר.

מעניין שאצלנו כלכלני הליברליזציה, המתנגדים בכל מחיר להנהגת הפיקוח על המחירים, משתמשים בטיעון שזה לא כדאי, כי עם הסרת הפיקוח יעלו המחירים שוב. למה, אם כן, הם בעד אבטלה, כאשר ברור שעם הסרת האבטלה המחירים יעלו שוב?

להרוס את היש

ל שם דרך שתבטיח שהמחירים לא יעלו שוב עם התחלת הפיתוח — והיא לדאוג לכך שהתוספת לייצור, שנוצרת על-ידי הפיתוח, תתחלק בצורה שיוויונית בין כל גורמי-הייצור. השכר צריך לקבל את חלקו המגיע לו בתוצר, אסור להרשות שמישהו ירוויח על חשבון מישהו אחר. בתנאים אלה לא יגרום תהליך הפיתוח יותר מאשר עליית מחירים של 3% עד 4%. כל יתר האחוזים, וכל הספירלה, נגרמים בגלל העיוותים בחלוקת ההכנסות של הפיתוח.

ואם זה כך, לשם מה להרוס את הייצור לפני הפיתוח? (להרוס את היש — ייצור ושרותים — הוא שיטה ברברית להורדת כמה אחוזים של אינפלציה, אפילו היא מצליחה, ואיני מביעה מדוע קברניטי הכלכלה שלנו אינם מחפשים משהו אחר). **אם בשורש האינפלציה מונחת תהליך של קיטוב חלוקת ההכנסות, כפי שאני רואה זאת, הרי אפשר להתחיל בפיתוח המשק כבר היום, ולחכות באינפלציה במישור אחר לגמרי — במישור של חלוקת ההכנסות.**

לפתח, לא להרוס!

ז הו מה שאנחנו צריכים לעשות היום: להתחיל מייד בפיתוח המשק. מן ההרס לא ייצא כלום. אנחנו רק נחלש גם מבחינה כלכלית, גם מבחינה ביטחונית וגם מבחינה מוסרית.

הפיתוח אינו עושה אינפלציה. כסף במשק יש, אך תחת שיושקע בייצור הוא משחק בבורסה. הטיעון ש"אין כסף" בוודאי שאינו נכון במישור זה.

תחת לעשות את הייצור בידי כדאי, יש לעשות אותו לכדאי, כדי שכסף זה יושקע שם. אם זוהי המטרה, בסופו של דבר, אינני מבינה איך הריסתו תשרת את המטרה הזאת!

פיתוח הולך יפה מאד ביחד עם המילחמה באינפלציה, כאשר זו מתנהלת במישור של חלוקת ההכנסות, ולא במישור של סגירת מיפעלים.

איך לעשות זאת? קודם כל לחשוב במושגים של פיתוח ושיוויוניות, ולא במושגים של סגירה וקיטוב בחלוקת ההכנסות. אם חושבים במושגים תבוסתניים של סגירה וקיטוב בחלוקת ההכנסות, הרי זה מה שיהיה. אך אם נחשוב במושגים של פיתוח ושיוויוניות, הסיכוי הוא שנגשים אותם.

איך לעשות זאת למעשה, ומה יהיה עם מאזן-התשלומים? אשתדל בפעם הבאה לתת כמה עצות נוספות למה שכבר פירסמתי קודם.

תושבי שכונת צהלון החליטו להילחם בכל כוחם נגד הכוונה לכרות עץ עתיק ויפה

תושבי שכונת צהלון הממורמרים היפנו את עיקר דבריהם נגד תושב השכונה, עמוס בובליל. לדבריהם הגיע בובליל לשכונה לפני חמש שנים ובנה לו בית. ליד ביתו שמאחרי בית־החולים צהלון היה מיגרש. לפני שנתיים החתים בובליל את תושבי השכונה על מיכתב בקשה לבניית גן ציבורי במקום. התושבים, שחלקם אינם יודעים קרוא וכתוב, חתמו.

סיפר חיים כהן: „יום אחד אני עובר בשכונה ורואה שהעיריה מוציאה את הספסלים, המנורות ואת העמודים שבנתה במיגרש לפני שנתיים. הפועלים סיפרו לי שהם הורסים את הגן ושייבנו שם מיגרש.

הקרב על השיקמה

„זרקים את הילדים שלנו לרחוב," צעקה ג'וליה סופר ונופפה באויר בידיה הרטובות משטיפת־כלים.

„אנחנו נכים," התלוננו ברוך וחיים כהן. „אם יהרסו את הגן לא יהיה לנו איפה להחנות את המכוניות."

פנינה לוי, אם לשישה ילדים קטנים ישבה על המירפסת ואמרה: „עבדו עלינו. הורסים לנו את הגן. סותמים לנו את האוויר. יעקרו את עץ השיקמה העתיק שבמיגרש, זה לא חראם?"

נדהמתי. שאלתי מה יהיה עם מקומות החנייה שלי ושל אחי? אנחנו נכים. המיגרש של הגן היה מקום־החנייה היחידי שלנו. אם יבנו כאן נאלץ להחנות רחוק מהבית, וזה יקשה עלי ועל אחי, שרתוק לעגלה. נגשנו לעיריה. הסבירו לנו שיש לנו מקומות חנייה מוסדרים והם אמרו לנו שאולי מר בובליל יסכים לתת לנו חלק קטן לחנייה. אם לא יתן, נאלץ להיסחב בגשמים ברחוב עד שנגיע הביתה.

„אני צייר. במיגרש יש עץ־שיקמה עתיק, שקיים אלפי־שנים. עץ השיקמה היה הציור הראשון שלי. עכשיו אם יבנו, יהרסו את שורשי העץ והוא ימות. ניגשתי לרשות שמורות־הטבע והם אמרו לי שאם הפועלים ייגעו בעץ הם יגישו נגדם תביעה. אבל מה זה יעזור? העץ יהיה כבר מת."

טענה ג'וליה סופר: „יש לי חמישה ילדים, כשבנו את הגינה שמו גם גן־ילדים בבית של בובליל. הוא מכר את הקרקע הראשונה שלו בשביל הגן. כל הילדים מהשכונה, אולי מאתיים היו משחקים בגינה הזאת. אני הבאתי לגן־הילדים את הילדים שלי, כי בגנים אחרים הילדים היו קרובים לכביש הראשי וכאן היתה להם גינה לשחק בה. עכשיו יוציאו כל האמהות את הילדים מהגן הזה ולזקנים של השכונה לא יהיה איפה לשבת ביום שבת בבוקר."

„סידרו אותי!" טוען בעל המכולת שבשכונה, דויד רוקח. לדבריו, הציע לו בוב־

(המשך בעמוד 56)

עץ השיקמה במרכזו של גן המישחקים הפך למרכז מילחמת תושבי צהלון

הקרב על השיקמה

(המשך מעמוד 55)

ליל לקנות את המיגרש כבר מזמן, ולבי־נות עליו. הוא סרב. בינתיים לא חשב בעל המכולת כי מישהו יקנה את המיגרש, מפני שהיה בנוי עליו הגן. „הוא בנה את הגן כדי שלא ירצו לקנות את המיגרש," אמר רוקח. „ניגשתי אליו ו־שאלתי אותו: ‚אתה לא מתבייש? הת־תמת את כולנו פעמיים כדי לבנות כאן גן ועכשיו אתה בונה עליו בניינים? לא איכפת לך מהתושבים שבשכונה? לא איכפת לך שזה הגן היחיד שיש לנו?' הוא לא ענה לי."

לא כל תושבי השכונה רצו לדבר. „אני מפחד מבובליל," אמר איש, שרצה להי־שאר בעילום שם. „הוא הגבאי של בית־הכנסת כאן. הוא עסקן ציבורי, עובד ב־רבנות הראשית בתל־אביב. הוא מחזיק בקופה של בית־הכנסת, יש לו חברים ב־עיריה. ראיתי אצלו בבית כמה פעמים את סגן ראש־העיר, חיים בסוק, שבא ל־מסיבות."

חיים כהן סיפר, כי נאמר לו במישרד ראש־העיריה שבתיק הבנייה מטפל חיים בסוק. כאשר צילצל לעיריה אחרי כמה ימים, טענו שם כי אינם מוצאים את ה־תיק. „משהו מסריח בעסק הזה," קבע כהן. „אני אגן בגופי על הגן הציבורי שלנו. לא אתן שיהרסו אותו."

אחיו, ברוך, התלונן בקול שבור: „נמ־אס לי מהעיר הזאת ומהמדינה הזאת. כאשר יהרסו את הגן אני כבר לא אהיה פה. כל כך שמחתי כשראיתי איך הם נוטעים כאן עצים, עכשיו יש לי הרגשה שיש כאן אלימות רוחנית — כל אחד עושה מה שהוא רוצה ולא מתחשב ב־אחרים. קניין ציבורי הופך להיות קניין פרטי בשעה שכולם רוצים שיהיה כאן גן ציבורי. אני עוזב את המדינה הזאת."

לא צריך טובות

דברי עמוס בובליל עצמו כל ה־עניין חוקי בהחלט. „נכון, התחמתי את התושבים," אמר. „כשהגענו למקום היו פה ערימות אשפה. בני ביקש מראש־העיר בדלת פתוחה לבנות כאן גן. עיר־יית תל־אביב התחייבה בפני מינהל מקר־קעי ישראל, שהאדמה שייכת להם, שייב־נו גן אבל ברגע שיוציאו מיכרז על המיג־רש תפרק העיריה את הגן.

„אני לא התחמתי את התושבים על בניית גן. התחמתי אותם רק שלא יבנו כאן ספסלים כדי לא יעשנו פה חשיש.

„לפני שנה פרסם מינהל מקרקעי יש־ראל מיכרז על המיגרש. חבר שלי, לא חשוב איך קוראים לו, בא לספר לי על כך. קנינו את המיגרש ואנחנו נבנה כאן. הכל חוקי. לגבי השאלה על היחסים שלי עם בסוק אינני מוכן לענות. לגבי עץ השיקמה זה לא ענייני. יש לי רשיון בנייה ואני אבנה."

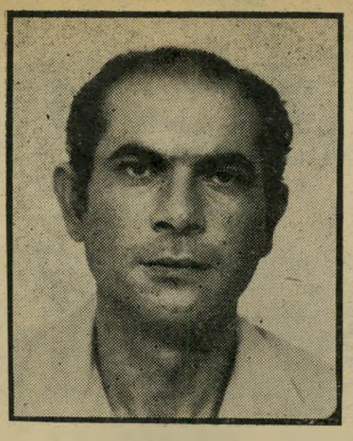
אשתו של עמוס, רינה בובליל נמוכת הקומה והשמנמנה, עמדה בפתח חצרה, ראשה מכוסה במיטפחת צחורה, וניהלה ויכוח קולני, עם שכנה, בעניין הגן. „איי־מו עלי ברצח," צעקה. „השכנים פה מקנ־אים בי. לא עשיתי להם שום דבר רע. לא גנבתי ולא לקחתי כסף של אף אחד. אני לא יכולה להגיד מאיפה הכסף לתש־לום על המיגרש, את זה תשאלו את בעלי, אבל קנינו את המיגרש בחסכונות שלנו.

„בעלי עסקן ציבור. הוא לא צריך טו־בות של אף אחד. הוא עובד במועצה הדתית ברבנות־הראשית. הוא מפקח על המשגיחים על המיסעדות.

„מה שקרה זה שהתושבים באו לבעלי וביקשו ממנו לעזור ולסלק את ערימות הזבל מהמיגרש. בעלי הלך לדלת פתו־חה בעיריה, והציע שיקימו כאן גן. הוא החתים את התושבים שלא יבנו כאן ספ־סלים בגלל החשיש.

„בשנה שעברה היה מיכרז על המיג־רש. אז בעלי קנה את זה עם שותף, מרדכי חלפון. הבנים שלי השתתפו בכסף. מה פתאום שבסוק יתעסק בתיק הזה. הוא חבר של בעלי. היה אצלנו במסיבות ב־בית, אבל בסוק לא עשה לנו שום דבר רע.

„בקשר לעץ השיקמה, שמורות הטבע נתנו לנו רשות לחתוך מהענפים. פה יש בניין, לא גן. הבניין זה העסק שלי. העץ זה לא העסק שלי ולא העסק של התוש־בים בשכונה. אם הם כל כך רוצים את העץ הזה, אני מוכנה שהמינהל יחזיר את הכסף ונחזיר את המיגרש, רק שיהיה לי שקט מהשכנים."

חשוד עקביא
הכרה בבית־הכלא

פסטיבל השלום המצרי־ישראלי, שייזם האמרגן מרקו שדה, היה אמור להיות „פצצה" של הצלחה. במיסגרת הפסטיבל עמדו להגיע ארצה להופעות מיטב האמנים המצריים. אולם התוכנית המפוצצת הסתיימה בפצצה מסוג אחר. לפני שבועיים התגלה מיטען חבלה ליד דלת ביתו של האמרגן.

עד מהרה הסתבר, כי את הנחת המיט־ען, שהיה בעל מישקל קטן יחסית, אופפת תעלומה. חבלני־המישטרה גילו, כי פתיל־ההשהיה, שהיה מחובר למיטען, הוצת, אולם בגלל סיבה מיסתורית האש כבתה אחרי שחלקו של הפתיל כבר נשרף.

השערה לפיתרון התעלומה העלה דור־קא החשוד בהנחת המיטען, אבנר עקביא. הוא נעצר על־ידי המישטרה, אך הכחיש כל קשר למיטען ושוחרר כעבור כמה ימים. „אני חושב שיכול מאד להיות שמרקו שדה שם בעצמו את הפצצה ליד דלת הדירה," טען בשבוע שעבר עקביא.

מרקו שדה שקוע בחובות של כחצי מיליון לירות. נושיו מפעילים עליו לח־צים כדי שיחזיר להם את חובם, וחלקם אף מאיימים עליו. בעבר ביצע שדה שני נסיונות־התאבדות, ביגלל איומים אלה. אולם ספק אם אכן רצה למות. יותר סביר, כי רצה לרמוז בכך למאיימים עליו, כי לא ירוויחו דבר אם ילחצו עליו.

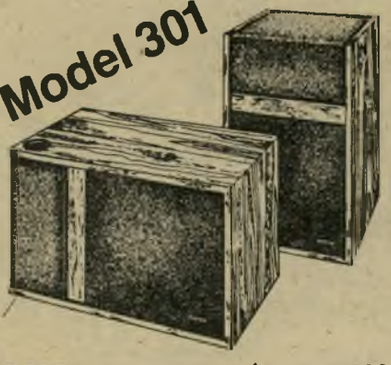
מה שסותר את ההשערה שהעלה עק־ביא הוא, כי כלל לא ניתן לכבות פתיל־השהיה אחרי שהוצת, מבלי לחתוך אותו. חומר־הבעירה שממנו מורכב פתיל כזה אינו כבה גם בדריכת־רגל או שפיכת מים. האש בפתיל־השהיה בוערת גם ב־חלקו הפנימי, כך שאי־אפשר לכבותה. הפתיל שנמצא ליד דלת ביתו של שדה לא היה חתוך והתעלומה לא נפתרה.

אבנר עקביא הוא אחד מנושיו של מרקו שדה. השניים נפגשו בבית־הסוהר מעשיהו. שדה ריצה עונש־מאסר של שנה, באשמת ביצוע מעשים מגו־נים בנערה בת 9, בתה של פילגשו (העולם הזה 2098). עקביא הגיע לכלא באשמת זיוף פרטי־הזיהוי של מכוניות גנובות.

בכלא הציע שדה לעקביא להיכנס כ־שותף שקט לעיסקי האמרגנות שלו. ב־אמצעות כוח־השיכנוע שלו הצליח שדה לעניין את עקביא, והשניים חתמו בתוך הכלא על חוזה־שותפות ביניהם. עקביא אף נתן הוראה להעביר מחשבונו, לזכות שדה, סך של 270,800 לירות, כחלקו ב־השקעה המשותפת.

אולם כאשר נודע לעקביא על כישלו־נותיו המרובים של שדה בעבר, התחרט על העיסקה ודרש את כספו בחזרה. שדה טען, כי הכספים הושקעו בפסטיבל השלום

איך כבה פתיל המיטען שהונח בפתח בית האמרגן?

BOSE
Direct/Reflecting® speaker.
הרמקולים הטובים ביותר בעולם
תוצרת ארה"ב
5 שנים אחריות
Model 301

* ה-301 מתאים למגבר בעצמה בין 75—5 w R.M.S.
* ה-301 פועל בשיטת צליל ישיר ומוחזר.
* ה-301 מתוכנן ומיוצר ע"י BOSE ארה"ב.
* ה-301 ניתן להרכבה על הקיר או על מדף הספרים.
* ה-301 כולל קיר מלאכותי הניתן להכוונה.
* ה-301 כולל 5 שנים אחריות ושרות.
מערכות הגברה לבמה: „טל הגברת" BOSE
טל: 456394

נציגים בלעדיים בישראל: Elmor
אלמור סוכנויות יבוא ושווק בע"מ ככר המדינה,
רח' ה' באייר 52 תל־אביב טלפון 455620,455938

זה עתה יצא לאור
„עד כפות הרגלים, ובחזרה"
ספרו החדש של
ארנון הדר
ספר חושפני, נועז, כן, ריאליסטי ו...מבדח.
כעת למכירה בכל חנויות הספרים המובחרות.
להתראות,
הוצאת „תמוז", תל-אביב

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263
יום ג', ה־12.2.80
שתי דיעות על ציונות אחרת
בהשתתפות:
ד"ר יגאל עילם
ד"ר וולף ארליך
מנחה: תמר גוז'נסקי
המועדון פתוח בימי ג'
תחנויות מתחילות ב-5 בערב
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

עשה למענך!
היה איכפתניק ולא פלגמטניק
פעל לשיפור איכות החיים שלך ע"י דוגמא אישית בנימוס, התחשבות בזולת, שמירה על הנקיון, סבלנות ועוד...
נשמח לשמוע ממך
אזרחים למען איכות חיים
ת. ד. 1097 נבעתיים

פצצת השלום

שאירגן, אשר במיסגרתו עמדו כבר להגיע ארצה להופעות האמנים המצריים, ולכן אין הוא יכול להחזירם. כדי להרגיע את עקיבא, הראה לו שדה מודעות־פירסומת למופעים, שכבר הוכנו לקראת בואם של האמנים המצריים, והבטיח, כי יגרסו יחד הון רב מהעיסקה.

אולם עקביא לא השתכנע. לדברי שדה איים עקביא על חייו. „לפני שעמדתי להשתחרר מהכלא, בא אלי עקביא ואמר לי שיש לו אנשים בתוך הכלא שיחסלו אותי אם לא אחזיר לו את הכסף," סיפר בשבוע שעבר שדה. „לא היתה לי ברירה. אז חתמתי לו בתוך הכלא על שני צ'קים בסך 220 אלף לירות, ונתתי גם הוראה להעביר 85 אלף לירות לזכות אשתו, ועוד 50 אלף לירות לעורך־הדין שלו.

„אחרי שיצאתי מהכלא לא היה לי כסף לפרוע את הצ'קים. ההופעות של המצרים לא יצאו אל הפועל, כי הגורם־ליזציה עם מצריים התעכבה ולא יכולתי להביא אותם לארץ. כשעקביא יצא לחופ־שה מהכלא הוא התקשר אלי ואיים עוד פעם שיחסל אותי ואת כל המישפחה שלי, אם לא אשלם לו את הכסף. בגלל זה בלעתי כדורים וניסיתי להתאבד."

שדה טוען, כי כבר שילם חלק מהחוב, אך עקביא אומר, כי הוא חייב לו עדיין את מלוא הסכום. לראייה מציג עקביא שטר־חוב על סך של 270,800 לירות, ש־עליו חתום שדה. אחרי שעקביא השתחרר גם הוא מן הכלא, נפגשו השניים במיש־רדו של עורך־דין, ושם חתם שדה על השטר. אולם גם שטר זה לא נפרע.

לטענת שדה הוא יחזיר את כל חובותיו. „תנו לי רק זמן," אמר שדה. „פעם כבר הייתי פושט־רגל, והחזרתי את כל חובות שלי. אני אחזיר גם הפעם. עד היום החזרתי כבר 90 אחוז מהקרן של החובות. חצי מיליון הלירות שאני חייב היום הם ריבית, ברובן."

במישטרה מסר מרקו רשימה של אנ־שים, שהיו עשויים להניח את המיטען. אחד מהם היה עקביא. אולם עקביא טוען, כי נבדק בגלי־שקר ונמצא דובר־אמת, כאשר הכחיש כל קשר עם הנחת המיטען.

פרשה אחרת שגיבוריה מתקשרים להטמנת מיטען החבלה היא פרשת המע־שים המגונים שביצע מרקו שדה ב־נערה בת ה־9, ושבעטיה נשלח לכלא. ל־בית־המישפט הוגשה אז עדותה של ה־נערה, בתה של ידידה קרובה של שדה. לדבריה הוא עשה בה מעשים מגונים בנוכחות אמה, בעודו מתעלס עם האם.

אמה של הנערה נעצרה בזמנו לחמי־שה ימים, יחד עם מאהבה. אולם בעוד המישטרה סירבה לשחרר את מרקו ממעצ־רו, שוחררה האם. למרות שהיתה מעורבת בביצוע המעשים היא לא הובאה מעולם לדין על־כך ובית־המישפט אף הביע ב־נושא זה את פליאתו. האם המשיכה להי־יות בקשרים עם שדה גם אחרי שהורשע ואף באה לבקרו בכלא.

אולם נראה, כי יחסי האם עם האמרגן לא היו אישיים בלבד, אלא גם עיסקיים. עובדה זו עולה מתוך מיכתב שהציג דווקא שדה עצמו במישטרה. שדה סיפר, כי המיכתב נשלח אליו אחרי שהשתחרר מבית־הסוהר. לטענתו שלח את המיכתב אבנר עקביא, שעדיין היה כלוא, כדי לאיים עליו ולאלצו להחזיר את הכסף.

במיכתב זה נאמר, בין השאר: „אני עומד לפנות למחלקת הרמאויות ולפתוח בגדך ונגד דליה* תיק מירמה, ואני מבטיח לך העמדה לדין, לך ולה גם יחד. לא תמלטו מזה... הפסקתי להתרגש מ־דמעות התנין שלך. בעיני הפכת לחלאת המין האנושי, נוכל, רמאי ושקרן, ואני אוכיח לך שבתחנת המישטרה תבכו הר־בה, אתה ודליה הנוכלת."

מתוך מיכתב זה עולה בבירור, כי דליה היתה קשורה לפתוח בעיסקה שאותה ביצע שדה עם שולח המיכתב, שהוא, ל־דברי שדה, אותו עקביא. אם נכון הדבר אזי יתכן שדליה יודעת פרטים על מניח מיטען החבלה. במיכתב מופנים איומים גם כלפי דליה, ויתכן שהיא חוששת ולכן לא סיפרה לאיש את הידוע לה.

פרשה נוספת, שבה נוטלים חלק שדה ועקביא היא פרשת התביעה שהגיש עק־ביא נגד פרקליטו, אחרי שהורשע ונשלח לכלא באשמת זיוף פרטי הזיהוי של מכו־ניות גנובות. בכתב־התביעה האשים עק־ביא את הפרקליט בכך שלא נתן לו טי־פול מישפטי ראוי ונכון, ובכך שהתעשר ממנו מבלי שנתן תמורה, ועוד סיבך אותו בגלל טיפול כושל.

בנוסף לכך נאמר בכתב־התביעה, כי „הפרקליט פנה לשדה כדי שזה יספק לו בחורות שהוא ראה אצל שדה במישרד, או בביתו של שדה כאשר ביקר אצלו כאורח, כדי לקיים איתן יחסי־מין. הפרק־ליט היה אומר לשדה שאם לא יקיים יחסי מין עם הבחורות הללו, לא יהיה ,רענן' כדי להופיע למחרת בבית־המישפט להגן על שדה... אספקת הבחורות משדה ל־פרקליט נמשכה כמה חודשים, ושדה סיפק לו למעלה מעשר בחורות שקיבלו מהתו־בע כספים בסך של 25,000 לירות בערך."

כתב־תביעה זה לא הגיע לכלל התדיינות מישפטית. זמן מה אחרי הגשתו התפשר עקיבא עם פרקליטו וטען, כי שדה הוא שהסיתו להגיש את התביעה, בעת ששהו בצוותא בכלא.

עקביא מכחיש בתוקף כל קשר למיטען. חוקרי המישטרה יצטרכו, איפוא, לענות על שתי שאלות: מי הניח את המיטען ומדוע הוא לא התפוצץ?

* שם בדוי. השם האמיתי נאסר לפיר־סום על־פי צו של בית־המישפט.

אמרגן שדה (עם רוג'ר מור)
הפצצה לא התפוצצה

הכריזה של פסטיבל השלום
הצ'ק לא נפרע

(המשך מעמוד 49)

דה מכר את האיגרות לבנק. המישטרה מצאה כי קלפרדה עשה זאת עבור חברו צ'צ'ה.

הפעם נעצר אנזלביץ הצעיר לתקופה ארוכה יותר, אשר חלק ממנה בילה ב־בית־החולים הכל יפה בחדרה, כאשר חד־רו מלא מפה לפה חברים ובני מישפחה.

צ'צ'ה הסביר למישטרה שאין לו חלק בפריצה וכי הוא קנה את האיגרות מאדם שהכיר בבית־הקפה עטרה. אולם שלושה ביקורים עם אנשי מישטרה בעטרה לא הצליחו לאתר את המוכר.

המישפט נמשך זמן רב, והנאשם כפר בכל הנאמר בכתב־האישום. במישפט הו־פיעו עדים רבים וביניהם עד־התביעה שמשון גרשונוביץ מי שהיה חותנו של צ'צ'ה.

כלי ירדות קשה. התברר כי הצעיר השאפתני החל את דרכו כסוכן של חברת מלט, כאשר השתחרר מצה"ל בשנת 1971, ובנה לו אימפריה כלכלית מרשימה. של־טונות מס־ההכנסה התעניינו לדעת היכן השיג הצעיר את הכסף בתחילת דרכו, וכיצד הפך תוך זמן קצר קבלן מצליח המגלגל מיליונים. לדבריו קיבל כספים מאביו עסקן־הציבור, ומדודו המתגורר באמריקה. כאשר הסתבכו ענייניו עם מס־ההכנסה, חשש לדבריו ללכת לבנק כדי לפדות בעצמו את איגרות־החוב שקנה בעטרה, ולכן שלח לשם את ידידו קל־פרדה.

במהלך המישפט החזירה מישפחת אנז־לביץ למתלונן, פיק, את כל סכום הכסף שנגנב מביתו. הסנגור אריה קמר, הצ־ליח להגיע, בסופו של דבר, להסכם עם התובעת שרה דותן, שלפיו הודה צ'צ'ה בעבירה הקלה יותר של קבלת רכוש ב־ידיעה שהושג בעוון.

לא נטען כי היתה לנאשם ילדות קשה. ההיפך — הפעם נטען כי מעשי הבן הש־פיעו לרעה על הקאריירה של האב. מע־שיו של הבן פגעו בסיכוייו של דוד אנז־לביץ להיבחר לראש עיריית נתניה. גם אשתו של צ'צ'ה עזבה אותו אחרי חמש שנות נישואין ושני ילדים, בגלל האישום הפלילי. הבושה והנזק שנגרמו לשמה ה־טוב של המישפחה היו בעצמם עונש חמור.

השופט חיים דבורין התחשב בכל הדב־רים הללו ובעברו הנקי של הצעיר. אולם השופט לא יכול היה להתעלם מהאספקט הציבורי השלילי של עבירות מסוג זה. אנשים המקבלים רכוש שהושג בעבירה מעודדים את הפורצים להמשיך בעבודתם. לכן יש להעניש גם אנשים כאלה בחומ־רה. על צ'צ'ה הוטלו 15 חודשי מאסר על תנאי, וקנס בסך 70 אלף לירות.

דרכי חיים

נדידת האבטיחים

„צריך לנדוד שוב" אומר קדוש מקד־ה־אבטיחים המפונה

„שיקחו את המקום, שיקחו הכל. עד שהתחלתי לארגן פה שוב זורקים אותי," אמר מלך האבטיחים לשעבר, משה קדוש. „כשהיא לא רוצה ועושה צרות, אבטיח אצל קדוש... והיא תבקש עוד ועוד..." כך היה כתוב על סוכתו של קדוש בשנה שעברה. סוכת האבטיחים נדדה ממקום ל־מקום לפי צווי העיריה. הוא כבר היה בבת־ים, בבני־ברק, ברמת־גן, בסוף תח־נת קו ארבע בתל־אביב, איפה לא? קראו לו „מלך האבטיחים" ועד היום מכנים אותו כך חבריו הוותיקים.

קדוש, שמכר אבטיחים עוד בימי ה־מנדט, היה מפורסם בבטנו העגולה הע־קית, ובחוש ההומור שלו. כל מקום ש־אליו עבר, הפך תוך זמן קצר מרכז חיי הלילה של תל־אביב. היו מחנים את ה־מכונית, זוללים אבטיח קר על הסכין, ומרכלים עד אור הבוקר.

בשנה שעברה החליטה העיריה לפנות את בעלי סוכות האבטיחים מתל־אביב. קדוש היה בין הראשונים שפונו. כאשר באו מוכרי האבטיחים בטענות לעיריה, נאמר להם: „המלך הלך ואתם רוצים להישאר?" נטען, כי הסוכות משמשות כ־מיטרד ציבורי, וכי חלקן משמשות כ־מסווה לעסקי סמים.

„זה סתם היה תירוץ!" הכריז המלך. „להיפך. כשהעבריינים היו להם סוכות הם לא עברו על החוק כי היתה להם פרנסה, אבל עכשיו הם כולם מסתובבים, מה הם יכולים לעשות? לא נתנו להם פיצויים, לא נתנו שום דבר, רק אמרו להם ללכת."

„לא צריך נאפאס." בהתחלה הת־חשבה העיריה בקדוש, בעיקר מפני ש־נידב 30 דונם מאדמתו לגדנ"ע. „היו יל־דים שהסתובבו כך סתם בלי לעשות כלום," סיפר. „הם היו משכונות מצוקה. נתתי להם את האדמה לא בגלל הפגים היפות שלהם, אלא כדי שלא יצאו עברייי־נים."

הוא קיבל רשות לשכור בניין ישן בגני־

אבטיחן קדוש
לאן לנדוד הפעם?

התערוכה הישנים. תלה שם גלגלי־הצלה, אוכפים, כלי־נחושת, אופניים וקישוטים אחרים שונים ומשונים. „הכל עשיתי לבד," התפאר. „אני הארכיטקט של עצמי. לקח לי הרבה זמן עד שהתחילו לבוא כל הקליינטים הישנים. קפאתי כאן בקור כל החורף, הרבה אמנים באו אלי ורצו לעזור. מי לא היה כאן, ריבקה מיכאלי, שייקה אופיר, הרצל בן יעקוב, כולם הב־טיחו. רצו לעשות כאן תיאטרון לילדים אבל העיריה לא נתנה. למה? כי אותי קל לסלק, אבל אותם יהיה קשה לסלק. עכשיו באו אלי מהעיריה ורוצים שאעזוב שוב. אני הייתי נוודּ כל החיים שלי. כתבו לי מיכתב מהעיריה ואמרו: „להפסיק לרחם על קדוש. יש להתייחס אליו כמו אל השאר."

קדוש, שגר במיסעדה שלו עם אשתו מכין אוכל מיוחד. הסיסמה הפעם: „לא צריך נאפאס, גם הפגז מיותר. קח סופלקי של קדוש ואתה בראש."

הסופלקי הוא מאכל העשוי מבשר מטו־גן ומתובל. המחיר — 60 לירות למנה. „רק שיבואו," אמר קדוש, „קשה היום. הכל קשה גם הפרנסה קשה. אנשים לא באים ועכשיו המלך צריך לנדוד שוב."

מיגרשי־התערוכה הישנים נמצאים ב־בעלותה של חברת אחרים, שעומדת להקים באיזור „מארינה סיטי". התוכנית הגרנדיוזית מוקפאת בינתיים מחוסר תק־ציב. אך מגמת העיריה היא לפנות את כל התושבים מהשטח כדי שיהיה ניתן להתחיל בתיכנון.

לקדוש לא תהיה ברירה, כנראה, אלא לעזוב את הסופלקי ולחזור לאבטיחים עד שיפונה בפעם הבאה.

מישפט

קאראטה סיני

בבית־המישפט

איך דקר הכסף מן הכספת, טיפין טיפין?

בשבוע שעבר היתה לשופט יוסף שטינמץ הזדמנות ללמוד איך אומרים

(המשך בעמוד 60)

לקנות סטריאו- שאלה של אמון.

אל תיקח שאנס!!!

אל תבזבז יותר ממה שהינך צריך
עבור הצליל שהינך רוצה לשמוע. ברשותינו
עשרות מערכות מפירמות בינלאומיות בתצוגה מתמדת,
החל מהזולות ביותר ועד המתוחכמות ביותר

ברשותנו מערכות:
AKAI, J.B.L, SANSUI
MARANTZ PIONNEER,
SHARP, A.R, DUAL, J.V.C,
BOSE, MOREL, PHILIPS,
SHURE, LEAK, L.G, K.L.H,
MICRO, ROTEL, BSR, ADC.
אורית מוותיקי וחלוצי
ענף הסטריאו בארץ
26 שנות וותק.
מחירים
זולים במיוחד,
אפשרות
השוואה בין
המערכות
השונות
יעוץ והדרכה
ספיציפי.

נסה ותיווכח.

אורית orit
AUDIO SYSTEMS
מערכות צליל
ת"א, רח' אחד-העם 19, טל. 615507

קאפרי סבון איכות אמיתי

הדבדל הבעים

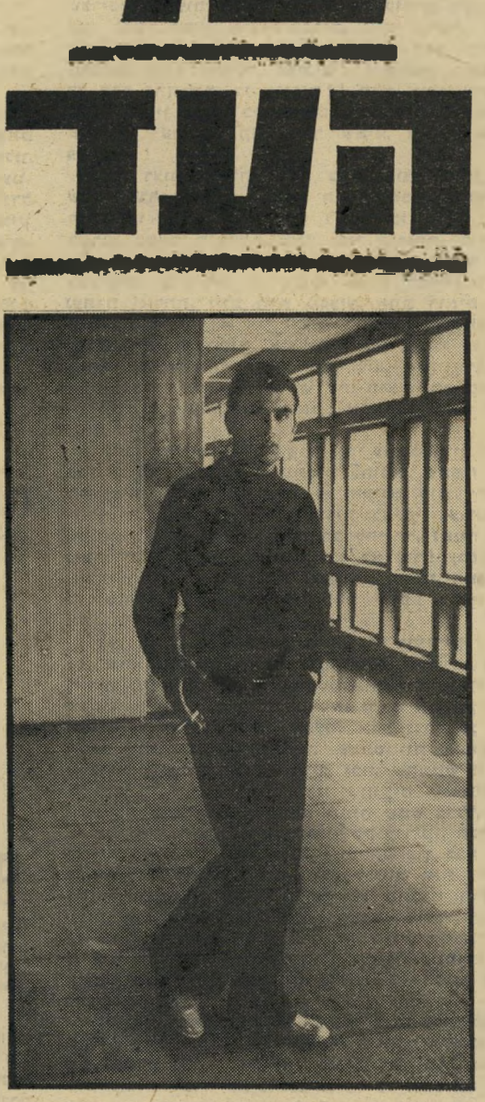
עץ הזית

2 רופאים, יונה קרוננברג (משמאל) ומיכאל רוטשטיין (מימין) טוענים כי פגוע־מוח אינו יכול להעיד

מוחו של העד

אח כחייל
באוזן של מי?

עד משראווי
אינו עדות?

אב כחייל
מי לחש?

ה אנ' כחייל הספיק להוציא מפיו רק מישפט אחד אחרי שנפגע ביריה בראשו ומת. הוא אמר לאחיו חסיין: „יוסה המאניאק למד לתפוס עוזי." במילים אלה מצאה המישטרה אישור לזהותו של אחד הנאשמים ברצח, יוסף מסיקה.

ההתנקשות שגרמה את מותו של חאג' ופצעה את אחיו ערף, אירעה בחודש יולי בשנה שעברה, ליד תנות־הגרעינים של מישפחת כחייל ביפו. השעה היתה אחרי חצות, ועדיין היו הרבה אנשים בסביבה, אך איש מהם לא ראה ולא זיהה את הרוצחים. כל ראיות התביעה נובעות מעדויות מישפחת כחייל וידידיהם. מחמוד כחייל האב, ובנו הצעיר שנותר בלתי־פגוע, חסיין, הישובים עתה בבית־המישפט מדי יום ביומו.

השבוע נסבה ישיבה שלמה בבית־המישפט המחוזי על האפשרות כי אדם שנפגע במוחו פגיעות כמו אלה שנפגע המנוח, יכול היה בכלל ליצור קשר עם הסביבה ולהגות מישפט הגיוני.

סניגורו של יוסה, מנחם רובינשטיין, הביא שני רופאים שיעמדו. הם סתרו את עדותו של הפאתולוג הממשלתי, ד"ר בצלאל בלוך, שניתח את הגוויה ניתוח שלאחר המוות וקבע את סיבת המוות.

ד"ר בלוך, שהיה עד התביעה העיקרי, קבע שהמוות נגרם כתוצאה מבצקת במוח. כלומר משיטפי־דם שנגרמו באופן מישני מפגיעה כלשהי. שיטפי־דם אלה יכולים להתפתח תוך זמן מה, ועד אז יש עוד אפשרות לתקשורת עם הקרבן.

שני הרופאים שהביא רובינשטיין ניסו לסתור עדות זו. היו אלה ד"ר יונה קרוננברג, נוירולוג מתל־השומר, וד"ר מיכאל רוטשטיין, עולה חדש מברית־המועצות, נוירו־כירורג מאותו בית־חולים.

נסיונו של קרוננברג הוא עדיין קצר, כיוון שסיים את לימודיו רק לפני כשש שנים, אולם הוא מכיר את הספרות המיקצועית בנידון, וטרח והביא לבית־המישפט טבלה מפורטת של מוח האדם, והראה לשופטים הדסה בן־עיתו, משה טלגם ויעקב קדמי, את מסלול הפגיעה במוח.

גם מהות הפגיעה במוחו של כחייל לוטה בערפל. ברור שנגרם נזק למוח מ„אנרגיה" שעברה דרכו והותירה סימני פגיעה. אך לא נמצא כל קליע. מסלול הפגיעה היה מהקרקפת, אל המוח המוארך שגישרו נפגע, ומשם לחדר הימני של המוח עד ארובת העין.

אמר המנוח משהו אחרי הפגיעה היה זה גיבוב דברים חסר כל משמעות. או שלא אמר מאומה, וכל הסיפור הוא המצאה של אחיו.

נס או פיברוק?

ה תובע הוותיק אברהם אלג'ם היה מוכן היטב לחקירה הרפואית. הוא הוציא מתיקו שני דפים מסיפרי רפואה מישפטית והראה אותם לרופאים. בדפים אלה מסיפרי מלומדים נודעים, תוארו מיקרים יוצאי דופן ברפואה. מיקרים שבהם נפגעו אנשים במוחם פגיעות מוות, ובכל זאת המשיכו לתפקד תקופות זמן מסויימות. למיקרים אלה אין כל הסבר רפואי. הם בגדר ניסים שאין הרפואה יכולה לפרשם.

אחד המיקרים הללו הוא של אדם אשר ירה ברקתו בנסיון התאבדות. הכדור חדר למוח מצדו הימני וחלף ויצא מהרקה השמאלית. האיש הניח את האקדח על שולחן המיטבח, הכין לעצמו כוס קפה, ושתה אותה עד תומה. רק אחר כך התמוטט ומת.

מיקרה שני שקרה בארצות־הברית של שחקן קריקט אשר נפגע במוחו ממהלומה קשה. הוא נפל ארצה, קם שנית והמשיך לשחק כאילו לא קרה דבר. רק אחרי פסק זמן נוסף נפל שנית לארץ ומת.

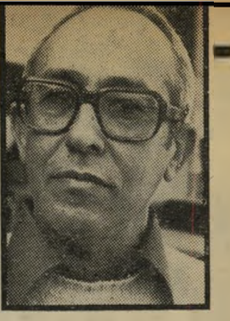
הרופאים ניסו להבחין בין המיקרים. ד"ר קרוננברג אמר כי המיקרים הללו ידועים לו, אך גבול הניסים הוא באיזור שבו אירעה הפגיעה. אם הנזק נגרם לקרום המוח יש אפשרות חריגה שהאדם ימשיך בתיפקוד נורמלי זמן מה. אך אם הפגיעה היא בחומר האפור של המוח, ובעיקר במוח המוארך או בחדר המוח, אין מקום לפלאים רפואיים.

שני הרופאים הללו שהביאה ההגנה למדו את המיקרה אך ורק מהדו"ח הפאתולוגי שערך ד"ר בלוך. כיוון שנקראו להעיד רק זמן רב אחרי הרצח, לכן לא היו מרשימים ודרמתיים כמו הפאתולוג. כאשר העיד ד"ר בלוך ונתבקש לספר על תעלה שנראתה בעצם הקדקד של המנוח, שלח מכיסו פיסת עצם מגולגולת המנוח והציג אותה לראווה מול פניהם המשתאות והמזועזעות של השופטים ועורכי־הדין.

רק אחרי שנסתיימה עדותם של הרופאים קרה משהו חדש ומפתיע במהלך המישפט, אשר אולי יבטל את הצורך בהכרעה מישפטית באשר לעדותו של השכיב־מרע.

המוציע המישטרתי המפורסם מיפו, סלומון משראווי, עלה בעד הפתעה על דוכן־העדים וסיפר כי היה נוכח במהלך כל השיחות במישפחת כחייל. לדבריו הם לא ידעו דבר על זהות הרוצחים ולא ראו אותם. הכל היה פיברוק מתוכנן מצידם כדי להרשיע את הנאשמים. אם אומנם תתקבל עדותו, או אפילו תשאיר בלב השופטים ספק סביר בדבר אמינותם של עדי התביעה, לא יהיה מנוס מזיכוי הנאשמים.

השופטים כבר הציעו לתביעה לעיין מחדש בפתיחת חקירה נוספת בעניין. בדרך־כלל מהווה רמז כזה התחלה לעיכוב הליכים. כלומר פניה ליועץ המישפטי שיקפיא את הליכי המישפט עד שיהיה שינוי שיאפשר לתביעה את המשכו בהצלחה של המשפט. משמעותו המעשית היא בדרך־כלל הפסקה מוחלטת של המישפט.

יעקב שרת / איש ממאדים
הנקמה של טדי

— את מי אתה אוהב יותר, ילד, את אמא או את אבא?
— את אמא, אבל את אבא יותר!

זה, בערך, המצב של אותו שר בממשלת־ישראל, אשר אך תמול־שילשום הכריז קבל הבוחר האמריקאי, כי לישראל יש ידיד טוב בבית הלבן, אך פיתאום צץ לו אי־משם טדי קנדי, והחטיף לו מנת־ידידות משכרת, שכמוה לא הוטעמנו מכבר בעולמנו המתנכר. אז את מי הוא אוהב יותר?

...קרטר הוא קרטר, מה יש לדבר. קודם כל הוא יושב בבית הלבן, ושנית הוא לא חסר סיכויים לכהן שנית, אבל, מי יודע? קנדי זה אינו אומר נואש, ומבחינתנו, אה... מה שהוא אמר לא הולך ברגל, ובכלל, לא לשים את כל הביצים בסל אחד כבר למדנו מהסבתא שלנו.

ואפילו קנדי יובס, עצם הדברים שהוא אמר בזכות ישראל משנים כלשהו את המצב, שכן קרטר אינו יכול להתעלם מהם, זאת אומרת, שהשוט של קנדי עשוי להביא לנו איזו תועלת.

מה עושים, מה עושים? מצד אחד, אולי זאת באמת היתה שטות נוראה להתבטא על הידיד שיש לנו בבית הלבן, אך מצד אחר, להשאיר עכשיו את קנדי ללא תגובה זו אולי שטות נוראה עוד יותר.

מה עושים, מה עושים? הקנדי הזה, מה קרה לו? מה פיתאום הוא נהיה פרו־ישראלי כל־כך? מה החוצפה הזאת, להתערב בגסות שכזאת בענייני ישראל ברגע כל־כך עדין, ולהפר את האיזון?

עכשיו מוכרחים להתייחס אלינו, אל השמדריך הזה, וזה כל־כך מסבך את העניינים! בינינו לבין עצמנו, אי־אפשר להגיד, שמה שקנדי אמר לא עוזר לנו, ולוא רק מבחינת הבלימה של קרטר וחבורתו.

גם על הערבים הדברים שאמר עשו רושם לא־מבוטל. אבל מצד אחר, הוא גם הזיק נורא. היהודים בטוחים עכשיו, שאם קנדי רק ייכנס לבית הלבן, ארצות־הברית תהיה בכיס שלנו, ו„גוש אמונים" בוודאי כבר חיברו תפילה מיוחדת למענו.

האידיוטים האלה, הם לא יודעים, שיש כל ההבדל שבעולם בין הבטחה והגשמה? אבל להתחיל לעשות מזה עניין עכשיו לא כדאי. זה רק יועיל לקרטר, הידיד אשר על הבית. מה עושים, מה עושים?

בחיי שהוא עשה את זה כנקמה על מה שאמרתי על הידיד! מה יש, כבר אסור להגיד מילה טובה על ג'ימי? בגלל זה צריך לתפוס עלבון ולהתחיל להשפיך פרו־ישראליות קיצונית שכזאת?

בחיי, אני אדפוק אותו, את השרץ הפרו־ישראלי הזה! הי, אתה שם, למה הטבעת שם את הבחורה ההיא, מה שמה, בנהר?

מאיר מעיר האורות

ועשיתי על השגריר / נוטף הארס והריר:
שני מלכים שירת הרוזן השקוט,
את מלך מערב ואת מלך ליכוד,
ונכחות שוט בחירות, כמשרת מחושב —
יד על לב, יד יושיט: „תנו שלום, עכשיו!"

הח' צריכים,
האדון קוקוריקו
והד"ר אמרתי לכם

היה היה לפני שנים רבות רבות מורה לביולוגיה בבית־ספר תיכון אחד בירושלים, ושמו ישעיהו ליבוביץ'. כן, אותו ישעיהו ליבוביץ' גופא, אלא שאז, לפני שנים רבות רבות, נאלץ לפרנס את משפחתו מהוראת ביולוגיה לשובבים, לא עלינו, ואם אני אומר שובבים, האמינו לי. אני הייתי שם.

אז פעם אחת, בשיעור אחד, בשלב נשכח לחלוטין בהבהרת תיפקודי מערכת־העיכול של האדם, פתח הד"ר ליבוביץ את פיו ואמר דבר שאין לו ולא כלום עם תיפקודי מערכת־העיכול של האדם (תופעה זו חזרה ונשנתה אצלו לא אחת, ובדרך כלל ללא פשר), ואמר משהו, שבניגוד לתיפקודי מערכת־העיכול של האדם. אני זוכרו היטב, איך אומרים אצלנו, עד עצם היום הזה.

מה אמר אז הד"ר ישעיהו ליבוביץ'? או, אז אני אגיד לכם: הוא אמר: „החבר הכי חשוב בקיבוץ הוא החבר צריכים! בכל פעם שאסיפת הקיבוץ מתכנסת, ודנה, ושוקלת, היא מחליטה לבסוף: ‚צריכים לעשות כך־וכך!', ‚צריכים לנהוג כך־וכך!', ‚צריכים לדרוש כך־וכך!'..." — וחזר באופן הטבעי ביותר הישר אל תיפקודי מערכת־העיכול של האדם.

מה אגיד לכם? עברו אי־אילו שנים עד שסיימתי איכשהו את בית־הספר התיכון ההוא, וחלכתי לפלמ"ח, ואחר־כך לבריגדה, ואחר כך חזרתי לארץ־ישראל של יוני 1946, וכעבור זמן קצר (בניגוד לשטויות במיץ עגבניות שגולדי יוסף, אשת נעוריו של דב יוסף, כתבה עלי ביומן המעניין שלה „עיר ואם") הייתי בין מקימי חצרים ביום הכיפורים של י"א הנקודות — עברו שנים, עיניכם הרואות — עד שפשר אותה אמירה בלתי־מובנת־בשעתה על החבר החשוב ביותר ושמו צריכים, נתחוורה לי כאחת האמיתות הגדולות לא רק של חיי־הקיבוץ, אלא של החיים עלי אדמות.

תחת רישומה של אותה התגלות בהווי הקיבוצי, חיברתי אפילו שיר ושמו „החבר צריכים", וככל שאני זוכר הוא היה מוצלח למדי. ברגע היסטורי זה זכור לי רק הפיזמון, והריהו לפניכם:

צריכים הוא חבר שאינו מאחר,
בכל הזדמנות פעיל וער,
על כן האספו נא ובואו אחים,
אימרו נא כולכם — כי צריכים!

קונם עלי, אם ותיקי חצרים לא יאשרו פיזמון זה מילה במילה, וחזקה עליהם שלא יאחרו לפזמו באוזניכם, למישנה אישור!

■

אם תשאלוני עכשיו על מה ולמה העליתי מתהום־הנשיה את פרשת החבר צריכים — אני אומר „אם", אבל כך או כך אענה — אומר מייד, כי לא אחת חוזר החבר הזה וניצב לפני בהיתקלי בנותני־עצות למיניהם, ובעיקר נותני־עצות למי שצריכים לעשות ואינם עושים, או עושים שטויות מחרידות, כמו למשל נשיא ארצות־הברית, ג'ימי קרטר. יושב לו סבא שכמוני אל מול האח, כמו שניבא חיים חפר, וחושב או אפילו מתבטא בקול: קרטר, צריכים!!! קרטר, האם לא אמרתי לך כבר בהתחלה, כי צריכים?! הלא אילו עשיתי מזמן מה שאתה מבין עכשיו כי צריכים, הכל היה... וכולי וכולי. הוא שאמרתי, צריכים הוא חבר שאינו מאחר, בכל הזדמנות פעיל וער!

ופה רצוני לעשות הכרה ביניכם ובין חברו הטוב ביותר של החבר צריכים, הלא הוא השכוי קוקוריקו. השכוי קוקוריקו קורא מדי בוקר לשמש כי תופיע. הוא מתחיל לקרוא בשעה מוקדמת מאד לפני הזריחה, קורא פעם אחת — השמש איננה. קורא פעם שניה — השמש איננה. קורא בשלישית, ברביעית, וסוף־סוף, בפעם המי־יודע־כמה, השמש נעתרת וזורחת, ויום חדש מפציע. אתם רואים — אומר אז השכוי קוקוריקו — אני ידעתי כל הזמן שהשמש תופיע. נכון, קודם היא לא רצתה. אילו היא נשמעה לי בפעם הראשונה, המצב בעולם היה הרבה יותר טוב. היה הרבה יותר אור. אבל לבסוף שום דבר לא עזר לה. היא היתה מוכרחה להופיע — והיא הופיעה, ואני שואל: אם כבר, האם לא יפה שעה אחת קודם?

החבר צריכים והשכוי קוקוריקו עושים היום חיים משוגעים בחוגים מסויימים. ואני מתכוון לחוגים, שתמיד ידעו שברית־המועצות זוממת להשתלט על העולם כולו. החוגים האלה חזרו והזהירו את ארצות־הברית באלפי „צריכים" וברבבות „קוקוריקו", כי עליה קודם כל להיזהר, ושנית עליה לעשות משהו נגד הרוסים — ושום דבר לא עזר! עכשיו הם חוגגים את ניצחונם. האמריקאים התמימים האלה, המפונקים האלה, סוף־סוף הבינו עם מי יש להם עסק! עכשיו הם יפשילו את השרוולים ויראו להם!

רגע אחד, החבר צריכים והשכוי קוקוריקו! לא נדבר על כך, שהאמריקאים האלה, שסוף־סוף התעוררו להכיר בסכנה הודות לקריאותיכם החוזרות ונישנות, יחליטו לפי האינטרסים שלהם גם מה טוב בשבילכם, ואז נראה אם הקוקוריקו שלכם יעזור. על כך לא נדבר הפעם. אבל נדבר על משהו חשוב הרבה יותר, והוא האשליה שבתסמונת־צריכים ובתסמונת־קוקוריקו, שהרי אנחנו יודעים יפה, שהשמש זרחה לא בגלל הקוקוריקו. היא זרחה, מפני שחוקים קוסמיים מסויימים גרמו לה שתזרח. אחרת, לא היתה שמש בכלל.

ובאותה מידה, עם כל הכבוד לקוקוריקו, חברה דמוקרטית בריאה פחות או יותר אינה יכולה להפוך בבת אחת לחברה צבאית־לוחמנית, שכן אם תוכל לעשות זאת היא לא תהיה דמוקרטית. היא תהיה העתק של החברה הרעה המאיימת עליה, ואז מה בצע בניצחונה? חברה דמוקרטית בריאה פחות או יותר מוכרחה, מטבע ברייתה, להגיע למשבר פנימי עמוק — כגון זה שגרמו פרשות שטראהן וכאבול לאמריקה — על־מנת שתכיר מתוך תמימות־דעים נרחבת, כי הגיעה שעתה לשנות כיוון, ואין מנוס.

זה לא „יעיל"? זה לא „מעשי"? זה עלול להיות „מאוחר מדי"? יכול להיות. הדמוקרטיה שוחרת־השלום אינה יכולה שלא לשלם מחיר יקר מאד, אפילו יקר מדי, בעד ה„תפנוק" הזה להיות חברה לא־לוחמנית, על כל המשתמע מזה, ולהיות לוחמנית רק כאשר מגיעים מים עד נפש.

הרוסים, שלבד ממיספר חודשים בשנת 1917 לא טעמו טעם דמוקרטיה, אינם מסוגלים להבין זאת. הם אולי שוחקים למישבשתה של הדמוקרטיה, כשם שהיטלר שחק לה לפני ארבעים שנה, ומי שאורח־פעולה זה של הדמוקרטיה המערבית אינו נראה להם, והם מבקשים לחופפה לצד השני של מטבע המדינה הטוטליטארית — זו, שבה מחליטים החלטות יעילות ומהירות כל־כך, מבלי להרהר בחיי־אדם, שאינם אלא שמן על גלגלי האידיאולוגיה — לשווא יקראו לארצות־הברית לשנות את חוזייתה, ולפיכך לא נותר להם אלא להתחבר עם החבר צריכים, ועם השכוי קוקוריקו, ועם הד"ר אמרתי־לכם, שמרוב חוכמה בינה ודעת מסוגלים לחשוב שהאמריקאים אינם אלא פתיים חסרי־תקנה.

כל בזה אין פירושו, שהאמריקאים אינם בשר־ודם המועדים לטעות, ואינם טועים. ועוד איך הם טועים! אילו רק שאלוני, הייתי אומר להם, שקודם כל הם צריכים...

60

במדינה

(המשך מעמוד 58)

„חברים" בסינית. היה זה בעת הבאת עזאני נאביל לאולם המעצרים, לשם האר־כת מעצרו. המישטרה מאשימה את נאביל בפריצת כספת ובגניבה ממעביד. לדבריה התגורר נאביל בדירה אחת יחד עם חמי־שה סינים, העובדים במיסעדה הסינית שברחוב פרישמן בתל־אביב. אחד מהם החזיק כספת בדירה, שבה היה מפקיד את הפדיון הלילי של המיסעדה. אט אט החל להרגיש כי סכומי כסף, קטנים אמנם, חסרים בקופה. תופעה זו נמשכה כשלושה חודשים, והסכום החסר הסתכם ב־50 אלף לירות.

האוו האוו! האפשרות של פריצה או גניבה ירדה מן הפרק, כי סחיבה זו הת־נהלה בהמשכים. בעל הכספת החל לחשוד בחבריו לדירה. ערב אחד החליט הסיני לארוב בחדר החשוך, במטרה לתפוס את הגנב. המישטרה סיפרה כי החשוד נאביל נכנס והחל מטפל בכספת. בשלב זה הת־נפל על החשוד. נאביל מצידו השליך עליו חפץ כבד, וניסה להימלט.

לנאביל היתה גירסה אחרת, אולם הוא התקשה למסור אותה בשפה העברית. אחד מעובדי בית־המישפט, התנדב לשמש מתורגמן מערבית. נאביל גולל את סיפור המעשה בפרטי פרטים, החל מתיאור קי־מתו מהמיטה, הליכתו לאמבטיה, ועד לפי־רוט מדוייק של סוג המכות שאותן ספג מן הסיני.

פרק זה של הסיפור לווה בהדגמות חיות על גבם של העצירים שישבו לפניו, ו־נראה היה כי קריאות השופט להפסקת ההצגה, והצחוק שפרץ באולם, רק הגבי־רו את התלהבותו.

בשלב זה כבר לא היה צורך בעזרתו של המתורגמן, שכן, שפת הקראטה או־ניברסלית ואת משמעותן של תנועות ה־ידיים ניתן להבין בכל שפה. המכות הנו־ראות שספג, שהותירו לדבריו סימנים על גופו, הכריעו אותו על הריצפה ואפשרו לסיני לבדוק את כיסיו, ולהיווכח שלא גנב דבר. ואז, כך טען, חיבקו הסיני, טפח על כתפו, וקרא: „אני האוו האוו. אני האוו האוו!"

השופט שטיינמץ, שסבלנותו פקעה, ביקש מהתובע המישטרתי את התיק, כדי לעיין בתלונה, ושאלו: „מה אמר הסיני?"

העציר, שהיה בטוח כי השאלה מכוונת אליו, וכבוד השופט התעניין במיוחד ב־פשר המילים, הדגים שנית את תקיעת הכף הסינית, המלווה קריאה נבחנית, ונאות להסביר לשופט את פירושה: „יאני, חברים."

נראה כי השיעור בסינית שאותו העניק נאביל לשופט לא עזר לו הרבה, והשופט שטיינמץ נאלץ לבקשת המישטרה לעצרו לחמישה ימים, להשלמת החקירה.

סופרמרקט או סל־בו

הקשיש שהואשם בגניבה ביריד ושיבח את השופט ששיחח אותו להסתכלות

לגלי הצחוק שהתעוררו באולם־המעצ־רים בשבוע שעבר, אחראי יוסף סיטון הקשיש שהואשם בגניבה מסופרסל. לאחר שנעצר והובא לחקירה, טענו השוטרים, הוא ברח מתא־המעצר. סיטון נתפס כע־בור יומיים, הודה בכל, והובא לפני השו־פט שטיינמץ כדי לשלחו להסתכלות.

משנתנה לקבצן הזקן רשות־הדיבור, הוא טען שוב: „כל מה שהשוטרים אומ־רים זה נכון." השופט ביקש כי יודה במעשים המיוחסים לו, ולא בדברי השוט־רים, אולם סיטון המשיך לטעון כי הוא מודה בכל האמירות.

בכל, חוץ משני דברים: הוא לא גנב מסופרסל, והוא לא ברח מבית־המעצר. הוא אומנם נתפס בגניבה, אך היא בוצעה בכל־בו שלום, ומבית־המעצר לא ברח, כי אם יצא אחר כבוד. „הם שיחררו שלושה עצירים, ואמרו לי יאללה, תצא כבר. אז הלכתי. לא, לא ברחתי."

גם לאחר החלטת השופט לשלחו לבית־החולים אברבנאל, בבת־ים, לשם הסתכ־לות, לא איבד סיטון את מצב־רוחו הטוב. הוא הרעיף ברכות, נשיקות ושבחים לכל עבר, ובעיקר כלפי השופט. אחד השוט־רים התפלא בקול: „אם זה מה שהוא אומר כשעוצרים אותו, מה יגיד כשיש־תחרר?"

מנורות־גן ב־½ מחיר

מבצע חד פעמי

כדורי תאורה (50% הנחה)
מלוטשים ועמידים בפני מכות, באיכות הידועה של געש.
קוטר: 40,30 ו־50 ס"מ.

פנסי־גן (30%–20% הנחה)
במבחר דגמים יפים להפליא.

המבצע יתקיים בחודש פברואר
בימי חול — בסוכנויות הבאות:
תל־אביב: רחוב אבן־גבירול 37, טל. 262918.
חיפה: מגדלור, רח' הנאמנים 27, טל. 523738.
קרית טבעון: כל־שווק, דרך קרית־עמל 22, טל. 932137.
ירושלים: מוצרי תכן, אזור התעשיה תלפיות, טל. 718211/2/4

בשבת — בקיבוץ געש.

געש
מפעלי תאורה.

רוטופלסט
תעשיית מוצרי פלסטיקה בע"מ

במרץ לטובתך
בנק טפחות משיג
את כל הבנקים האחרים
בנק טפחות
נותן יותר מכולם

טפחות עד 120
עד 27% מענק
צמוד, נושא ריבית ופטור ממס

טפחות ברירה דולרית
עד 23% מענק
צמוד, נושא ריבית ופטור ממס

אל תסתפק בפחות - חסוך בבנק

טפחות

בנק משכנתאות לישראל בע"מ

על המסלול

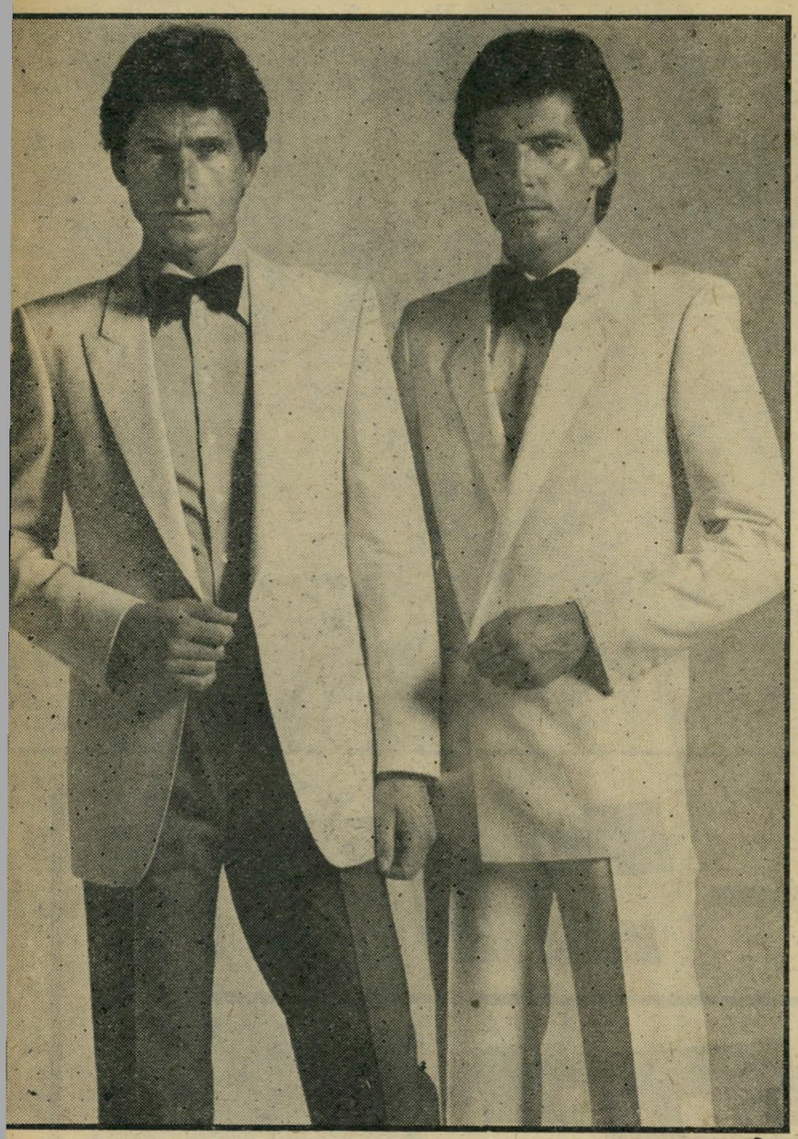
שימלה והיפוכה

בלונדון היתה חנות אופנה צבעונית ומרהיבה בשם ביבה. יום אחד הגיעה ל־לונדון רחל („רוחקה") ברזין, ראתה את הבוטיק ונדלקה על הרעיון. כתלמידת בית־הספר לאופנה בצ'לסי, בימים שה־מקום היה מרכז ללימודי־אופנה, העתי־קה את הנושא לכחול־לבן ופתחה בתל־אביב את בוטיק ביבה. מאז קוראים לה גם רוחקה ביבה. בבוטיק שלה הציגה רוחקה את רעיונותיה בשטח האופנה, כש־הצבעוניות חוגגת.

בימים אלה מציגה רוחקה את הקולק־ציה החדשה שלה, והפעם במלון בתל־אביב, שם פתחה את הבוטיק החדש שלה. החידוש הבולט הוא השימוש בבד אחד המאפשר ללבוש את השימלה משני צי־דיה. בשיטה מיוחדת מבצעת רוחקה הד־פסה משני צידי הבד, וזה מאפשר לך לשלם עבור שימלה אחת ולקבל שתיים. השימוש הזה אמור גם לגבי מיכנסיים, בלייזרים, וחולצות. אם נביא בחשבון ש־מחיר שימלה כזאת נע בין 1900—1800 לירות והאפשרות להפוך את הבגד וללב־בוש אותו משני צידיו, ואם נביט בהד־פסים היפים והנאיביים כמו נוצות, מס־רקות, נקודות ופרחים קטנים, הרי שב־אמת יש כאן מציאה לא נורמלית.

הגבר בלבן

רבותי הגברים, שימו לב. אם יש לכם חליפה לבנה שאותה אתם שומרים לאירו־עים חגיגיים, יש לי הצעה עבורכם. בזקט הלבן אפשר בהחלט להשתמש כמרכיב במערכת לבוש שונה. מיכנסיים בצבע כחול או אפור, חולצה בצבע התכלת או אפילו שחורה והז'קט הלבן המיכר לנו מן החליפה. תתפלאו עד כמה תראו אל־גנטיים, שלא לדבר על האפשרות להש־תמש בלבוש שבדרך כלל נהגתם להופיע בו לעיתים רחוקות ועתה הוא שימושי יותר.

שונה הגבר עם המקטורן הלבן, כשהופעתו נשארת אלגנטית למרות שאינו ענוב עניבת פרפר.

פרפר במקום עניבה רגילה ומיק־טורן לבן, כבר הופכים את הגבר לאלגנטי ורישמי בכל אירוע.

המקטורן הלבן הוא מרכיב חשוב במלתחת החורף ובעונת המעבר ואפילו בקייץ הקרוב. גם אם במלתחה חליפה שלמה לבנה, ניתן בהחלט לפרקה וללבוש את המיקטורן בנפרד, מעל מערכת לבוש שונה.

פסים מקשטים את הצווארון במעיל שנלבש מעל השימלה, היתרון במערכת־לבוש זו הוא שכאשר הופכים אותה על צידו השני של הבד, קיימת עדיין האפשרות ללבשה.

נוצות מודפסות על הבד במערכת שימלה עם מיקטורן, פרי עצובה של רחל ברזין. החידוש הבולט באוסף בגדיה הוא האפשרות ללבוש את השימלה משני צדדיה.

פרחים קטנים על רקע שחור, זהו אחד ההדפסים ה־בולטים של רוחקה באוסף בגדיה החדש.

נדול - זה יפה!

נאווה סגל היתה הילדה השטוחה ביותר בכיתתה - עד שהתפתחה במהירות וזכתה בהגשמת חלומה - חזה שופע ששינה את חייה

נזירה נאווה בגיל שמונה בתחפושת פורים. כילדה היתה צנומה. בתמונה למטה: בתקופת הטירונות.

מזכירה בטלוויזיה את פיתקי התשובה של הצופים. בתמונה: היתה נאווה. היא השתתפה בתוכנית מחפשים את המטמון. תפקידה היה להעביר נאווה עם אריה אורגד באחת התוכניות.

„היתי הילדה הכי שטוחה בכיתה. דאגתי נורא שאני אשאר כואת לתמיד, אבל בבית הכניסו לי לראש שחזה גדול זאת תופעה מישפחתית אצלנו, ככה שאין לי מה לדאוג. ובאמת, ההבשחות לא הכזיבו.״

בגיל 15 היתה נאווה סגל עדיין ילדה לא־מפותחת. בעוד שהחזה אצל בנות כיתתה תפח והלך, נשארה היא עם חזה שטוח. אך רוחה של נאווה לא נפלה. היא ידעה שלבסוף זה יקרה גם לה. ואכן, באופן פיתאומי לגמרי, זה קרה. תוך כמה חודשים החל החזה של נאווה לתפוח, עד שלא נפל מאלה של כל הבנות בכיתה. וכאילו כדי לפצות אותה על הזמן הרב שהמתינה, המשיך התהליך עד שנאווה זכתה בחזה אדיר ממדים.

חזה גדול אומנם אינו תופעה יוצאת־דופן, אולם אצל נאווה הוא התבלט במיוחד. שכן, לנאווה יש גיזרה לא־שמנה, כך שהחזה הוא האיבר הנראה לעין ביותר בגופה. כיום נאווה היא כבר בת 26, ועל לבטיה בנוגע לחזה השופע היא מוכנה לספר.

„העובדה שהייתי לא מפותחת פיסית השפיעה עלי גם נפשית,״ סיפרה נאווה סגל, ילידת ותושבת ירושלים. „הייתי ילדה נמוכה, צנומה ומופנמת, שהדבר היחידי שבלט אצלה היתה צמה ארוכה. אף אחד לא שם לב אלי ונורא סבלתי מזה. אמי, שהבינה את הבעיה שלי, הבטיחה לי ש־יתיה לי חזה גדול כמו שלה.

„כאשר החזה שלי תפח פתאום בבת־אחת, התחלתי כולי לפרוח. כשהוא המשיך להתפתח מעבר לממדים הרגילים שוב הייתי מודאגת. אבל התרגלתי אליו מהר מאד וזה דווקא התחיל למצוא חן בעיני. במיוחד נהנתי כשראיתי את מבטי הקינאה של הבנות בכיתה. זאת היתה התשובה המוחצת שלי על התקופה שהן לעגו לי מפני שהייתי שטוחה.

„יחד עם החזה התחילו לבוא גם המחזרים. כל החברים שלי התלהבו תמיד מן החזה הגדול שלי. זה החניף לי ואפשר להגיד שדי התאהבתי בחזה שלי.״

מלבד ההתעניינות העצמית בחזה השופע שלה, הקדישה נאווה את זמנה גם למוסיקה. היא למדה נגינה בגיטרה ופיתוח קול. את השכלתה המוסיקלית השלימה בתיכון המוסיקלי בשכונת רחביה, בירושלים. כאשר התגייסה לצבא פנתה לענף הווי ובידור.

„הסמל המיסחרי שלי״

ב משך שירותה הצבאי נדדה נאווה עם הגיטרה והופיעה בציוותי הווי שונים בפני חיילים. בכל מקום שאליו הגיעה גנב החזה אדיר־הממדים את הצגה. „לפעמים הרגשתי שאני שרה לקירות,״ סיפרה נאווה. „החיילים היו מרוכזים בחזה שלי. זה הפריע לי, כי לא באתי לעשות סטרפטיז, אבל כשראיתי שגם זה מרים את המורל לא היה לי איכפת.

„בצבא גם היתה לי אפשרות להשוות בפעם הראשונה את החזה שלי עם חזה של אחרות. בטירונות התרחצנו כל הבנות ביחד, ואז רק הבנתי כמה שהחזה שלי גדול באמת. במיקלחת הייתי שומעת תמיד ליחשושים מסביב לחזה שלי. היו גם כאלה שקינאו ולעגו לי.

„בהתחלה התעלמתי. אבל במשך הזמן זה התחיל להציק לי. חשבתי שאני שונה מאחרות בגלל החזה שלי. רציתי להיות כמו כולן. בתקופה מסויימת חשבתי על ניתוח פלסטי להקטנת החזה. לבסוף הגעתי למסקנה שהכי טוב עם חזה גדול. זה האיבר הכי גדול והכי בולט שיש לי. למה שאותתר עליו? שכנעתי את עצמי שחזה גדול הוא יפה, ומאז אני מאושרת. החזה שלי הוא הסמל המיסחרי שלי.״

בילדותה גילתה נאווה גם כישרון דרמתי. היא שיחקה בתיאטרון־ילדים והשתתפה בתסכיתים ברדיו. כאשר השתחררה מהצבא חשבה להמשיך בכיוון של מישחק

שביל הזהב

בגיל 15 היתה נאווה עדיין ילדה לא מפותחת. אולם תוך כמה חודשים הלך החזה שלה וחפח עד שהפך האיבר הבולט בגופה. כיום גאה נאווה בשביל הארוך, העובר בין שדיה, ורואה בו סמל מיסחרי.

ובידור, אך בגלל הקשיים בשטח זה החליטה ללכת מן הקל אל הכבד, ובחרה בדוגמנות.

„כשהייתי עוד חיילת, עמדתי פעם ב־טרמפיאדה, ועצרה לי מכונית עם אנשי פירסום של וולה, שהציעו לי להצטלם בביקיני עבור פירסומת לדיאודורנט," סי־פרה נאווה. „סירבתי כי חשבתי שביקיני זה נועז מדי. כשסיפרתי על ההצעה להורי הם דווקא עודדו אותי. כך נדלקתי על הרעיון של דוגמנות.

ג'ין הישראלית

„כל זאת החלום שלי נשאר בשטח המישחק והמוסיקה. אחרי הצבא השתתפתי בכמה תפקידים קטנים בסרטים, ואז החלטתי לקחת צעד אחורה ולהתחיל מ־דוגמנות. השתתפתי בקורס דוגמנות ושם גיליתי עולם שלם.

„על המסלול לא כל־כך הצלחתי, כי יש לי הליכה שיותר דומה לריקוד. לכן החלטתי להמשיך בדוגמנות צילום. תוך כדי הקורס חיפשו מועמדת לתצלום על עטיפה של ספר חדש. בגלל שלגיבורת הסיפור יש ממדים גדולים בחרו בי. החברות שלי ב־קורס קינאו, כמובן, ואמרו שהחזה הגדול שלי יכשיל אותי בעתיד. אבל אני מזמן כבר לא שמה לב להתבטאויות האלה של קינאה."

במשך הקאריירה הקצרה שלה זכתה נאווה בתואר ג'ין מנספילד הישראלית. היא עצמה מעדיפה לדמות לנטלי ווד. „היום אני חושבת יותר ויותר על קולנוע," סיפרה נאווה. „אני מרגישה שכך אוכל למצות גם את כישרון המישחק שלי וגם להביא לידי ביטוי את התכונות המיוחדות של גופי.

„בנתיים הספקתי להשתתף בתוכנית חפש את המטמון בטלוויזיה, כדיילת המעבירה את פיתקי התשובה. גם שם היתה התעניינות כללית בחזה שלי. אני כל כך התרגלתי למבטים האלה בכיוון החזה, עד שאני אפילו מצפה להם."

כיום מתגוררת נאווה עם אחיה, זאב, שחקן תיאטרון מתחיל גם הוא, בדירה משותפת השייכת למישפחתם. „אנחנו מסתדרים ביחד," מספרת נאווה. „הוא שומר עלי, אבל יחד עם זה נותן לי את הפרטיות עם החברים שלי.

„עד היום כל החברים שהיו לי אהבו חזה גדול. הם פשוט נמשכים אלי. אני אישית חושבת שחזה גדול הוא סכסי. החזה הוא האיבר המושך ביותר אצל האשה, וכשהוא גדול זה מוסיף למיניות שלה.

חזה גדול לעולם נשאר

„עזים האופנה קבעו שדוגמנית צריכה להיות בעלת חזה קטן. אני לובשת חזייה מיספר 3, וזה לא בדיוק מה שמתאים. אבל יש לי אפשרויות לדגמן מידות גדולות. בכל אופן בכל מה שקשור לדוגמנות אני פנוייה להצעות.

„היום חזה קטן זה באופנה. יש גברים שמעדיפים את זה. אבל אופנה זה דבר משתנה. בציורים ישנים אפשר לראות איך שהחזה הגדול היה פעם באופנה. אני מאמינה שזה עוד יחזור. בכלל, לדעתי גם היום יותר גברים מעדיפים חזה גדול. לכן אני אומרת שאופנה באה ואופנה הולכת, אבל חזה גדול לעולם נשאר."

חזיה מיספר 3 לובשת נאווה סגל. מידה זו אומנם אינה מקובלת בעולם האופנה, אולם נאווה, שעברה קורס לדוגמנות, מאמינה כי האפשרויות פתוחות לפניה בדיגמון מידות גדולות. היא סבורה שהחזה הגדול יחזור בעתיד לאופנה, כפי שהיה בעבר. לדעתה חזה גדול הוא סכסי. עד היום כל המחזרים שלה אהבו את החזה השופע שלה ונמשכו אליו. כאשר השתחררה מן השירות הצבאי חשבה על מישחק ומוסיקה ואף השתתפה במיספר סרטים. אולם נמשכה לדוגמנות.

שבועון מצרי פירסם את הפיליטון הזה על תלאות ויסורים של היומיום בקאהיר

בוקר טוב, מוחמד!

אופניים בקאהיר: זהו כלי התחבורה המהיר ביותר

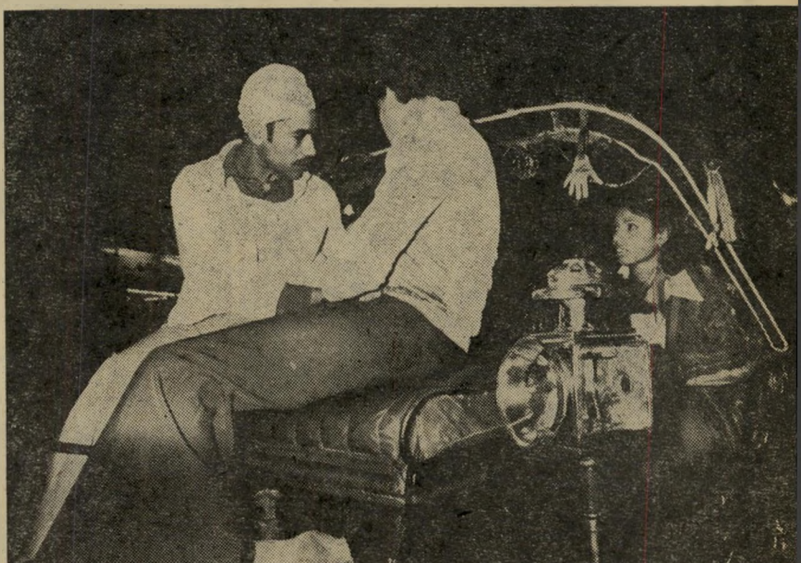
● תמונה ראשונה:

האזרח שוכב במיטתו, נהנה משינה שלווה של שעות הבוקר המוקדמות. גלי השינה ממשיכים להסתנן אל תוך עצמותיו המתכוננות אלי הבוקר שלמחרת. מחזור חיים חדש נפתח בהדרגה ברחוב... לפתע נשמע קול צופר של מכונית, והורס במחיר־רעש נוראי את שלוות הבוקר. האזרח שלנו מזנק ממיטתו ניעור לחלוטין מקולו המטרטר של הצופר. איך אפשר להמשיך לישון? הוא רץ אל החלון ורואה בדיוק מולו אזרח אחר, אף הוא נזעק משנתו ונזרק ממיטתו. חיוך רחב מתפשט על פניו. השכן מנופף בידו לחברו לצרה. שניהם מתגוררים בקומה העשירית. הם מתבוננים למטה, אל הכביש. גם בעל המכונית מנופף לעברם לשלום, בעוד ידו השנייה מלטפת את צופר מכוניתו החדשה...

כך התנדב אזרח מצרי רגיל וידידותי, כמו כל המצרים, להעיר את כל תושבי הבניין כשהוא מאותת על תחילת מועד המאבק היומיומי. בזירת החיים נפתח סיבוב נוסף. לבעל המכונית אשר פתח את יומם של תושבי השכונה מוקדם, כרגיל, לא איכפת אם יש ביניהם חולה, זקן או אנשים ששעות עבודתם מאלצות אותם לעבוד בלילה ולישון עד שעות הבוקר המאוחרות. למי איכפת?

● תמונה שנייה:

האזרח קם ממיטתו והולך אל חדר־האמבטיה. הוא פותח את ברז המים. רק טיפות בודדות מופיעות, אולם די בהן כדי לסבן את הפנים ואת זיפי הזקן הטרי.

דיליג'נס בעיר העתיקה: זוג צעיר חוזר בערב הביתה

רחוב בקאהיר: בורות, אשפה ושימחת־עניים

● תמונה שלישית:

הטיפות הולכות ומתמעטות ובתוך שניות אחדות — אוולות כליל. כל הנסיונות שעושה האזרח כדי לפתות את הברז לעבוד — עולים בתוהו. הברז הזה שבק חיים לכל חי. הוא לא שומע את תחנוני האזרח וליבו אינו מתרכך למול תמונת האזרח שלנו, שפניו מלאים קצף גילוח ועיניו דומעות מן הסבון הנוזל על מצחו.

ברז עשוי מתכת גבר פעם נוספת על האדם. ליבו של הברז הזה נוקשה ותכליתי יותר מלבבותיהם של כל האחראים על חזרמת המים בקאהיר רבתי.

האזרח ניצב מול המעלית. לוחץ על הכפתור. מביט למטה. סופק את כפות ידיו, סוכר באצבעותיו וחובט בהן כדי לקרוא לשוער. אולם כל זה חולף עם הרוח. אין חשמל. עובדה פשוטה ומוכרת. אין לו לאזרח ברירה אלא להשתמש במדרגות בקלות ובמהירות. מן הקומה העשירית — למטה. התעמלות־בוקר בריאה שעליה החליטה מנהלת החשמל כדי לת־

האי על הנילוס שבמרכז קאהיר: הגשר הגדול, פסל סעד זגלול, מ"סד מצר"ים החדשה, ומיגדל־קאהיר

רום את חלקה לטיפול בכאבי הפרקים והגב של כל האזרחים העצלים וכבדי ה־תנועה.

● תמונה רביעית:

האזרח שלנו מפשיל את מיכנסיו ומת־קדם בקלות על קצות אצבעותיו, נכון יותר לומר, על קצות נעליו. עליו לצלוח שלולית קטנה שנחפרה בידי מנהלת ה־מים לזכר מיבצע צליחת התעלה באותו יום מסויים, לפני שנים אחדות. מיבצע הצליחה ה ה ו א גרם רעידת אדמה אצ־לנו והביא לנו את הבלתי־אפשרי. האז־רח שלנו צריך היום להיזכר בבלתי־אפשרי, כשהוא מבוסס על המדרכה במיכ־נסיים מופשלים כלפי מעלה, אסופים בידו האחת, ואילו ביד השנייה עליו לסתום את נחיריו אפו כדי שניחוחם של מי הביוב לא יגיע אליו. אין דבר. העיקר שנזכור תמיד כי החיים אינם סוגים בשו־שנים.

● תמונה חמישית:

זוהי למעשה תמונת מצב של ריקוד עממי של להקת הבודדים המקומית. מה שהאזרח שלנו מנסה עכשיו לבצע, מז־כיר תנועות של לולייך. הוא קופץ על רגליו ומנופף בשתי ידיו. מביט פעם אחת אל השמיים ופעם נוספת אל כל הבורות הפעורים בכביש. תוך כדי כך נפלטות מפיו שתי הברות: טקסי... טקסי... טק־סי...?? מי שעוקב אחר התמונה עלול לקבל את הרושם שזהו הימנון הבוקר של תושבי קאהיר רבתי. כיוון שגם מסביב, עשרות אזרחים מפזמים אותה מנגינת בו־קר מונוטונית.

מריקוד המרהיב הזה מסתיים כאשר ה־אזרח התמים שלנו מחליט כי הוא מיואש, ואם הוא שואף להגיע בזמן, מוטב לע־שות זאת באוטובוס. כאן הופך הסוליסט שלנו חבר במקהלה מגובשת. הזמרים עומדים בהכנעה ועיניהם כמעט יוצאות מחוריהן כאשר הן עוקבות אחר גלגלי האוטובוסים הענקיים המגיעים במהירות וחולפים על פניהם בארישות. כל האוטו־בוסים הללו מלאים כמו קופסות סרדי־נים ומתוכם מציצים פניהם של מאות אז־רחים תמימים אחרים...

● תמונה ששית:

סוף סוף הגיע האוטובוס. אולם הנהג החליט שלא להיעצר בתחנה אלא במרחק מטרים אחדים. אין דבר. האזרח מדלג על רגליו בין השלוליות ומנסה להדביק את האוטובוס. צרה נוספת באה בעיקבו־תיו... השבח לאל, הפעם לא אירע אסון. מנהלת השירותים העירוניים מגלה רחמים כבדים על אזרחיה, ולכן ערימות הזבל מונחות על הכביש, לא על המידרכות. כדי שהאזרח לא ייתקל בהן. מי שנאלץ לרדוף אחר האוטובוס, דמו בראשו ואם לא מעד על אחת מן הערימות הללו, עליו לשאת תפילת הודייה.

● תמונה שביעית:

האזרח מגיע לעבודה. על פניו מסת־מנת ארשת של סיפוק עצמי ואושר. תגרי־עותיו הזריזות מעידות על כושר ספור־טיבי מעולה. על התרגילים היומיומיים אחראים מושלי מחזות גיזה* וקאהיר רבתי.

האזרח מתיישב ליד שולחן העבודה ומזמין כוס תה ופיתה עם פול. לוקח בהשאלה את עיתון הבוקר של שכנו ל־שולחן, ושוקע בקריאת עמודי החדשות.

כותרות העיתונים מספרות על „פתרון סופי לבעיית המים בקומות העליונות וב־פרברי קהיר". כותרת אחרת. המשתרעת לכל רוחב העיתון, קובעת כי „ממחר לא תישמענה עוד תלונות על הפסקות בזרם החשמל".

* גיזה היא למעשה חלק מקאהיר — החלק שממערב לנילוס. אך מבחינה מינ־הלית היא מהווה מחוז לחוד. קאהיר וגי־זה נשלטות על־ידי מושלים, ואין בהן עיריות נבחרות.

כותרת שלישית: „סוף סוף... קאהיר תהפוך העיר הנקייה והשקטה ביותר ב־עולם". האזרח שלנו מחייך לעצמו. אפ־שר להבחין בניצוצות של שימחה פני־מית ואופטימיות. השליח מביא לו כוס תה ופיתה. האזרח מחכך את כפות ידיו בהנאה, ממלא את פיו בפת הלחם וב־אותו רגע נכנסת אל החדר אזרחית קשי־שה ומציגה שאלה בענייני עבודה מסוי־יימת. האזרח שלנו מחייך אליה בפה מלא, מברך אותה במנוד ראש ומפטיר לעברה את המישפט הנצחי:

„בואי מחר...."

● תמונה שמינית:

זהו מעמד שהאזרח שלנו איננו מסוגל

(המשך בעמוד 68)

מרכז קאהיר: מראה כיכר מלעת חרב ביום הששי, שבו שובתים המישרדים

בית הספר לעתונאות
בבית ציוני אמריקה
תל-אביב

בשיתוף
עם

סרטי קסטל בע"מ
הפקות קולנוע וטלוויזיה
ירושלים — תל-אביב

מודיעים על תחילת ההרשמה:

קורס בסיסי לעוזרי הפקה, תחקיראות ותסריטאות בטלויזיה ובקולנוע

הקורס מיועד למעוניינים לרכוש הכשרה מעשית במקצועות הטלוויזיה והקולנוע הנמצאים בהתפתחות מתמדת בישראל.

— מספר המקומות מוגבל —

הלימודים מתקיימים בבית ציוני אמריקה ונמשכים 5 חודשים.

פרטים מלאים והרשמה:
בית-ספר לעתונאות, בית ציוני אמריקה, רחוב אבן גבירול 26, תל-אביב, כל יום בין השעות 9 עד 1 לפני הצהריים ובימים שני ורביעי גם בין השעות 5 עד 7 בערב, טלפון: 265870.

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ
ח ד ש
גופך - נודריך גינקולוגי לאשה
ד"ר נ. לאורסון — ס. וויטני

מדריך מפורט ומעשי המורה לאשה איך לבדוק עצמה, תהליך הבדיקה אצל הגינקולוג, מחזור ההפרייה והווסת, דלקות ומחלות, הריון, עיקור, הפלה ועקרות, מין והפרעות בתיפקוד המיני ועוד.

מלווה עשרות תצלומים ותרשימים.

464 עמ' המחיר (כולל מע"מ) —.580 ל"י
עד סוף פברואר מחירו —.520 ל"י

להשיג בחנויות הספרים או תמורת משלוח המחאה לת.ד. 4810 תל-אביב.

קאהיר: חאן אל-חליליי

כדי להסביר את שורש הבעיות שבהן אנו נתקלים מדי יום במישרדים וברחוב.

„אסור, לפי החוק, להשתמש בצופרי הרכוניות. אסור להגביר את קול מקלטי הרדיו והטלוויזיה, כדי לא להפריע את מנוחת השכנים. אסור להשליך פסולת ברחוב... אסור... אסור... אסור..."

● תמונה אחרונה:

האזרח שלנו מניח את העיתון, ועל פניו ארשת של החלטה נחושה. ממחר הוא יהפוך להיות אדם אחר. הוא יחדל להיות „שלילי". כל מי שיטריד את מנוחתו וכל מי שישתמש בצופר, במגבר, ברמקול ללא רשות מיוחדת — הוא ימהר להלשין עליו... לפתע חודר אל החדר קולו של רמקול:

„הלו... הלו... הלו... אחת... שתיים... שלוש... ארבע... רשת חנויות אלברעי ב-רחוב קצר א-ניל מברכות אתכם ומודיעות על הנחה בשיעור 30 אחוזים על כל המוצרים... מיספר הטלפון: אחת תשע שמונה תשע שש שבע... הכתובת... הלו... הלו..."

האזרח מזנק ממיטתו כנשוך מיקרופון וממהר אל מכשיר הטלפון. אין ברירה. מוכרחים להודיע למישטרה על העבירה... זכותו לבלות לילה שקט אחרי יום עבודה מפרך ומתיש את האיברים.

האזרח מרים את שפופרת הטלפון, מניח סמוך לאוזנו ומניד בראשו בייאוש. אין צליל חיוג. האזרח ממהר אל פינת ההצלה הפרטית, משליך את גופו אל מתחת למיטה וסוחב אחריו את השמיכה. מתכרבל עמוק עמוק וטומן ראשו בתוך הכרית. אולי יעלה בידו לחטוף שתיים-שלוש שעות שינה? מחר מחכה לו... האתמול...

בוקר טוב, מוחמד!

(המשך מעמוד 67)

לראות אותו — אולם הדברים הללו מתרחשים במציאות. האמינו לי! עיתונאית משוחחת בטלפון עם מנהל רשות שירותי הרווחה בקהיר. המנהל בכבודו ובעצמו קובע את המועד לפגישה. העיתונאית מגיעה בדיוק בשעה שנקבעה והיא מתקבלת כלאחר כבוד על-ידי השליח. העיתונאית מודהה, מסבירה מדוע הגיעה לכאן עכשיו. השליח נכנס אל חדר-המנהל ויוצא ממנו מיד כדי להודיע כי המנהל עסוק למשך השעתיים הקרובות...

● תמונה חשיעית:

בתום יום עבודה מפרך פחות או יותר, חוזר האזרח שלנו הביתה, נכנס למיטתו ומתכונן לשקוע בשינה עמוקה. במיטה הוא ממשיך להפוך את עמודי אחד השבועונים וכעת הוא נתקל בראיין מבטיח עם „אחראי" הטורח למלא את בני חסותו במידע מועיל. מה יש לאחראי על יחסי-הציבור של מישטרת קאהיר לומר לאזרחים המודאגים, המוטרדים?

„ביסודן של מרבית הבעיות נמצאת אך ורק התופעה של חוסר תודעה ציבורית. עלינו להכיר בעובדה שהאזרח המצרי סרבל מתסמונת ההתנהגות הלקויה. עלינו להצביע על עובדה זאת באצבע מאשימה כדי להסביר את שורש הבעיות שבהן אנו נתקלים מדי יום במישרדים וברחוב.

„אסור, לפי החוק, להשתמש בצופרי הרכוניות. אסור להגביר את קול מקלטי הרדיו והטלוויזיה, כדי לא להפריע את מנוחת השכנים. אסור להשליך פסולת ברחוב... אסור... אסור... אסור..."

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118

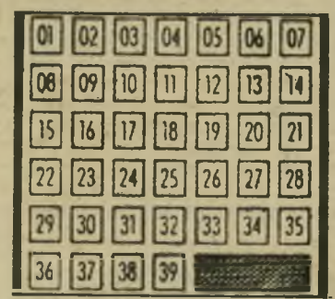

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנסקולסקי)

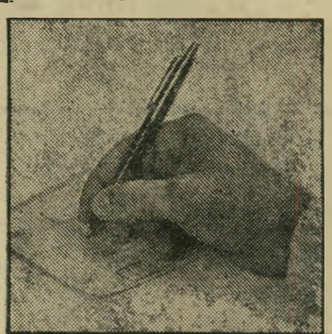
בעיות ולבטים בחיי המין
מ א ת
הד"ר **מרדכי זידמן**
הוצאת רשפים

הכינו עצמכם לבאות!
לומדו קצרנות
עברית ו/או אנגלית
במהירות ובהצלחה מובטחת
כ„אולפן גרנ" (בר-קמא)
ת"א: רח' וייצמן 22, טל. 254826
(באזורים אחרים לפי פניות)
קורס חדש נפתח ב-12.2.80

תן טרמפ לחייל

טופס לוטו
ששה X נכונים

והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

נמר של עיר

הצער והעלבון של אורפז ✶ „כי דימעה היא דבר אינטלקטואלי" של זך ✶ היינריך היינה כמשמיצן ספרותי ✶ לא צבר. לא אמריקאי ולא אינטלקטואל ✶ ג'ון אפדייק מכה את סול בלו

דואר חוזר

השוט והשיטה

בימים אלה נתקבל בחיבת־המיכתבים של מדור זה, מיכתבו של **יצחק אורפז**, בזה הנוסח:

לדן עומר, שלום

גרמת לי צער ועלבון. ואני תוהה, אם אומנם לכך התכוונת.

סיפור המומוזינה נכתבו הרבה לפני פגישתי עם מנחם פרי, ולא היה כל קושי לברר זאת.

לא ציפיתי זאת מידך.

אז שמא צריך לומר:

שמחה הייתי שלא ציפיתי זאת מידך.

יצחק אורפז

מיכתב זה של אורפז, הוא תגובה על רשימה, שראתה אור במדור זה (העולם הזה 2206) תחת הכותרת אופנת אורפז. מיכתב של אורפז, מהווה הוכחה ניצחת, לכך שישנם סופרים שלדעתם בינוניות ספרותית היא מידה מגונה, ולכן: או פרס־נובל או מאומה.

כזה הוא כנראה מר אורפז.

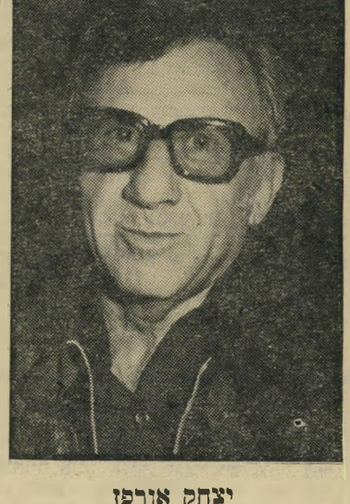
ברשימה, שאליה מתייחס אורפז, כתבתי: „כוונתי לאיבוד הפרופורציות ה־מוחלט שנוצר בעת האחרונה בהערכתו של יצחק אורפז ומקומו של סופר זה במיכלול היצירה המתהווה בישראל..." מנעתי את עטי מלכתוב, שליד העברית של **יצחק בן־נר**, או **יותם הראובני** לשונו של אורפז היא בחינת שברי קליש־אות של לשון ההשכלה, ללא עוצמת ההתמודדות ההברתית תרבותית של ההש־כלה, או השכלה לשמה.

המשכתי וכתבת על המיפגש **מנחם פרי** ויצחק אורפז: „הד"ר לספרות חי־פש סופר עברי שהוא סופר־אידי־הכותב־בעברית, והוא מצא אותו בדמותו של אורפז. אורפז קיבל את המסר ההעביר ביד את כתיבתו הספה מיקצועית, לכיוון הגילופים, הנרות, השביסים וכל השאר. כשלנגד עיניו מפזזים להם שדים באי־דיש, שדים שהביאו את יצחק בשוויס־זינגר עד לחיכל האקדמיה השוודית, ש־העניקה לו את פרס נובל. אלא שהמרחק בין אורפז לבשוויס־זינגר הוא כמרחק השמש מן הירח..." ומיותר יהיה להזים את קביעת אורפז המגוחכת סיפורי הטו־מוד'נה נכתבו הרבה לפני פגישתי את מנחם פרי...

תמיהה רבה באה לי, כאשר אורפז התעלם מקביעות חיוביות, שהיו בגוף הסיקור, כמו: „טובתו של אורפז תובעת ממנו לנשוט, כל עוד נפשו בו, את ריח הששות האידישיסטית הזו, ולהעדיף תחתה רומנים בעלי רקע חברתי נוסח עור בעד עור. לדעת כותב שורות אלה, עור בעד עור עודנו גולת הכותרת של כתיבתו האמיתית של אורפז. יצחק אורפז אינו המופר היחידי שעצת מבקרים ודוקטו־רים־לספרות הפכה אותו לסופר גרוע. אלא שאורפז הינו רק בראשית ההתדר־דרות שלו, ובכוחו עדיין להיחלץ ממסלול הדעיכה הזה. על כל פנים, בטרם ישחר לנושא הבא של כתיבתו, מוטב שיצא מעט מביתו ויטה אוזן ללשון שבה משוחחים ברחוב, ויבחן את אמינות כתיבתו באמ־צעות לשון זו..."

אני מניח, שבתשובה לשאלת אורפז „ואני תוהה, אם אומנם לכך התכוונת"? בהיר לקוראים למה התכוונתי. יחד עם זאת, עלי לציין, שמאחר שאיני נוטה לש־חק ברעיית פרות קדושות של הספרות הישראלית, אני מסתכן בכל החרמים וה־חרמות, שאורפז יטיל עלי, בכל מקום שיוכל. אני מאמין באמת ובתמים, שה־ספר הנזכר של אורפז, הינו בחינת תועבה תרבותית, ניסיון להחזיר למירעה הספרות העברית את פרות האידיש, דבר שהוא אנאכרוניסטי, ומשמש את צרכיהם של כמה דוקטורים באוניברסיטת תל־אביב, ולא את טובת הספרות הישראלית.

מעולם לא היה בכוונתי לפגוע פגיעה אישית ביצחק אורפז, ואני מקווה שיהיה בכוחו להתעלות מעל למחלוקת ספרותית ענינית, ולומר לי שלום ברחוב.

יצחק אורפז
בינוניות ספרותית

שירה

שמן זך

שמן זית זך, 1, שמן טהור ומופחר **שהוכן מזיתים** (שמות כז כ). 2, **בהשאלה: כינוי לאדם אציל הנעלה, איסטנים ומעודן** (פעמים גם בדרך הלצה והיתול). כך מגדיר מילון אבן־שושן את ההגדרה שלה ראויה גם שירתו של נתן זך, כפי שהיא באה לביטוייה בקובץ שיריו האחרון צפונית מזרחית*.

ישנם בעת האחרונה כמה ספרים, שב־ניגוד לעבר, מעדיף מדור זה לסוקרם בסוף גל הסוקרנים של המוספים לספרות. בעיקר מדובר בספרים מעולים, הנופ־יים טרף לשיניהם ואיזמליהם של חולדות ספ־רות ושירה. זה הגורל שנפל בחלקו של ספר שיריו של נתן זך.

מה לא נאמר על שירתו? היו כאלה שאמרו: המשורר חי עשר שנים בנכר וניתק מהלשון העברית. אלה לא יאמרו דבר כזה על שירתו הגרמנית של **היינ־ריך היינה** שחי בנכר בפאריס, או על הפרוזה האנגלית של **ג'יימס ג'ויס** ש־נכתבה בטריאסט שבאיטליה, ובפאריס. אמרו הנחשים והמלחשים, שזך שכח מהי צורת השירה, ועיניהם טחו מראות את חקייניו למיניהם, את הוויזלטירים, וחקייני ויולטיר (ישנם גם כאלה בנוף השירי שלנו) מפרסמים דמיי־שירים של נתן זך, וחתימותיהם מסתלסלות מתחתיהם בשנ־תוני השירה.

היה גם חבר־הכנסת משה שמיר, אשר ניצל את במת הספרות של מעריב לחיבור כתב־שיטנה נגד שירתו של זך, שבו ניסה להבהיר כי השירה של זך, היא אנטי־שירת־ארץ־ישראל־השלימה, וכי שי־

נתן זך
מטוסים מחללים שבת

רתו היא שירה־מהגרית ושירה להנאת הפרופסורים לשירה. מאחר שמשה שמיר אינו פרופסור לשירה, נבצר ממנו לעכל, מן הסתם, את מעלותיה של שירה זו, ניחא.

צפונית מזרחית הוא סימן־דרך וקריאת כיוון של משורר שלא נס ליחו. כמו שיריו של **יהודה עמיחי**, מעיד צפונית מזרחית על כך שכתר הכבורה של השירה העברית, בפרוץ שנות השמונים, מצוי עדיין בידיהם של דור משוררי שנות הח־מישים, שקראו תגר על הנוסח האלתרמני. (הקוראים, המבקרים, משוררי־החיקוי נור־טים לשכוח שהיה זה נתן זך, שקרא תגר על שירת **נתן אלתרמן**.)

אז מה אם ישנם כאלה הטוענים ששירת זך היא שירה לאינטלקטואלים. הוא הקו־טב הנגדי לפיזמוניה הלא־אינטלקטואלים של **נעמי שמר**, המרנינה מן הסתם את ליבו של **משה שמיר** בכינוסי שי־רת־ארץ־ישראל־השלימה. האם עיניו של שמיר, טחו בשל קיפלי הבשר והשומן האידיאולוגיים, להבחין באיכותה של שי־רת זך, כבר מהשורה הראשונה של הקובץ „כי דימעה היא דבר אינטלקטואלי / ואנחנו מגיהים את עצמנו תמיד. / חשו־כים, כאין כריחה, / נובעות המילים מן האבן, / כמוה איטיות לצורה, / דבר הלב בצורה אחרת..."

נתן זך הוא משורר ששירתו נקרעת בין הארץ הזאת לעולם, בין התרבות הזאת לתרבויות אחרות, ואת לבטי קריעתו הוא חושף בקובץ זה, לאטימותה הרבה של ביקורת השירה, בהווה הזה. אין ספק שביקורת השירה העברית בעתיד, תבין ותבחין במה אמורים שירי צפונית מזר־חית.

האם יש בכוח מי מהוויזלטירים, להי־פתח לווידוי מסוכן כמו: „קונה לו שבי־תה בארץ, / עושה דין לעצמו; / שדיבר רק בלשונו הפרטית / מגיד עתידות לאר־צו... הזרע שנפל אל המלח / הרחק מן ההמון הרותח / דן את עצמו לצמיחה, / הורם אל לב הפרי..."

חסרונה הבולט של שירת נתן זך, מצוי בבשלותו המוקדמת כמשורר. מאחר שב־שנות העשרים שלו, כבר פירסם שירים בשלים, שיש בכוחם לעורר קינאת משו־ררים רבים שגילם הבשיל ושירתם עדיין זוחלת על ארבע, בתוך לול הפעוטון של השירה העברית. כאשר בשלות זו מתב־גרת, וביחד איתה צרכיו של האדם, וב־גילוי לב של „מישלח יד כמישלח הגוף..." הרי אין המשורר חושש מלהביא את שמו על לוח ההצעות הגופניות, במילים: „שמא אכתוב גם אני את שמי על הלוח. / יתן ירגיע' — לא יאומן כי יסופר".

אין ספק שמרכיב מכעיס נוסף של צפו־נית מזרחית הוא יכולת החישוף העצמי של זך, לעומת תלי־תלים של שקרים וכז־בים שמשוררים רבים בארץ מכסים בהם על אמיתות שירתם. הבדידות היא אלמנט חישוף נוסף בשירה זו. והוא כותב „אל מול הגיהנום — רק אהבה' / מעין משל: הארץ היעודה אשר אליה לא תגיע // היא הארץ כמגע האצבעות, הקרובה / כמזוגת הכשר הקרוב..." או קריאות כיוון שיריות, כמו: „עם השנים רפה המג הכלתי־אמצעי, / הנדיר שהיה יום יום מצמק לתג פיתאומי, / בשאר הזמן אתה קורא את העולם בעיתון ובכף היד..."

מצויים בקובץ שירים נהדרים, שיש בי־כוחם לעורר קינאת כל משורר, כמו הקול, שאותו פותח זך במילים: „הקול הקר גוזר את הדממה / כבוצע תבניות בחומר רך, / הגיאומטריה של הרגש עוד אתי, השאר נשכח, / המנגינה אינה נפחפת מעבר לגבול נתון: / הגובה והעומק, השאר הוא פרי אימון / ועוד כמה שנים של ציפיה מורגלת / והתקשחות אירטית לכל גירוי חריף. / היד אשר דמתה למא־כלת / שהחה בתנועתה, אומדת את משי־כת האדמה, / היחה כל דחף לתנועה

תמלין

מות וירגיל

רשימת־הספרים המומלצת של נמר של נייר לחודש פברואר 1980, מקיפה את הספרים הבאים:

●● בין הספרים החדשים שראו אור, בולט סיפרו של הסופר **הרמן ברוך** מות וירגיל, שראה אור בהוצאת ספריית פועלים בסידרת עופר אילים

●● יצירת־הענק של **פראנץ וורפל** על השמדת המיעוט הארמני במיז־רח־התיכון ארבעים הימים של מוסה דאג **ראתה־אור** בספריה לעם של עם עובד

●● הנבחר אחד מסיפוריו המעולים של **תומאס מאן**, ראה אור במהדורה חדשה בהוצאת ספריית פוע־לים

●● ספרים מעולים מרשימת המומלצים של חודש ינואר, הינם: אראע שיריו המעולים של **הרוזד שימל**, שראו אור בהוצאת סימן קרי־אה

●● הצטברות הם שיריו המתור־גמים של המשורר המעולה בן נצרת **מישל חדאד** שראו־אור בתירגום מעולה בהוצאת הקיבוץ המאוחד

●● אחרי הגשם מאת **יצחק בן־נר** ש־פורסם בהוצאת כתר

●● חנויות קי־נמון, בית המרפא בסימן שמון החול מאת **ברונו שולץ** בהוצאת שוקן ו־מתוחת לפרחים קובץ סיפוריו המעולה של **עמוס קינן** בהוצאת פרוזה

●●

* נתן זך — צפונית מזרחית; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 176 עמודים (כריכה רכה).

(המשך מעמוד 69)

פזיזה. / העין שבכתה רק לא מכבר / מבטת לראי לראות אם ככר עבר / הפקר הרגישות ויצר המשורר / חודר לחומר תנור, אופר, / כוצע בכל אשר נחתך מזמן, / רואה שרידי דימעה ומלה עניין." מי מחקאי זך הרבים, יש בכוחו להשוף עולם כזה של רגישויות שיריות?

סיפרי שירה של השנים הללו תובעים מהמבקר לחטט ולחפש אחר שירים ראויים להתייחסות, בעוד שצפונית מזרחית מעט מיס כמות של שירים, שיש על המבקר לברור ביניהם, למצוא את אלה המיועדים לציטוט. אין ספק שקטעים מתוך השיר שיר בלי השראה הם מצבה של מצב חברתי־פוליטי, המביא את אפיגוני זך לכסוס ציפורנים. כל שנותר לסיום הוא לצטט כמה מהחרוזים: **"...ישוב המשופים מהלים שבת / בדרכם למלחמות הקודש / יש צורך דחוף בחגורת ביטחון / לסגת ממנה ולגמור את החודש / לא אלמן חלילה ישראל / למראה אלמנות הוא לא מתכלכל / ומי אני שאשתה ביקורת..."**

צפונית מזרחית הוא מיקוה של מים זכים, מאגר של שמן זית זך, בעכוריות המילולית המאיימת על השירה הישראלית.

תולעי תרבות

שידפון

השוליים של כל תרבות, הם שטח־ההפקר ומרחב המחייה לגידולם של כל מיני יצורים מוזרים. שולי הספרות העברית, גידלו בעשור האחרון כמה ייצורים מוזרים, המנצלים את עמדות־הכוח שלהם. כוונתי, השוליים של חברי־המתורגמנים. אחד מהמתורגמנים **דיק פדונץ**, הופך מלאכתו לקרדום לחפור בה ולקדם את פירסום ספק־שירתו. דמות חדשה בשולי שטח־הפקר זה, הינו **הילל הלקין**, מתורגמן.

תרומתו האחת והיחידה של הלקין הנ"ל לספרות העברית, היתה בתרגום שכול וכישלון של **י"ח ברנר** לאנגלית. בתרגומים אחרים שלו, הוא זכה כבר ללמוד את כללי התאלטורה הישראלית וכך הם נקראים.

באחרונה פירסמה, מסיבות השמורות עימה, **סידרת** אופקים של עם עובד את **סיפרו** של הלקין מיכתביו לידיד יהודי באמריקה *. וכמו שכותי המנופף בכרבולתו, או דון־ז'ואן המשחיז את כלי־נשקו, כותב הלקין כבר במיכתבו הראשון: **"אלוהים, כבר ארבע וחצי. עד שש אני צריך לחזור לגבול לכנון. כשבע אתנו צריכים לפתוח בהפגזה!"** הילל הלקין, עובד לאורך כל מיכתביו לידידו היהודי באמריקה, על הקוראים ואת אלוהי המילואים.

זה ספר של בנאליזמים, שקובצו בידי אדם משולל חוש־הומור. בנאליזמים בנוסח: **"האין זה משעמם להחריד לחיות במדינה שחיים בה רק יהודים?"**, או קביעות פוליטיות בנוסח הבכייני של: **"המשלה שלנו נתונה בידי חבורת אנשים חסרי אופי, שמסכותם המוסרית דומה לזו של גנבי פוסים (אף פעם לא חלמתי שאתעצבן כל־כך מהר למטרנליזם התוקפני של גולדה)..."**

ספר אפיזודות שדוף זה, נועד להבהיר לאותו ידיד יהודי באמריקה מדוע בהר הילל הלקין לחיות בארץ ישראל. לא נעים, אבל הלקין אינו משכנע, ושגרי פגרי המילים נקראים לעיתים כמו פוסטרים של גוש אמונים: **"...לדעתי, עיקר־האמונה הבסיסי של ארץ־יו; ובשאני אומר שיהודי מן התפוצה המבקר כאן הוא בהכרח אדם העומד למישפט..."** תעמולה־ציונית באסימונים שחוקים.

מי שקורא בין השורות, את שידפון החוויות האישיות, של הלקין, מבחין עד מהרה, כי מדובר בכותב שהוא לא צבר, לא אמריקאי, לא הכי יהודי, לא אינטלקטואל ואפילו לא קוסמופוליט, אלא בסתם אדם שאין לו מה לומר, בין שירות מלוי־אים למישנהו, בין תרגום כולשהו של ספרות ישראלית לאנגלית, בין הרי זיכרון־יעקב. שם הוא מתגורר. הלקין הוא גם

* הילל הלקין — מיכתבים לידיד יהודי באמריקה; סידרת אופקים; הוצאת עם עובד; 221 עמודים (כריכה רכה).

בעל נטיות של נודניק, והוא מושך את המילים וחוזר ומושך, וסותר את עצמו. את פרקי מיכתביו, מסיים הלל הלקין בהילולת אורגזמות של צווי קריאה. מיכתבים לידיד יהודי באמריקה עשוי להעליב את הישראלים, המוצגים באופן כל כך מעליב, וכל כך לא מדוייק, כפי שמציגם כאן הלל הלקין.

תרגום

סול

משנה לשנה זה נעשה מגעיל יותר לקרוא את ספריו של סול בלו. משנה לשנה יש לך רושם שחתן פרס נובל זה, מרמה אותך, מרמה את קוראיו, הוא רימה את האקדמיה השוודית, ובעיקר, הוא מרמה את עצמו. את המיומנות הבינונית של כתיבתו, הוא מוהל בהתמדה מעייפת ביל־דותו האבודה בשיקאגו, ילדות שהוא חי טוב ביותר מהקרן הבנקאית שלה.

באחרונה ראה אור עוד תרגום של ספר מסיפרי בלו, והפעם הרפתקאות אוגי מארץ *, ואם להתעלם מתרגומו המייגע של **אהרון אמיר**, הרי שהרפתקות אוגי מארץ עצמן מייגעות, ואינן מקיימות את בשורתו של המו"ל הישראלי על דש הספר, כי: **"בעיקבות סרוואנטס וראבלה, כתב סול בלו את 'הרפתקאות אוגי מארץ', קומדיה הירואית כרוכת דמיון שהמסר העיקרי שלה הוא החיים עצמם..."** סול בלו אינו בעיקבות **סרוואנטס** או **ראבלה**, ואת ילדותו הדלה של בלו משיקאגו, הקוראים מכירים כבר מכל הזוויות האפשריות, דרך כל החצרות וכבישים, האחים והאחיות, הזונות והחייטים, שהופיעו בספריו המתורגמים מקודם.

הרפתקאות אוגי מארץ זכו בפרס הלאומי האמריקאי של שנת 1954, ותרגומם לעברית, בעל ערך לפחות כמו תרגום שש כנפיים לאחד של **ברטוב**, שזכה בפרס כלשהו באותה עת, לאנגלית.

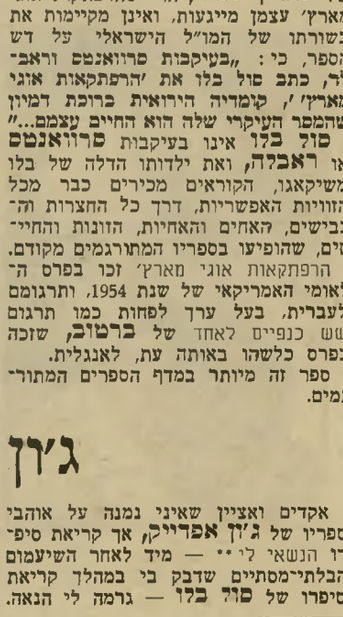
ספר זה מיותר במדף הספרים המתורגמים.

ג'ון

אקדים ואציין שאיני נמנה על אוהבי ספריו של **ג'ון אפדייק**, אך קריאת סיפורו הבלתי־מסתיים שדבק בי במהלך קריאת סיפרו של **סול בלו** — גרמה לי הנאה.

* סול בלו — הרפתקאות אוגי מארץ; עברית אהרון אמיר; 2 כרכים; הוצאת זב"מ + מועדון קוראי מעריב; 540 עמודים (כריכה רכה).

** ג'ון אפדייק — הנישאי לי; עברית: אופירה רהט; הוצאת זב"מ + מועדון קוראי מעריב; 218 עמודים (כריכה רכה).

ג'ון אפדייק
טוב היות אפדייק קריא על בלו בלתי־קריא

בחטף

ציפצוף סריסים

מדי שבוע מגיעים אלי, עשרות מיכתבים, אשר בחלקם מתייחסים ללשון המשמיצה, הנשמעת לעיתים במדור זה, כלפי מחבר זה או אחר. מאחר שהנחת־היסוד שלי, היא אחת — שהסיפרות והסופרים אינם עיסוק של קדושה — אני מעדיף להיתלות באילנות־גבוהים, כמו אילנו של **היינריך היינה**, שפירסם בשנת 1835 את לתולדות הספרות־היפה החדשה באשכנז, ספר שראה אור בעברית, בשנת תשי"ג, בתרגומו של **ד"ר ש. פרלמן** *. כמה מהשמצותיו של היינה מובאות בזה:

● על הספיריטואליזם הנוצרי: **"אי אולי, כאשר יגרו בעלי־תאוה זקנים את בשרם התשוש בחיפוש שבטים לכישוי־תענוגות חדש, כן ביקשה רומי המזוקנה לספוג מלקות בפרישות, כדי למצוא הנאות מעודנות בעצם העינויים ואת החמדה בכאב ?"... אכן זה עם רומי, הרקולס בין גויים, איכה הפליא ארס יהודה להמק בשרו, עד כי צנחו קיבץ רשריון מעל אבריו הנובלים, וקולו האימפרשיוי, אדיר קרבות, נמוג והיה ליבבת כמרים ולציפצוף סריסים".**

היינריך היינה
הרוח מתה והגוף עודנו רוחש

● על מאבק וולפגנג גתה נגד שלגל: **"...לאמור, ולפגנג גתה ירד מעל כני והוציא גזר־דין כליה על האדונים שלגל, על אותם הכוהנים הגדולים שהרבו כל כך לקטר לו לבתה. הקול הזה מחה את כל השיוד; ריחות־הרפאים של ימי־הביניים נסו; הלילות שבו להחכא במחשבי חרטות־המצודה; העורבים שוב נדדו כנף אל מיגדלי כנסיותיהם הישנים; פרייריך שלגל הלך לוינה, ושם יום־יום שמע אל המיסה ואכל צלי אפרוח; דאדון אנגוסט וילהלם שלגל התמודד בפגודה של ברהאמא".**

● על שלטונו העליון של גתה בשירה הגרמנית: **"הדבר היה נמאס; גתה ירא כל סופר מקורי בעל עצמות והילל ושיבח כל קטני־רוח וקלי־ערך; אכן, הוא הפיליג כל כך במינהגו זה, עד שלבסוף נחשב השבח מפי גתה כתעודת בינונית".**

● שלגל על גתה: **"איבת גתה להדגי הרגיזה לא־מעט את האנשים האלה, והאדון אינגוסט־וילהלם־שלגל כינהו משום כך בכעס זכוכי: 'עבו"ם שנתאסלם'."**

● על 'לוצ'ינדה' של פרידריך שלגל: **"לא היה מחסור במבקרים אשר רוממו יצירה זו במלאכת־מחשבת וגם ניבאו אל נכון שהיא עתידה להחשב כספר המעולה ביותר בספרות האשכנזית. מן הדין היה שייעצרו אנשים אלה ממעם הרשות כמו שנוהגים ברופיה לעצור את הנביאים, המתנבאים לאסון הציבור, עד שתתקיים נבואתם. לא, האלים שמרו על ספרותנו מן האסון ההוא; הרומן השלגלי נפסל במהרה לכל, כגלל הבלותו הפרוזה, ועתה נשתכח. לוצינדה זה שם הגיבורה של אחיו רומן, והיא אשה פיקחית לתאוות, או יותר נכון תערובת של תאוה ופיקחות. כלומר חפרונה הוא שאיננה אשה, אלא צירוף לא־נעים של שתי הפשטות, חריפות ותאוותנות. אם־אלהים אולי תפלח למחבר על שכתב את הספר הזה: לעולם לא תפלחנה לו המיוזות".**

● על מוחו של פרידריך שלגל: **"רכר מוחו גרם שעוריריה ספרותית מן הנתעבות ביותר. ירידיו, סיעת הגלחים שמושבה הראשי במינכן, התקצפו על העדר דרך־ארץ מצד העיתונות הליברלית בדברה על מיקרה־מוות זה; לכן חרפו וגידפו את הליברלים האשכנזים והלעיזו עליהם. אולם נכבר מהם לומר על אחד מאלה: 'כי פיתה את אשת מארחו ונזון עוד זמן רב אחריכן מנדבות הבעל הנעלב'..."**

● על אוגוסט וילהלם שלגל בפריס: **"נשאתי עיני וראיתי בן־אדם, שברשמי פניו המובלעים ניכר דמיון עם א.ו. שלגל לשעבר. האמנתי כי את רוחו אני רואה. אבל רק גופו היה זה. הרוח מתה והגוף עודנו רוחש על אדמתו, והוא השמין ביתיים כהונן; על הרגליים הספיריטואליסטיות הדקות שוב עלה בשר; אף נראתה כרם, ומעל לה תלויים קשורי אותות־כבוד לרוב..."**

● על יוסף גרס: **"ולפעמים, כשחזרה ונעורה בי הפראות הדמאגוגית הישנה וניצבה כניגוד מתוקף לענות הכריון, המלאים יראת־שמים נזירית; כשיבב מרוב אהבה נוצרית בעודנו מקפץ אנה ואנה ושוצף קצף צמא־דם: אז היה בעיני רואיו כצבוע ממולח שעיר־קודקודו..."**

● על נובאליס: **"נובאליס נולד ב־2 במאי 1772. שמו המפורש הרדנברג. הוא אהב נכרת צעירה, שהיתה חולת שחפת וכחוליה זה מתה. ככל אשר כתב נושב פיעור־המשגה העמום הזה, חיין היו כולם חלום גוויעה, והוא מת בשחפת, בשנת 1801, בטרם ישלים את שנת־חיין העשרים־ותשע ואת הרומן שלו".**

● על הסופר האנגלי לורנס סטרן ('המסע הסנטימנטלי' והסופר הגרמני זן פול ריכטר): **"כמו לורנס סטרן הפקיר גם זן פול בכתביו את אישיותו, כמוהו ניגלה במערומיו האנושיים ביותר, אבל אף־על־פי־כן בביישנות במלנית יחודה, ביחוד מבחינה מינית. לורנס סטרן מציג עצמו לראות הקהל כולו כולו חשוף, כולו ערום ועריה; לעומת זה זן פול רק חורים לו במכנסיו..."**

* היינריך היינה כניסת הרומנטיקה + דת ופילוסופיה. הוצאת מסדה + מוסד ביאליק; עברית ד"ר ש. פרלמן; 300 עמודים (כריכה קשה).

הנשאי לי כמו חשף בעיני את הפשטות והקלילות האמריקאיים, שבלו כה חפץ להתחמק מהם, ולהעמיס עליהם את שאריות הבשר המת של אירופה.

אפדייק, הוא קל כתיבה, בלתי־מתוחכם, כמו בקטע: **"ילדתי אותו. הייתי כל־כך מבולבלת עד שחשבתי כנראה שאני יולדת את התינוק של הפסיכיאטר. אבל הוא לא שלו. הוא של ריצ'ארד. ואז, אחרי שכבר היה תינוק אחד, היה נדמה לי שעלי ללדת עוד, כדי שהראשון יהיה בסדר. אבל זה לא כך."**

הנשאי לי הוא פלונטר מורכב של שני זוגות, שמתחלפים באהבותיהם, והרפתקותיהם. אפדייק מביא זאת בפשטות:

"עליך לקבל אחריות למעשיך, רות. אינך יכולה להרעיש אדם מכחינה ריגשית וכאשר הוא הולך אל אחרת למשוך בחוט ולהחזיר אותו אליך. לג'רי יש צורך להיות נאהב; אני יכולה לעשות זאת. אני עושה זאת. הוא עצמו אמר לי, שאני זכיתי בו. אני זכיתי בו והוא זכה בי..."

לא איכפת לי שג'ון אפדייק הוא בעל נטיות אנטישמיות, ושסול בלו הוא נימול. הנשאי לי עובר בפשטותו את הרמפה, שהרפתקאות אוגי מארץ נכשלות בה. אפדייק גם מצליח לתאר את הווי סוף שנות ה־60' וראשית ה־70' טוב יותר מתיאורי שנות ה־30' של חתן פרס נובל. כנראה טוב היות אפדייק קריא על בלו בלתי־קריא.

מיגון חלונות ודלתות

טל־ארויו

י"ט שבט תש"ם, 6.2.1980 מיספר 2214 שנה 44 המחיר : 40.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

האיש שידידתו רצחה את אשתו והתאבדה שופך את לבו

סיפורו האישי של עדי בראונר

